

Hizmete Özel

Avrupa Konseyi Nezdinde
Türkiye Daimi Temsilciliği
Kitaplık No. 114

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

1983 Tarihçesi

(Başbakanlığın 6.7.1982 tarih ve GEN. SEK.
09166-82 sayılı emirleriyle hazırlanmıştır)

İcra Sekreterliği

Şubat 1984

Hizmete Özel

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
KÜTÜPHANESİ

TARİHÇE FİHRİSTİ

1. Sırasıyla Önemli Faaliyetler — Olaylar (Kronoloji)
2. Bakanlık Katında Yürütülen Önemli Konular
3. Önemli Ziyaretler - Bildiriler
4. Tarihçeye Geçmesi Uygun Görülen Diğer Hususlar
 - A. Yurtdışı İşçi Sorunlarına İlişkin Temaslar
 - B. Dış Temsilciliklerimize Kayıtlı Vatandaş Sayıları
 - C. Kültürel Faaliyetler
 - D. Hudut Meseleleri
 - E. Emlâk Meseleleri
 - F. Yıl İçinde Yürürlüğe Giren Hukuki Sözleşmeler
5. Personel
 - Üst Yöneticiler (1982 Tarihçesine göre Değişiklikler)
 - Meslek Memurları Listesi
 - Son 3 Yılda vefat edenler
6. Merkez Teşkilâtı
 - Teşkilât Şeması
 - Yerleşme Durumu
 - 177 Sayılı KHK
7. Dış Teşkilât (Alfabetik sırayla 125 misyon hakkında bilgiler)
8. Dışişleri Bakanlığı ile ilgili Anlaşmalar
9. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanları
 - Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı Müsteşarları
 - Cumhuriyetten evvel Hariciye Nazırları (1832 - 1922)
10. 1981 - 1982 - 1983 Tarihçeleri Düzeltme Cetveli.

1-3 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları, İstanbul'da düzenlenen konserler.

14-15 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

16-17 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

18 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

19 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

20 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

1. Kronoloji

1 Ocak 1983 - 31 Aralık 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

2 Ocak - 2 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

3 Ocak - 3 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

4 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

5 Ocak 1983

Yeni yıl kutlamaları devam ediyor. İstanbul'da düzenlenen konserler.

5 - 6 Ocak 1983

Filistin Kurtuluş Örgütü Siyasi Büro Başkanı Faruk Kaddumi'nin Ankara'yı ziyareti.

13 - 16 Ocak 1983

İngiltere Dışişleriyle Görevli Devlet Bakanı Lord Belstead'in, Türk - İngiliz diplomatik ilişkilerinin kuruluşunun 400. yıldönümü dolayısıyla, Türkiye'ye gelişi.

18 - 21 Ocak 1983

Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in Romanya'yı resmen ziyareti.

19 Ocak 1983

Ankara'da, Türkiye - Hindistan Ekonomik ve Teknik İşbirliği 1. Ortak Komisyon toplantısı.

25 Ocak 1983

Hartum'da, Türkiye - Sudan Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu 1. toplantısı.

27 - 31 Ocak 1983

Arnavutluk Dışişleri Bakan Yardımcısı Sokrat Plaka'nın Ankara ve İstanbul'u ziyareti.

28 Ocak 1983

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi (Türkiye, Mayıs 1981'den beri bu organda temsil edilmemektedir), Türkiye'nin Bakanlar Komitesindeki oy hakkından, demokrasiye tam olarak dönülünceye kadar, kendi isteğiyle vazgeçmesi yolunda bir tavsiye kararı aldı. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü 29 Ocak günü bu kararı, «tek taraflı, çelişkili, Türkiye'nin gıyabında alınmış bir karar» olarak niteledi.

28 Ocak - 2 Şubat 1983

Malezya Dışişleri Bakanının Türkiye'yi ziyareti.

31 Ocak - 1 Şubat 1983

Dışişleri Bakanımızın Bonn'a yaptığı çalışma ziyareti.

3 - 13 Şubat 1983

Ankara'da, Türkiye - Suriye Karma Ekonomik Komisyon 1. Dönem Toplantısı - Suriye Devlet Bakanının bu vesileyle 7 - 13 Şubat'da Türkiye'yi resmen ziyareti.

9 - 11 Şubat 1983

Dışişleri Bakanımızın Bulgaristan'ı resmen ziyareti.

14 Şubat 1983

Türkiye ile AET arasında bir Ortaklık yaratan Ankara Anlaşmasına dayanılarak aktedilen ve 21.12.1972 tarihli ve 7/5476 sayılı BKK ile onaylanmış bulunan Katma Protokol'un 17 nci ve 18 nci maddeleri gereğince Türk Gümrük Tarifesinin adıgeçen Topluluğun Ortak Gümrük Tarifesine uyumu konusunda 1982 yılında 12 yıllık listede yapılması gereken üçüncü % 20 ve 1983 yılında 22 yıllık listede yapılması gereken % 20'lik uyumun ertelenmesi, Bakanlar Kurulunca 14.2.1983 tarihinde 83/6038 sayı ile kararlaştırılmıştır (RG 17976, 3.3.1983).

16 - 18 Şubat 1983

Irak Başbakan Birinci Yardımcısının Türkiye'yi ziyareti.

21 Şubat 1983

Türk - Irak sınırının yeniden işaretlenmesi amacıyla Türk - Irak Röde-markasyon Ortak Komisyonunun Bağdat'da başlayan 3. Dönem toplantıları (5 Haziran 1926 Anlaşması ile saptanmış huduttaki sınır taşlarının zamanla tahrip veya yok olması nedeniyle, 12 Ağustos 1981'de bir Röde-markasyon Protokolü imzalanmıştı. Rödemarkasyon işi tümü ile bedeli karşılığında Türkiye tarafından yapılacak; 1.5 Milyar TL. kadar olan masrafları yarı yarıya bölüşülecek, Irak hissesine düşeni Türkiye'ye döviz olarak ödeyecektir. 3 yıl sürecek çalışmalar sonunda 331 Km. uzunluğundaki sınırdaki 1926 Anlaşmasına göre 101 adet olarak saptanmış eski sınır taşlarına ilaveler yapılmış olacaktır.)

22 - 25 Şubat 1983

Dışişleri Bakanımızın Libya'ya yaptığı resmî ziyaret. (Sn. Bakan, Libya Lideri Kaddafi ve Genel Halk Komitesi Başkanı Telhi ile Dış İrtibat Bürosu Halk Komitesi Sekreteri El Ubeydi, İktisat ve Hafif Sanayi Sekreteri Freiwa ve İskan Sekreteri Mangoush ile görüşmüştür. Görüşmelerde :

- ★ Türkiye ile Libya arasındaki ilişkilerin «Milletlere malolmuş» tarihi değeri, muhafaza ve geliştirilmesi.
- ★ Orta Doğu ve Filistin
- ★ Kıbrıs
- ★ Ekonomik ve ticari ilişkiler, ele alınmıştır.)

25 - 27 Şubat 1983

Dışişleri Bakanımız, Libya dönüşü Malta'yı ziyaretle Malta Başbakanı Dom Mintoff ve Dışişleri Bakanı Trigona ile görüşmüştür.

28 Şubat 1983

Paris'de, «Marmara isimli özel Türk seyahat acentesine ASALA'ca bombalı saldırı : 1 ölü ve 4 yaralı Fransız.

28 Şubat - 2 Mart 1983

Türk Hükümeti 28.2.1983'den itibaren, Montrö Sözleşmesi gereğince Türk Boğazlarından transit geçen gemilerden alınan harçları (sağlık, fener ve tahlisiye resimleri) 16 Kasım 1982 öncesi dönemin sadece iki misline çıkaran bir uygulama başlatmıştır : yeni uygulama, 16.11.1982 sonrasında tahsil edilen resimlere % 80 indirim getirmiştir. Müsteşar Siyasi İşler Yardımcısı 2 Mart'ta Sovyet Büyükelçisine yeni uygulama hakkında bilgi vermiştir.

1 - 2 Mart 1983

Kıbrıs konusunda temaslar yapmak üzere ABD Dışişleri Bakanlığı Türk Yunan Kıbrıs Masası Müdürü Sherman Ankara'ya gelmiştir. (Daha evvel KTFD ve KRY ile görüşen adigeçen bilahare Atina'ya geçmiştir).

3 - 4 Mart 1983

SSCB Dışişleri Bakanı Birinci Yardımcısı G. M. Korniyenko'nun Ankara'yı ziyareti. (Adigeçen Sn. Bakan ve Sn. Müsteşar ile görüşmüş; Varşova Paketi Prag Bildirisinde yer alan öneriler ve ABD ile Cenevre'de yürütülen nükleer silahlara ilişkin müzakereler hakkında Sovyet değerlendirmesini izah etmiştir.)

9 - 11 Mart 1983

9 Mart'ta Ermeni teröristlerce ağır yaralanan Belgrad Büyükelçimiz Galip Balkar, 11 Mart'da Belgrad'da vefat etmiştir. Yugoslav polisi faillerden birini hemen diğerini aynı gece yakalamış olup, saldırıyı ESAK üstlenmiştir.

16 - 19 Mart 1983

Avrupa Parlamentosu Siyasi Komitesi Türkiye Raportörü Alman parlamenter Von Hassel'in Türkiye'yi ziyareti.

17 - 18 Mart 1983

Dışişleri Bakanı Türkmen, Lübnan'a yaptığı kısa ziyarette Lübnan Cumhurbaşkanı ile görüşerek Cumhurbaşkanımızın bir mesajını iletmış, daha sonra Lübnan Başbakanı ile görüşmüştür. (Lübnan sorunu, ikili ilişkiler, uluslararası terörizm).

23 Mart 1983

Belçika'yla siyasi danışma çerçevesinde, Belçika Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İlişkiler Genel Müdürü Büyükelçi J. Trouveroy'nın Ankara'yı ziyareti.

27 - 30 Mart 1983

Dışişleri Bakanımızın, 9-12 Haziran 1981'de Türkiye'yi ziyaret etmiş olan Suriye Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Abdülhalim Hadam'ın bu ziyaretini iade maksadıyla Suriye'yi ziyareti (Sn. Bakan Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad ve Başbakanı Abdul Rauf El Kasım tarafından da kabul edilmiştir. Görüşmelerde Filistin, İran - Irak harbi Lübnan buhranı, Arap - İsrail uyuşmazlığı, Türkiye - Suriye sınırında kaçakçılığın önlenmesi, hududun yeniden işaretlenmesi, ticaretin arttırılması, ekonomik - bilimsel işbirliği konuları ele alınmıştır.

Sn. Bakan, Şam'da ikamet etmekte olan FKÖ Siyasi Büro Şefi Faruk Kadumi'yi de görerek, özellikle Filistin'deki son durumu gözden geçirmiştir.)

27 - 31 Mart 1983

Batı Berlin Eyalet Başbakanı ve Belediye Başkanı Weizsaecker'in Türkiye'yi ziyareti.

27 - 31 Mart 1983

Ankara'da, Türkiye - Cezayir Ticaret Karma Komisyonu 2. Dönem Toplantısı yapıldı.

28 Mart 1983

Büyükelçiler düzeyindeki Türkiye - AET Ortaklık Konseyi 30. Toplantısı Brüksel'de aktedilmiştir. Daimi Temsilcimiz, Türkiye - AET ticari ilişkilerinin son yıllardaki olumsuz seyrine, tekstil mamullerimize getirilen kısıtlamalara, 4. Mali Protokol ve Özel İşbirliği Fonuna işlerlik kazandırılması konularına temas etmiştir.

29 - 31 Mart 1983

ABD Temsilciler Meclisi Silahlı Kuvvetler Komitesine mensup 9 milletvekilinin ülkemizi ziyareti.

31 Mart - 2 Nisan

ABD Tarım Bakanı J. Block'un Türkiye'yi ziyareti.

7 - 8 Nisan 1983

Türkiye ile Avusturya arasında siyasi danışmalar çerçevesinde görüşmelerde bulunmak üzere Viyana'ya giden Müsteşar Yardımcısı O. Cankardeş, Avusturya Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreter Yardımcısı Bauer'le görüşmüştür.

7 - 13 Nisan 1983

ÇHC Kültür Bakanı Zhu Muzhi'nin ziyareti.

11 - 12 Nisan 1983

Malezya Dışışleri Bakanlığı Genel Sekreteri T.S.D. Zakaria ve beraberindeki heyetin ziyareti. Görüşmeler sonunda bir Mutabakat Zaptı imzalanmış olup, ziyaret vesilesiyle, 1977 tarihli Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının kurmuş olduğu Ortak Komite'nin de ilk toplantısı gerçekteleşmiştir.

16 - 21 Nisan 1983

Türkiye - İran Karma Ekonomik Komisyon toplantıları, İran Ağır Sanayi Bakanı Behzad Nabavi'nin ziyareti.

18 - 19 Nisan 1983

BM Nambia Konseyi İstişare Heyetinin ziyareti. Yayınlanan Ortak Biliride taraflar, Namibia halkının yegane ve gerçekte temsilcisi olan Güney - Batı Afrika Halk Örgütüne (SWAPO) desteklerini teyid etmişlerdir.

23 - 24 Nisan 1983

Avrupa İşlerinden sorumlu ABD Dışışleri Bakan Yardımcısı Richard Burt'in ziyareti.

Adıgeçen Başbakan, Dışışleri Bakanı, Milli Savunma ve Maliye Bakanları ile Bakanlığımız Müsteşarınca kabul edilmiştir : Türk - Yunan ilişkileri, ABD yardımları, Ermeni sorunu, Kıbrıs meselesi, Ortadoğu'daki gelişmeler görüşülmüştür.

24 - 27 Nisan 1983

Suudi Arabistan Başbakan II. Yardımcısı, Savunma Havacılık ve Genel Müfettişlik Bakanı Bin Abdülaziz ile Dışışleri Bakanı Bin Faysal'ın ziyareti.

28 Nisan 1983

Avrupa Konseyi 72. Bakanlar Komitesi çalışmaları için Strazburg'a giden Dışışleri Bakanımız yaptığı konuşmada, parlamenter sisteme geçiş takviminin gerçekleştirildiğini belirterek, 12 Eylül sonrasında Türk Hükümetini destekleyen hükümetlere teşekkür etmiştir.

1 Mayıs 1983

1977 tarihli «Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsüne ilişkin 93 sayılı Avrupa Sözleşmesi»nin Türkiye açısından yürürlük kazanması (Onay Belgesinin Konseye tevdi : 19.5.1981)

2 Mayıs 1983

Dışışleri Bakanı Türkmen'in Brüksel'de Uluslararası İlişkiler Kraliyet Enstitüsü'nde verdiği «Türkiye ve Avrupa» konulu konferans.

2 - 5 Mayıs 1983

Devlet Bakanı Prof. Dr. Nimet Özdaş'ın, diplomatik ilişkilerin kuruluşunun 400. Yıldönümü dolayısıyla İngiltere'yi ziyareti.

3 - 10 Mayıs 1983

F.A.O. Genel Direktörü Edouard Saouma'nın Türkiye'yi ziyareti.

3 - 7 Mayıs 1983

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp'in Kuala Lumpur'daki Bölgesel Asya Uluslararası Filistin Konferansına katılması.

5 - 8 Mayıs 1983

Pakistan Dışişleri Bakanı Yakup Han'ın, Dışişleri Bakanımızın resmi konuğu olarak Türkiye'yi ziyareti (Konuk Bakan Cumhurbaşkanı ve Başbakan tarafından da kabul edilmiştir).

8 - 11 Mayıs 1983

Paris'te OECD Bakanlar Konseyi Toplantısına katılan Dışişleri Bakanımız, «uluslararası ekonomik canlanmanın koşulları» konulu bu toplantıda bir konuşma yapmıştır.

8 - 11 Mayıs 1983

Kore Cumhuriyeti Kara Kuvvetleri Komutanı Wang Yung Si'nin ziyareti.

8 - 13 Mayıs 1983

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Turgut'un Kore Cumhuriyetini ziyareti.

10 Mayıs 1983

Türk - Irak sınırında devriye gezen bir birliğimize Irak yönünden açılan ateşde, 3erimiz şehit olmuş ve 1 subayımız ile 2 erimiz yaralanmıştır. Irak Büyükelçisi Bakanlığa çağrılarak Hükümetinin dikkati çekilmiş, suçluların derhal yakalanarak cezalandırılmaları istenmiştir.

11 Mayıs 1983

T. C. - Libya 10. Karma Ekonomik Komisyon toplantısı.

12 Mayıs 1983

Ankara'da, Türk - Bulgar Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu 8. Dönem toplantısı yapıldı.

12 - 16 Mayıs 1983

Malezya Başbakanının Türkiye'yi resmen ziyareti.

13 Mayıs 1983

Bağlantısızlar Temas Grubu tarafından hazırlanan Kıbrıs sorunuyla ilgili Türkiye aleyhindeki karar tasarısı BM 37. Genel Kurulu Uzatılmış Oturumunda 5 olumsuz (Türkiye, Pakistan, Bangladeş, Malezya, Somali) ve aralarında ABD, İngiltere, F. Almanya, İtalya, Kanada, Belçika, Hollanda'nın bulunduğu 20 çekimser oya karşılık 103 olumlu oyla kabul edilmiştir.

Bakanlığımız Sözcüsü, Türk askerlerinin Ada'dan çekilmesini öngören bu «dengesiz ve tek taraflı» Kararın ne hukukî ne de siyasi bakımdan bir geçerliliği bulunmadığını, Kıbrıs Türk Toplumunun da bu Kararı derhal reddettiğini açıklamıştır.

11 - 17 Mayıs 1983

Dışişleri Bakanımız, OECD toplantısından sonra Kanada'daki Bilderberg Toplantısına katılmıştır. (Sn. Bakanın OECD ve Bilderberg dönüşü yaptığı basın toplantısı için bkz : 2. Bölüm)

16 Mayıs 1983

İskeçe'ye bağlı Koruköy (nüfusunun tamamı soydaş) de Jandarma birliği eşliğinde gelerek 500 dönümlük meradan pay isteyen Rumlar'la çıkan olayda, Jandarma zor kullanarak soydaşlarımızı dağıtmış, Rumlar merayı sürmüştür.

Olay, Ankara'ca «çok ciddi» olarak nitelenmiş ve ciddi önlemler gerektirdiği Dışişleri Sözcüsü tarafından açıklanmıştır. (Hadise, Yunan Başbakanı Papandreou'nun bölgeyi ziyaretinin hemen akabinde meydana gelmiştir.)

17 Mayıs 1983

13 Mayıs tarihli BM Kararı üzerine, KTFD Başkanı Denктаş, Kuzey Kıbrıs'ta bağımsızlık ilanı için referanduma başvurulacağını açıkladı.

20 Mayıs 1983

Kıbrıs Türk Toplumunun «bağımsız devlet ilanı için KTFD Başkanına verdiği muhtıra ile Denктаş, «halkın hissiyatına katıldığını; toplumlararası görüşmelere devam imkanı kalmadığını; Türkiye'nin Kıbrıs Türk halkının haklı davasına her zaman destek olduğunu, bu destekle bugünlere geldiğini açıklamış ve halkın isteğini süratle Anavatan'a intikal ettireceğini söylemiştir.

20 - 23 Mayıs -1983

Romanya Cumhurbaşkanı'nın Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret.

22 - 24 Mayıs 1983

F. Almanya Ekonomi Bakanı Otto Graf Lambsdorff'un Ankara'yı ziyareti.

24 Mayıs 1983

Brüksel Büyükelçiliğimiz Kültür ve Enformasyon Müşavirliği ile Marmara Seyahat Acentası önünde patlayan ve büyük maddi hasara yol açan bombanın sorumluluğunu ASALA'ca üstlenilmiştir.

Aynı gün Fransa İçişleri Bakanı Gaston Defferre, Paris Ermeni Başpiskoposu Manukyan'a Lejyon Donör Nişanı vermiş, «Ermeni dramının ergeç tanınacağı hususunda Fransa'nın ümitvar olduğunu» söylemiştir.

24 - 28 Mayıs 1983

Tunus Başbakanı'nın Türkiye'yi resmen ziyareti.

25 Mayıs 1983

KTFD Başkanı Denктаş, siyasî partiler, kurum ve kuruluşlar temsilcileriyle son BM Kararına ilişkin «değerlendirme» görüşmelerini tamamlamıştır.

26 Mayıs 1983

KTFD Bakanlar Kurulu olağanüstü toplantısından sonra Hükümet Sözcüsü ve Dışişleri Bakanı K. Atakol, Hükümetinin 31 Mayıs 1983'de yapılması öngörülen Toplumlararası Görüşmelere katılmama kararı aldığını açıklamıştır.

27 Mayıs 1983

Irak sınırında Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından sınırlı bir askeri hareket yapılmıştır. Bakanlık Açıklaması :

«Son zamanlarda Türk - Irak hudut bölgesinde bazı silahlı gruplar sık sık hudut güvenliğini ihlal eden ve askeri birliklerimiz mensuplarına ateş açmaya ve onları şehit etmeye cüret eden hareketlerde bulunmuşlardır. Bu grupların kanun dışı hareketlerini sürdürmekte kararlı oldukları da anlaşılmıştır.

Nitekim, uzun zamandır sürekli olarak hududumuzu geçen bu silahlı gruplar kendilerine Türk topraklarında melce bulmaya ve yuvalanmaya çalışmışlar, bölge halkımızı silahla tehdit ederek vatandaşlarımızın mallarını ellerinden alıp götürmeye ve onları baskı altında tutmaya yeltenmişlerdir. Bu durum, bölge vatandaşlarımızın çok ciddi ve haklı yakınmalarına neden olmuştur. Sözkonusu gruplar, bundan başka, bölgede her türlü kaçakçılığı yürüten örgütler haline gelmişlerdir. Bununla da kalmayıp, hudut bölgesinde şerefli görevlerini yapan subaylarımıza ve erlerimize sürekli şekilde silahlı saldırılarda bulunmayı adet haline getirmişlerdir. Bunun en son örneği, iki hafta önce üç erimizin şehit olmasına ve bir subayımızın ağır yaralanmasına sebep olan vahşi saldırılardır. Üstelik bu şakiler hareketlerini bir tehdit ve pazarlık konusu yapmaya kalkmışlardır. Bu gelişmeler hakkında dost ve komşu Irak Hükümetiyle görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Hududumuzun Irak tarafındaki kesimlerinin yer yer güvenlik ve huzurdan mahrum ve birtakım serhengeçtilerin at oynattığı bir bölge niteliğini alması üzerine mütecavizlerin ele geçirilmesi için mahdut amaçlı bir harekât yapılmıştır. Bu harekât sırasında hiçbir mukavemete rastlanmamış ve planlandığı şekilde kimsenin burnu kanamadan amaç gerçekleştirilmiştir.

Türkiye, bölgesinde herşeyden önce barış, huzur ve güvenlik peşindedir ve bundan başka bir amacı da bulunmamaktadır.»

29 - 30 Mayıs 1983

Dışişleri Bakanımız Bağdat'a giderek, Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin'e Cumhurbaşkanımızın bir mesajını tevdi etmiş ve Irak Başbakan Yardımcısı ile görüşmüştür.

2 Haziran 1983

Irak sınırındaki harekâtın sona erdiğine dair Dışişleri Bakanlığınca şu açıklama yapılmıştır :

«Türk - Irak hudut bölgesinde sınır güvenliğimizi ve halkımızın huzur ve emniyetini ihlal eden, içlerinde Ermeni teröristlerin ve Türkiye'de kanunî takibat konusu olan kişilerin de bulunduğu silahlı gruplara karşı Türk askeri birliklerinin, Irak hükümetinin mutabakatıyla, derinliği en fazla 3 km. olan kısıtlı bir alanda geçen hafta uyguladıkları arama harekâtı başarıyla sona ermiş ve Türk kuvvetleri bu sabah sınırlarımız içine çekilmiştir.

Harekât, bazı yabancı basın ve yayın organlarında aksettirildiği gibi bir imha harekâtı değildi. Tek amacı sözü edilen bölgede güvenliği sağlamaktı. Nitekim, hareket sırasında askerlerimize ateş açan bir grup tarafından bir erimiz şehit edilmiş, bu gruba yapılan mukabele sırasında da karşı taraftan sadece bir kişi öldürülmüştür.

Sözkonusu hudut bölgemizde sürekli güvenlik ve huzurun tesisi amacıyla dost ve komşu Irak Hükümeti ile öngörülen çerçevede temas ve danışmalar bundan sonra da sürdürülecektir.»

3 - 12 Haziran 1983

Moskova'da Hükümetlerarası Türk - Sovyet Ekonomik İşbirliği Karma Komisyonu 6. Dönem Toplantısı.

6 - 9 Haziran 1983

Bulgaristan Devlet Konseyi Başkanının Türkiye'yi ziyareti.

6 - 10 Haziran 1983

Kore Cumhuriyeti Hava Endüstrisi ve KAL Başkanı Choong Hoon Cho'nun ziyareti ve uçak sanayileri arasında işbirliği konusunun görüşülmesi.

7 - 19 Haziran 1973

MGK Üyesi ve Genelkurmay Başkanı Org. Nurettin Ersin'in KKK olarak Malezya ve Kore Cumhuriyetini ziyareti.

14 - 16 Haziran 1983

Bangladeş Dışişleri Bakanının Türkiye'yi ziyareti.

17 Haziran 1983

KTFD Meclisi «kendi kaderini tayin hakkı»nı içeren karar tasarısını 6 olumsuz oya karşılık 33 olumlu oyla kabul etmiştir.

18 Haziran 1983

KTFD Meclisinin 17 Haziran tarihli kararı hakkında Bakanlığımızın açıklaması :

«Türkiye, KTFM'ni 17 Haziran 1983 tarihli kararı almaya sevkeden saikleri tamamiyle anlamakta ve bu kararı haklı ve isabetli bulmaktadır. Şimdiye kadar Kıbrıs sorununa sağduyu, soğukkanlılık ve sabırla yaklaşan Kıbrıs Türk Toplumunun bu dengeli tutumunun bile bir sınırı olduğunu karşı tarafın fazla gecikmeden anlamasının, Kıbrıs'ın geleceği bakımından büyük önem taşıdığı her zamankinden daha fazla bir açıklıkla ortaya çıkmıştır. Sorunun çözümünü, tesbit edilmiş doğal çerçevesinden çıkarıp, asıl beraber yaşamak zorunda buldukları Kıbrıs Türk toplumunu devre dışı bırakarak, devamlı politik manevra ve tahriklerden medet umanların, sorunu nasıl bir çözüme doğru yönlendirdiklerini idrak etmeleri, hem kendileri hem de Kıbrıs'ın geleceği bakımından önem arzetmektedir.

Kıbrıs Türk Halkı, bu karar ile, kendisinin temsil edilmediği uluslararası toplantılarda Kıbrıs'ın geleceğinin tayin edilemeyeceğini vakur bir biçimde ifade etmiş ve barışçı emellerini bir kere daha ortaya koymuştur. Dileğimiz, Kıbrıs Türk toplumunun uzlaşa ve barış yolunda gösterdiği sabırlı tutumun ve hukukî ve siyasî kaderini iki toplumun eşit ortaklığına ve iradesine dayanan bir federal devlet içinde arama arzusunun karşılıksız bırakılmaması ve toplumlararası görüşmeler yoluyla çözüm şekline ulaşma fırsatının heba edilmemesidir.»

20 - 27 Haziran 1983

ABD eski Dışişleri Bakanlarından Henry Kissinger'in ziyareti, Sn. Bakanımızca kabulü.

21 - 22 Haziran 1983

Piri Reis Araştırma Gemimizin Rodos - Karpatos - Girit adaları civarında Yunan gemilerince taciz edilmesi; Yunan protestosunun tarafımızdan reddi.

22 Haziran 1983

AET ile siyasi danışma çerçevesinde MSY Oktay Cankardeş'in Bonn'u ziyareti.

25 - 28 Haziran 1983

Dışişleri Bakanımızın Kahire'yi ziyareti.

29 Haziran - 1 Temmuz 1983

Başbakanımızın Macaristan'ı ziyareti.

1 - 4 Temmuz 1983

Başbakanımızın Romanya'yı ziyareti.

1 Temmuz 1983

Türkiye ve Yunanistan Hükümetleri, iki ülke Dışişleri Bakanlarının 9 Haziran 1983'deki Paris buluşmasını takiben yaptıkları teklifler uyarınca, karşılıklı menfaatlerini ilgilendiren ekonomi ve turizm konularını ele almak amacıyla, iki ülke Dışişleri Bakanlıklarına mensup yüksek düzeyde yetkililerinin toplanmalarını kararlaştırmışlardır. İki ülke başkentlerinde sırasıyla düzenlenecek bu toplantılardan ilki 26 - 28 Temmuz'da Ankara'da olacaktır.

3 - 8 Temmuz 1983

ABD'de faaliyet gösteren «The Heritage Foundation» Başkanı Ed Fulner'in ziyareti.

14 Temmuz 1983

Brüksel Büyükelçiliğimiz İdari Ataşesi Dursun Aksoy, Ermeni teröristlerce şehit edilmiştir.

15 Temmuz 1983

Paris'in Orly Havaalanında THY uçağını bekleyen yolcular arasında Ermeni teröristlerce patlatılan bomba sonucunda 7 kişi ölmüş, 50'den fazla kimse yaralanmıştır.

15 Temmuz 1983

Dokuz aydır devam etmekte olan görüşmeler sonunda ABD ile Yunanistan arasında imzalanan üsler Anlaşması Aralık 1983'de yürürlüğe girecek Aralık 1988'de sona erecektir. Papandreou'nun «tarihî bir anlaşma» olarak nitelediği belgeye tepkimiz için bknz : 16 - 18 Temmuz.

15 - 16 Temmuz 1983

ABD ile Yunanistan arasında paraf edilen Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması ile ilgili olarak Ankara'da Vaşington'da gerekli girişimlerde bulunulmuştur.

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı R. Burt, Anlaşma'nın Amerika'nın olduğu kadar NATO ve Türkiye'nin de menfaatine ve yararına olduğuna inandıklarını, Türkiye'nin ABD değerlendirmesini paylaşacağını ümid ettiklerini ifade etmiş ve «Yunanistan'a herhangi bir şekilde Türkiye'ye karşı güvenlik garantisi vermiş değiliz. Diğer konularda da Türkiye'nin menfaatlerine zarar verici bir tutum içine girmedik» demiştir.

18 Temmuz tarihli Bakanlığımız açıklaması için bkz : 2. Bölüm.

19 - 20 Temmuz 1983

F. Almanya İçişleri Bakanı Zimmermann Ankara'da Çalışma Bakanı, Dışişleri Bakanı ve Devlet Bakanı ile temaslarda bulunmuştur. Dışişleri Bakanımızla görüşmesinden sonra yapılan açıklamada özetle şu hususlar yer almıştır :

«Bakanımız, yurtdışında faaliyet gösteren bazı yıkıcı bölücü örgütlerin F. Almanya Hükümetince kapatılmasından duyduğumuz memnuniyeti belirtmiş; F. Almanya'nın koyduğu vizenin 3 yıllık bir süreden sonra gözden geçirilmesinin öngörüldüğünü hatırlatarak önümüzdeki sonbaharda bu sürenin bitiminde vizenin kaldırılmasını istemiştir. Konuk bakan vize sayesinde ilticaların hemen hemen durduğunu, gözden geçirme işinin sonbaharda ele alınacağını, bazı kolaylıkların esasen tanındığını belirtmiştir. Bakanımız, F. Alman Hükümetinin öngördüğü teşvik tedbirlerine ilave-ten vatandaşlarımızı dönüğe zorlayacak idari tedbirlere başvurulmasından sarfınazar edilmesi lüzumunu ifade etmiştir.»

21 - 24 Temmuz 1983

Lozan'da toplanan «2. Dünya Ermeni Kongresi»nden özetler :

«★ Ermeni halkının kurtuluş cavaşı, Ermenilerin halihazır siyasi ve sosyal güçlerinin seferber edilmesiyle gerçekleştirilebilir.

★ Türkiye, 1915 Soykırımını tanımadığı ve Ermeni halkının haklarını dikkate almadığı sürece savaş devam edecektir.

★ Batılıların Türkiye'ye yaptığı yardımlar, Ermeni haklarının gerçekleştirilmesini engellemektedir. SSCB'nin tutumu, Türkiye'nin Ermeni sorununda daha rahat olmasını sağlamaktadır.

★ Bölgedeki diğer kurtuluş hareketleri Ermenilerce desteklenmeli; Ermeni ve Kürt halkları arasında ittifak kurulmalıdır.

★ Türkiye'deki «ilerici» hareketlerle işbirliği yapılmalıdır.

★ Kıbrıs ve Yunan halklarının Türkiye'ye karşı mücadeleleri desteklenmelidir.

Ermeni meselesine çözüm getirecek yedi teklif :

1. Lozan Andlaşmasına taraf devletlerin, Ermeni dosyasının tekrar açılabilmesini teminen, Andlaşmanın Ermenilerle ilgili kısımlarını yok farzetmeleri,
2. BM ve Genel Sekreterinin Ermeni dosyasını işleme koymaları,
3. Türkiye'nin «Soykırımı»nı kabul ile diyaloga girmesi,
4. Sovyet Hükümeti ve Ermeni Cumhuriyetinin Ermeni diasporasını desteklemeleri ve SB'deki Ermenilerin haklarının korunması,
5. Amerikan Hükümetine Wilson prensiplerinden hareket edilerek Ermeni dosyalarının açtırılmasının tavsiyesi ve Batı Ermenistan'da Ermenilere yurt bulunması,
6. Avrupa Konseyinde Ermeni meselesiyle meşgul olacak bir Komisyon kurulmasının teklifi,
7. Tarafsızlara müracaatla, Ermenilerin kolonizasyondan istifade etmeyen nadir milletlerden biri olduğunun ileri sürülmesi.

26 - 28 Temmuz 1983

Ankara'da Türk - Yunan sınırlı diyalogu. Ortak Bildiri : «Türkiye ve Yunanistan Hükümetlerinin kararları uyarınca, ekonomi ve turizm alanlarında işbirliğini görüşmek üzere iki ülkenin yüksek düzeydeki yetkilileri Ankara'da biraraya gelmişlerdir. Heyetlere Büyükelçi Mustafa Akşin ile Büyükelçi Nicolas Athanassiou başkanlık etmişlerdir.

Toplantı dostane ve sonuç almaya yönelik bir hava içinde geçmiştir. Heyetler geniş kapsamlı görüş alışverişinde bulunmuşlar ve bunun neticesinde işbirliği yapılabilecek çeşitli alanları belirlemişlerdir.

Heyetler toplantının sonuçlarını karar almak ve uygun görülecek işlemlere geçmek üzere Hükümetlerine sunacaklardır.

Heyetler, Ocak 1984'de Atina'da yeniden toplanmayı kararlaştırmışlardır.»

27 - 31 Temmuz 1983

Dışişleri Bakanı İler Türkmen'in resmi temaslarda bulunmak üzere Londra'yı ziyareti. (Sn. Bakan, Başbakan Thatcher ve Dışişleri Bakanı Howe ile görüşmüştür. Avdetinde yaptığı basın toplantısı için bknz : 2. Bölüm, 1 Ağustos)

27 Temmuz 1983

Lizbon Büyükelçiliğimize Ermeni Devrimci Ordusu (ARA)'ya bağlı 5 teröristçe yapılan saldırıda Maslahatgüzarımız Yurtsev Mihçioğlu'nun eşi Cahide Mihçioğlu vefat etmiş, kendi ve oğlu yaralı olarak kurtulmuşlar; ikametgâh yanmıştır. Teröristlerden biri Türk güvenlik görevlilerince diğer dördü de Portekiz polisince öndürülmüştür.

3 Ağustos 1983

İran Dışişleri Bakanı Velayeti, bir radyo konuşmasında, Türkiye'nin İran-Irak savaşı sırasında Kerkük-Yumurtalık petrol boru hattına bir zarar gelmesi konusunda endişe etmesinin yersiz olduğunu söylemiştir.

3 Ağustos 1983

Irak Devrim Komuta Konseyi Üyesi, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Tarık Aziz kısa bir iş ziyareti için Ankara'ya gelmiştir. Irak Cumhurbaşkanı Saddam Hüseyin'den Cumhurbaşkanımıza bir mesaj getiren konuk Bakan, Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız tarafından kabul edilmiş ve Dışişleri Bakanımızla görüşmüştür.

5 - 7 Ağustos 1983

Dışişleri Bakanımızın Van, Hakkari ve Diyarbakır'a yaptığı hafta sonu gezisi.

8 - 9 Ağustos 1983

Japonya Dışişleri Bakanı'nın Ankara'yı ziyareti ve Türkiye ile bu ülke arasında 65 milyon dolarlık Kredi Anlaşmasının imzası. (Bir Japon Dışişleri Bakanının Türkiye'ye ilk ziyareti.)

8 Ağustos 1983

Ankara'ya gelen İran Dışişleri Bakanlığı Siyasi İşler Genel Müdürü Lavasani, İran Dışişleri Bakanından Dışişleri Bakanımıza bir mesaj getirmiş ve Bakanımızın kabulünde iki dost ülke arasındaki yakın istişareler çerçevesinde ikili ilişkiler ve bölgeyi ilgilendiren diğer konular görüşülmüştür.

10 Ağustos 1983

ABD Senatosu Tahsisler Komitesine bağlı Dış Yardım Alt Komite Başkanı Robert Kasten'in ziyareti.

16 Ağustos 1983

Bakanlık Sözcülüğünün, Orta Amerika'daki durumla ilgili cevabı : «Orta Amerika'daki durumla ilgili olarak Cantadora grubunca yapılan çağrıyla ve girişimleri biz de destekliyoruz. Sorunun çözümünde bölge ülkelerinin çıkarlarına aykırı tertiplerin alınmayacağı tabiidir. Esas amaç olan bölge ülkelerinin istikrar ve ahenge kavuşması bizim de temennimizdir.»

19 Ağustos 1983

Pakistan Parlamento Heyetinin ziyareti ve Sayın Cumhurbaşkanı, Başbakan ve çeşitli Bakanlarla resmî temaları.

20 - 21 Ağustos 1983

Dışişleri Bakanımızın KTFD'ne yaptığı hafta sonu gezisi. Gezinin akabinde Sn. Bakan, toplumlararası görüşmelerin başlatılması görevinin sadece ve sadece BM Genel Sekreterine ait olduğunu; Türkiye'nin bu işe karışmadığını ve Yunanistan'ın da karışmasına taraftar olmadığını söylemiştir.

22 - 25 Ağustos 1983

Çekoslovakya Dışişleri Bakanının Türkiye'yi ziyareti.

25 Ağustos - 2 Eylül 1983

Kültür ve Turizm Bakanı İ. Evliyaoğlu'nun ÇHC'ni ziyareti.

26 - 28 Ağustos 1983

İran Dışişleri Bakanı'nın Türkiye'yi ziyareti.

29 Ağustos - 1 Eylül 1983

Filipinler Başbakanı ve Maliye Bakanı Cesar Virata'nın Uluslararası Para ve Finans toplantısına başkanlık etmek üzere İstanbul'da iken Cumhurbaşkanımızca kabulü ve Başbakanımızı Filipinlere daveti.

29 Ağustos - 3 Eylül 1983

Pakistan Devlet Başkanının Türkiye'yi ziyareti.

1 - 3 Eylül 1983

ABD Dışişleri Bakanlığı Özel Müşaviri Edward Derwinski'nin ziyareti.

5 - 9 Eylül 1983

Başbakan Bülend Ulusu'nun Malezya'ya resmi ziyareti.

6 - 12 Eylül 1983

Dışişleri Bakanımızın AGİK toplantısı için Madrid'i ve bilahare resmen Tunus'u ziyareti (Sn. Bakanın avdetindeki basın toplantısı için bknz : 3. Bölüm)

7 Eylül 1983

Dışişleri Bakanımızın Madrid'de ABD Dışişleri Bakanı Shultz ile görüşmesi.

8 Eylül 1983

Norveç ile aramızdaki siyasi danışma çerçevesinde Norveç Dışişleri Bakanlığı İkili Siyasi İlişkiler Genel Müdürü Büyükelçi Per Ravne'nin Ankara ziyareti.

9 - 10 Eylül 1983

Başbakan Ulusu'nun, Singapur Cumhuriyeti Başbakanı Lee Kuan Yew'in konuğu olarak Singapur Cumhuriyetini ziyareti.

13 - 21 Eylül 1983

ABD makamlarının, Lübnan Ordusunun ve Çok Uluslu Güç'deki kontenjanlarının ikmali için C-141'lerin İncirlik'e 30-35 sefer yapması ile malzemelerin Mersin'den Amerikan gemilerine yüklenmesi hususundaki müsaade talepleri kabul edilmemiştir.

15 Eylül 1983

«Display Determination'83» Nato Tatbikatı (17 Eylül - 15 Ekim). Yunan Savunma Bakanlığının 13 Eylül'de, Limni'nin tatbikata dahil olacağını açıklaması üzerine Bakanlığımız Sözcülüğü açıklamasında (15 Eylül), Ada'nın tatbikatta yer almasının, andlaşmalarla tesbit edilmiş gayriaskeri statüsü muvacehesinde, tarafımızdan kabul edilemeyeceği belirtilmiştir. Tatbikat alanına Limni'nin dahil edilmemesi üzerine Yunanistan 27 Eylül gecesi tatbikattan çekilmiştir.

18 - 27 Eylül 1983

Genelkurmay İkinci Başkanı Org. Necip Torumtay'ın ÇHC'ni ziyareti.

20 Eylül 1983

BM 38. Genel Kurulunun açılışı.

24 Eylül 1983

BM 38. Genel Kurul çalışmalarını için Dışişleri Bakanını New York'a gitmiştir. Sn. Bakanın 4 Ekim tarihli konuşması için bknz : 2. Bölüm.

26 Eylül 1983

Sn. Bakanımızın New York'da Kanada Dışişleri Bakanı Mc Eachen ile görüşmesi.

30 - Eylül - 1 Ekim

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi 30 Eylül'de kabul ettiği kararda, 6 Kasım'da seçilecek Meclisin Türk halkını demokratik bir şekilde temsil edemeyeceğini belirtmiştir. Bakanlık Sözcüsü kararı, peşin hükümlü ve çelişkili olarak nitelemiştir.

5 Ekim 1983

Dışişleri Bakanımızın BM Genel Kurulu sırasında ABD Dışişleri Bakanı Shultz ile New York'da görüşmesi.

11 Ekim 1983

Bakanlık Sözcülüğünün Irak'da düşürülen uçağımızla ilgili açıklaması : «Irak'da düşen uçağımızla ilgili olarak 5 Ekim 1983 günü yapılan son açıklamada uçağımızın düşüş sebepleri ve pilotlarımızın akıbetinin Irak makamları ile birlikte araştırılmakta olduğu belirtilmişti. Bu cümleden

olarak bir heyetimiz 27 Eylül'de Irak'a gitmiş ve Irak makamları ile temaslarda bulunmuş ve yine bu temaslar çerçevesinde Irak Cumhurbaşkanı'nın özel bir temsilcisi 6 Ekim'de Ankara'ya gelmiş ve Sayın Cumhurbaşkanımız'a yaptıkları araştırmaların son durumu hakkında bilgi arz etmiştir.

Şu ana kadar saptanan duruma göre arıza sebebi ile sınırı aşan uçağımız, Irak kuvvetlerinin uçağın milliyetini tesbit edememiş olmaları dolayısıyla ateş açmaları sonucu düşürülmüştür. Ayrıca, pilotlarımızın paraşütle atladıkları da tesbit edilmiş, ancak bütün araştırmalara rağmen henüz bulunamamışlardır.

Irak Hükümeti pilotlarımızın bir an evvel bulunması için her türlü çabanın gösterilmekte olduğu hususunda bizi temin etmiştir. Konu ile ilgili olarak Irak makamları ile temaslarımız yoğun bir şekilde devam etmektedir.

12 Ekim 1983

KTFD Başkanı Rauf Denктаş, Strazburg'da tertipleği basın toplantısında, Kyprianou'dan zirve önerisine beklediği cevabı ay sonuna kadar alamaması halinde, yeni gelecek Türk Hükümetini sorumluluktan kurtarmak için, 6 Kasım seçimlerinden evvel KTFD'nin adının «Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti» olarak değiştirilmesini sağlayacak yasal tedbirlerin alınacağını söyledi.

13 Ekim 1983

Denктаş'ın Strazburg demeci hakkında Bakanlığımız Cözcülüğünün açıklaması : «Hükümetimiz, başından beri, Kıbrıs'daki iki toplum arasında eşit düzeyde sürdürölen toplumlararası göröşmeler yoluyla Kıbrıs meselesine âdil ve kalıcı bir çözümler şekli bulunması gayretlerini desteklemiştir. Türkiye, toplumlararası göröşmeler sürecini daima teşvik etmiştir. Bu politikamızda bir değişiklik yoktur. BM Genel Sekreterinin iyi niyet görevini desteklemekteyiz ve toplumlararası müzakerelerin, mevcut ve üzerinde mutabakata varılmış çerçevesinde, gecikmeksizin yeniden başlamasını arzu etmekteyiz. Sayın Denктаş'ın Kıbrıs Rum Lideri Kyprianou'yla zirve toplantısı yapma teklifini toplumlararası göröşmelerin yapıcı biçimde sürdürölmesine katkıda bulunacak olumlu bir girişim olarak değerlendirmekteyiz.»

13 Ekim 1983

Avrupa Parlamentosununun 124 lehte, 4 aleyhte ve 11 çekimsiz reyyle kabul ettiği ölkemizle ilgili olumsuz kararı Bakanlığımız, «hukuken ve mantıken sakat yapıda, tutarsız ve ciddiye alınmaya değer vasıf taşımayan» bir karar olarak nitelemiştir.

13 Ekim 1983

Federal Almanya ile Ankara'da, suçluların bakiye cezalarını (hürriyeti bağlayıcı) kendi ülkelerinde çekmek istemeleri halinde karşılıklı iadelerini düzenleyen bir Protokol imzalanmıştır.

16 - 19 Ekim 1983

Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanının resmî ziyareti.

19 Ekim 1983

Irak'ın sıvılaştırılmış petrol gazını (LPG) Türkiye üzerinden Akdeniz'e sevkedecek, Kerkük - İskenderun hattına paralel, ikinci bir boru hattı inşasına ilişkin bir Protokol, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızla Irak Petrol Bakanı arasında imzalandı. Hattan yılda 3 milyon ton LPG'yi Yumurtalık limanına akıtması öngörülüyor.

19 - 26 Ekim 1983

MSB Halûk Bayülken Kanada'da yapılacak NATO NPG toplantısı öncesi Vaşington'u ziyaretle; Bush, Weinberger, yönetim ve kongre üyeleri ile temaslarda bulunmuştur.

20 Ekim 1983

Beraberinde Maliye, Dışişleri, Sanayi ve Teknoloji, Turizm ve Tanıtma Bakanları ile Ankara'ya gelen KTFD Başbakanı Mustafa Çağatay, «zirve teklifinin sonuç verecek görüşmelere yönelik olduğunu; çözüm getirmeyecek ikili görüşmeler ihtimali ortaya çıkarsa bağımsızlık ilân edileceğini» söyledi.

20 Ekim 1983

Denktaş'ın bağımsızlık demeçleri karşısında İngiltere'nin KTFD'ni ve Türkiye'yi sözlü olarak uyardığı ve çeşitli baskılar yapıldığı haberleri hakkında görüşü sorulan Bakanlığımız Sözcüsü, «Hiçbir devletin Türkiye'ye baskı yapmaya hakkı yoktur. Türkiye'nin buna karşı çok ters tepki göstereceğini çok iyi bilirler» dedi.

20 - 26 Ekim 1983

Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakan Yardımcısı Sokrat Plaka'nın geçen Ocak'da yaptığı resmî ziyareti iade için vaki davete icabetle Arnavutluk'a resmî bir ziyarette bulunmuştur.

26 Ekim 1983

ABD'nin Grenada'ya yaptığı müdahale ile ilgili olarak Bakanlığımızca şu açıklama yapılmıştır : «Türkiye ülkelerin içişlerine karışılmaması prensibinin uluslararası ilişkilerde temel bir prensip olduğu görüşündedir. Bu açıdan, Grenada'ya karşı girişilen askeri müdahale hakkında birçok ülkeler tarafından duyulan tereddütlere katılmamak imkanını görememektir.»

26 Ekim 1983

İran Dışişleri Bakanlığı Siyasi İşler Genel Müdürü Lavasani özel bir mesajta ani olarak Ankara'ya geldi. Bakanlık Sözcülüğü, akabinde, «İkili ilişkiler görüşülmüştür. Türkiye'nin bu aşamada savaşın durdurulmasında arabuluculuğu sözkonusu değildir» dedi.

28 Ekim 1983

Bakanlık Sözcülüğü, Milli Savunma Bakanı Bayülken'in 25 - 31 Ekim tarihli ABD ve Kanada (Montebello) gezisi sırasındaki beyanlarına açıklık getirmek için şu açıklamayı yapmıştır : «Bizim tutumumuz ABD'nin Lübnan'a ilişkin tutumuna yardımcı olmak yanlısı değildir. Bununla birlikte Türkiye Lübnan'daki çok uluslu gücü desteklemekte ve başarılı olmasını dilemektedir.»

29 Ekim 1983

Beirut Büyükelçiliğimiz, ASALA üyesi üç teröristin bombalı saldırısına uğramıştır. Saldırganlardan biri güvenlik görevlilerimizce yakalanmıştır.

2 Kasım 1983

OECD çerçevesinde F. Almanya'nın 1983 taahhüdü 130 milyon marklık proje kredisi anlaşması Ankara'da imzalandı. (Kredi, % 2 faizli ve 10 yılı ödemesiz 30 yıl vadeli olacak.)

4 Kasım 1983

Dışişleri Bakanı Türkmen'in, Çaveşesku'nun daveti üzerine, Cumhurbaşkanının özel temsilcisi sıfatıyla Romanya'yı ziyaret etmesi. (Bu seyahat, Çavuşesku'nun Kıbrıs Rum kesimine yaptığı resmî ziyaretin hemen sonrasına rastlamıştır.)

4 Kasım 1983

Reagen yönetimi, Kongre'ye Türkiye'ye 160 adet F-16 C/D uçağı satmak istediğini resmen bildirdi. (General Dynamics yapımı ve 4 milyar 100 milyon maliyetli uçakların ilki Türkiye'ye 1987 yılında teslim edilebilecek. Türk Hava Kuvvetleri, 8.9.1983'de, alım ve ortak üretim için bu uçakları, McDonald-Douglas yapımı ve 5 milyar dolar maliyetli F-18 projesine karşı seçmişti.)

8 Kasım 1983

14.9.1983'de arıza nedeniyle Irak topraklarına giren ve yanlış tanımlama sebebiyle düşürülen eğitim uçağımızın 2 pilotunun 7 Kasım günü salimen Türkiye'ye dönmeleri sağlanmıştır.

10 Kasım 1983

Bakanlık Sözcülüğü, «Filistinliler arası çatışmaların haklı davalarına zarar verdiğini; Türkiye'nin FKÖ lideri olarak Arafat'ı tanımakta olduğunu» açıkladı.

10 Kasım 1983

İran Cumhurbaşkanı Ali Hamaney, Tahran'daki basın toplantısında, «Türkiye'nin çıkarlarını zedeleyici her türlü davranıştan kaçınmak isteriz» dedi. (Bu beyan, Kerkük boru hattının İran'ca bombalanması ihtimaline ilişkin bir soruya karşılıktır.)

12 - 14 Kasım 1983

ABD Temsilciler Meclisi, daha önce Senato'da kabul edilen toplam 11.3 milyar dolarlık ve Türkiye'ye de 755'i asker'i 175'i iktisadî cem'an 930 milyon dolarlık yardımı öngören dış yardım programını onayladı. Bunun 890 milyonunun 1984'de verilebileceği, kalan 40 milyonun da müteakip bütçenin hemen öncesinde bakiyelerden ödenebileceği bildiriliyor.

15 Kasım 1983

KTFM, 09.00'da oybirliğiyle, bağımsız «Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti»nin kurulduğunu ilân etti.

15.00 - 17.00'de Çankaya'da değerlendirme toplantısı yapıldı.

18.00'de basın toplantısı yapan Dışişleri Bakanı Türkmen, KKTC'ni tanıdığımızı ve her türlü yardımı yapacağımızı açıkladı. (Basın toplantısı için bkz : 2. Bölüm.)

Tanıma kararımız, 21.00'de Lefkoşe Büyükelçimizce Sn. Denктаş'a bildirildi.

16 Kasım 1983

KKTC'yi, Türkiye'den sonra, ilk olarak Bangladeş tanıdı! Yunanistan, bu ülkeyle diplomatik ilişkilerini kesti.

17 Kasım 1983

İngiltere'nin garantör devletler olarak Türkiye ve Yunanistan'a yaptığı «istişare» çağrısı Türkiye tarafından kabul edilerek, Dışişleri Bakanı Türkmen Londra'ya gitti. Türkmen, İngiltere Dışişleri Bakanı Howe ile görüştüktan sonra, 18 Kasım'da New York'a hareket etti. (İngiltere, 15 Kasım'da bağımsızlık ilânını kınamış; Kıbrıs'da sadece Kyprianou'nun başkanı olduğu «Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanıdığını açıklamış ve Cumhurbaşkanımıza gönderdiği bir mesajda bağımsızlık kararının geri aldırılmasını istemişti.)

18 - 19 Kasım 1983

ABD Başkanının Ortadoğu Özel Temsilcisi Donald Rumsfeld Ankara'ya geldi : Dışişleri Bakan V. ve Başbakan ile görüştü, Cumhurbaşkanı tarafından kabul edildi. Reagan Yönetiminin, «KKTC'nin ilân ve Türkiye'nin tanıma kararlarının geri alınması»nı istediği; bu isteğe, «geri almanın söz konusu olamayacağı» karşılığının verildiği basında yer aldı.

18 Kasım 1983

BM Güvenlik Konseyi, «bağımsızlık kararının geçersiz olduğu ve geri alınması gerektiği» yolundaki ve bütün devletleri KKTC'ni tanınamaya çağıran, İngiltere tarafından hazırlanmış karar tasarısını kabul etti. (1 red : Pakistan; 1 çekimser : Ürdün; 13 lehte : ABD, SSCB, İngiltere, Fransa, Hollanda, ÇHC, Polonya, Togo, Zaire, Zimbabwe, Nikaragua, Güyana, Demokratik Yemen) (541 sayılı Karar) Türkiye ve KKTC kararı tanımadılar.

19 Kasım 1983

Dışişleri Bakanı Türkmen, New York'da BM Genel Sekreteri Cuellar ile görüştü.

20 - 21 Kasım 1983

Türkmen, Vaşington'a geçerek, ABD Dışişleri Bakanı Chultz, Savunma Bakanı Weinberger, Başbakan Yardımcısı Bush ile temaslarda bulundu.

20 - 22 Kasım 1983

Milli Savunma Bakanı Bayülken, Suudi Arabistan Birleşik Arap Emirlikleri ve Kuveyt'e giderek KKTC için temaslarda bulundu. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız İran Irak ve Libya'ya, Devlet Bakanımız Fas, Tunus ve Cezayir'e birer mesaj götürdüler.

22 Kasım 1983

Türkmen, ABD Başkanı Reagan ve Temsilciler Meclisi Çoğunluk Lideri Zablocki ile görüştü; KKTC'nin Türkiye'ce tanınması ile Türk-Amerikan ilişkilerinin (askeri ve ekonomik yardımın) birbirinden ayrı konular olduğu üzerinde durdu.

23 - 24 Kasım 1983

Türkmen, ABD'den sonra Strazburg'a giderek Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi 73. toplantısına katıldı.

30 Kasım 1983

Hollanda'dan satın alınan 13 adet F-104 jet savaş uçağından 12'si salimen yurda gelmiş; F. Almanya - Hollanda sınırının Lüksemburg'a yakın bir kesimine düşen uçağın pilotu kurtulmuştur.

3 - 5 Aralık 1983

Cumhurbaşkanımızın, Devlet Bakanı Pasin ve Dışişleri Bakanı Türkmen'in de dahil oldukları yüksek düzeyli bir heyetle, Kral Hüseyin'in davetlisi olarak ve mümailehyin Kasım 1982'de memleketimize yaptığı ziyareti iade maksadı ile, Ürdün'e yaptığı resmî ziyaret. Ziyaret sırasında bir «Ekonomik, Teknik ve Sınai İşbirliği Anlaşması» da imzalanmıştır.

6 - 7 Aralık 1983

ABD Senato Silahlı Kuvvetler Komitesi Başkanı John Tower'ın ziyareti.

6 - 10 Aralık 1983

Dakka'daki 14 ncü İslam Dışişleri Bakanları Konferansına Türkiye, Bakanlığımız Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp başkanlığında bir heyetle katılmıştır.

7 Aralık 1983

Lübnan'daki Çokuluslu Barış Gücüne bağlı ABD Birliğine Türkiye'nin destek kolaylıkları sağladığı yolundaki haberler üzerine Basın Mensuplarının konuya ilişkin soruları ile Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Büyükelçi Nazmi Akıman'ın verdiği cevaplar aşağıdadır :

SORU — Son zamanlarda, Türk basınında yayılan bazı haberlerde, Türk Hükümetinin halihazırda ya da çok yakın bir gelecekte, Lübnan'daki Çok Uluslu Barış Gücüne bağlı ABD birliğine destek kolaylıkları sağlayacağı bildirilmektedir. Bu haberlerin doğruluk derecesi nedir?

CEVAP — Sözkonusu kolaylıklar hakkındaki mutabakat henüz tekemmül etmiştir. Sayın Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in de geçenlerde yaptığı basın konferansında belirttiği gibi, Türk Hükümeti, Lübnan açıklarında barışı korumak görevi ile faaliyet gösteren 6. Filoya mensup gemilerin personelinin dinlenmesi ve moral eğitimi amacıyla Türk limanlarına daha sık uğramasına müsaade etmektedir. Bunun yanısıra, Türk Hükümeti, Lübnan'daki Çok Uluslu Barış Gücüne bağlı Amerikan Birliğinin destek ihtiyaçlarının karşılanması için transit terminal hizmetlerine imkân sağlayan sınırlı düzenlemeler kabul etmiştir.

SORU — Türk basınında yer alan bir makalede, Çok Uluslu Barış Gücüne bağlı ABD Birliğine sağlanacak desteğin, İncirlik Üssünden yapılacağı özellikle zikredilmiştir. Türk Hükümeti, ABD Hükümetinin, İncirlik Üssünü bu amaçla kullanmasına müsaade etmekte midir?

CEVAP — İncirlik'in konumu ve ihtiva ettiği tesisler dikkate alındığında, Çok Uluslu Barış Gücüne bağlı ABD birliğine destek amacıyla sağlanacak transit hizmetlerinin bu tesisten yapılması tabiidir.

SORU — Türk Hükümeti, Çok Uluslu Barış Gücüne bağlı Amerikan birliğine sevkedilmek üzere hangi cins kargonun İncirlik'ten transit olarak geçirilmesi için ABD'ne izin vermiştir? Bu düzenlemeler aynı zamanda transit olarak personel sevkiyatını da içermekte midir?

CEVAP — Konunun ayrıntılarına inmeyi tercih ediyoruz. Bununla beraber, yapılan bu düzenlemelerin, bu amaçlarla İncirlik'ten transit olarak geçecek kargonun cins ve miktar ile personelin sayısını sınırlamakta olduğunu kaydetmek isteriz.

SORU — Bu düzenlemeler ne kadar süre ile devam edecektir?.

CEVAP — Bu düzenlemeler süresiz değildir. Her iki Hükümet de bu düzenlemeleri gerekli ve mümkün kılan askeri ve politik ihtiyaçların değişebileceğini kabul etmektedirler. Diğer bir deyimle, Türk Hükümeti bu hizmetlere her zaman son verebilir.

7 Aralık 1983

Avrupalı beş ülkenin (Fransa, İsveç, Norveç, Danimarka, Hollanda) yaptığı başvuruya ilişkin olarak, Avrupa İnsan Hakları Komisyonunca alınan karar karşısında görüşü sorulan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Büyükelçi Nazmi Akıman aşağıdaki cevabı vermiştir :

Avrupa Konseyi üyesi beş ülkenin Türkiye aleyhinde yaptıkları şikayetin kabul edilebilirliği konusunda Avrupa İnsan Hakları Komisyonu önünde 2,3 ve 5 Aralık tarihlerinde Strasbourg'da yapılan mürafaa sonunda usul açısından, müracaatın kabul edilebilir olduğu açıklanmıştır.

Sözkonusu karar ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Komisyonu tarafından Basına yapılan açıklamada da vurgulandığı üzere, Karar hiçbir suretle müracaatçı ülkelerin iddialarının varit görüldüğü anlamına gelmemektedir.

Karar, ayrıca Türkiye'nin 12 Eylül müdahalesini zorunlu kılan fevkalade koşullar muvacehesinde Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne de uygun olarak başvurduğu geçici nitelikli önlemler hakkında da bir değer hükmü içermemektedir.

Bu karar değerlendirilirken gözönünde bulundurulması uygun olacak bir husus da, Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun bugüne kadar Devletlerce yapılan hiçbir başvuruyu reddetmemiş olduğudur.

Herşeye rağmen, Parlamento'nun kurulup demokrasiye geçildiği bir sırada Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun değişik bir tutum içinde bulunması kuşkusuz daha yerinde olurdu.

9 Aralık 1983

Türk Hava Kuvvetlerinin modernizasyon ihtiyacı olan ABD'den satın alınacak 160 uçaklık F-16 Projesi ile ilgili anlaşma, mektup teatisi suretiyle

imzalandı. Başbakan Özal, kabul mektubunun Milli Savunma eski Bakanı Haluk Bayülken tarafından imzalanmış olduğunu 15 Aralık'da açıkladı. Cumhurbaşkanlığı Konseyi üyesi ve Hava Kuvvetleri eski Komutanı emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya'da, 8 Aralık'da yaptığı yazılı bir açıklamada, anlaşmanın 15 Aralığa kadar imzalanacağını bildirmişti.

13 - 14 Aralık 1983

Yunanistan'ın NATO içinde dağıttığı «Limni'nin Hukukî Statüsü» başlıklı kâğıt ve keza Yunan Hükümetinin KKTC'nin ilanından sonra Batı Trakyalı soydaşlarımız üzerinde yoğunlaştırdığı baskı ve taciz siyaseti üzerine, her iki konuda da girişimlere başlanmıştır.

14 Aralık 1983

KKTC Dışişleri ve Savunma Bakanlığına getirilen Sn. Necati Münir Ertegün'ün Ankara'ya ziyaretle, Sn. Bakanımızla görüşmesi.

16 Aralık 1983

BM Genel Kurulunun, 15.12.1983 tarihli, Kıbrıs'daki Barış Gücünün görev süresini 6 ay uzatan kararı Türkiye ve KKTC tarafından reddedildi. Dışişleri Sözcüsü Akıman, kararın, «hiçbir megruiyeti bulunmayan (Kıbrıs Hükümeti) kavramına yer verdiği» için kabul edilmediğini açıkladı. Bundan böyle KKTC ile UNFICYP arasındaki ilişkilerin temelini KKTC tarafından alınacak kararlar teşkil edecek.

16 - 18 Aralık 1983

Avrupa Parlamentosu Siyasî Komisyonu Türkiye raportörü Ludwig Von Hassel Ankara'ya gelerek Sn. Başbakanımızla görüşmüştür.

16 Aralık 1983

ABD tarafından 1984 yılında Türkiye'ye yapılacak yardım miktarı kesinleşmiştir.

17 Aralık 1983

ABD Hükümetinin Türkiye için 1983 Şubat ayında Kongreden talep ettiği 930 milyon dolarlık yardım miktarını (230 milyon askeri hibe yardımı, 525 milyon askeri satışlar kredisi, 175 milyon ekonomik yardım) bu defa 853.5 milyon dolara (130 milyon askeri hibe, 585 milyon askeri satışlar kredisi ve 138.5 milyon ekonomik yardım) indirmesi (toplam yardımda 76.5 milyon dolarlık azalma) üzerine Dışişleri Sözcüsü Büyükelçi Akıman, «Bu indirimi makul karşıladığımızı söylememiz mümkün değildir; kesin-tinin başka yollardan telafi edilmesi için girişimlerimiz sürdürülecektir» demiştir.

20 Aralık 1983

Türk - Sovyet sınırını oluşturan akarsularda hudut hattının geçişinin kontrolüne dair bir Protokol Ankara'da imzalanmıştır. Protokole göre bir Müsterek Komisyon kurulmaktadır.

20 - 22 Aralık 1983

Suudi Arabistan Maliye Bakanı Muhammed Abal Khail'in, beraberindeki işadamları heyetiyle birlikte Türkiye'yi ziyareti. Bu ziyaret vesilesiyle, 1974 tarihli Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının öngördüğü Karma Ekonomik Komisyonun birinci toplantısı yapılmış; heyet, yeni kurulan hükümetin ilk resmî misafiri olmuştur.

20 - 22 Aralık 1983

Türkiye ile Bulgaristan arasında yürürlükteki Vize Sözleşmesinin ve konsolosluk hukukî ve cezaî konularda adlî yardımlaşmaya mütedair anlaşmaların tatbikatını gözden geçirmek, mevcut sorunlara çözümler getirmek amacıyla Ankara'da görüşmeler.

23 - 24 Aralık 1983

Ankara'da, Türkiye - Güney Kore Karma Ekonomik Komisyon toplantısı. Toplantı sonunda her alanda işbirliğinin arttırılması yolunda bir protokol imzalanmıştır.

28 Aralık 1983

Avrupa Konseyi Danışma Meclisi'nin 30 Ocak - 3 Şubat toplantısına TBMM'den 12 kişilik bir heyetin (6 ANAP, 2 HP, 2 MDP) katılması kararlaştırılmıştır.

29 Aralık 1983

Sn. Denктаş yeni yıl mesajında, Kıbrıs'da barışa giden yolun kapısını Türklerin 1984'de de açık tutacağını; ancak bunun ilelebed böyle açık tutulacağını beklenmemesi gerektiğini belirtmiştir.

31 Aralık 1983

ABD Dışişleri Bakanlığı özel danışmanlarından Derwinski'nin 2 Ocak'da başlaması sözkonusu Atina - Lefkoşe - Ankara temaslar dizisi iptal edilmiş; «... şartların şimdilik kendisinin Vaşington'da kalmasını icab ettirdiği» bildirilmiştir.

31 Aralık 1983

Türkiye, bağımsızlığını kazanan Brunei Devletini tanımaya karar vermiştir.

2. Bakan Katında Ele Alınan Önemli Konular:

- Açıklama (Amerikan yardımı, Yunanistan) 6.2.1983
- Açıklama (ABD Kongresi, yardım) 12.5.1983
- Basın Toplantısı (Kıbrıs) 17.5.1983
- Açıklama (Kıbrıs) 20.5.1983
- Açıklama (ABD-Yunanistan) 18.7.1983
- Basın Toplantısı (İngiltere ziyareti) 1.8.1983
- Değerlendirme (Ermeni meselesi) 3.8.1983
- Basın Toplantısı (G. Kore uçağı, SSCB, yardım) 14.9.1983
- Basın Toplantısı (Limni) 16.9.1983
- Demeç (Limni) 29.9.1983
- B.M. 38. Genel Kurulundaki Konuşma 4.10.1983
- Basın Toplantısı (Avrupa Konseyi, Irak'da düşen uçağımız) 10.10.1983
- Değerlendirme (Son üç yılın dış politikası) 24.10.1983
- Basın Toplantısı (Kıbrıs, KKTC'nin ilanı) 15.11.1983
- Değerlendirme (KKTC'nin ilanı) 26.11.1983
- Değerlendirme (Sovyet görüşleri, Lübnan'daki Barış Gücü) 27.11.1983
- Basın Toplantısı (ABD yardımı, Lübnan) 28.11.1983
- Dışişleri Bakanının 11.12.1983 tarihinde verdiği mülakat.
- Dışişleri Bakanı V. Halefoğlu'nun beyanatı 14.12.1983
- Yeni Hükümet Programı (Dış Politika) 19.12.1983

6 Şubat 1983

AÇIKLAMA

Yunanistan Başbakanı Papandreou'nun, Türkiye'ye yapılması öngörülen Amerikan askeri yardımı ile ilgili olarak Başkan Reagan'a gönderdiği mesaj konusunda görüşünü soran Anadolu Ajansı muhabirine Dışişleri Bakanı İlder Türkmen şu cevabı vermiştir:

1984 mali yılında Birleşik Amerika tarafından Türkiye için öngörülen askeri yardım düzeyi, Türkiye'nin asgari ve en acil ihtiyaçları ve NATO İttifakı içinde ona düşen görevlerin değerlendirilmesine dayanmaktadır. NATO askeri makamlarının da görüşlerini yansıtan bu değerlendirmenin Türkiye ile Yunanistan arasında muayyen bir orana yer vermesi Atlantik İttifakının savunma politikasına rehberlik eden temel siyasi ve askeri kavramlara ters düşerdi. Yunan Hükümetinin bahsettiği, bölgede müttefikler arasında askeri denge mefrumunun NATO kavramları ile bağdaşması olanaksızdır.

Diğer taraftan, Türkiye'nin Yunanistan için bir tehdit oluşturduğu yolundaki Yunan iddialarının yersiz ve mesnetsiz olduğu gayet iyi idrak edilmektedir. Türkiye'nin Yunanistan'a karşı hiç bir hasmane emel beslemediği, dikkatli, ölçülü ve uzlaşıcı bir politika güttüğü ve iki ülke arasındaki sorunların çözümlenebilmesi için görüşmelere her an hazır bulunduğu da gayet iyi bilinmektedir. Yunan Hükümetinin Türkiye ile ilgili saplantılardan kurtulması NATO dayanışması, Türk-Yunan ilişkileri, Yunanistan'ın kendisi ve Bölge için yararlı olacaktır.

Milli Savunma Bakanı Ümit Haluk Bayülken'in
Dışişleri Bakan Vekili Olarak Yaptığı Açıklama

Türkiye'ye yapılacak ABD yardımı ile ilgili olarak Kongrenin çeşitli Komitelerinde hazırlanan değişik karar tasarıları ve bunlarla ilgili gelişmelerin sonuçta ne şekil alacağı henüz kesin olmamakla beraber, dayandıkları yanlış fikir dolayısıyla Türkiye ile ABD arasındaki savunma işbirliğinin geleceğine olumsuz etkiler yapacak nitelikte olduğunu belirtmekte yarar vardır. Türkiye'ye yapılan ABD yardımı gerek NATO Andlaşmasına ve gerek iki müttefik ve dost memleket arasında daha sonra imzalanmış bulunan Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının lafız ve ruhuna uygun olarak karşılıklı bir taahhüt niteliğinde ortak savunmaya katkı amacını taşımaktadır. Bu yardım ile bu amaca tamamen yabancı unsurlar arasında bir bağlantı kurmaya çalışmak temelden yanlış bir yaklaşımdır. Eğer Türkiye'ye yapılan yardım ortak savunmaya katkı için yapılıyorsa, bunu amacından saptırıp başka konular için bir politika aracı haline getirmek sadece savunma işbirliğine darbe vurmakla kalmayacak, güdülmeğe istenilen politik amaç için de bir yarar sağlamayacak, aksine sözde çözüme katkıda bulunulacağı zannedilen sorunu, daha da çözülemez hale sokacaktır. Buna rağmen hala yardım işini Kıbrıs sorunu, Türk-Yunan ilişkileri ve diğer konulara bağlamak hatasında ısrarın nedenini anlamak son derece güç olmaktadır. Kaldı ki, örneğin Kıbrıs sorunu ile Türkiye'ye askeri yardım konusu arasında bir bağlantı kurulmaya çalışılması, Kıbrıs Rum toplumunun uzlaşmazlığını ve uyuşmaz tutumunu kasden sürdürmeye teşvik etmektedir ve ileride de aynı sonucu verecektir. Böyle bir tutum, Kıbrıs'ın bağımsızlık ve egemenliğinde ortak iki eşit toplumdaki biri olan Kıbrıs Toplumunun vazgeçilmez güvenlik ihtiyaçlarının tümüyle inkarı ve kendi bölgesinde özgür yaşama hakkının tehlikeye düşürülmesi anlamına gelir. Ada'da meşru düzenin Rum tarafınca yıkıldığı 1963 yılından sonra Kıbrıs Türk Toplumunun geçirdiği acı tecrübeler bütün dünyanın malumu olduğu gibi, bunların bir daha tekrarlanmasına müsaade edileceğini kimse beklememelidir. İki toplumun ortaklığının federal bir çözüm çerçevesinde anlaşma yoluyla yeniden sağlanması, Kıbrıs Türk Toplumunun haklarının korunması için zorunludur. Bunun sağlanması amacıyla yürütülen Toplumlararası Görüşmelerde, Kıbrıs Türk Toplumunu Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin görüşleriyle uyum halindedir. Bu itibarla, Kongrenin bazı üyelerinde mevcudiyetine esefle şahit olduğumuz bu eğilim Kıbrıs konusunda hatalı bir değerlendirmeye ve hareket noktasına dayanmaktadır. Kaldı ki, tazyik yoluyla Türkiye'nin Kıbrıs siyasetinde değişiklik yapılacağını düşünenler ciddi bir yanlıgı içindedirler.

Amerikan Kongresinin değişik kurullarında son zamanlarda oluşma istidadı gösteren bu kabil gelişmeler, ABD'nin Türkiye ile ilgili olarak 1975-78 yıllarında uyguladığı ambargoyu hatırlatmaktan başka bir davranış görünümünde olamaz. Ancak, ambargonun o zaman verdiği sonuçlara oranla bu defa daha büyük ve vahim sonuçlar vereceği muhakkaktır. ABD Kongresi üyelerinin Türk kamuoyunun yeni ve ambargo türünden denemelere tahammülü olmayacağını idraki içinde bulunduğiarını ümit etmek isteriz.

DIŞIŞLERİ BAKANİ İLTER TÜRKMEN'İN BASIN TOPLANTISI

Paris'teki OECD bakanlar toplantısı ile Kanada'da Bilderberg toplantısına katıldıktan sonra önceki akşam yurda dönen Dışişleri Bakanı Türkmen dün sabahki basın toplantısında gazetecilerin Kıbrıs ve Türk-Yunan ilişkileriyle ilgili sorularını yanıtlarken, «Papandreu Kıbrıs'taki görüşmelerin devamı için Türk askerinin adadan çekilmesini şart koşacak deniyor, buna ne dersiniz? sorusuna şöyle dedi:

«Bu konuda koŐul öne sürme sırası Papandreu'da değil, bizdedir. Toplumlararası müzakereleri devam ettirmeleri bize bir lütuf değildir. O bunu aklına iyice koysun... Çünkü bu müzakerelerin devamından karlı çıkacak taraf Rum ve Yunan tarafıdır, görüşmelerin sürmesi onların daha lehine işlemektedir.»

KTFD Başkanı DenктаŐ'ın, toplumlararası, görüşmelerin devamı konusunda da halkoyuna başvurmayı düşündüğüne değinen ve Türklerin bağımsızlık ilanına doğru bir gidiŐ içinde olmalarına karşı Türkiye'nin ne yapacağını soranlara Türkmen, «Biz KTFD'nin iÇişlerine karıŐamayız, bildiğimiz kadarıyla DekntaŐ henüz bu konularda kesin bir karar vermiş değildir, bazı düşünceleri var.»

KTFD'nin bağımsız bir devlet olma kararını alıp almayacağı ile ilgili sorulara da Türkmen, «Türk toplumu böyle bir kararın alınmasını dahi toplumlararası görüşmelere kapıları tamamen kapatma şeklinde mütalaa etmemiŐtir» dedi.

Birleşmiş Milletler'de alınan son kararın 1979'daki ile kıyaslandığında bazı «sivri tarafların» törpülenmiŐ olduğu, bazı noktaların ise daha aĐırlaŐtıĐının görüldüğüne işaret eden Dışişleri Bakanı, «Bu kararın büyük zaafı ve sakatlığı, bzatihi Bağlantısız ülkelerin 1974'te önerdikleri karardaki temel ilke ve felsefeden sapmıŐ olmasıdır. 1974'deki Bağlantısızlar kararında iki toplum arasında bir denge kurulmuŐtu. Ve (Kıbrıs Cumhuriyeti) sözü geçmiyordu. Bu durum 1979'a kadar sürdü, ondan sonra dengesi bozuldu» diye devam etti. Türkmen bu Yunan tutumunun «siyasi etkileri»ni soran gazetecilere de özetle Şunları söyledi:

«Bir kere Şunu belirtiyim ki, Kıbrıs Türk toplumunun söz hakkı olmadığı ve kendi görüşlerini anlatma imkanlarından yoksun olduğu bir platformda alınan böyle bir karara sert tepki duyması doğaldır. Şimdi KTFD, bu konuda yeni bir değerlendirme yapma sürecindedir ve tutumunu bu değerlendirmelerin sonucunda saptayacaktır.

Türk-Yunan ilişkilerine gelince: Bunun Yunan ve Rum tutumundan etkilenmemesi elbetteki imkansızdır, ancak biz Türk-Yunan ikili sorunlar

ile Kıbrıs arasında bir ayırım yapıyoruz ve Kıbrıs'ın her şeyden önce iki toplumu ilgilendiren bir sorun olduğu görüşünden hareket ediyoruz. Bu nedenle, şartlar elverdiği ve sorunlar ortada durduğu kadar, Türk-Yunan diyaloguna kapıyı kapatmak niyetinde değiliz.»

OECD ve Bilderberg toplantılarında ekonomik sorunların incelendiği ve pek de iyimser olmayan bazı tabloların ortaya çıktığını anlatan Türkmen, Romanya Devlet Başkanı Çavuşesku'nun Türkiye ziyaretinin «Doğu-Batı ilişkilerinde kritik bir dönemde olduğumuz, 1984'de Avrupa ve NATO'nun çok önemli bir yıl geçireceği bir zamanda yapılmasının büyük önem ve anlam taşıdığını» da açıkladı ve iki devlet başkanının karşılıklı ilişkilerle bizzat meşgul olduklarını söyledi.

20 Mayıs 1983

DIŞİŞLERİ BAKANI İLTER TÜRKMEN'İN, BASIN MENSUPLARININ SORULARI ÜZERİNE YAPTIĞI AÇIKLAMA

«Birleşmiş Milletlerdeki müzakereler ve Yunanlılarla Kıbrıslı Rumların uzlaşmaz, olumsuz ve kışkırtıcı tutumları ışığında Sayın Denктаş'ın değerlendirmesini ve Kıbrıs Türk Toplumunun gösterdiği infialî paylaşmamağa imkan yoktur. Türk Hükümeti, Toplumlararası Müzakerelerde makul bir çerçeve içinde özlü bir görüş alışverişinde bulunduğu bir sırada Birleşmiş Milletler Genel Kuruluna müracaat edilmesinin bu müzakerelerin temelini teşkil eden asgari itimat ortamını yokedeceğini peşinen be irtmışti. Kıbrıs Türk Toplumuna da endişesini aynı yönde izhar etmişti. Kıbrıs Türk Toplumuna söz hakkı verilmeyen bir Forumda Kıbrıs'ın akıbeti hakkında değer yargılarına varmaya çalışanların Kıbrıs Türk Toplumunun tepksini yadırgamaya hakları yoktur. Kıbrıs Türk Federe Devletinin Kıbrıs'ın kaderi hakkındaki rolünü inkar edenler, bu Toplumun kendi kaderini saptamak istemesine itiraz edemezler. Yunanistan Cumhurbaşkanı, Yunanistan'ın siyasetinin hala Enosis olduğunu ilan ederse Türk Toplumunun kendi mukadderatını kendisinin tayin etmek arzusuna hayret edilebilir mi?

«Kıbrıs Türk Toplumunun iradesini, kendi meşru hakları yönünde kullanmasını önlemeye kimsenin yetkisi yoktur. Bunu idrak ederek uzlaşî zihniyeti ile davranmak ve Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum toplumları arasında eşitliğe ve hakkaniyete dayanan gerçek bir hak ve çıkar dengesi sağlamaya çalışmak gerekir. Türkiye'nin ve Türk Toplumunun şimdiye kadar olumlu bir siyaset güttüklerini ve barışçı yollardan daima uzlaşî yönünde gayret sarfettiklerini herkesin hatırlaması yararlı olur.»

18 Temmuz 1983

AÇIKLAMA

«ABD ile Yunanistan arasındaki Savunma Anlaşması konusunda Yunanistan Başbakanı Papandreou'nun yaptığı açıklamalar ışığında Amerikan Hükümeti ile Ankara ve Vaşinton'da görüşmeler yapılmıştır. Ankara'da Dışişleri Bakanımızla görüşen ABD Büyükelçisi, Amerikan Hükümetinin Türkiye ile Yunanistan'a yapılacak yardımlar konusunda muayyen bir oranla bağı olmadığını teyid etmiştir. Bununla beraber, Yunanistan'la yapılan anlaşmaya 1978'de tadil edilen şekliyle 1961 Dış Yardım Kanunu'na atıf yapıldığı anlaşılmaktadır.

Hükümetimiz, daha önce, Amerika ile Yunanistan arasında yapılacak anlaşmada Türkiye'yi doğrudan doğruya veya dolaylı olarak ilgilendiren hiçbir husus bulunmaması gerektiğini Amerikan Hükümetine bildirmişti. Buna rağmen Yunanistan Başbakanının istismarına imkan veren bir atıf anlaşmada yer almıştır. Dışişleri Bakanı İltis Türkmen, ABD Büyükelçisiyle yaptığı görüşmede, henüz Hükümet görüşünün oluşturulmadığını fakat kişisel olarak bu gelişmeyi olumsuz, üzüntü ve kaygı verici bulduğunu belirtmiştir.»

1.8.1983

DIŞIŞLERİ BAKANININ BASIN TOPLANTISI

İngiltere Hükümetinin daveti üzerine Londra'ya yaptığım ziyaret hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Bu ziyaret sırasında yoğun temaslarım oldu. Başbakan Margaret Thatcher tarafından kabul edildim. Dışışleri Bakanı Geoffrey Howe, Savunma Bakanı Michael Haseltine ve Dışışleri Bakanlığında Devlet Bakanı Lady Young ile görüşüm. Ayrıca bir grup parlamenter ile bir araya geldik. Türkiye ile ilgili işadamları ile de temas fırsatını buldum.

Resmi görüşmelerde, Türkiye ile İngiltere arasındaki ikili ilişkiler, Doğu-Batı ilişkileri, güvenlik sorunları, terörizm, AET ile ilişkilerimiz, Orta-Doğu, Afganistan ve Kıbrıs sorunu üzerinde durduk.

Türkiye ile İngiltere arasındaki ilişkiler bildiğiniz gibi çok iyi bir düzeydedir. Son üç yıllık devrede İngiltere Hükümeti Türkiye'ye karşı takdir ettiğimiz bir anlayış ve destek göstermiştir. Türkiye ile İngiltere arasında diplomatik ilişkilerin 400. yıldönümü gerek Ankara'da gerek Londra'da yüksek düzeyde ve anlamlı bir şekilde kutlanmıştır. Ekonomik ve savunma işbirliği alanında ilişkilerimizde özlu gelişmeler mevcuttur. İngiltere ocak 1983'de kısa süreli projeler için başlattığı ihrasat kredilerini şimd orta süreli projelere de yaymıştır.

İngiltere ile ekonomik alanda öneml bir sorunumuz tekstil ihracatımıza AET çerçevesinde konulan kısıtlamalardır. Bu konudaki görüşlerimizi ayrıntılı ve açık bir şekilde İngiliz muhataplarımıza belirttim.

AET ile siyasi nedenlerden kaynaklanan sorunlar üzerinde de geniş bir görüş teatisinde bulunduk. AET ile ilişkilerimizi uzun süreli olarak çeşitli yönlerden nasıl değerlendirdiğimizi izah ettim.

Uluslararası terörizm, görüşmelerimizde geniş bir yer işgal etti. Bu çerçevede iki ülke arasındaki işbirliğinin geliştirilmesini kararlaştırdık.

Dışişleri Bakanı, Londra dönüşü düzenlediği basın toplantısında, «Ermeni propagandası inandırıcılığını kaybetti. Ermeni sorununun BM'ye götürülmesi, BM üyeleri için son derece sakıncalı bir emsal yaratır» dedi.

Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Londra dönüşü dün bir basın toplantısı düzenleyerek Ermeni tedhişine ilişkin geniş bir değerlendirmede bulundu ve «karamsarlığa kapılmaya yer olmadığını» belirterek, son zamanlarda «bazı büyük gelişmeler gözlemlendiğini» bildirdi. Türkmen, bu gelişmeleri «dünya kamuoyunda Ermeni propagandasının inandırıcılığını yitirmesi ve Ermeni terörüne sert tepki gösteren, etkin önlemler alan ülkelerin sayısının artması» olarak gösterdi.

Türkmen'in dünkü basın toplantısının önem taşıyan bir başka yönü, İran birliklerinin Kerkük'ü ele geçirmeye dönük harekâtı ve İran yöneticilerinin Türk-İrak petrol boru hattının bombalanabileceği yolundaki açıklamaları karşısında Ankara'nın tutumuna açıklık getirmesiydi. Türkmen, İran'ın «Türkiye'nin çıkarlarına aykırı bir harekete girişmemesi» gerektiğini vurguladı.

Türkmen, bu konudaki soruyu yanıtlarken, önce İran yetkililerine atfen basında değişik şekilde demeçler çıktığını, bu haliyle kendilerinde bir bilgi olmadığını söyledi. Buna karşılık Türkmen'in, açıklamasını sürdürürken, üstü kapalı bir şekilde İran'a gönderdiği mesajı «böyle bir hareketten sakınması» oldu.

Türkmen, bu konuda «Gerek Irak'ın, gerekse İran'ın Türkiye'nin çıkarlarına ve sadece Türkiye değil, bölge ülkelerinin çıkarlarına aykırı bir harekete girmemeleri gerektiği açıktır. Bu önemli prensibe her iki tarafın da uymasını beklemekteyiz» dedi.

Bir gazeteci, saldırının oldukça ciddi bir durum oluşturması karşısında Ankara'nın bu tutumunun Tahran'a bir diplomatik girişim şeklinde iletilip iletilmediğini sordu. Türkmen, İran'ın Türkiye'nin tutumundan haberdar olduğunu ima ederek, «Genel olarak bu tutumumuzu her iki taraf da bilmektedir» dedi.

Savaşın durdurulması amacıyla Türkiye'nin İslam Konferansı içinde ya da bireysel olarak bir girişimde bulunup bulunmayacağı konusunda Türkmen, «Bu aşamada, Türkiye'nin böyle bir girişim düşünmediğini» bildirdi. Türkmen, bunun gerekçesini «Bireysel olarak yapılacak girişim için zamanlamayı gayet iyi ayarlamak lazımdır» şeklinde açıkladı. Türkmen, İslam konferansı içinde ise herhangi bir hareket görülmediğini anlattı.

Türkmen, basın toplantısının başlangıcında İngiltere'ye yaptığı ziyaret hakkında, «İngiltere Türkiye'deki gelişmeleri büyük bir objektivite

ve anlayışla izlemektedir. Türkiye'deki gelişmelerden memnunluk duy-
maktadırlar. İngiltere, Türkiye'de demokrasinin Türkiye'nin ihtiyaç duy-
duğu istikrar çerçevesinde gelişmesi gerektiğine bizim gibi inanmakta-
dır» dedi.

Türkmen Londra'da Başbakan Margaret Thatcher de dahil olmak
üzere yaptığı temaslarda uluslararası terörizmden Türkiye-AET ilişkilere
kadar çok konu üzerinde durulduğunu anlattı ve savunma sanayiinde
işbirliği alanında «özlü gelişmeler» meydana geldiğini bildirdi. Türkmen,
Türkiye ve İngiltere'nin hangi savunma sanayii alanlarında işbirliğine
giriştiklerini açıklamadı. Türkmen, ayrıca İngiltere'nin Türkiye'ye orta
vadeli garantili ihracat kredileri sağlayacağını da bildirdi.

Dışişleri Bakanı Türkmen, soruları yanıtlarken de ABD ile Yunanistan
arasında paraf edilen yeni üs anlaşmasında Türkiye'ye atıf yapılması
karşısında Türk hükümetinin görüşlerinin ABD'ye iletildiğini açıkladı ve
«Bu görüşlerin ayrıntıları üzerinde bir açıklamada bulunmayı doğru gör-
mediğini» bildirdi. «ABD'den bu konuda bir beklenti mi var?» sorusuna
gülerek karşılık verdi.

Türkme'in basın toplantısının kalan bölümündeki soruların tümü
Ermeni tedhişi ve bununla ilgili gelişmeleri konu aldı. Bu bölümdeki bazı
soru ve yanıtlar özetle şöyle :

Fanatik Ermenilere sempati duyan bazı ülkelerin konuyu Birleşmiş
Milletlet'e götürmesi olası mığından söz ediliyor. Bu yapılırsa Ankara'nın
tepkisi ne olur?

Yanıt — Hiçbir devletin bu işin sorumluluğunu üzerine alacağını
tahmin etmiyorum. Çünkü, bu şekilde bir sorunun BM'ye götürülmesi,
bu şekilde bir müracaatın yapılması bütün ülkeler için son derece sakın-
calı bir emsal yaratacaktır. Eğer BM üyeleri teröristlerin taleplerini ge-
tirmeye başlarsa, bu da BM'nin sona ermekte olduğu anlamına gelir.

İsviçre, İkinci Dünya Ermeni Kongresi'nin Lozan'da yapılmasına
izin verdi ve terörün bir politika olarak tartışılması ve Türkiye'nin toprak
bütünlüğünün hedef alınmasına göz yumdu. Türkiye bu konuda ne
yapacak?

Yanıt — İsviçre'ye bu kongreye izin vermemesi gerektiğini daha
önceden hatırlatmıştık. İsviçre ise «maalesef» kanunlarının buna izin ver-
mediğini ileri sürdü.

Bu toplantıyı abartmamak lazım. Bu toplantı, aslında Ermeni terörü
ile Ermeni propagandasının ne kadar iç içe olduğunu göstermiştir ve
Orly'deki patlama ile Brüksel'deki idari ataşemizin öldürüldüğü bir sı-
rada yapılması, kongrenin amaçladığı prestiji yok etmiştir.

Görüş ayrılıkları, kavgalar, istedikleri toprakların kime ait olduğu konusundaki münakaşalar, Ermeni iddialarının ne kadar mesnetsiz olduğunu büsbütün ortaya çıkarmıştır.

Her zaman 70 kişi toplayıp, kongre yapmak mümkündür. Fakat böyle toplantılar ve yayımlanan bildirimlerle siyasi amaç sağlanamayacağı herkes tarafından anlaşılabilir.»

Londra'da, Sovyet Ermenistan Cumhuriyet yöneticilerinin Ermeni propagandasını desteklediklerini söylediniz. Bu sözlerinizi açar mısınız?

Yanıt — Ermeni Tedhişi konusunda, Sovyetler Birliği ile daha önce bu konuda bazı temaslar oldu. Sovyetler Birliği, uluslararası terörizme karşı olduğu görüşünü genel bir şekilde bize ifade etti. Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti yetkililerinin Ermeni propagandasına genel olarak katıldıkları işe bir vakiadır.

Bir İstanbul gazetesi, ASALA'nın arkasında Sovyetler Birliği'nin bulunduğunu, Andropov'un da Ermeni asıllı olduğunu yazdı. Sovyetler'in Ermeni tedhişini destekledikleri haberi ne derece doğrudur?

Yanıt — Biz bu konuda herhangi bir hükümeti itham edecek değiliz. Elimizdeki bilgileri sürekli bir şekilde değerlendiriyoruz. Bütün hükümetlerle temas içindeyiz. Böyle konuların basın önünde münakaşa edilmesinin hiçbir yarar sağlayamayacağı kanaatindeyiz.

Lizbon Büyükelçiliğimize yapılan baskından sonraki durum nedir?

Yanıt — Lizbon'a bir büyükelçi gönderilmiştir. Kendisinin değerlendirmesi yakında gelecektir. Portekiz hükümeti ile diplomatik temaslar sürdürülmektedir. Ayrıca ben Londra dönüşü Portekiz'e gitmek istedim. Bütün önlemleri aldık. Ancak Portekiz makamları bunu şakıncalı gördüler. Bu yaklaşımı saygıyla karşılamaktan daha doğal bir şey olamaz.

Londra'da Ermeni sorunu konusunda dünyaya önemli bir belge açıklayacağımızı bildirdiniz. Bu nedir?

Yanıt — Ermenilerin istismar ettikleri bir belgenin sahte olduğunu göstereceğiz. Talat Paşa'nın taşra teşkilatına katliam yapılmasına ilişkin bir genelge metni Ermeni tezine dayanak olarak kullanılır. Bu belgedeki mühür, imza sahtedir. İmla hataları vardır. Ekim ayında bu konuda bir açıklama yapacağız. Çalışmalar sürdürülüyor.

Dışişleri Bakanı İlter Türkmen, uluslararası terörün bir parçası haline gelen Ermeni terörüyle ilgili iddiaları, son gelişmeleri ve bu konudaki işbirliği olanaklarını «Milliyet» için değerlendirdi ve Lozan'da toplanan Ermeni Kongresi hakkındaki sorulara «Ermeni emellerinin kapsamı ve boyutu son defa Lozan'da yapılan kongrede teyit edilmiştir. Bu kongreyi hazırlayanlarla terörü idare edenler arasında çok yakın bir ilişki bulunduğu kimsenin kuşkusuz yoktur. Türkiye'nin Ermeni davası konusunda Sovyet Ermenistan yönetimiyle bir diyaloga girmesi yönündeki Ermeni Kongre kararına gelince: Sovyet Ermenistan'ının bağımsız bir devlet olmadığını herhalde Lozan'daki Ermeni sözcüleri unuttular. Bu ayrıntı üzerinde daha derin düşünceler iyi olur» dedi.

Sovyet Ermenistan Cumhuriyeti yetkililerinin Ermeni davasını ve mücadelesini desteklediklerine dair açıklamaları hatırlatmamız ve «SSCB hükümeti bu beyanlar karşısında Ankara'ya bir görüş belirtti mi?» sorusuna da Türkmen şu yanıtı verdi :

«Sovyet hükümetinin bu gibi beyanlara müsamaha etmemesi gerektiğine inanıyoruz.»

Ermeni Kongresi'nde Lozan Antlaşması'nın yeniden gözden geçirilmesi ve Sevr Antlaşması'nda Ermenilerle ilgili hükümlerin uygulanması yönünde belirtilen görüşler hakkında Dışişleri Bakanı şu açıklamayı yaptı:

«Dünya'da herkes 70-80 kişiyi toplayıp bir antlaşmanın değiştirilmesini isteyebilir. Antlaşmaların devamlılığı sadece hukuken geçerliliklerine değil, yansıtıkları siyasal gerçeklere de dayanır. Lozan Antlaşması açısından ne bu geçerliliği, ne de bu siyasî gerçekleri kimsenin değiştiremeyeceğini, birkaç Ermeni dışında, bütün dünya bilmektedir.»

Ermeni teröründeki tırmanış karşısında, birçok devletin bununla mücadele amacıyla işbirliğini artırma gereği duyduğunu dikkati çeken Türkmen, «Bu uluslararası işbirliği, Ermeni terörü söz konusu olduğu oranda, mevcut bir uluslararası kuruluşun bünyesi içinde yürütmekte güçlükler vardır. Buna sebep, bazı devletlerin muhalefeti olmuştur. Fakat bu konuda, herhangi bir kuruluşun şemsiyesi altında olmadan, özel bir işbirliği, düzenlemesi yapılacaktır ve bu faaliyet giderek gelişmektedir» dedi. Ermeni terör hareketleri çerçevesinde Dışişleri Bakanı'na sorduğumuz sorular ve alınan cevaplar şöyle :

Soru — Ermeni terör örgütlerinin Türkiye'ye karşı son ve giderek artan saldırılarının belli bir nedeni ya da amacı var mı? İsviçre'deki Ermeni Kongresi ile doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkisi bulunuyor mu? Türk hükümetinin bu alandaki değerlendirmesi sonuçları nedir?

Cevap — Ermeni teröründe bir tırmanma olduğu gerçektir. Tırmanma sadece tedhiş olaylarının sıklaşmasında değil, aynı zamanda kilte halinde cinayetlere yönelmesinde de görülmektedir. Bu tırmanmada, ASALA'nın Lübnan olayları dolayısıyla bir süre eylemlerini kısımasından sonra, birdenbire sahneye yeniden çıktığını da vurgulamaktadır. Tabii şunu unutmamak gerekir ki, ASALA hareketsiz kaldığı sürece, diğer örgütler eylemlerini sürdürmüşlerdir.

Ermeni teröristlerin siyasî emellerinin ne olduğu ortadadır. Bir takım gençler toplanılarak, bunların beyinleri yıkanmakta, bu cinayetleri işleyerek kahraman olacakları telkin edilmekte ve gereken eğitim verildikten sonra, hedeflerine gönderilmektedirler. Bunların çoğunun, kendi örgütleri hakkında fazla bilgi sahibi olmadıkları görülmektedir. Asıl siyaseti, bu eylemleri hazırlayanlar ve buna paralel olarak, Ermeni propagandasını yapanlar düzenlemektedir.

Ermeni emellerinin kapsamı ve boyutu son defa Lozan'da yapılan Ermeni Kongresi'nde teyit edilmiştir. Bu kongreyi hazırlayanlarla terörü idare edenler arasında çok yakın bir ilişki bulunduğu kimsenin kuşkusu yoktur. Ancak şu da bir gerçektir ki, bu kongrenin Brüksel ve Orly Havaalanı terör eylemlerine rastlaması, bunun etkisini ve sağlamaya çalıştığı prestiji hemen tamamen yok etmiştir. Türk basını dışında bu kongreye dünyada fazla yer verilmemiştir.»

Soru — Ermeni örgütlerinin «Birleşik Cephe» kurdukları, bunların SSCB, Suriye, Yunanistan gibi ülkelerden destek gördükleri iddiası hakkında resmî bilgiler ve görüşleriniz nelerdir?

Cevap — Ermeni terör örgütlerinin birleşik cephe kurup kurmama-ları önemli değil, çünkü şimdiki durumda da gayet ahenkli çalışmaktadırlar. Hedefleri aynıdır, aralarında belki de terör metodu bakımından bazı farklar vardır. Fakat Türk hedefleri söz konusu olduğunda bu fark da yok olmaktadır.

Bunların arkasında ne gibi devletler ve kuvvetler vardır sorusuna gelince : Bu konuda kesin bir görüş ifade etmek zordur. Bugün dolaylı metodlarla terör ve propagandayı beslemek, onunla özdeşleşmeden perde arkasında kalmak mümkündür. Ermeni terörünün devamında çıkarı bulunanların mevcut olduğunu biliyoruz. Bunun yanında iç politika mülahazalarıyla veya siyasî peşin hükümlerle Ermeni propagandasına geniş imkânlar sağlayan ve teröristlere müsamaha eden ülkeler de vardır. Kuşkusuz bazı Ermeni kuruluşları da bunlara geniş malî deslek sağlamaktadır. Bunları eğitenler konusuna gelince :

Kati olarak bildiğimiz şey eğitim Lübnan olaylarına kadar, Lübnan'da yapıldığı ve aşırı bazı Filistin örgütleriyle, Ermeni örgütleri arasında ilişki olduğudur. Bu ilişki, aşırı Filistin örgütleri söz konusu olduğu oranda, bugün de mevcuttur.

Soru — Ama bugün bu aşırı Filistin örgütleri Suriye’de üslenmiş durumda değil mi?

Cevap — Evet, bunlar halen Lübnan’da değiller. Bununla beraber, Ermeni örgütlerinin Lübnan’da üslenmeye devam ettikleri de muhakkak. Adalet Komandoları yani Taşnak terörünün merkezi Beyrut’ta, ASALA’nın bir kısmı da orada. Portekiz saldırısını yapanların Lübnan pasaportlu olduklarını biliyoruz. Fakat Lübnan’ın istilâsından sonra, ASALA’nın birtakım militanlarını başka ülkelere gönderdiğini gösteren emareler mevcut. Bunların önemli bir bölümünün Fransa’da olduğuna şüphe yok.

Soru — PKK lideri Öcalan ile TKP-ML yöneticisi Balkır’ın Suriye Gizli Servisi emrinde çalıştıkları ve Ermenilerle işbirliği yaptıkları belirlendi mi?

Cevap — Bu gibi bilgileri biz Suriye makamlarına ilettik. Bize, kendi ülkelerinde Türkiye’ye karşı hiçbir harekete müsamaha etmeyeceklerini kati şekilde temin ettiler. Kendileriyle bu konuda devam eden temaslarımız var.

Soru — Lozan’daki Ermeni Kongresi’nde, Karnusyan’ın, SSCB Ermenistan Cumhuriyeti’ni Türkiye’ye muhatap olacak tek ülke diye zikretmesinden sonra, Moskova ile Ankara arasında bu konuda bir temas oldu mu?

Cevap — Sovyet Ermenistanı’nın bağımsız bir devlet olmadığını herhalde Lozan’daki Ermeni sözcüleri unuttular. Bu ayrıntı üzerinde daha derin düşünseler iyi olur.

Soru — Ama Sovyet Ermenistan yönetimi Ermeni davasını desteklediğini açıklıyor. Bağlı olduğu merkezi hükümet, Moskova buna ne diyor?

Cevap — Sovyet hükümetinin bu gib beyanlara müsamaha etmemesi gerektiği inancını taşıyoruz.

Soru — Ermeni terörü, sizce, Türk devletinin parçalanıp yıkılmasına yönelik aşırı sol hareketlerin bir parçası olarak mı ortaya çıkmaktadır?

Cevap — Ermeni terörünü sadece aşırı solun desteklediğini söylemek zordur, bunların ardında başka eğilimler de var.

Soru — Ermeni faaliyetleri Türkiye’nin bütünlüğü açısından ciddi bir tehlike yaratıyor mu?

Cevap — Türkiye güçlü olduğu sürece, hiçbir surette tehlike olamaz. Terör ve propaganda ile hayaller gerçekleşemez. Türkiye üzerindeki Ermeni taleplerinin uluslararası destek gördüğü devir, Osmanlı İmparatorluğu yerine yeni Türk devletinin kurulmasıyla, bir yüzyıl önce kapanmıştır. Bu devrin kapandığını Lozan Antlaşması simgelemiştir.

Soru — ASALA'nın İran'da Tahran hükümetince desteklenen kuruluş hareketi örgütleri arasında bulunduğu dair istihbaratınız var mı? İran'la bu konu görüşüldü mü?

Cevap — 1981'de İran'da büyükelçiliğimize bir saldırı oldu. O zamandan beri İran hükümetinin, İran'da Türkiye'ye yönelik eylemlere karşı tayakkuz içinde bulunduğunu biliyoruz, buna karşı, ASALA'nın İran'da başka hedeflere karşı eylemleri üstlendiği de bilinmektedir.

Lübnan'daki durum ise, hükümet otoritesinin yokluğundan kaynaklanmaktadır. Lübnan hükümetinin, hiç değilse otoritesini icra ettiği Beyrut üzerinde Ermeni terörünü engellemek için daha ciddi önlemler alınmasını ısrarla talep ediyoruz.

Soru — Bu teröre karşı uluslararası işbirliği, bugünkü konjonktür içinde, nasıl gelişecektir? Beklentileriniz nedir?

Cevap — Bu alanda Türkiye birçok ülkeyle etkin bir işbirliğini gerçekleştirmiştir. Bunun zaruri olduğu kanaati, Başkan Reagan'ın son çağrısında da görüldüğü gibi kuvvetlenmektedir. Reagan'ın mesajındaki tutumunun uygulaması konusunda henüz ayrıntılı bilgi almadık. Federal Almanya ile bu alanda çok sıkı işbirliği içindeyiz. İngiltere ile de ikili faaliyet artırılabacaktır.

Fransa'nın tutumunu değerlendirmek için ise vakit henüz erkendir. Değişik yaklaşımlar yansıtan beyanları oldu. Bütün mesele, Fransa'nın bundan sonra terörle gerçekten ciddi şekilde mücadeleye kararlı olup olmadığıdır. Bu konuda hükme varmak için beklemek gerekir.»

Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Güney Kore yolcu uçağını düşürmeleri nedeniyle Sovyetler Birliği'ne karşı Türkiye'nin sembolik de olsa herhangi bir boykot hareketine katılmayacağını bildirdi.

Madrid ve Tunus'a yaptığı ziyareti tamamlayarak önceki akşam Ankara'ya dönen İlder Türkmen, dün bir basın toplantısı düzenleyerek, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sonuç belgeleri ile Tunus'daki temasları hakkında bilgi verdi. Türkmen, G. Kore yolcu uçağını düşürdükları gerekçesiyle Türkiye'nin SSCB'ye karşı bir müeyyide uygulayıp uygulamayacağı şeklindeki soruya karşılık şöyle konuştu :

«Biliyorsunuz, bazı ülkeler Sovyet uçaklarının kendi ülkelerine olan seferlerini iki hafta süreyle iptal ettiler veya kendi hava sahalarından Sovyet uçaklarına geçiş izni vermeyeceklerini açıkladılar. Biz böyle bir karar almadık. Bizim, Sovyetler Birliği ile bir hava ulaşım anlaşmamız vardır. Bu anlaşmaya uygun bir şekilde hareket etmek zorundayız. Bu anlaşmada altı aylık bir ihbar süresi mevcuttur.

Diğer taraftan, Türk hava sahasından geçişler konusunda da diğer ülkelerden çok değişik bir durumumuz vardır. Çünkü Monreux Sözleşmesi gereğince biz, hava sahamızdan tarifeli Sovyet uçaklarının geçirilmesini engelleyebilecek durumda değiliz.

Ama, G. Kore uçağının düşürülmesi karşısında duyduğumuz infiali ve tepkiyi dile getirmekten de geri kalmadık. Bunun dışında herhangi bir boykot hareketine girmeyi düşünmüyoruz.»

Dışişleri Bakanı Türkmen, «Türkiye'nin, Lübnan bunalımı ile ilgili olarak yapabileceği pek fazla birşey olmadığını da» bir soru üzerine belirtti. Türkmen, Lübnan'daki çatışmalar nedeniyle o ülkede bulunan Türk vatandaşlarının hayatlarının tehlike altına girmiş olabileceğini, ancak şu ana kadar Lübnan'da ölen Türklerle ilgili resmi bir bilgi gelmediğini söyledi.

İlder Türkmen, ABD'nin Yunanistan ile imzaladığı savunma işbirliği ve üs anlaşmasında Türkiye'ye karşı askeri yardımlarda 7'ye 10 oranının korunacağı yolunda dolaylı bazı ifadelerin bulunduğunu hatırlatan bir gazetecinin sorusuna karşılık da şunları söyledi :

«Bizim, ABD ile yaptığımız anlaşma ile Yunanistan'ın imzaladığı anlaşma arasında özlü bir fark vardır. Bizimki NATO çerçevesinde yapılan bir anlaşmadır. Yunanlılar ise bu anlaşmayı NATO çerçevesi dışında tutmuşlardır. Bizimki o bakımdan daha uzun süreli bir anlaşmadır.

Yardım bakımından ise, Yunanistan'ın bu anlaşma ile daha avantajlı bir duruma geldiğini kabul etmek zordur. Sadece bu sene için Amerikan

hükümeti, Yunanistan'a askeri yardımı 500 milyon dolar olarak önerdiğini söylüyor. Bundan sonra Amerika'nın uygulamada 7'ye 10 oranından uzaklaşıp uzaklaşmadığını da göreceğiz. Seneye ne olacağını bugünden kestiremem. Bizim itirazımız, Yunanistan'a muayyen bir yardımın yapılması veya yapılmaması yolunda olmamıştır. Bizim itirazımız 7/10 oranı gibi saçma bir oranın kabul edilemeyeceği konusundadır. Zira Türkiye'nin savunma ihtiyaçları çok değişiktir, Türkiye'nin ordusu daha büyüktür. Ve NATO içinde yüklendiği sorumluluklar çok daha geniştir. O bakımdan bu oranın geçerli olamayacağını söylüyoruz ve bunu Amerikalılar da inkâr etmiyorlar.»

Dışişleri Bakanı Türkmen, ABD'nin Yunanistan ile böyle bir anlaşmayı imzalamış olması nedeniyle, Türkiye'nin de Mart 1980'de ABD ile imzaladığı Savunma İşbirliği Anlaşması'nı, yeniden gözden geçirmeyi talep edeceği yolunda Amerika'ya herhangi bir bildirimde bulunulmadığını da sözlerine ekledi.

Türkmen bu arada, Tunus ziyaretinin son derece olumlu geçtiğini, iki ülke arasındaki ticaret hacminin bu yıl iki katına çıktığını ve diğer alanlarda da ekonomik işbirliğinin geliştiğini kaydetti. Türkmen, Tunus'ta Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat ile de buluşarak Orta Doğu ve Lübnan sorunu konusunda görüş teatisinde bulunduğunu ve Arafat'a, «Türkiye'nin Filistinlilerin haklı davasını desteklemeye devam edeceğini bildirdiğini» vurguladı.

Yunanistan'ın Limni adasını bugün başlayacak NATO tatbikatına sokmak istemesi yolundaki emri vakisi nedeniyle Türkiye'nin NATO tatbikatına katılmama olasılığı belirdi.

Türkiye önceki günkü savunma planlama komitesi toplantısında Yunanistan'ın emrivaki yaparak Limni'nin NATO'nun tatbikat bölgesinde alınması teşebbüsüyle ilgili olarak komiteden «izahat» istedi.

Türkiye Lozan Anlaşması'na dayanarak Limni adasının silahlanmanın içine alınmayacağını ifade ederek böyle bir tatbikatın içine bu adanın alınmasını kesinlikle kabul etmeyeceğini Brüksel'deki NATO baştemsilcimiz Osman Olcay'a bildirdi.

Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Büyükelçi Nazmi Akıman da dün gazetecilerin sorularına verdiği cevapta «NATO'nun bu tatbikatına Limni Adası'nın dahil edilmesi konusu hâli hazırda NATO Konseyi'nde incelenmektedir. Henüz aydınlığa kavuşmuş değildir. Ancak şunu ifade etmek isterim ki, Limni Adası'nın Uluslararası anlaşmalarla (Lozan anlaşması) düzenlenmiş bulunan silahlandırılmaması statüsü dolayısıyla söz konusu tatbikata dahil edilmesin kabul etmemiz düşünülemez» dedi. Akıman «Limni Adası'nın uluslararası anlaşmalarla tespit edilmiş statüsünün dolambaçlı yollarla değiştirilmesine müsaade etmeyiz» biçimde konuştu.

Milliyet muhabirinin öğrendiğine göre Büyükelçi Akıman'ın sözleri, «Böyle bir kararda ısrar edilirse ve NATO'da kabul edilirse Türkiye bu NATO Tatbikatına katılmayacak» şekilde konuştu.

Bu konuda görüştüğümüz bir hükümet yetkilisi, «Bizim son dakikada haberimiz olmasının nedeni, bunu Yunanlıların NATO alt kademelerini ikna ederek Limni'yi tatbikat planına aldırması olmalarıdır. Çünkü sorun NATO Konseyi'nin ve DPC'nin bilgisi dışında gelişmiştir. Şayet Türkiye'nin görüşüne karşı çıkılır ve Limni'nin tatbikat alanına sokulması zorunluğu kabul edilirse, Türkiye'nin tutumunu hükümet düzeyinde karara bağlayacağız. Durum engeç yarım ayınlanacaktır. Ters bir karar çıkması halinde tatbikattan çekilmemiz ihtimali kuvvetlidir» dedi.

Bu gelişmeyi «Tatsız ve talihsiz bir olay» olarak niteleyen hükümet yetkilisi, Limni adası ile Semadirek Aadası'nın Lozan anlaşmasında silahtan arındırılmış statüye tabi tutulduklarını, ancak Montrö anlaşmasından sonra sadece bu iki ada üzerinde Türkiye ile Yunanistan'ın «Hukuki açıdan» anlaşmazlığa düştüklerini belirtti ve «Ortada bir hukuki karışıklık olduğunu öne süren NATO, iki ülke arasındaki bu soruna karışmak istemiyordu ve bugüne kadar da NATO'nun tutumu bu oldu. Bazı NATO ülkeleri hukuki yorum açısından başka türlü düşünebilirler ama, Türkiye'nin bu konuda bir tutum değiştirmesi beklenemez. Bu iki

ada için dahi olsa, değişik bakış açıları bir askeri tatbikat ile yorumla kavuşturulması söz konusu olamaz» görüşünü savundu.

Yunan hükümet sözcüsü Mardudaş dün yaptığı açıklamada, «Limni Adası'nın resmen dahil edilmediği Ege'deki herhangi bir NATO tatbikatına, Yunanistan katılmayacaktır» dedi.

Mardudaş'ın açıklamayı Türk Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Büyükelçi Nazmi Akıman'ın konuya ilişkin değerlendirmesine yanıt olarak yaptığı bildirildi.

29.9.1983

Milli Savunma Bakanı ve Dışişleri Bakan Vekili Ümit Haluk Bayülken tarafından Limni Adası'nın «Display Determination» tatbikatında yer almaması konusunda verilen demeç :

Limni, uluslararası antlaşmalarla gayri askeri statüye konulmuş bir adadır. Bu statüde bulunan bir adanın ne NATO içinde ne NATO dışında askeri nitelikli faaliyetlere sahne olması hukuken mümkün değildir. NATO siyasi makamları bu noktayı ve herhalükarda, Limni'nin statüsünün Türkiye ve Yunanistan arasında bir uyuşmazlık mevzuu olduğunu gözönüne alarak, geçmiş yıllarda, bu adanın NATO çerçevesinde askeri faaliyetlere, dolayısıyla tatbikatlara dahil edilemeyeceği hakkında çeşitli siyasi direktifler çıkarmışlardır. Bu direktiflere rağmen, bu yıl, Limni'nin, «Display Determination» tatbikatına dolaylı şekilde dahil edilmesine teşebbüs olunmuştur. Hükümetimizce gereken önlemler alınmış ve neticede NATO makamları bugüne kadarki uygulamanın sürdürülmesini kararlaştırmışlardır. Bu kararı Türkiye ve Yunanistan arasındaki ihtilafları tahrik edici nitelikte görmek mümkün değildir. Zira, NATO makamlarının yaptığı, yıllardır süregelen bir uygulamaya riayeti sağlamaktan ibaret olmuştur.

Dışışleri Bakanı İalter Türkmen'in 4 Ekim 1983 Günü Birleşmiş Milletler 38. nci Genel Kuruluna Hitaben Yaptıkları Konuşmanın Geniş Özeti:

Dışışleri Bakanı İalter Türkmen konuşmasında yeni seçilen Genel Kurul Başkanını tebrik ettikten ve Genel Sekretere başarılar diledikten sonra uluslararası alanda endişe doğuran gelişmelerin mevcudiyetine temasla bu gelişmeler üzerindeki görüşlerimizi aşağıdaki şekilde dile getirmiştir.

Dışışleri Bakanı sırasıyla, Orta-Doğu, Lübnan'daki durum, Arap-İsrail anlaşmazlığı, İran-Irak savaşı ve Afganistan'daki durum ile ilgili olarak şunları söylemiştir.

«Lübnan bu açıdan trajik bir misal teşkil etmektedir. Dikkatlerimiz bir kez daha Ortadoğu'ya teksif olunurken, bu ülkede cereyan eden olayların gidişatından büyük teessür duyuyoruz. Geçen yıl İsrail'in Lübnan'a karşı vukubulan saldırganlığı, sadece Lübnan ve Filistin halklarının benzersiz acılar çekmesine ve geniş ölçüde insan kaybına yol açmakla kalmamış, aynı zamanda Lübnan'da barış, istikrar ve milli birliğin yeniden tesisi açısından son derece güç koşullar yaratmıştır. Bir iç harbin önlenmesi için elden gelen her türlü gayret gösterilmiştir. Son ateş-kes kararını memnuniyetle karşılıyor ve bu kararın alınmasına katkıda bulunan bütün tarafları kutluyoruz. Bu ateş-kes keyfiyetinin etkin biçimde gözetimi şart olup, Güvenlik Konseyi'nin bu meselede gecikmeksizin harekete geçmesinin gerekliliğini vurguluyoruz. Lübnan'da halen mevcut olan durum şüphesiz son derece hassas ve tehlikeye açıktır. Lübnan'ın egemenlik ve toprak bütünlüğünün muhafazası ve ulusal düzeyde bir uzlaşma sağlanması, gelişmeleri etkileme gücüne sahip ülkelerin tutumlarında radikal bir değişiklik gerektirmektedir. Lübnan, problemlerini yabancı işgali altında çözemeyecektir. İsrail kuvvetleri derhal ve Lübnan'ın kabul edebileceği şartlara tabi olarak bu ülkeden çekilmelidir. Diğer güçlerin de Lübnan'dan ayrılması gerekmektedir. Mevcut durumun devamı, ancak Ortadoğu'nun tamamı açısından barış ve güvenlik üzerinde menfi etkiler yapacak ve Lübnan'ın parçalanmasına ve fiilen bölünmesine yol açacaktır.

Şu andaki asli meşgalemiz Lübnan olmakla beraber, daha geniş çerçevede Ortadoğu meselesini de görmezlikten gelemeyiz. Bu mesele uluslararası camianın tümü açısından merkezi bir rol oynamaktadır. Filistin halkının sıkıntıları, yaşadığımız devrin en önemli haksızlıklarından birini açıkca sergilemektedir. Birleşmiş Milletler bidayetden beri bir Filistin Devleti kurulması taahhüdü altında olup Filistin topraklarının İsrail ta-

rafından ele geçirilmesine gözyumamaz. İsrail üzerinde, özellikle işgal altındaki Arap topraklarının demografik ve kurumsal yapısının değiştirilmesine yönelik politikasına son vermesi için etkin baskı uygulanmalıdır. Barışçı bir çözüm aranmasına ana engeli teşkil eden bu politikayı utanç verici buluyoruz.

Geçenlerde Cenevre'de yapılan Filistin meselesi uluslararası konferansı, kalıcı ve adil bir çözümün dayandırılacağı temel unsurları tesbit etmiştir. Bu konferansda benimsenen dengeli tutumun sağladığı imkanların kaçırılmaması gerektiğine inanıyoruz. Türkiye, Filistin meselesine ilişkin kesin tutumunu defaaten açıklıkla ortaya koymuştur. Cesur Filistin halkına ve Filistin Kurtuluş Teşkilatına verdiğimiz desteği bir defa daha dile getiriyoruz. Kapsamlı, kalıcı ve adil bir çözümün, ancak İsrail'in Kudüs dahil, 1967'den beri işgal altında bulundurduğu Arap topraklarından çekilmesi, Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkının tanınması ve bölgedeki bütün devletlerin güvenli ve uluslararası düzeyde tanınmış sınırlar içinde yaşama haklarının korunması esaslarına dayandırılabilceğine dair inancımızı koruyoruz. Filistin Kurtuluş Teşkilatı'nın iştirak etmeyeceği bir müzakere süreci, hiçbir suretle geçerli olmayacaktır.

Geçen yılki barış girişimlerinin hızını kaybetmesi üzüntü vericidir. Bu girişimlerin tekrar canlandırılmasını ve ısrarla takibini samimiyetle umuyoruz. Bununla beraber, bu tür gayretlerin semere vermesi için, İsrail Hükümeti'nin zihniyetinde temel bir değişiklik vukubulması gereklidir. Hiçbir ülke, komşu ülkeleri, bulunduğu bölgeyi ve tüm dünyayı tam bir güvensizliğe sürükleyen şartlar yaratarak kendi güvenliğini sağlamak hakkına sahip olamaz. Tarih göstermiştir ki, askeri güçten kaynaklanan mütecaviz tutum, bu yola sapan ülkelere çok pahalıya mal olmuştur.

Üç yıl önce başlamış olan İran-İrak savaşı bizim acımızdan derin endişe doğurucu niteliktedir. Yoğun hayat kaybı ve vuku bulan tahribat açısından derin üzüntü duyuyoruz. Bu harbin devamı bölge barış ve güvenliğine yönelik tahdidi daha da ciddi hale getirecek, istikrarsızlık unsurlarını uzun vadede körükleyecek ve daha fazla acı ve tahribata yol açacaktır. Tarihi dostluk bağlarımız bulunan bu iki ülke, sadece kendilerine karşı değil, fakat bölgenin tümüne karşı, bu silahlı çatışmayı mümkün olan çabuklukla durdurma yükümlülüğü altındadırlar. Her iki ülkenin komşusu olarak Türkiye, bidayetden beri, çatışmayla ilgili olarak tam bir tarafsızlık göstermeyi kendisine vazife addetmiştir. Bu tutuma kesinlikle riayet ettik ve gelecekte de etmeye devam edeceğiz. Ayrıca savaşın durdurulmasına yönelik çok taraflı gayretler içinde de yer aldık. Taraflara müteaddit defalar münferit çağrılarda bulunduk ve barış sürecine katkıda bulunabilecek herşeyi yapmaya hazır olduğumuzu ifade ettik. Diğer ülkelerin ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin girişimlerini de takdirle karşılıyoruz. Uluslararası camianın desteğini ve İran ve Irak'ın her ikisinin de güvenini celbedici nitelikte, muh-

tevali ve tutarlı bir barış girişimini başlatacak yeni gayretler sarfedilmesi gerektiğini düşünürüz.

Afganistan'daki durum bize rahatsızlık vermeye devam etmektedir. Onbeş milyon Afganlıdan takriben beş milyonu şu anda komşu ülkelerde mülteci olaark yaşamaktadır. Afgan halkının, askeri müdahale yoluyla kendisine empoze edilen dış tahakkümü kat'iyetle reddetmekte olduğunu, hiçbir şey bu gerçekten daha iyi biçimde gösteremez. Genel Sekreter'in müzakere yoluyla bir çözüm bulunmasına matuf gayretlerini tam destekliyoruz. Bu şekilde bulunacak bir çözüm, bağlantısız bir ülke olarak Afganistan'ın bağımsızlığını tekrar tesis edebilmeli, Afgan halkının kendi kaderini tayin hakkını kullanabilmesini mümkün kılmalı, yabancı askeri güçlerin çekilmesini sağlamalı ve Afgan mültecilerin ülkelerine dönmelerine imkan tanınmalıdır. Pakistan hükümetinin barışçı bir çözümü kolaylaştırma yolunda sarfettiği gayretleri takdirle karşılıyoruz.

Dışişleri Bakanı devamla, Güney Afrika'daki tehlikeli durumdan endişe duyduğumuza işaretle, Namibia halkının haklı mücadelesini desteklediğimizi ve Apartheid politikasına son verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

İlter Türkmen ayrıca, Orta Amerika'daki duruma temasla Contadora Grubu'nun gayretlerini desteklediğimizi, öte yandan Kampuçya halkının kaderini kendi tayin etme hakkının teslim edilmesi gerektiğini ve bu meyanda Ascan ülkelerinin çabalarının desteklenmesinin uygun olacağını, Kore'deki problemin ise, Kore halkının milli emellerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olacak şekilde diyalog başlatılarak çözümlenmesi için yeni gayretler sarfedilmesini temenni eylediğimizi ifade etmiştir.

Dışişleri Bakanı Kıbrıs'la ilgili olarak aynen şunları söylemiştir:

«Kıbrıs meselesinin acil ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması, dış politikamızın başlıca hedeflerinden biri olmaya devam etmektedir. Bugünkü Türk Hükümeti dikkatini bu meselenin süratle çözümü üzerine teksif etmiş ve toplumlararası görüşmeler sürecini kararlılıkla daima desteklemiştir.

Türk toplumu da başından itibaren olumlu bir yaklaşım içinde olmuştur. Ağustos 1981'de, Kıbrıs-Türk tarafı meselenin bütün yönleriyle ilgili olarak kapsamlı teklifler sunmuştur. Bu teklifler, Türk tarafının toprak meseleleriyle ilgili müzakere pozisyonuna da ışık tutan bir haritayı ihtiva etmiştir. İşte bu gelişme ışığındadır ki geçen yıl buradan size iyimser bir hava içinde seslenmişim. Genel Sekreter'in aralıksız gayretleri sayesinde toplumlararası görüşmelerin Kıbrıs meselesinin temel veçhelerini içine alan kapsamlı bir çerçeve içinde devam etmekte olduğunu o zaman belirtmişim. Keza o zaman, bir nebze de şu sözlerimle endişe izhar etmişim. «Şimdi iki toplum ilişkilerini Federal bir yapı

çerçevesinde yeniden şekillendirmek için gayretlerini yoğunlaştırmalıdır- lar. Dikkatlerini diyalogları üzerine teksif etmelidirler. Kendi bencil maksatları için ihtilafın devamını tercih edenlerin nasihatlarına uyma- malıdır.»

«Maalesef, Kıbrıs-Rum tarafı bu tür nasihatlara uymuştur. Ahiren müzakere masasını terkederek Kıbrıs meselesinin Genel Kurul'da görü- şülmesini talep etmişlerdir. Bunu yaparken Genel Kurul'da konuşma imkanı olmaması sebebiyle Türk toplumunun ciddi tepki duyacağını farkındaydılar. Neticede 1980 yılından beri aralıksız devam eden top- lulararası görüşmeler sayesinde teşekkül etmiş bulunan iyi niyet ciddi olarak zaafa uğramıştır. 13 Mayıs'ta kabul edilen, tek taraflı, dengesiz, adil ve gerçekçi olmayan Genel Kurul kararı sadece Kıbrıs Türk Halkı- nın infialini arttırmaya yararmıştır. Kıbrıs Türkleri, Dünya Kamuoyunu, Rumlar kadar kendilerinin de kendi kaderlerini kendilerinin tayin etme hakkına sahip oldukları hususunda haklı olarak u yarmıştır. Bugüne kadar Kıbrıs Türkleri bu haklarını, Federal bir devlet çerçevesinde iki toplum arasında ortaklığın yaratılmasına katkıda bulunabilmek maksadıyla kullanmayı tercih etmişlerdir. Ancak, diğer toplum bu ortaklığı reddederse, Türk toplumunun kendi kaderini kendisinin yeniden belirt- mesinden başka bir alternatifi kalmayacaktır.

Türk Hükümeti, meselenin toplumlararası müzakereler yoluyla adil ve kalıcı bir çözüme kavuşturulması için olan desteğini devam ettir- mekte kararlıdır. Ahiren Kıbrıs Rum toplumu içinde cereyan eden tartışmanın Kıbrıs-Rum tarafını tutumuna getirdiği belirsizlikten duydu- ğumuz rahatsızlığa rağmen, Genel Sekreter'in, toplumlararası görüşme- leri mevcut ve üzerinde anlaşmaya varılmış çerçevede yeniden başlat- mak gayretlerinde başarılı olmasını temenni etmekteyiz. Kendi yöneti- minin üyeleri ve kendisini destekleyen siyasi partilerin liderleri bile Rum toplumu liderinin niyetleri hakkında şüphe belirtirlerken, Türk toplu- munun kuşku ve endişe duyması kimseyi şaşırtmamalıdır.

Birkaç gün önce Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Sayın Rauf Denктаş, Türk toplumunun mevcut ve üzerinde karşılıklı mutabakat bulunan çerçeve içinde toplumlararası görüşmelerin erken bir tarihte yeniden başlamasından yana olduğunu Genel Sekreter'e bildirmiştir. Sayın Denктаş, ayrıca, toplumlararası görüşmelerde daha fazla mesafe kaydedilebilmesini teminen, Genel Sekreterin gözetiminde kendisi ile Sayın Kyprianou arasında bir zirve toplantısının düzenlenebileceğini belirtmiştir. Kıbrıs-Türk tarafının bu olumlu yaklaşımı meselenin müza- kere edilmiş bir çözüme kavuşturulması bakımından tarihi bir fırsat olarak değerlendirilmelidir. Ümidimiz odur ki, Genel Sekreterin gayret- leri sayesinde toplumlararası görüşmeleri mevcut ve karşılıklı mutaba- kata dayanan çerçevesi içinde erken bir tarihte yeniden başlatmak müm- kün olacaktır. Bu vesileyle, BM Genel Sekreteri Perez De Cuellar'a me-

seleye toplumlararası görüşmeler yoluyla çözüm getirmek için sarfettiği kararlı ve yorulmak bilmez gayretleri için kalbi teşekkürlerimizi sunmak isterim.

İki toplumu müzakere ve uzlaşmaya sevketmek için önemli gayretler sarfedildiği bir sırada maalesef Yunan Hükümeti olumsuz bir tavır takınmaktadır. Sadece birkaç gün önce Yunan Dışişleri Bakanı bu kürsüden, Kıbrıs meselesine «Bir siyasi çözümün adeta imkansız olduğunu» söylemiştir. Genel Sekreter'in gözetimi altındaki müzakere sürecinin dayandığı esasları, Yunanistan reddetmiştir. Bunu yaparken, Yunan Dışişleri Bakanı Türkiye'yi suçlamıştır.

Burada açıkça söylemek isterim ki, Kıbrıs'ta 1963 yılından bu yana olanların tarihi sorumluluğu tamamen Yunanistan'a aittir. Mevcut anlaşmazlık Yunanistan'ın sürekli siyasi ve askeri müdahaleleri ve Ada'ya hakim olma yolundaki ihtirasının sonucudur. Bunu bizzat Yunanistan Başbakanı itiraf etmektedir. Gerçekten Sayın Papandreau «Namlunun ucundaki demokrasi» adlı kitabında Kıbrıs'a gizli olarak 20.000 Yunan subay ve askerinin nasıl gönderildiğini anlatmaktadır. Bu, 1964 yılındaydı, on yıl sonra, Başpiskopos Makarios, Güvenlik Konseyinde Kıbrıs'ın Yunanistan tarafından istilası olarak tarif ettiği olayları kınamıştır.

1981'den önceki yıllarda Yunan Hükümeti daha temkinli bir tutum takınmış ve toplumlararası görüşmelerin desteklemeye karar vermiştir. Yunan Dışişleri Bakanı Haralombopoulos'un en son açıklaması, Yunanistan'ın müzakere yoluyla bir çözüme karşı olduğunu yeniden teyid etmektedir.»

İlter Türkmen uluslararası terörizmle ilgili olarak da aynen şu ifadelerde bulunmuştur:

«Uluslararası tedhişçilik, Türkiye için önceliği haiz ciddi bir mesele olmaya devam etmektedir. Uluslararası topluluk için de aynı ciddiyeti haiz olması gerekmektedir.

Bu bela, önemli sayıda masum insanın hayatlarını kaybetmelerine sebep olmakta, ülkelerin dahili barış ve istikrarını tehdit etmekte, uluslararası münasebetleri kötü yönde etkilemekte ve normal diplomatik faaliyetlerin yürütülmesini engellemektedir. Türkiye, 1980 yılından önce belirli bir tedhişçilik dalgasının etkisi altında kalmıştır. Biz bu tedhişçiliği ortadan kaldırmayı başardık ve bunu yaparken, bu tedhişçiliğin önemli dış inikası ve silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetleriyle kuvvetli bağları olduğunu tespit ettik. Bu çeşitli faaliyetler aynı yeraltı teşkilatları tarafından yürütülmektedir.

Ülkemiz sınırları içinde bütün boyutlarıyla siyasi tedhiş hareketlerinin üstesinden etkili bir şekilde gelmemize karşılık, Ermeni yeraltı teş-

kilatlarının başka ülkelerde Türk Hedeflerine yönelttikleri diğer bir çeşit tedhişçilik sadece uluslararası işbirliği yoluyla bastırılabilir.

Geçen yıl, Ermeni tedhişçiliği ve bu tedhişçiliğin temelini teşkil eden, tarihi gerçeklerin vahim bir şekilde tahrifine dayanan propaganda kampanyası üzerinde geniş bir şekilde durmuş bulunuyorum. O zaman söylediklerimi tekrarlamayacağım. Şuna işaret etmekle iktifa ediyim ki geçen yılki konuşmamdan bu yana, çeşitli ülkelerdeki Ermeni tedhişçi saldırıları sonucunda 8 Türk vatandaşı öldürülmüş ve 50 kişiden fazla yaralanan olmuştur. Kurbanlar sadece Türk değildirler. Katledilenler ve yaralananlar arasında Fransız, Yugoslav, Portekiz ve Alman vatandaşları da bulunmaktadır.

Bazı ülkeler bu hunhar eylemlere karşı azimli bir şekilde tepki göstermişlerdir. Bu ülkeler tedhişçi saldırıların tekerrurunu sadece kuvvetli tedbirlerin önleyebileceğini anlamışlardır. Bunun sonucunda, son yıl içinde 6 tedhişçi iğrenç suçlarını işlerken ölmüşlerdir. Başka tedhişçiler de tutuklanmışlar ve hüküm giymişlerdir. Belirli sayıda Ermeni tedhişçi muhakemelerinin başlamasını beklemektedirler. Buna karşılık, kendi topraklarının başka ülkeleri hedef alan tedhişçilik faaliyetleri için kulanılmasına müsaade ederek, tedhişçilik karşısında tereddüt gösteren ülkelerin kendileri avlanma alanı haline gelmişlerdir.

Ermeni tedhişçiliği dünyanın her tarafında Ermeniler için utanç verici ve haysiyet kırıcı olmaktadır. Masum insanların, kadınların ve çocukların katledilişlerinin propagandasını yapanlar mesnetsiz Ermeni iddialarının geçersiz olduğunu en iyi bir şekilde ortaya koymaktadırlar. Bunlar tarihin kendini tekrar ettiğini ve Ermeni müfritlerinin 19. uncu asrı sonlarında ve 20 nci asrın başlarında olduğu gibi, büyük çaplı katliamlar yapmak arzusuyla dolu olduklarını göstermektedirler. Tekrar ediyoruz ki, bu şiddet hiçbir sonuç vermeyecektir ve Ermenileri sadece daha büyük bir vebal altında bırakacaktır. Tedhişçilikle mücadele konusunda daha geniş ve daha etkili uluslararası işbirliği yapılması hususunda yeniden çağrıda bulunurken, aynı önemle belirtiyoruz ki, Ermeni militanlarının ve onları destekleyenlerin, tarihin tahrifine dayanan bir hurafe üzerindeki saplantılarını yemeleri, kendi günahları, suçları ve hatalarından habersizmiş gibi hareket etmeyi bırakmaları ve siyasi emellerinin sadece kandırma ve hayal olduğunu anlamaları gerekmektedir.» Dışişleri Bakanı, son yıllardaki silahsızlanma gayretlerinin tatmin edici olmaktan uzak bulunduğuna ve bu alanda iki büyük nükleer devletin özel bir sorumluluk taşıdığına dikkati çekerek «İnsanlığın istikbali onların çabalarında başarılı olup olmayacaklarına bağlıdır» demiştir.

Madrid'de AGIK İzleme Toplantılarında uzun çabalardan sonra elde edilmiş olan başarılı neticenin cesaret verici olduğunu ve en elverişsiz şartlar altında dahi duyarlı konularda anlayış ve uzlaşmanın hala müm-

kün olabildiğini gösterdiğini vurgulayan Bakan, bu çerçevede Atlantik-ten Urallara kadar güven arttırıcı önlemleri müzakere edecek bir Avrupa Silahsızlanma Konferansı toplanması kararının alınmış oluşunun özel önemine dikkat çekmiştir. Dışişleri Bakanı ayrıca, Türkiye'nin Cenevre'deki Silahsızlanma Komitesi'nin çalışmalarını dikkatle takip etmekte olduğunu belirtmiştir.

Dışişleri Bakanı ekonomik konularda ise, dünya ekonomisinin ciddi ve karmaşık meselelerle karşı karşıya olduğunu, ekonomik gerilemenin tesirlerinin devam ettiğini bazı önde gelen gelişmiş ülkelerin ekonomilerindeki toparlanma belirtilerinin geçici olduğunun tahmin edildiğini, ekonomik gerilemenin uzun süredir bütün şiddetiyle devam ediyor olmasının özellikle gelişmekte olan ülkeleri etkilediğini, bu safhada, geçici tedbirlerle iktifa etmenin mümkün olmadığını, günümüzün meselelerine getirilebilecek çözümün ancak Kuzey ile Güney'in karşılıklı bağımlılığı gerçeği üzerine tesis edilebileceğini, meseleye kısa ve uzun vadede olmak üzere iki açıdan yaklaşmanın mümkün olduğunu, kısa vadede acil tedbirlerle iktifa edilmesi mümkünken, uzun vadede yapısal düzenlemeler yapılması cihetine gidilmesi gerektiğini, bu çerçevede, Güney-Güney işbirliğinin mezkur yapısal düzenleme vetiresine müsbet katkıda bulunacağına inandığımızı, bölgesel işbirliği faaliyetlerine aktif bir şekilde katılmakta olan Türkiye'nin, gelişmekte olan ülkeler arasındaki ekonomik işbirliğine yönelik tüm gerçekçi çabaları desteklediğini belirtmiştir.

SAYIN BAKANIN BASIN TOPLANTISI

Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Avrupa Konseyi'nde Türk parlamenterlerle ilgili alınan karar hakkında, «Bu karar Avrupa Konseyi'nin temel prensip ve ilkelerine aykırıdır, ancak kararın bağlayıcı yanı yoktur. Biz yine de Konsey'e akıl ve sağduyunun egemen olacağına ve Türk parlamenterlerinin yerlerini alacaklarına inanıyoruz. Konsey Türkiye'de demokrasi sürecine katkıda bulunmak istiyorsa bu yönde hareket eder» dedi.

Dışişleri Bakanı dün düzenlediği basın toplantısında bir Sovyet generalinin Amerika'ya ilticası konusunda bakanlığına bir bilgi gelmediğini, eğitim uçuşu yapan bir Türk uçağının Irak'ta düşürüldüğünü açıkladı. Türkmen, «Türk uçağı düşürülmüştür. Biz Irak hükümeti nezdinde her türlü girişimi yaptık. Irak hükümeti de bu konuda her türlü çabayı harcayacağını bize bildirdi. Hiç kimse ile pazarlık yapmamız söz konusu değildir. Pilotlarımızın sağ olduğunu zannediyoruz. Uçağın Türk uçağı olduğu bilinmiyordu ancak uçak düşmemiş düşürülmüştür» dedi.

Türkmen, Limni adasının silahlandırılması konusunda da şunları söyledi:

«Türkiye sadece Limni değil, sahillerimizin karşısında bulunan adaların silahlandırılmasına karşıdır. Bu uluslararası anlaşmalarla belirlenmiştir. Yunan makamları ile NATO yetkilileri arasında gizli bir anlaşma yoktur. Mesele, yorum meselesidir. Bizim meseleyi belirtmemizle durum açıklığa kavuşmuş ve Yunanistan NATO tatbikatından çekilmiştir.»

Türkmen, Kıbrıs konusunda BM Genel Sekreteri De Cuellar'ın önerilerinin bir sondaj niteliği taşıdığını belirtti ve «Bunun çerçevesinin toplumlararası müzakerelerin eskiden kabul edilmiş çerçevede yeniden başlaması olduğu görülmüştür» dedi. Türkmen, Denктаş'ın Kipriyanu ile bir zirve yapmak istemesini çok olumlu karşıladığını da sözlerine ekledi.

Dışişleri Bakanı «Newsweek» dergisinde Türkiye'nin doğusunda Amerikan İstihbarat Örgütü'nce Humeyni rejimine karşı grupların eğitildiği yolundaki haberler konusunda, «Topraklarımız üzerinde İran aleyhine hiçbir faaliyete izin vermeyeceğiz» dedi.

Dışişleri Bakanı Türkmen BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar ile görüşmesi hakkında da şu bilgileri verdi:

«BM Genel Sekreteri Cuellar ile yaptığım görüşmede, diğer uluslararası meseleler yanında Kıbrıs konusunu da gözden geçirdik. Kendisine görüşlerimizi anlattım. Türkiye'nin BM Genel Sekreteri'nin Güvenlik Konseyi'nden kaynaklanan iyi niyet görevini desteklemeye devam edeceğimizi belirttim.»

DIŞIŞLERİ BAKANININ, SON ÜÇ YILIN DIŞ POLİTİKASINI DEĞERLENDİRMESİ

Diőilerİ Bakanı İlter Türkmen ile Anka muhabiri arasında soru-cevap şeklinde yapılan görüşme şöyle :

Son üç yılın bir diő politika tablosunu çizer misiniz? Üç yılda hangi meseleler gelişti?

CEVAP : Problemlerimizden birincisi, geçiş dönemi dolayısıyla Batı Avrupa ile olan ilişkilerimiz oldu. Avrupa Konseyi ile olan ilişkilerimizde başlangıçta anlayış gördük. Daha sonra bu anlayış değerlendirmeler ve bazı tahriklerle Türkiye'ye karşı muhalefete büründü. Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu içinde birtakım cereyanlar ortaya çıktı. Önemli bir gelişme de, 1981'de Papandreu'nun iktidara gelmesiyle Türk-Yunan ilişkilerinde daha olumsuz bir havanın ortaya çıkması oldu.

BAŞARININ SEBEBİ

ANKA : Bu çerçeve içinde Türkiye'nin diő politikası hangi çizgide gelişti?

CEVAP : Türkiye'nin diő politikası gayet derin tarihi bir tecrübeye, milli bir esasa dayanır. Onun için politikamızın değışmesi esasen söz-konusu değildir. Türkiye ilk başından beri NATO içinde lâayık olduğu yapıcı bir tutumla işe başladı.

Bunun yanında Avrupa Konseyi ile ilişkilerimizi bir nevi bu hareketin demokrasiye bağlılığın bir simgesi olarak gördük. Bütün güçlülere rağmen bu bağın kopmaması için elimizden geleni yaptık. Bunda her zaman gereken karşılığı görmedik. Pek çok hayal kırıklığına uğradık. Pek çok hallerde infial duyduk. Fakat yine de bu bağların muhafaza edilmesinde yarar gördük ve bu bağları da bugüne kadar getirdik. Türkiye bunun yanında, her zaman olduğu gibi her zamanki dikkatli politikası çerçevesinde Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerle dengeli ve ölçülü ilişkileri devam ettirmeye gayret etti. Bunda da başarılı oldu.

Diő politikayı sadece diőa yönelik faaliyetler olarak değerlendirmeye imkân yoktur. Bizim bu devre içinde diő politikamız bir ölçüde başarılı olduysa bunun asıl nedeni Türkiye'nin yine kuvevli bir devlet olarak ortaya çıkmasıdır. Şayet içte bu gelişmeler olmasaydı diő politikada bu sonuçları almamız mümkün olmayacaktı.

NATO İLE İLİŞKİLER

ANKA : Üç yıllık dönemde NATO ile ilişkilere büyük önem verildiğini söylediniz. Ancak bu dönem içinde NATO ülkelerinin bazılarıyla Türkiye arasında bazı gelişmeler bulunuyor. Bu gelişmeler NATO ile ikili ilişkilerimizi hangi ölçüde etkiledi?

CEVAP : NATO ülkeleriyle ilişkilerimiz bakımından bazı konuların diğerlerinden daha fazla ağırlık taşıdığını kabul etmek lâzım. Meselâ savunma alanında en fazla işbirliği yaptığımız iki ülke vardır ki bunların başında ABD, ikinci sırada Federal Almanya gelir. Bu ülkelerle iyi ilişkilerimiz üç yılda gayet tatminkâr biçimde yürütülmüştür. ABD ile hiçbir zaman olmadığı kadar bir savunma işbirliği içindeyiz. Kaldı ki, Birleşik Amerika'nın Reagan idaresi bize diğer Avrupa ülkelerinin yönelttiği tenkitleri yöneltmiş değildir.

Bizim demokrasi konusunda Türkiye'ye yöneltilen tenkitler dolayısıyla sorunlarımız daha çok İskandinav devletleriyle olmuştur. Bunu şu neticeye bağlamak istiyorum : Geçiş dönemi dolayısıyla bazı devletlerle bazı sorunlarımız olmuştur, ama, NATO içinde asıl işbirliği yaptığımız devletlerle ilişkilerimiz bundan etkilenmemiştir.

ANKA : Kıbrıs meselesindeki son gelişmeler doğrultusunda seçimle iktidara gelecek hükümetin bu konudaki yaklaşımı sizce ne olabilir?

CEVAP : Bundan sonraki hükümetin Kıbrıs sorunu konusundaki politikayı değiştirmesi ihtimali hemen hemen yoktur. Bu politika gayet sağlam esaslara dayanmaktadır. Unutmayalım ki Kıbrıs'ta meselenin esası bir bakıma çözümlenmiştir. Biz, özellikle Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin yeni çabaları ışığında toplumlararası görüşmelerin devam etmesi gerektiğini söylüyoruz ve daima da Türk toplumuna bu yönde telkinlerde bulunuyoruz.

SAYIN BAKANIN 15 KASIM 1983 TARİHLİ

BASIN TOPLANTISI

Türkiye dün ilan edilen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanıdığını açıkladı.

Dışişleri Bakanı İlter Türkmen dün yaptığı basın toplantısında «Hükümetimiz yaptığı ayrıntılı bir değerlendirme sonucu Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'ni tanımaya karar vermiştir. Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'ne her türlü yardımı yapacaktır» dedi.

Dışişleri Bakanı Türkmen, Kıbrıslı kardeşlerimize mutlu bir istikbal diliyoruz biçiminde sürdürdüğü konuşmasında «Hükümetimiz Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin görüşlerini daha önce açıklamıştı. Bugünkü aşamaya gelinmeden toplumlararası müzakereler yoluyla adil ve sürekli bir çözüm şekli bulunmasını kuşkusuz tercih ederdik. Bunu yeniden vurgulamak istiyoruz» biçiminde konuştu.

Yunan Büyükelçisi ile dün 2 kez görüştüğünü de belirten Türkmen, görüşme isteğinin Yunan Büyükelçisi'nden geldiğini de söyleyerek, «Kendilerine Türkiye'nin görüşleri iletilmiştir. Ondan da Yunan hükümetinin görüşlerini aldık. Yunan hükümetinin bu bağımsızlık kararı sonrasında teenni ve basiretle hareket etmesini bekliyoruz» dedi.

Dışişleri Bakanı konuşmasının ilk bölümünde görüşlere yer verdi (Resmî metin) :

«Bildığınız gibi, Kıbrıs Türk Federe Meclisi bu sabah olağanüstü bir toplantı yapmış ve Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kuruluşunu onaylayan bir karar almıştır. Toplantıdan sonra, sayın Denктаş Büyükelçimizi davet ederek, kararı resmen bildirmiş, hükümetimizin bu gelişmeyi anlayışla karşılayacağını umduğunu belirtmiş ve Türkiye'den, Kıbrıs Türk halkı adına destek istemiştir.

Hükümetimiz, Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin görüşlerini daha önce açıklamıştı. Sayın Denктаş'a görüşlerimizi etraflı bir şekilde izah etmiştik. Bugünkü aşamaya gelinmeden, toplumlararası müzakereler yoluyla adil ve sürekli bir çözüm şekli bulunmasını kuşkusuz tercih ederdik. Bunu yeniden vurgulamak istiyoruz. Bununla beraber, 9 yıldır müzakerelerde bir sonuca varılamamış olmasından Kıbrıs Türk tarafını sorumlu tutmak olanaksızdır. 1960'da Kıbrıs Devleti'nin kurulmasına temel teşkil eden esasları ve Birleşmiş Milletler Yasası'na hakim olan prensipler ışığında Kıbrıs Türk halkının, Kıbrıs Rum halkı gibi kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğu tartışılmaz. Müzakerelerin iki toplum arasında cereyan etmesinin uluslararası camia tarafından kabul edilmesi de bu görüşü teyid eden önemli bir unsurdur.

Kıbrıs Türk halkı kendi kaderini tayin hakkına dayanarak ve millî iradesi ile bağımsızlığını ilân etmiştir. Bunu yaparken barışçı ve uzlaşıcı tutumunu özellikle vurgulamakta, bağımsızlığını Kıbrıs adasında ebedi bir bölünme anlamına gelmediğini ve Kıbrıs'ta Rumlarla federasyon kurma dışında başka herhangi bir devletle birleşmemeye kararlı olduğunu belirtmektedir. Bu tutumu ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin gözetimi altında toplumlararası müzakerelerin devam etmesi isteğini önemle ve memnuniyetle kaydediyoruz.

Bağımsızlık bildirisinde, bağlantısızlık dışında bir politika izlenmeyeceği ve 1960 tarihli, tesis, garanti ve ittifak anlaşmalarına bağlı kalınacağı da ifade edilmiştir. Bu ilkelerin benimsenmesini çok isabetli buluyoruz.

Belirttiğim bu noktaları gözönünde tutan hükümetimiz, bugün öğleden sonra yaptığı ayrıntılı bir değerlendirme sonucunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımaya karar vermiştir. Büyükelçimiz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başkanı Sayın Denктаş'a kararımızı bildirmektedir.

Bundan sonra dikkatlerimizi barışçı çözüm çabalarına çevirmeliyiz. İlgili bütün hükümetlerin bu alanda yardımcı olmalarını temenni ediyoruz. Yeni kurulan cumhuriyete karşı olumsuz bir tutum takınmak, anlaşma olanaklarını yitirmekten başka bir amaca hizmet edemez. Türkiye her zamanki gibi, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin İyi Niyet Misyonunu desteklemeye devam edecektir. Kıbrıs'lı kardeşlerimize mutlu bir istikbal diliyoruz.»

«As you know, this morning the Legislative Assembly of the Turkish Federated State of Kıbrıs, has held an extraordinary meeting and has approved the proclamation of the Turkish Republic of Northern Cyprus. After the meeting, President Denктаş has received our Ambassador and has officially informed him of the decision. He has also stated his hope that our Government would view this development with understanding and in the name of the Turkish Cypriot People, he has asked for the support of Turkey.

Our Government has in the past stated its views concerning the solution of the Cyprus problem. We have also explained our views in detail to Mr. Denктаş. We would undoubtedly have preferred it if a just and lasting solution could have been reached through the intercommunal negotiations, without arriving at the present state of affairs. We wish to stress that again. Nevertheless, the Turkish Cypriot side cannot be held responsible for the fact that the negotiations which have already lasted 9 years have failed to bring about a solution. In view of the elements which formed the basis for the formation of the Cypriot state in 1960 and of the principles enshrined in the Charter of the United Nations, it

is incontestable that the Turkish Cypriot People enjoy the right of self-determination as much as the Greek Cypriots. The fact that the holding of negotiations between the two communities has been approved by the international community is an important element confirming the validity of this point.

With their own national will, the Turkish Cypriot People have proclaimed their independence by basing themselves on their right to self-determination. At the same time, they have specially underlined their peaceful and conciliatory stand; they have stated that independence does not necessarily mean that the island will remain divided for ever and that they are determined not to unite with any state unless it be in a federation with the Greek Cypriots. We take particular note of this stand as well as of their desire to see the continuation of the negotiations under the auspices of the Secretary-General of the United Nations with satisfaction.

In the Proclamation of Independence it is stated that no other policy but that of non-alignment will be followed and that the 1960 Treaties of Establishment, Guarantee and Alliance will continue to remain binding. We fully approve the adoption of these principles.

Our Government which has taken these points into consideration, has decided to recognize the Turkish Republic of Northern Cyprus after the detailed examination of the situation which it has made this afternoon. Our Ambassador is informing Mr. Denktas, the President of the Turkish Republic of Northern Cyprus of this decision.

We must now turn our attention to the search for a peaceful settlement. We hope that all concerned governments will contribute to efforts in that direction. The adoption of a negative attitude towards the newly established Republic will only serve to eliminate the possibilities of agreement. Turkey will continue as before to support the good offices mission of the Secretary-General of the United Nations.

We wish a happy future to our Cypriot brothers.»

SORU VE YANITLAR :

Yaklaşık 50 gazetecinin izlediği basın toplantısında Dışişleri Bakanı Türkmen'e sorulan sorular ve yanıtları şöyle :

SORU — Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulması zamanlamasını nasıl buluyorsunuz ?

TÜRKMEN — Bu zamanlama bizim zamanlamamız değil. Sayın Denktas'ın bağımsızlığı ilân etmedeki zamanlamayı yaparken neler düşündüğünü bilmiyorum.

SORU — Sayın Denктаş, bu zamanlamayı yaparken Türkiye'den bir ilham almadı mı?

TÜRKMEN — Bizden ilham almadığını zannediyorum ki, kâfi derecede açıklıkla vurguladık ve bunu daha önce de söyledik. Bu münakaşa aylardan beri devam etmektedir. Bizim tutumumuz da açıklıkla belirtilmiştir.

SORU — İngiltere hükümeti 1960 Garanti Anlaşmalarına göre, Türkiye ile Yunanistan'ı acele konsültasyona çağırıyor. Bu konudaki görüşleriniz nelerdir?

TÜRKMEN — Bu talebi değerlendireceğiz. Henüz aramızda görüşmedik.

SORU — Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilân edilmesinin Türkiye'yi uluslararası alanda birçok güçlkle karşı karşıya bırakacağı belirtiliyor. Görüşünüz nedir?

TÜRKMEN — Bizim burada bir tasarrufumuz söz konusu değil. Bu tasarruf Kıbrıs Türk toplumunun tasarrufudur. Bu kararın muhatabı Türkiye değildir. Daha önceki ambargo baskısından bahsediyorsanız, o Kıbrıs'a müdahalemizden sonra bir tepki olarak karşımıza çıkmıştır. Yoksa, Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin ilânı dolayısıyla karşımıza çıkmıştır.

SORU — BM Genel Sekreteri kararı olumsuz karşılamış. Ne diyorsunuz?

TÜRKMEN — Henüz bize bu konuda intikal etmiş bir bilgi yok.

SORU — Bugün Yunan Büyükelçisi ile görüşmüşsünüz. Talep, Yunan Büyükelçi'sinden mi geldi?

TÜRKMEN — Talep, Yunan Büyükelçisi'nden geldi. Kendisiyle bugün iki kere görüştüm.

SORU — Yunan Büyükelçisi Türkiye'ye notasını verdi mi?

TÜRKMEN — Yunan Büyükelçisi hükümetinin görüşlerini bildirdi. Ayrıca nota verir mi vermez mi... Nota dediğiniz görüşlerin yazılı olarak bildirilmesidir. Ayrıca bir anlamı yoktur.

SORU — Türkiye NATO içinde müttefiklerini bu konudaki gelişmelerden haberdar edecek mi?

TÜRKMEN — Zannediyorum ki, Sayın Denктаş bütün hükümetleri bu konuda haberdar ediyordur. Ayrıca biz de tabii bize yakın olan hükümetlere kendi görüşlerimizi bildireceğiz.

SORU — Yunanistan'ın tepki olarak karasularını 12 mile çıkartacağı söylentileri var. Yunan Büyükelçisi ile görüşmenizde böyle bir izlenim edindiniz mi?

TÜRKMEN — Yunan Büyükelçisi ile herhangi bir ayrıntıya girmedim. Sabah geldi. Bilgi almak istedi. Ben de kendisine elimizdeki bilgileri verdim. Ondan sonra bir toplantı yapacağımızı, ancak toplantıdan sonra tutumumuzun belireceğini ifade ettim. Bu toplantıdan sonra kendisini görmemin şayanı arzu olduğunu bana bildirdi. Ben de kendisini ikinci kere gördüm. Ve kararımızı kendisine bildirdim. Yunan hükümetinin temenni ve basiretle hareket etmesini bekliyoruz.

SORU — Sayın bakan Kıbrıs'ta bulunan Türk ordusu ile ilgili olarak bir savunma anlaşması veya benzeri bir anlaşma, yeni kurulan devletle düşünülüyor mu?

TÜRKMEN — Garanti ve ittifak anlaşmalarının baki olduğunu, geçerli olduğunu Kıbrıs Türk Toplumunu ifade etmiştir. Bunda bir sorun yoktur. Tabii orada Türk kuvvetlerinin mevcudiyeti, bundan sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin arzusuna ve iradesine bağlıdır.

SORU — Efendim, bu garanti anlaşması, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin doğuşu sırasında ortaya çıkan bir anlaşma. Şimdiki Kıbrıs'ta bir ayrı devlet bağımsızlığını ilân ediyor.

TÜRKMEN — Kıbrıs'ta tek bir devlet varken, bu garanti anlaşması yapıldı. Kıbrıs'ta şimdi bu devletten iki devlet çıkmış oluyor. Fakat aynı devletin halefleri oluyorlar. Dolayısıyla aynı yükümlülükleri kabul ediyorlar. Hiç değilse, Türk tarafı kabul ediyor.

İNGİLTERE'NİN TUTUMU

BİZİ HİÇ İLGİLENDİRMEZ

SORU — Diğer bir garantör devlet olan İngiltere'nin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımayacağı söyleniyor. Bu durum, Türkiye'nin tutumunu nasıl etkiler?

TÜRKMEN — Hiç etkilemez.

SORU — Bağımsızlık ilân edilmesinden sonra Kıbrıs Rum tarafının Yunanistan'a ilhak edeceği söyleniyor. Ne dersiniz?

TÜRKMEN — Böyle bir ilhak olacağını zannetmiyorum. Bir varsayımaya dayanarak spekülasyonlar yapmak istemiyorum.

SORU — Kıbrıs Türk kesiminin ekonomik güçlükleri biliniyor. Ekonomi, Türkiye'nin desteği ile ayakta duruyor. Alınan kararın ışığında Ankara'nın beklentileri nelerdir?

TÜRKMEN — Yabancı ülkelerin yardımlarına bağlı olarak muhtaç olan tek bağımsız devlet herhalde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olacaktır. Birçok devletler de yabancı devletlere muhtaçtırlar. Gayet tabii

bizim de yeni cumhuriyete yardımlarımız devam edecektir. Gereken her türlü yardım yapılacaktır.

SORU — Efendim, daha önce Kıbrıs Rum tarafı, bağımsızlığın ilân edildiği takdirde elektrik ve suyun kesileceğini söylemiştir. Böyle bir durum karşısında ne olacak?

TÜRKMEN — Gereken tedbirler, Kıbrıs Türk Federe Devleti tarafından çöktan alınmıştır. Bir büyük sıkıntı olacağını zannetmiyorum.

«Bağımsızlık bizim tasvip ettiğimiz bir hareket değildi... Bunu önlemeye çalıştık, ancak Kıbrıs Türk toplumu bunu bir defa ilân ettikten sonra, tanımayı en kısa sürede yapmamız gerekirdi. Sayın Denктаş'a bu yola gitmemesini telkin etmiştik. Bizi dinlemediğine göre, hesabını yapmış sayılır».

**DIŞİŞLERİ BAKANI TÜRKMEN,
LONDRA, NEW YORK, WASHINGTON VE
STASBOURG'DAKİ TEMASLARINI
MİLLİYET'E AÇIKLADI**

26 Kasım 1983

Türk Dışişleri Bakanı İter Türkmen, KKTC'nin bağımsızlık ilân etmesinden sonra ilk defa Milliyet'e genel bir değerlendirme yaptı.

İngiltere, Amerika ve nihayet Avrupa'daki temaslarıyla ilgili görüşleri hakkındaki sorular ve aldığımız yanıtlar aynen şöyle:

BİRAND — Önce Amerika'dan başlayalım. Reagan yönetiminin size mesajı neydi?

TÜRKMEN — Amerikan hükümeti, İngiltere gibi, KKTC'nin bağımsızlık ilânına karşı çıktı ve bu kararın geri alınmasını, bizim de tanımamızın değiştirilmesini istedi. Bunu isterken, bizim tutum değiştirmeyeceğimizi tahmin ettiklerini sanıyorum. Bununla birlikte biz, Amerika gibi ilişkilerimize çok önem verdiğimiz bir müttefikimiz ile aramızda bir anlaşmazlık olmasını istemedik. Bu nedenle Amerika'ya gidip hükümet yetkilileriyle görüştük. Reagan yönetimi, özellikle bugünkü uluslararası koşullar altında Türkiye ile ilişkilerine büyük önem veriyor. Türkiye'nin stratejik ve siyasî önemine tamamen müdrikler. Bunun başta Başkan Reagan olmak üzere, tüm görüşmelerimde teyidini aldım. Kıbrıs konusunda iki nokta vardır. Biri, Kıbrıs'taki gelişmeleri iyi değerlendirmemelerinin verdiği bir tutum, ikincisi Kıbrıs'taki gelişmelerin Amerikan Kongresi'nde yaratacağı tepkiler hakkında duyulan kaygılardır. Bunlardan ikisinin birleşmesi sonucu, Amerikan hükümeti bir tutum içine girmiştir. Sanıyorum ki, yaptığımız görüşmeler yararlı oldu. Bir defa Türkiye'nin Kıbrıs'ın bölünmesini istemediğini ve bu tanımının bizim için kaçınılmaz olduğunu iyice anlatabildiğimizi sanıyorum. Bizim tasvip ettiğimiz bir hareket değildi. Bunu önlemeye de çalıştık. Ancak, Kıbrıs Türkleri bunu bir kere ilân ettikten sonra, onlara karşı manevî tahhüdümüz bu tanımayı en kısa sürede yapmamızı gerektiriyordu. Bunu anlatmaya çalıştık.

BİRAND — İlhak olmayacağına dair de güvence verdiniz ?

TÜRKMEN — İlhak olmayacağı konusundaki güvence, zaten Sayın Denktaş'ın yaptığı açıklamada da mevcuttu. Denktaş, Kıbrıs Türklerinin hiçbir devlet ile birleşme niyetinde olmadığını, olsa olsa tek birleşmenin Kıbrıs Rumlarıyla bir federasyon içinde olacağını belirtmişti. Bu noktaları görüştük. Anlayış gördüm. İnanıyorum, şimdiden daha sağlıklı bir değerlendirme yapabiliyorlar.

BİRAND — Amerika, ilk başlardaki «Tanıma kararımızı geri alın» şeklindeki tutumundan vazgeçti mi ?

TÜRKMEN — Amerika'nın bunu artık resmî bir şekilde geri almasını beklemek doğru olmaz.

BİRAND — Reagan yönetiminin şu andaki önceliği nedir ?

TÜRKMEN — Sanıyorum ki, önceliği Kıbrıs'ta iki toplum arasındaki meselenin çözümlenmesi için bir sürecin başlamasıdır ve bu konuda BM Genel Sekreteri'nin çabalarına güveniyorlar. Başkan Reagan'ın Kipriyanu ile yaptığı görüşmeden sonraki açıklamasında, özellikle bu konuya ağırlık verdiği görülüyor.

BİRAND — Amerika, Türk tarafının da bu toplumlararası görüşmelerin başlaması için bir şeyler yapmasını bekliyor mu ?

TÜRKMEN — Biz zaten destekliyoruz. Tanımamızı yaparken, toplumlararası görüşmelerin sürmemesi anlamına gelmemesi çerçevesinde tanıdığımızı biliyorlar. Bunu iyice belirttik.

BİRAND — Şimdi beklenen, BM Genel Sekreteri De Cuellar'ın hareketlenmesi ve görüşmeleri başlatabilecek bir yeni yöntem bulması galiba.

TÜRKMEN — Evel. Genel Sekreter ile de görüştüm. De Cuellar, Kıbrıs sorununu en iyi bilen diplomatlardan biridir. O da, sanıyorum bir faaliyet içinde olacaktır. Tabii biraz beklenmesi gerekir.

BİRAND — Kıbrıs Rum yönetimi, ABD'deki görüşmeleri sırasında istediğini elde edebildi mi ?

TÜRKMEN — Bilemiyorum, Reagan-Kipriyanu görüşmesinden sonraki Beyaz Saray açıklamasını değerlendirmek size düşer.

BİRAND — Siz nasıl değerlendiriyorsunuz ?

TÜRKMEN — Ben nasıl değerlendirdiğimi söylemek istemiyorum.

BİRAND — Ortada bir de ABD Kongresi var. Sizce bir tepki çıkacak mı ?

TÜRKMEN — Şimdiye kadar iki tavsiye niteliğinde veya görüş niteliğinde iki karar çıktı. Ocak ayında yeniden oturuma başladıklarında, Rum lobisinin yeniden bazı faaliyetlere geçmesi beklenebilir.

BİRAND — Bu faaliyetler Türkiye'ye yardımı kesmeye kadar gidebilir mi?

TÜRKMEN — Bence, mantıken mümkün değil.

BİRAND — Ancak, Kongre mantıken değil, hissi şekilde hareket ediyor, özellikle Kıbrıs konusunda...

TÜRKMEN — Ancak, ortadaki durum Türkiye'nin bir tasarrufu değil. 1974 yılında Türkiye'nin bir tasarrufu ileri sürülerek ambargo konulmuştu. Bu defa tasarruf Türkiye'ye ait değil. İkincisi, bugünkü uluslararası koşullarda Kongre şayet Türkiye'ye yardımı kesmeye, hatta kısıtlamaya giderse, Amerika'nın bundan bizden daha fazla zarar göreceğini sanırım.

BİRAND — Nedir o zarar?

TÜRKMEN — Ortadoğu'daki durum ortadadır. Avrupa'daki gerginlik ortadadır. Bu sırada Türkiye'nin NATO ile ilişkilerinde çok olumsuz sonuçlar verebilecek bir tutum içine ABD Kongresi'nin girmesi mantık dışı olur.

BİRAND — Üstü kapalı şekilde Türkiye'nin üsleri kapatabileceğini mi söylemek istiyorsunuz?

TÜRKMEN — Ben böyle bir şey söylemedim. Bu aşamada, Amerikan Kongresi'nin sağduyusuna güvenmeyi tercih ediyorum.

BİRAND — Reagan yönetiminin tam başkanlık seçimi döneminde, Kongre'nin Türkiye'ye yardımı kesmek veya kısıtlama girişimine karşı sert bir mücadele verebileceğine veya vermek isteyebileceğine inanıyor musunuz? İzleniminiz ne oldu?

TÜRKMEN — Yönetimin, şayet Kongre'de Türkiye'ye karşı bir hareket başlarsa, bununla sıkı şekilde mücadele edeceği kanısındayım.

BİRAND — Avrupa'nın tepkisi ne oldu? İkisi arasında ne fark var?

TÜRKMEN — Tepki, az çok aynı. Ancak, bazı ülkelerin tepkileri mühim, bazılarının değil, açık söyleyeyim. Hollanda'nın bu konudaki tepkisinin uykularımızı kaçırdığını söylemek güç olur tabii. İngiltere'nin tepkisi, Amerikan tepkisine çok benzedi. Türkiye ve Yunanistan ile birlikte garantör devlet olarak aramızda danışmalarda bulunma önerisi yaptılar. Kendilerine ilke olarak olumlu yanıt verdik. Tabii garantör devlet arasındaki danışmaya taraftar iseler, Güvenlik Konseyi'ne başvurmadan ve açık beyanatlar vermeden önce de bizimle danışmalarda bulunmaları ge-

rektiğini kondilerine hatırlattık. Garanti anlaşmasının dahi önce de işlemediğini de hatırlattık. Buna rağmen, sırf garanti anlaşmasına bağlı olduğumuzu göstermek için bu danışmaları kabul ettik.

BİRAND — Avrupa'nın tepkilerini nasıl niteliyorsunuz, Türkiye'yi nasıl etkiler?

TÜRKMEN — Avrupa'daki tepkilerin bir şeyi etkileyeceğini sanmıyorum, zira her şey iki toplum arasında çözümlenecektir. Sanıyorum ki, KKTC'nin sorumluları da Avrupa ülkelerinin kendilerini derhal tanıyacıklarını beklemiyorlardı. Bence, tanınma meselesine büyük bir öncelik vermek doğru değildir. Kıbrıs Türk toplumunun attığı adımın değerlendirilmesini bugün değil, bir yıl sonra yapmakta daha yarar vardır.

BİRAND — Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Kongre, Ortak Pazar ve nihayet Avrupa Konseyi'nin kararları, Müslüman ülkelerin tanımalarını geciktirici nitelikte midir?

TÜRKMEN — Heh hâlükârda Amerika ve Avrupa'nın KKTC'yi kısa vadede tanıyacıklarını beklememek daha doğru olur. İslâm ülkelerinin tanınması daha erken olabilir, ancak o da vakit alacaktır. Dediğim gibi, bu işte acele etmemek gerekir. Bu bağımsızlık adımı, resmî tanıma olmasa dahi önemlidir.

BİRAND — KKTC'nin bağımsızlık adımı, Türkiye'nin Batı ile ilişkilerini daha güçleştirmeyecek midir?

TÜRKMEN — Her devlet ve kuruluş, her şeyden önce gerçekçilikle hareket etmek zorundadır. Türkiye'nin ağırlığı ortadadır. Türkiye hakkında düşünülen bir karar veya hareketin, Kıbrıs gibi küçük bir adada vukubulan bir gelişme yüzünden gecikmesi, ertelenmesi düşünülmemelidir.

BİRAND — Yani bu iş artık bitti mi?

TÜRKMEN — Şimdi müzakere süreci devam edecektir. Bağımsızlık ilânı, Kıbrıs Türk toplumunun kişiliği gözönünde tutulmadan bir sonuca varılamayacağını ortaya koymuştur.

BİRAND — Genel tepkilerin sert olmadığını mı söylemek istiyorsunuz?

TÜRKMEN — Hayır, tepkiler sert olmuştur. İlk başta Türk toplumu bu tepkileri herhalde bekliyordu. Ne şekilde hesaplarını yaptıklarını bilmiyoruz. Bize haber vermediler. Biz tanıma aşamasında birtakım tahliller yaptık ve fazla da yanıldığımızı sanmıyoruz.

BİRAND — Bu sert diye nitelediğiniz tepkilerin, Türkiye'nin Batı ile ilişkilerini etkilemeyeceğini mi söylüyorsunuz?

TÜRKMEN — Bunu istismar etmek isteyenler olacak, ancak sonunda Türkiye'nin Batı ile ilişkilerini temelden etkileyeceğini sanmıyorum.

BİRAND — Ben başta olmak üzere, birçok kişi bağımsızlık ilanının zamanlamasının kötü olduğunu ileri sürdük ve eleştirdik. Siz ne dersiniz?

TÜRKMEN — Sayın Denктаş ve sorumluların ne düşündüklerini bilemiyorum, ancak bu gibi şeyler için en iyi zaman hangisidir, kestirmek güçtür.

BİRAND — Millî Güvenlik Konseyi'nin bağımsızlık ilânından haberi var mıydı?

TÜRKMEN — MGK'nin haberi olsa, benim de haberim olurdu.

«ORTADOĞU'DA BARIŞ GÜCÜ'NÜN YARARINA İNANIYORUZ»

«Biz Barış Gücü'ne makul ölçüde bazı ikmal kolaylığı sağlamamızı bir sakıncasını göremiyorum»

«Türk toprakları üzerinde herhangi bir havaalanı veya üs konusunda başka hiçbir devletin olmadığı gibi, Sovyetler Birliği'nin de söz hakkı yoktur».

Mehmet Ali Birand, Sovyetler Birliği yetkilileriyle yaptığı görüşmelerde sözü edilen konular üzerinde Dışişleri Bakanı İltar Türkmen ile de görüştü. Aşağıda bu görüşmeyi sunuyoruz.

BİRAND — Sayın Bakan, Sovyetler Birliği yetkilileriyle bir dizi görüşmeler yaptık. Açık beyanlarda olsun, kişisel konuşmalarımızda olsun Sovyet yetkilileri sürekli şekilde «Amerika ile geçen yıl imzalanan anlaşma çerçevesinde yapımına girilen Muş-Erzurum üslerine» dikkat çektiler, ve ortak sınırimıza çok yakın bir yerde konulan bu üslerin kendilerine karşı kullanılacağını, dolayısıyla Türk-Sovyet ilişkilerini zedeleyen bir gelişme olduğunu vurguluyorlar. Sizin tutumunuz nedir? Bu üsler ilişkilerimizi rahatsız eder mi?

TÜRKMEN — Türk toprakları üzerinde inşa edilen herhangi bir havaalanı veya üs konusunda başka hiçbir devletin olmadığı gibi Sovyetler Birliği'nin de söz hakkı yoktur, bu bizim tutumumuzdur. Biz Sovyetler Birliği'nde yapılan herhangi bir üs konusunda fikir beyan etmediğimiz gibi onların da etmemeleri gerekir.

BİRAND — Sovyetler Birliği bu üslerin doğrudan doğruya kendilerine yönelik ve NATO'nun saldırı planları çerçevesinde oluşturulduğunu, Ortadoğu'ya doğru da kullanılabileceklerini ileri sürüyor.

TÜRKMEN — Bu üsler NATO savunma planları çerçevesinde yapılmaktadır. NATO'nun stratejisi de savunmaya dayanmaktadır, saldırıya değil. Bu nedenle, bu üsler birer savunma üssüdür ve Sovyetler Birliği'ne bir saldırı ya da tehdit oluşturduğu görüşünde değilim.

BİRAND — Moskova'nın gerçek kaygısı, Amerikan Çevik Kuvveti'nin bu üslerden yararlanacağı şeklinde. Çevik Kuvvet'in de tamamen kendilerine ve Ortadoğu'daki gelişmelere karşı kullanılacağını söylüyorlar. Bu nedenle, kaygılarının altını çiziyorlar. Bu üslerden Amerikan Çevik Kuvveti yararlanabilir mi?...

TÜRKMEN — Çevik Kuvvet'in bu üslerle hiçbir ilgisi yoktur. Son zamanlarda artık bu tartışma geride bile kalmıştır. Nedense en çok da bizde tartışıldı. Şunu açıkça tekrar edeyim ki, bu üslerin kullanımı ko-

nusunda, NATO bölgesine münhasır taahhüdümüz dışında, hiçbir taahhüdümüz yoktur.

BİRAND — İleride de olmayacaktır diyebilir misiniz?

TÜRKMEN — Her devlet kendi millî çıkarlarına uygun olan kararları zamanı gelince bir değerlendirme yaparak alır. Ama bugünden Türkiye şu veya bu şık altında böyle bir karar alır deme imkânı yoktur.

TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU'DAKİ ROLÜ

BİRAND — Türkiye'nin Ortadoğu'da oynayabileceği rolü nasıl niteliyorsunuz?...

TÜRKMEN — Türkiye'nin bölgede oynadığı en büyük rol bir istikrar unsuru olmasıdır. Türkiye'ye karşı güven arttıkça ve ilişkiler geliştirildikçe, bölgenin sorunları bakımından da bir rol oynaması düşünülebilir. Ancak, bugünkü durumda Türkiye'nin oynayabileceği tek rol İran-İrak savaşı ile ilgili olabilir.

BİRAND — Bir arabuluculuk gibi mi?

TÜRKMEN — Arabuluculuk değil. Daha önce yapıldığı gibi, tarafları bir çözüme yaklaştıracak bir hizmet demek daha doğru olur. Bir de unutmayın ki, Ortadoğu sorununda, Lübnan sorununda Amerika devreye girmiştir.

BİRAND — Lübnan Barış Gücü'yle ilgili olarak Türkiye'nin tutumu da Moskova'da büyük duyarlıkla izleniyor. Sovyetler bu Çokuluslu Barış Gücü'ne karşılar. Türkiye'nin bu konudaki tutumunda bir değişiklik olduğunu belirtiyorlar. Gerçekten de eskiden sadece sözlü destekten söz ediliyordu, şimdi daha aktif bir durum varmış izlenimi çıkıyor.

TÜRKMEN — Lübnan'da Çokuluslu (Amerika, İngiltere, Fransa, İtalya) bir Barış Gücü vardır. Bu, Lübnan hükümetinin daveti üzerine gelmiştir. Bölgedeki birçok hükümet de bu kuvvetin orada bulunmasının yararına inanmaktadır. Bu nedenle, biz bu kuvvetin oradan ayrılmasının boşluk yaratacağı yolundaki genel kanaata katılıyoruz. İşte, bu çerçevede o kuvvete makûl ölçüde bazı ikmal kolaylığı sağlanamamızın bir sakıncasını göremiyorum.

BİRAND — Bu kolaylıklar arasında Çokuluslu Barış Gücü'ne konaklama depolama gibi «kolaylıklar da» var mı?

TÜRKMEN — Yok, Biz böyle geniş şeylerden söz etmiyoruz. Sınırlı bir destek ile yetiniyoruz. Bunun ayrıntısına girmemeyi de tercih ederim.

EGE SORUNU

BİRAND — Sovyetler Birliği'nin Ege sorunuyla ilgili tutumunu nasıl niteliyorsunuz?

TÜRKMEN — Sovyetler Birliği Ege konusunda dikkatli bir şekilde kanaat açıklamaktan kaçınmıştır. Ancak, unutmayın ki, Sovyetler Birliği bir süper güçtür ve dev bir donanması vardır. Tabii böyle devletler özellikle trafik serbestisine büyük önem verirler. Amerika da, Sovyetler Birliği de aynı tutum içindedirler.

ERMENİ TERÖRÜ

BİRAND — Sovyetler Birliği bazı çevreler tarafından Ermeni terörünü organize etmekle ve bu konuda geniş bir faaliyet göstermekle suçlanır. Moskova ise, bizim görüşmelerimiz sırasında bu iddiaları kesinlikle reddediyordu. Hatta Ermeni terörünü «kişisel terör» gözüyle gördüğü kanısını yaratan açıklamalar yapıyor. Bir yandan da merkezi hükümetin bir sessizliği var. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?...

TÜRKMEN — Biz bu konuyu Sovyetler Birliği ile direkt şekilde ele almadık. Bazı beyanlarımız oldu. Bunlarda da Sovyet Sosyalist Ermenistan Cumhuriyeti'nin Ermeni terörünü ve propagandasını çok açık şekilde desteklediğini belirttik.

BİRAND — Sizce Sovyet Ermenistan'ı hâlâ bu faaliyetini sürdürüyor mu?...

TÜRKMEN — Hem de nasıl...

BİRAND — Sovyetler Birliği'nin Ermeni terörünün arkasında devlet olarak bir rolü var mı, bunun somut delilleri sizde bulunuyor mu?.

TÜRKMEN — Bunu ben hiçbir zaman söylemedim ve bu konuda herhangi bir şey söylemeye de niyetim yoktur.

BİRAND — Teşekkür ederim.

TÜRKMEN — Ben teşekkür ederim. Sayın Birand.

DIŞIŞLERİ BAKANININ 28.11.1983 TARİHLİ

BASIN TOPLANTISI

Dışışleri Bakanı : «755 milyon dolara yakın bir yardımın tahsisini bekliyoruz»

«Lübnan'daki barış gücüne, talep gelmesi halinde ikmal kolaylıkları sağlayabiliriz»

ANKARA, (Tercüman) — Dışışleri Bakanı İlter Türkmen, ABD yönetiminin 1984 yılı için Türkiye'ye yapacağı askerî yardımın yakında açılacağını bildirerek, «Yönetimin kongreye teklif ettiği, 755 milyon dolara çok yakın bir yardım miktarının tahsis edilmesini bekliyoruz» dedi.

Dışışleri Bakanı Türkmen, dün düzenlediği basın toplantısında, «Bir talep gelmesi halinde Türkiye'nin Lübnan'daki uluslararası barış gücüne ikmal kolaylığı sağlayacağını» da bildirdi.

Dışışleri Bakanı, Amerikan Kongresi'nin 1984 yılı için genel dış yardım tasarısını kabul ettiğini ancak ülkelere yapılacak tahsisleri Reagan yönetiminin takdirine bıraktığını hatırlatarak, «Yönetimin Türkiye'ye yapılacak yardım miktarını da yakında tesbit etmesi gerektiğini» söyledi. Türkmen, yardım konusunda herhangi bir güçlük beklenmediğine dikkat çekerek şöyle konuştu :

«Kıbrıs Türk halkı haklı nedenlere dayanarak bağımsızlık kararını tek başına almıŐtı. Bizim tarafımıza gelince devamlı bir bölünmeyi arzu etmediğimizi, BM Genel Sekreteri'nin iyi niyet girişimlerini desteklediğimizi belirttik. Bu çerçevede, kongrenin Kıbrıs sebebiyle yardım konusunda tepki göstermesi mantıklı değildir. Ayrıca, Türk-Amerikan ilişkilerinin Yunan lobisine bağı olmasına imkân yoktur. Bu konuda Yunan lobisinin ele alacağı teşebbüslere de fırsat vermemek gerekir.»

Yönetim, Türkiye'ye yapılacak yardım miktarında kesintiye gitmesi halinde bundan sadece Türkiye'nin değil ABD'nin de zarar göreceğini kaydeden Türkmen, «Washington'un bu durumu iyi değerlendireceğini ümit ettiğini» söyledi.

YARDIMIN KESİLMESİ

Dışışleri Bakanı, bir soru üzerine, Washington'da yaptığı görüşmelerde, yardımın kesilmesi halinde Türkiye'nin de üsleri kapatabileceği yolunda herhangi bir görüşme yapılmadığını bildirerek «Washington'daki görüşmelerim büyük bir anlayış havası içinde geçti. Bu tür ifadelere lüzum kalmadı» dedi.

Dışışleri Bakanı İlter Türkmen, «Türkiye'nin bir talep gelmesi halinde Lübnan'daki uluslararası barış gücüne kolaylık sağlayacağını» açıklarken de «Tanıyacağımız kolaylıklar kendi kararımıza bağı olacak» dedi.

«Ortada sakınılacak bir durumun bulunmadığını» belirten Türkmen şöyle devam etti :

«Uluslararası barış gücü Lübnan'ın isteği üzerine oradadır. Birçok ülke de bu gücün çekilmesinin sakıncalar yaratacağı görüşündedir. Bir devletin bu gücün Lübnan'da bulunması gereğine inanmadığını biliyorum ancak bir devlete göre, tutumumuzu ayarlamak durumunda değiliz. Tutumumuzu herhangi bir devletin etkisi olmadan saptama durumundayız. Bu çerçevede de barış gücünü sağlayabiliriz. Gerekirse bu güce daha geniş dinlenme imkân sağlamak mümkün olacaktır.»

Dışişleri Bakanı Türkmen, bir başka soru üzerine Kıbrıs'taki gelişmeler konusunda garantör devletlerin biraraya gelerek istişarelerde bulunması yolunda İngiltere'nin ortaya attığı teklifi Türkiye'nin kabul ettiğini hatırlatarak, «Biz bu teklifi Garanti Anlaşması'na verdiğimiz önemi göstermek ve Kıbrıs'da bir bölünme politikası gütmemediğimizi göstermek için kabul ettik. Yunanistan'ın tutumu konusunda bir açıklık yok. İngiltere'den haber bekliyoruz. Biz istişarelere hazırız» şeklinde konuştu.

Türkmen, Türkiye'nin bu istişareleri toplumlararası görüşmelere yardımcı bir süreç olarak gördüğünü, esas çözümün KKTC ile Rum yönetimi arasında yapılacak görüşmelerle bulunabileceğini bildirdi.

Türkmen, İngiltere Başbakanı Margarth Thatcher'in Türk birliklerinin geri çekilmesi ve yerine uluslararası bir barış gücünün adaya gönderilmesi yolunda bir teklif yapıp yapmadığı yolundaki bir soruyu da «böyle bir teklif gelmedi» diye cevaplandırdı.

Türkmen, Kıbrıs'daki gelişmeler karşısında Yunanistan'ın Ege'de karasularını 12 mile çıkartması halinde Türkiye'nin tutumunu soran bir gazeteciye ise «bu konudaki tutumumuz ve açıklamalarımız gereken kimselerin hafızalarında. tekrarlamaya gerek yok» dedi.

İlter Türkmen, bir başka soru üzerine de «Türkiye'nin Ege'deki manevralarının hiçbir tahrikci niteliği bulunmadığını» belirtti.

Ermeni terörist örgütü ASALA bundan böyle Türkiye'de ve Türkler'e karşı saldırılar düzenleyeceğini ve Fransa'yı da Türkiye politikasına göre hedef alabileceğini açıkladı. Görüşleriniz? şeklindeki bir soruyuda Dışişleri Bakanı Türkmen şu şekilde cevapladı :

«Fransa ile ilişkilerimizdeki güçlükler ve Türkiye'nin bu konudaki tepkilerini biliyorsunuz. Bugüne kadar ilişkilerimizin düzelebilmesi için Fransa'dan bir gayret gelmiş değildir. Beyrut'da meydana gelen son hadiselerden sonra, Fransız hükümetinin Ermeni teröristlere karşı daha etkili tedbirler almasını bekliyoruz. Ayrıca Fransa'nın devletin radyo ve TV'sini Ermeni propagandasının tahrikine bırakmasını kınamamak düşümlenmez.»

- Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, «ABD yönetiminden teklif edilen 755 milyon dolara yakın bir yardım bekliyoruz» dedi.
- İlder Türkmen, «Lübnan'daki barış gücü'ne ABD gemilerinin limanlarımıza daha sık gelmesi yoluyla kolaylık sağlıyoruz» diye konuştu.
- Dışişleri Bakanı, «Türkiye'nin Ege'deki manevralarının hiçbir zaman tahrik edici nitelikte olmadığını» söyledi.
- Türkmen : «İlişkilerimizi düzeltmek için Fransa hiçbir gayret göstermiyor» dedi.

ANKARA, 28 Kasım (a.a.) — Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Türkiye'nin, ABD yönetiminden kongre'ye önerdiği 755 milyon dolarlık yardım miktarını onaylamasını beklediğini, bu yardımda kesinti olacağını gösteren hiçbir emarenin de bulunmadığını söyledi.

Türkmen, yapılacak yardım miktarında bir kısıntıya gidilmesi halinde, bundan yalnız Türkiye'nin zarar görmeyeceğini belirterek, «Türkiye'nin bugün istikrarlı ve güçlü bir devlet olmasında ABD'nin sayılmıyacak kadar yararı vardır» diye konuştu.

TÜRKİYE'NİN DESTEĞİ

İngiltere, ABD ve Fransa'da yaptığı temasları tamamlayarak; hafta sonunda Türkiye'ye dönen Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, bugün çok sayıda gazetecinin katıldığı bir basın toplantısı düzenledi.

Dışişleri Bakanı Türkmen, bir soru üzerine, Türkiye'nin Lübnan'daki barış gücüne sağladığı tek desteğin, limanlarına ABD gemilerinin dinlenme amacıyla daha sık gelmesini kabul etmek olduğunu bildirdi. Türkmen, «şayet bizden talep edilirse, sınırlı bir kolaylık göstermekte bir sakınca yoktur» dedi.

İlder Türkmen, gazetecilerin bir başka sorusu üzerine de Kıbrıs konusunda garantör devletlerin biraraya gelmeleri için, İngiltere'den haber beklediğimizi söyledi.

Türkmen, Türkiye'nin Ege'de Yunanistan'ın hak ve menfaatlerine karşı hiçbir tutumu bulunmadığını, manevralarının da tahrikçi nitelikte olmadığını kaydetti.

Fransa'nın, Türkiye ile ilişkilerini düzeltmek için hiçbir çaba harcamadığına dikkati çeken Dışişleri Bakanı Türkmen, Fransız hükümetinin, teröristlere karşı daha etkili önlemler almasını istedi.

Gazetecilerin Dışişleri Bakanı Türkmen'e yönelttikleri sorular ve cevapları şöyle :

SORU — ABD'nde temaslarımız sırasında Türkiye'ye yapılacak yardımın, Kıbrıs konusuna bağlanabileceği yolunda bir izlenim edindiniz mi?

TÜRKMEN — Bildiğiniz gibi, 1984 yılı mali yardımı için kongre gereken kanunu çıkartamamıştır. Bunun üzerine «Continuing resolution» denen geçen yılki yardım programının devamını öngören bir karar alınmıştır. Bu karar çerçevesinde global yardım miktarı içinde ülkelere yapılacak tahsisler, ABD hükümetinin takdirine bırakılmıştır. Bundan sonraki aşamada ABD hükümetinin bizzat yardım miktarlarını saptaması gerekir, bunlar 1984 mali yılına ait ödenekler olacaktır. ABD hükümeti halen bu süreç içindedir ve bu konuda herhangi bir güçlük beklenmemektedir.

KIBRISTAKİ GELİŞMELER

Kıbrıs'taki gelişmeler dolayısıyla ABD kongresinden herhangi bir tepki gelmesi mantığa aykırıdır. Bunu defalarca belirttik, Kuzey Kıbrıs'ta bağımsız bir devletin ilan edilmesi bizim tasarrufumuz değildir. Kıbrıs Türklerinin haklı bir tasarrufudur. Onlar bu bağımsızlığı ilan ettikten sonra, bizim bu yeni devleti tanımamamız düşünülemezdi. Niçin tanıdığımızı, gerek Kıbrıs Türklerinin, gerekse bizim adada devamlı bir bölünmeyi arzu etmediğimizi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin müzakerelere kapıyı açık bıraktığını, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin iyi niyet misyonunu desteklediğini, bizim de aynı şekilde hareket ettiğimizi ABD hükümetine ve kongre üyelerine izah etmeye devam ediyoruz. Ben Washington'dayken Kongre tatildeydi. Onun için sadece Temsilciler Meclisi Dış İlişkiler Komitesi başkanı Zablocki ile görüştüm. Ona da bu tutumumuzu izah etme fırsatını buldum. Ayrıca Reagan, Bush, Shultz ve Weinberger ile görüşmelerimde de bu hususları vurguladım.

TAZYİK DAİMA VARDI

Zannediyorum ki, ABD kongresi şu veya bu şekilde hareket edecektir, diye bir kaygı içinde olmamıza bir neden yoktur. ABD kongresinde bir Yunan lobisinin mevcudiyeti aşıkardır. Bu lobi kongrenin sonuçlanmasından sonra, yine Türkiye'ye karşı bir hareketi tahrik edecektir. Buna muhakkak nazarıyla bakmak lazımdır. Ama bu hareketin sonucunda kongrenin çok ileri bir adım atacağını gösteren emareler ortada yoktur. İşin gerçeğini anlatmak için elimizden geleni sarfedeceğiz. Kongre Kuzey Kıbrıs'ta bağımsız bir devlet ilan edilmeden önce de devamlı suretle Yunan lobisinin tazyiki altındaydı. Hatırlarsınız, bundan birkaç ay önce, Türkiye'ye, yardımların kesilmesi için bir karar tasarısı sunuldu ve kabul edildi. Ancak, sonunda (bundan, nato çerçevesinde yapılan yardımlar istisna tutulmuştur) diye acele bir hükümle kararın geçerliliği önlendi.

Dolayısıyla bu tazyik daima vardı. Türk-Amerikan ilişkilerinin kongredeki Yunan lobisine bağlı olmasına imkân yoktur. Türk-Amerikan ilişkileri çok geniş boyutludur. Bir lobinin şu veya bu anda yapacağı girişimlerle, bu ilişkilerin zedelenmesine fırsat vermemek gerekir. Bu noktayı, her defa, önemle Amerikalı dostlarımıza belirtiyoruz.

SORU — Türkiye'ye yapılacak ABD yardımı konusunda herhangi bir güçlük beklenmediğini söylediniz. ABD hükümetinin yardım miktarını tesbitinde mi, yoksa geçen yılın yardım miktarlarının önceden onaylanmış olması yüzünden mi bir güçlük beklemiyoruz?

TÜRKMEN — Bu seferki Continuing Resolution bundan önceki senelerdekinden farklı. Önce kabul edilen Continuing Resolutions'da yardımın artırılması imkanı mevcut değildir. Bu sefer hükümete takdir hakkı verilmiştir. Bunda da bir zorluk beklemiyoruz.

YÖNETİMİN TEKLİF ETTİĞİ YARDIM

SORU — Bu konuda yönetimin teklif ettiği 755 milyon dolarlık yardımın kesinleşmesi sözkonusu mu?

TÜRKMEN — Yakın bir şey bekliyoruz. Kesinti yapılacağını gösteren ufak bir emare yok. Aksine ABD hükümetinin ilk defa kongreye önerdiği yardım miktarına çok yakın bir miktarda yardım yapması beklenmektedir. Bu konudaki karar bu günlerde alınacaktır. Ayrıca, yardım miktarının kesilmesinin Türk - Amerikan ilişkileri üzerinde yapacağı etkilerden sadece Türkiye'nin zarar görmeyeceği doğrudur. Biz bu yardımları sadece Türkiye'nin iyiliği için almıyoruz. Evet, Türkiye'nin savunmasına bu yardımların bir katkısı vardır ama aynı zamanda Nato'nun savunmasına da bir katkısı vardır. Her halükarda, Türkiye'nin bugün istikrarlı ve güçlü bir devlet olmasında, Amerika için sayılamayacak kadar yarar vardır. Ortadoğu'daki hadiseler ortadadır. Bu gelişmelerin Washington'da doğru değerlendirildiğini temenni etmek isteriz.

LÜBNAN

SORU — Verdiğiniz bir demeçte, Türkiye'nin Lübnan'daki barış gücüne bazı kolaylıklar gösterdiğini söylediniz. Konunun ayrıntıları hakkında bilgi verebilir misiniz?

TÜRKMEN — Bu konunun ayrıntılarına girmek istemiyorum. Benim söylediğim, Türkiye'nin bunda bir sakınca görmediği idi, çünkü, çok uluslu bir kuvvet söz konusudur ve Lübnan hükümetinin arzusuyla orada bulunmaktadır. Bölgedeki birçok ülkeler, bu kuvvetin Lübnan'dan ayrılmasının, durumu daha da vahim hale getireceği kanaatindedirler dolayısıyla, bizim de bir bölge devleti olarak şayet bizden talep edilirse, sınırlı bazı kolaylıklar göstermemizde bir sakınca yoktur.

SORU — ABD hükümeti, Türkiye'den Kıbrıs konusunda kongre açılmadan önce, kabul edilebilir bir öneri paketi hazırlamasını istemiş, bu doğru mudur? Şayet ABD yardımında bir kısıntı olursa, Türkiye'nin ABD üslerini kapatabileceği konusu, görüşleriniz sırasında ima edildi mi?

TOPLUMLARARASI GÖRÜŞMELER

TÜRKMEN — Sadece ABD değil, birçok ülke biran önce Kıbrıs'ta barış sürecinin yeniden başlamasını temenni ediyor. Biz dahil. BM Genel Sekreteriyle New-york'da bir görüşme yaptım. O da, bu yönde çalışmak istemektedir. Fakat bu Demokles'in kılıcı gibi bizim başımızda duran bir tehdit olamaz. Bu herkesi ilgilendiren bir konudur. Bütün ilgili tarafların da barış sürecinin biran evvel başlaması, Genel Sekreterin faaliyete geçmesi, toplumlararası müzakerelere yeni bir hız verilmesini arzu etmelerinden tabii bir şey yoktur.

ABD'deki görüşmelerimiz son derece büyük bir anlayış havasında cereyan etti. (biz yardımı keseriz), (biz de üsleri kapatırız) diye bazı ifadelere lüzum kalmadı.

SORU — Reagan'ın Orta Doğu özel danışmanı Rumsfeld'in Türkiye'ye gelişinin amacı konusunda pekçok şey söylendi. Bu konudaki görüşünüz nedir?

TÜRKMEN — Zannediyorum, bu ziyaret daha önce öngörülmüştü ve daha ziyade Lübnan ve Orta-Doğu konularında danışmalarda bulunmak üzere buraya geldi. Arada, Kıbrıs gelişmeleri olunca, yüksek seviyede bir temsilci olduğundan, kendi hükümetinin Kıbrıs konusundaki görüşlerini hükümetimize bildirdi. Bunlar zaten açıklık kazanmış görüşlerdi.

BİR KUVVET GÖSTERİŞİYDİ

SORU — Lübnan barış gücüne kolaylık gösterebileceğini söylediniz. Bu kolaylık gösterilmiş midir? örneğin ikmal kolaylığı sağladık mı?

TÜRKMEN — Şimdiye kadar yapılan hiçbir şey yoktur. Şimdiye kadar çok mahdut bazı kolaylıklar sağlıyoruz. Zannediyorum ki sağladığımız tek kolaylık, dinlenme ihtiyaçları için ABD gemilerinin limanlarımıza daha sık gelmesini sağlamak olmuştur. Birçok devlet bugün çok uluslu gücü desteklemektedirler. Bu gücün esas unsurları da ABD kuvvetleridir. Bizim yapabileceğimiz kolaylıklar, daima kendi takdirimize kalmış kolaylıklar olacaktır. Herhalde, kendimizi Orta-Doğu'daki durumu gözönünde tutarak bağlayacağız. Ortada sakınılacak bir durum yoktur. Lübnan hükümeti bu gücü istemekte, birçok Arap ülkesi gerekliliğine inanmaktadır. Şayet BM kuvveti gönderme imkanı olsaydı, tabii sayarı tercih olurdu.

SORU — Türkiye'nin Lübnan'da daha etkili bir rol üstlenebileceği yolundaki eleştiriler var. Batılı ülkelerin güdümünde olmakla suçlanıyoruz. Görüşleriniz?

TÜRKMEN — Batılı ülkelerin güdümünde olmadığımızı, son üç yılda, kafi derecede gösterdik. Bir ülkenin dış politikasında, (aman birisi böyle söyler, aman öteki ne der?) diye mülâhaza tamamen pasif kalması düşünülemez.

LÜBNAN'LA İLGİLİ AKTİF POLİTİKA

SORU — Türkiye'nin Lübnan'daki durumla ilgili aktif bir politika oynayabileceği yolundaki iddialara cevap vermek ister misiniz?

TÜRKMEN — Lübnan'da halen milli uzlaşma çabası sürdürülüyor. Bu çaba içinde, Suriye, Suudi Arabistan vardır. Daha çok taraflar içinde bu milli uzlaşmayı gerçekleştirmeye çalışıyorlar, buraya şimdi Türkiye'nin müdahalesi düşünülebilir mi? buraya hiç bir kimsenin müdahale etmemesi lazımdır. Aslında, Lübnan'lıların kendi kendilerine halledeceği bir iştir. Suriye ve İsrail kuvvetlerinin Lübnan'dan çekilmesi konusuna gelince, burada ABD'nin direk müdahalesi olduğunu görüyoruz.

Lübnan, İsrail ile bir anlaşma imzalamıştır. Şimdi bunun ortaya çıkardığı güçlüklerle başetmek zorundadır. Bizim bugünkü şartlar altında, genel prensipleri teyit etmekten, milli uzlaşmayı kolaylaştıracak her türlü gayreti sarfetmekten başka ne yapabileceğimizi merak ediyorum. Aktiflik iyi bir şeydir ama, aktif olacağım diye bir telaşa girip, sonra yanlış bir şey yapmak da iyi bir şey değildir. Gerçekei olalım bugün Orta-Doğu'da tek etkin olabilen devlet ABD'dir. doğrudan müdahale ettiğinden, öteki devletler de bir şey yapamamaktadırlar. Gerek barış sürecinde olsun, gerek Lübnan'daki gelişmelerde olsun, yapmamız gereken şey tutumumuzu herhangi bir devletin tesiri altında olmadan saptamak ve kendi görüşlerimizi bütün devletlere izah etmek ki bunları zaten yapıyoruz. Bir de zamanı geldiği takdirde, gereken rolü oynayacak imkanları elde tutmak gerekir.

GARANTİ ANLAŞMASI

SORU — İngiltere'nin garantör devletlere yaptığı konsültasyon çağrısı hangi aşamadır? bir gelişme var mı?

TÜRKMEN — Biz tutumumuzu İngilizlere belirttik. Garanti anlaşması, geçmişte işlememiştir. Bu anlaşma çerçevesinde danışmalarda bulunulmadan İngiltere güvenlik konseyine başvurmuş ve aleni açıklamalarda bulunmuştur. Biz buna rağmen, sırf garanti anlaşmasına verdiğimiz önemi vurgulamak ve aynı zamanda Kıbrıs'da bir bölme politikası gütmediğimizi iyice anlatabilmek için, üçlü danışmalar yapılmasını kabul ettik. Yunanlıların tutumunu tam olarak bilmiyoruz. İngiltere hüküme-

tinden haber bekliyoruz. Biz her halde hazırız. Bütün mesele danışmalarda bulunmaktır.

Taraflar iyi niyetle hareket ederlerse, bu danışmalardan Kıbrıs'daki çözüm şeklini kolaylaştıracak bazı faydalar sağlanabilir. Kuşkusuz, Türkiye ile Yunanistan anlaşabilirlerse, toplumlararası müzakerelerin daha somut bir hale gelmesi, BM Genel Sekreterinin daha aktif bir rol oynaması için daha müsait bir zemin ortaya çıkabilir. Biz garantörler ararası görüşmeyi, yardımcı bir süreç olarak görüyoruz. Yoksa meseleyi çözecek olan garantör devletler değildir. Ve esasen olamaz. Zira sorun Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetiyle, güneydeki Rum yönetimi arasındadır.

FRANSA'DAN GAYRET GELMEDİ

SORU — Ermeni terörist örgütü asala, bundan böyle Türkiye'de ve Türklere karşı saldırılar düzenleyeceğini ve Fransa'yı da Türkiye politikasına göre hedef alabileceğini açıkladı. Görüşleriniz?

TÜRKMEN — Fransa ile ilişkilerimizdeki güçlükleri ve Türkiye'nin bu konudaki tepkilerini biliyorsunuz. Bugüne kadar ilişkilerimizin düzelebilmesi için Fransa'dan bir gayret gelmiş değildir. Beyrut'da meydana gelen son hadiselerden sonra, Fransız hükümetinin ermeni teröristlere karşı daha etkili önlemler almasını bekliyoruz. Ayrıca, Fransa'nın devletin radyo ve tv'sini ermeni propagandasının tahrikine bırakmasını kınanamamak düşünülemez.

SORU — Önümüzdeki günlerde Nato Bakanlar Konseyi ve İslam Konferansı toplantıları var. Ancak, henüz yeni kurulacak hükümetin durumu da belirlilik kazanmadı. Bu toplantılara siz mi gideceksiniz?

TÜRKMEN — Nato Bakanlar Konseyine bakan gitmeyecek, oradaki Büyükelçimiz Daimi Temsilci Osman Olcay, Türkiye'yi temsil edecek. Aynı şekilde Nato Savunma Planlama Toplantısına da Sayın Milli Savunma Bakanı Ümit Halûk Balülken'in gitmesi sözkonusu. Dakka'daki İslam Konferansına da Bakanlığımız Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp katılacaktır. Yeni hükümetin en erken 6 veya 7 Kasım'da kurulacağı düşünülmektedir, bu şekilde bir tertip yapılmıştır.

İSLAM ÜLKELERİNİN KIBRIS'I TANIMASI

SORU — Kıbrıs konusunda ilk etapta tanınması beklenen devletlerin çekingenlikleri nereden kaynaklanıyor?

TÜRKMEN — İslam Konferansı gibi bir örgütte kolektif tanıma sağlanamaz. İslam Konferansı Kıbrıs Türk toplumuna daima sempati ve destek göstermiştir. Bu sempati ve desteğin devam edeceğine inanıyoruz. Tanıma bireysel olacaktır. Zamanında biz İslam Ülkelerinin Kuzey Kıb-

rıs Türk devletini tanıyacağına inanıyoruz. Bangladeş'in de gereken kararı yakında alacağına inanıyoruz. Bu konuda karamsar olmamak lazımdır. Bütün kamuoyu ya adil ve kalıcı çözüme inanır, ya da iki devlet devamlı varlığını sürdürür kararına varmıştır ki, bu önemli bir aşamadır. Kıbrıs Türklerinin davasında sağladığı sonuçları iyi değerlendirmek istiyorsak, biraz başka davaların akibetine bakmamızda yarar vardır. Filistinliler 20 yıldır mücadele içindedirler Kıbrıs'daki adımların önemli ve özlü olduğunu görelim ve bazı yan meselelere önem vermeyelim, iki Almanya da birleşme amacı saklı tutulmuştur. KKTC'nin federasyona kapıyı açık bırakması tanınma için bir sebeptir. Kaldı ki bugün Almanya'da ve Kore'de aynı milletler bölünmüştür, Kıbrıs'da ise iki ayrı millet vardır.

SORU — KKTC ilanından sonra Yunanistan'ın Ege'deki kara sularını 12 mile çıkartacağı konusunda iddialar ortaya çıktı. Türkiye'nin Ege'deki manevralarını ertelediği söyleniyor.. Bu konudaki görüşünüz?

TÜRKMEN — Bu konuda Türkiye'nin tutumunun ne olacağı defalarca bildirildi. Herkes, tutumumuzu gayet iyi biliyor. Bizim Ege'deki manevralarımız hiçbir zaman tahrikçi nitelikte olmamıştır. Erteleme söz konusu olamaz. Bizim Ege'de Yunanistan'ın hak ve menfaatlerine karşı bir tutumumuz da yoktur. Zannediyorum ki Atina'da da zaman zaman gerçekçi değerlendirmeler yapılması halen mümkündür.

TÜRKMEN, ÜÇ YILIN DIŞ POLİTİKASINI VE BAKANLIĞINI ANLATIYOR...

11 Aralık 1983

«Avrupa Parlamentosu, Avrupa Konseyi'nin kararlarını kimse ciddiye alamadıktan sonra biz niye alalım?»

BİRAND — İlk defa bakan olacağımızı nasıl öğrendiniz?

TÜRKMEN — 12 Eylül'den sonra Fas'ta bir İslâm konferansı vardı. Bakanlık genel sekreteri olarak oraya gidecektim. Bana, yakında bir bakan tayin edileceğini söylediler ve «Bu bakan tayininden memnun olacaksınız» dediler. Tam hareketimden önce adımın da adaylar arasında sayıldığını duydum. Ve Fas'a hareket ettim. O sırada Turan Feyzioğlu'nun başbakanlığı söz konusuydu. Fas'ta bulunduğum süre içinde de hiç haber alamadım. Doğrusu merak da etmedim değil. Ankara'ya dönmek için Paris'ten geçerken arkadaşlara «Feyzioğlu hükümeti kurdu mu?» diye sorduğumda şaşkın şekilde suratıma baktılar, «Hayır Ulusu kuruyor ve kabinesi daha açıklanmadı» dediler. Ankara'ya indiğimde, beklediğimden daha geniş bir kalabalık görünce kuşkulandım. Orada bakan olduğumu söylediler.

BİRAND — Yani Esenboğa'da bakan oldunuz...

TÜRKMEN — Evet, Esenboğa'da oldum.

BİRAND — Hiç aklınıza gelmiş miydi bakan olabileceğiniz?

TÜRKMEN — Hayır gelmemişti. Bir meslek memurunun en çok istediği büyükelçi olmak, ardından da genel sekreter olmaktır.

BİRAND — Hangisini tercih edersiniz?

TÜRKMEN — Diplomat olarak kalmayı tercih ederim tabii... Ancak bakan olmaktan da çok memnunum. Hayatta istisnaî bir tecrübe...

BİRAND — Dışişleri Bakanlığı'na sizce bir diplomat mı yoksa bir siyasî mi gelmeli?

TÜRKMEN — Bence bakan olarak siyasî bir insanın seçilmesi daha iyi olur. Bir defa parlamentoda durumu daha güçlü olur. Siyasî desteği daha büyük olur. Ayrıca iç politika ile dış politika birbiriyle çok bağlıdır. O açıdan da meseleleri daha iyi değerlendirebilir. Tabii bu bir tercih sorunudur. Dış politika daha çok tecrübeye mi önem vereceksiniz, yoksa tayin edilecek bakanın siyasî ağırlığına mı?

BİRAND — Siz Ulusu hükümetinin dış politika yapıcısı mıydınız?

TÜRKMEN — Hayır, ben uygulayıcı idim. Politika yapıcısı Cumhurbaşkanını idi.

BİRAND — MGK ile bir sorununuz oldu mu, Cumhurbaşkanını istediğiniz anda görebiliyor muydunuz? Başkan telkinlerinizi dikkate alıyor muydu?

TÜRKMEN — MGK ile hiçbir sorununum olmadı. Gayet tabii bazı telkinlerimi kabul ettirebilmem için gayret sarfetmem gerekiyordu. Bazı tutumlarım tasvip görmedi. Bazılarının kabul edilmemesinin doğru olduğunu sonradan anladım. Ancak bunlar normaldir. Bunlara katlanmadan bakan olunmaz ki, Genelde, telkinlerimin genelde müsait karşılandığını söyleyebilirim.

BİRAND — İltar Bey, siz Ulusu hükümetinin en başarılı bakanlarından biri olarak nitelendiriliyorsunuz. Basında hakkında, son dönemlerde özellikle en çok olumlu yazı çıkan, âdeta değiştirilmemesi istenen nadir 12 Eylül Bakanlarından birisiniz. Neden?

TÜRKMEN — Sanıyorum Türkiye’de tahmin edildiğinin dışında çok gösterişli Dışişleri Bakanlarından pek hoşlanılmıyor. Dış politikada Türk milleti dengeli bir politika bekliyor. Basına sürekli demeç verme gayretinde olan kişilerden de pek hoşlanılmıyor. Herhalde bu nedenlerle...

BİRAND — Türkiye, B. Avrupa ile oldukça sıkıntılı bir ilişki döneminden geçti. Bu dönemde uyguladığımız ilke neydi?

TÜRKMEN — Pragmatizm idi. Tabii ilkeler olacaktır, ancak bu ilkelerin uygulanmasında pragmatizm gerekir. Bazı rızikoları da göze almak gerekir. İkincisi dış politikada, sanıldığım aksine açık ve samimî olmak gerekir. Sanıyorum Ulusu hükümetinin dış politikası Türkiye’ye bu dönemde inandırıcılık getirdi.

BİRAND — Batı Avrupa’yla ilişkilerinizde ne gibi güçlüklerle karşılaştınız? En büyük güçlüğünüz ne oldu?

TÜRKMEN — Batı Avrupa ile sorunlarımızı hiçbir zaman büyütmedim. Avrupa Konseyi ile ilişkilerimizin idare edilebileceği kanısındayım. Nitekim de öyle oldu. Avrupa Konseyi’yle bizim en büyük sorunumuz, bizim basınımız oldu. Konseye gereğinden fazla bir önem atfettiniz. Büyük bir dava haline getirildi. Aslında o kadar önemli bir dava değildi. Avrupa Konseyi bugün hürmet ettiğimiz bir kuruluştur. Ancak dünyanın en ağırığı olan kuruluşu olduğu iddia edilemez. Konsey ile ilişkilerimizin muhafazasına daima dikkat gösterdim, ancak fazla da abartmadım.

BİRAND — Bu dönemde en ilginç anımız neydi?

TÜRKMEN — Çok var. Ancak hepsi zülf-i yâre dökünür. Bu nedenle müsaade edin bunu yanıtlamayayım. Zülf-i yâre dokunmayan bulmak da

güç. Bir gün kitap yazınca belki değinebilirim.

BİRAND — Türkiye bu dönemde B. Avrupa'dan hiç önemli bir güç-
lülle karşılaştı mı?

TÜRKMEN — Türkiye'de demokrasinin bir süre askıya alınmasına yaratacağı normal tepkilere birtakım başka unsurlar barışmı. Bir defa Yu-
nanistan karıştı. Ortak Pazar'a girince orayı bizim aleyhimize kullanmaya
çalıştı. Türkiye'deki aşırı uçların temsilcilerinin önemli bir bölümü Avru-
pa'ya geçti ve Türkiye'ye karşı faaliyetler düzenlemeye kalkıştılar. Ermeni
terörü devam etti. Bütünbu unsurlar bir araya gelince hayli sıkıntılı za-
manlar geçirdik. Hükümetlerde değişiklikler oldu. Fransa'da hükümet de-
ğişti. Giscard d'Estaing hükümetiyle de sıkıntılarımız vardı, ama hiç de-
ğilse Türkiye'deki rejim konusunda onlarla bir sorunumuz yoktu. Hatır-
larım ilk Avrupa Konseyi'ne geldiğimde bize en büyük sempatiyi gösteren
Fransa idi. Sonra sosyalist bir hükümetin başa gelmesiyle Fransa'yla
ilişkilerimizde daha fazlasıkıntılar çıktı, birçok faktörün birleşmesi so-
nucu sıkıntılarla karşılaştık. Tabii bunun yanında Reagan yönetiminden
büyük anlayış ve destek gördük. Bu da avantajımızdı. Bu dönemde, hiçbir
zaman olmadığı ölçüde Müslüman ülkelerle ilişkilerimizi geliştirdik. Sanı-
yorum, sosyalist ülkelere karşı da dikkatli bir politika izleyerek birçok
anlaşmazlıkları yenebildik. Şunu da söyleyeyim ki, dış politikanın başarısı
ülkedeki iç istikrar ve millî karakterinin kuvvetine bağlıdır.

BİRAND — Türkiye dış ilişkilerinde izole edilmemiş midir demek
istiyorsunuz?

TÜRKMEN — Evet. Türkiye izole edilmemiştir. Batı Avrupa ile iliş-
kilerimiz normalin altına düşmüştür, ancak izole olmadık.

BİRAND — Bu durum dış politikanızdaki dengeyi bozmadı mı? Av-
rupa ile ilişkilerin azalıp Amerika ile artması...

TÜRKMEN — Bizim için hangi ülkelerle ilişki önemlidir? Birleşik
Amerika önemlidir. Federal Almanya önemlidir. İngiltere önemlidir.

BİRAND — Ancak bir de Türkiye'nin her Avrupa kuruluşunda kın-
nanması var. Bunu küçümsemek mümkün mü? Hükümetlerle ilişkiler
önemlidir, ancak bu kuruluşlar da ülkenin dış görüntüsünü hırpalamıyor
mu?

TÜRKMEN — Evet, ama bunların büyük bir bölümünün geçici ol-
duğunu unutmayın. Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'nun ka-
rarlarını da kimse ciddiye almadıktan sonra biz neden ciddiye alalım.

BİRAND — Yani sizce hükümetlerle ilişkiler, parlamentolar veya
diğer resmî kuruluşlarla olan ilişkilerden daha önemli yani...

TÜRKMEN — Ama Amerikan Kongresi için aynı şeyi söyleyemem.

BİRAND — Bana AET'nin tutumunun sizde hayal kırıklığı yarattığını söylemişsiniz...

TÜRKMEN — Evet, AET'nin bize manevî açıdan inanması ve bir zaman kredisi vermesi gerekirdi, yapmadı. Tabii Yunanistan bunda rol oynadı.

BİRAND — AET'ye tam üyeliğimizi bu Yunan unsuru açısından mı gerçekleştirmemiz gerekir sizce?

TÜRKMEN — Hayır. Sadece Yunanistan olsa onu hallederiz. Ancak şimdi İspanya ve Portekiz de giriyor. Bir süre sonra, Norveç dışında tüm NATO üyeleri AET üyesi olacak. Bu durumda Türkiye tek başına dışarda kalmış olacak.

BİRAND — Batı ile sadece stratejik bir ilişkinin kalmış olacağından mı rahatsızlık hissediyorsunuz?

TÜRKMEN — Sadece stratejik ilişki kalacak tabii. Ben bunu uzun süreli olarak sağlıklı görmem.

YUNANİSTAN İLE BİR SAVAŞ ÇIKAR MI?

BİRAND — Yunanistan ile ilişkiler, özellikle Kıbrıs'taki gelişmelerden sonra daha da gerginleşti. Bu tempo sürerse ilerde iki ülke arasında bir sürtüşme çıkabilir mi?

TÜRKMEN — Yunanistan'ın bu işi ne dereceye kadar götürmek istediğini kestirmek zor. Bir ara ilişkilerde bir tavsama olmuştu. Aslında hiçbir sorun halledilmiyordu. Aramızda bir diyalog kurulamıyordu ama, daha dikatli ve daha yumuşak bir tutuma yönelik anlaşmazlık çıkarmaktaki menfaatini görmek çok zor. Bir buhran çıkarmaktan çok, zarar göreceğini tahmin ederim.

BİRAND — Papandreu ile Türkiye, bir anlaşmaya varabilir mi?

TÜRKMEN — Bence Papandreu ile yapabileceğimiz, ilişkilerimizi bir dereceye kadar yumuşatmaktır. Uzun vadeli meselelerimizi halledebileceğimizi sanmıyorum. Yanılmış olmayı temenni ederim.

BİRAND — Averof hükümetiyle anlaşmaya varabilir miydiniz?

TÜRKMEN — Bir başka hükümetle anlaşmaya varılıp varılamayacağına söyleyemem. Onlarla da tecrübemiz oldu. Hiç değilse bir müzakere süreci, bir diyalog vardı. Sonuç alınabildiğini söyleyemem ancak, bir şey başlatılmıştı. Bu da ilişkileri yumuşatan bir unsur. Şimdi hiçbir diyalogumuz yok.

ERMENİ SORUNUNDA NE YAPABİLDİNİZ?

BİRAND — Bakanlığımız sırasında herhalde en çok vaktinizi, Ermeni sorunu ve buna bağlı olarak da, Türk-Fransız ilişkileri alacak. Bu ilişki-

ler gittikçe hasmâne bir yaklaşıma dönüyor. Bu hep böyle mi gidecek. Buna birinin bir yerde dur demesi gerekmiyor mu ?

«Türkiye'nin, Fransa'nın hasmane tutumu karşısında atacak bir adımı kalmamıştır.»

TÜRKMEN — Fransız hükümetinin tutumunda Türkiye'ye karşı hasmâne bir tutum var. Bunu kabul etmek gerekir. Bunun başında da Ermeni propagandası, Ermeni terörü var. Paris'in bu tutumu sürdükçe ilişkilerimizin normal bir düzeye gelmesi düşünülemez. Türkiye'nin, Fransa'nın bu tutumu çerçevesinde atacak hiçbir adımı kalmamıştır. Fransa'nın tutumu mantıklı değil, Türkiye ile ilişkilerin düzeltilmesine önem vermeyen bir tutumları var. İç politika nedenleriyle Ermeni propagandası ve kampanyasına karşı herhangi bir cephe alamıyorlar. Zaman zaman tepki gösteriyorlar ancak, o da Fransızlara dokunduğu zaman. Diğer taraftan sosyalist hükümetin maalesef otomatik peşin hükümleri var. Bütün bu unsurlar bir araya geliyor ve bugün maalesef Türk-Fransız ilişkileri tarihimizin hiçbir döneminde görülmedik derecede kötüleşmiştir.

BİRAND — Yunanistan, Ermeni terörünü destekliyor mu ?

TÜRKMEN — Bilmiyorum, ancak Ermenilerin Atina'daki açıklamalarının sayısı son zamanlarda çok arttı. Öte taraftan, Güney Kıbrıs'ta Ermenilerin kolları bulunduğuna dair zaman zaman haberler geliyor.

BİRAND — Türkiye'de sürekli şekilde Ermeni terörüne karşı şu yapılacak, bu yapılacak diye demeçler veriliyor. Bunca tecrübenizden sonra bana söyleyebilir misiniz, Ermeni terörüne karşı ne yapabilir Türkiye ?

TÜRKMEN — Bir dereceye kadar başarılı olduk. Uluslararası işbirliğini sağladık. Ermeniler eskiden olduğu gibi, ellerini kollarını sallayarak gidemiyorlar. Birçoğu hapiste, birçoğu yargı bekliyor. Güvenlik önlemleri artmıştır.

BİRAND — Ancak yine de durmuyor. Demek ki bu yetmiyor.

TÜRKMEN — Durmuyor, ancak bir mukabil tepki de ortaya Ermenilerin tarihî davanın cerhedilmesiyle bu terörün duracağına inananlardan değilim. Özellikle tepkiyi artırma bakımından tarihi aydınlatma kampanyasının bir önemi vardır, tabii ancak o kadar.

BİRAND — Giderek artan şekilde birçok çevre, içerde olsun, dışardaki Türk dostları olsun, Ankara'nın Ermeni sorununa yaklaşımını artık değiştirmesi gerektiğini ileri sürüyorlar. Siz ne dersiniz ?

TÜRKMEN — Bence hiç gerekmez. Biz bu konuda çok çalıştık. Ermeni propagandasına karşı tarihi aydınlatma faaliyetlerini teşkilâtlandıran ve buna büyük hız veren, eski genel sekreterimiz Kâmrân Gürün

olmuştur... Hiç bir şekilde Ermenilerle diyaloga taraftar değilim. Tarih ortadadır. Tarihî vesikalar ortadadır. Bunlar incelenebilir ve bir sonuca varılabilir. Bu şekilde tarihî münakaşayı bir noktaya bağlamak için bir müzakere yapılmamıştır ve yapılması da doğru değildir.

BİRAND — Ne gibi bir zararı olur ?

TÜRKMEN — Bu şekilde bir sorumluluk tesbitine razı olduğumuz ortaya çıkar. Hiçbir tarihî değerlendirme de yüzde yüz doğru olamaz. Tarihî değerlendirmeler bir dereceye kadar subjektiftir. Vakalar bile münakaşalıdır.

BİRAND — Ermenilerle resmî olmayan bir diyalog ve birlikte ve bilimsel düzeyde bir inceleme çalışmasının başlaması durumunda ılımlı Ermenilerin teröre karşı çıkabileceklerini ve terörün durmasa bile yavaşlayabileceğini ileri sürenlerle aynı fikirde değilsiniz...

TÜRKMEN — ılımlı Ermenilerin de hiçbir şekilde karşı çıkacaklarını sanmıyorum.

BİRAND — Türkiye, Ermeni terörünün ardında gerçekten kimin veya kimlerin bulunduğu hakkında somut verilere sahip mi ?

TÜRKMEN — Uluslararası terörizmin ne şekilde beslendiği tam şekilde ortaya çıkmaz. Zira bunu hükümetler yapmaz, gizli servisler yapar. Bu nedenle herhangi bir hükümeti parmakla göstermek kolay değildir. Ermeni teröründe sadece birtakım devletlerin tahriki de yetmez. Doğrudan doğruya Lübnan'daki Ermenilerin, Amerika'daki Ermenilerin başlattıkları bir faaliyet de vardır. Bu faaliyeti ile bir başka devlete bağlamamanın doğru olacağına da kani değilim. Tahminden ileri gidemiyor.

BİRAND — Amerika'daki Ermenilerin rolü nedir ?

TÜRKMEN — Para yardımı oradan geliyor.

BİRAND — İsrail'in bu konuda garip bir tutumu var. Lübnan baskını sırasında Ermeni yuvalarına girmediler mi ? Bize bir bilgi aktardılar mı ?

TÜRKMEN — İsraililer Ermeniler konusunda bize hiçbir bilgi aktarmadılar. Beyrut'taki Ermeni mahallesi Falanjistlerin kontrolü (yani İsrail ile işbirliği yapanlar) altındadır. Sadece oradaki Türk teröristler hakkında biraz bilgi verdiler o kadar.

YENİ HÜKÜMETİN DIŞ POLİTİKASINDAKİ ÖNCELİKLERİ :

1 — ABD ile ekonomik, ticarî ilişkileri artırmak,

2 — Almanya'ya önem vermek,

3 — Ortadoğu ülkeleri ile politikaya önem vermek,

4 — Sosyalist ülkelerle iyi komşuluk ilişkilerini titizlikle sürdürmek.

BİRAND — Önümüzdeki hükümetin öncelikli dış politikası sorunu ne olmalıdır?

TÜRKMEN — Bence Amerika ile ilişkilere büyük önem vermelidir. Amerika'yla ilişkilerin takviyesine önem verilmelidir. Bunun yanında Federal Almanya ile ilişkiler çok büyük önceliğe haizdir. Almanya ile bugün az çok iyi bir diyalog içine girdik, bunun devamı şarttır. Arap ülkeleriyle ilişkilere öncelik verilmesi gerekir. Sosyalist hükümetlere karşı da bugünkü dikkatli politikayı sürdürmek gerekir. Sovyetler Birliği ile ikili ilişkilerde istikrarlı, iyi komşuluk ilişkilerine ağırlık verilmesinin yararına inanıyorum.

BİRAND — Amerika ile yakın ilişkilerden neyi kastediyorsunuz? Daha fazla yükümlülükler mi alınmalı?

TÜRKMEN — Hayır. Ortadoğu politikasında Amerika ile görüş birliği içinde olduğumuz söylenemez tabii. Arap ülkeleriyle politikamızın icabı da, Amerika'nın dümen suyundan gitmemektir. Ama Amerika'yla NATO içindeki ilişkilerimizi, ekonomik alandaki ilişkilerimizi geliştirmemiz gerekiyor. Ticaret, yatırım, bankacılık vs...

BİRAND — Şimdi ne yapacaksınız?

TÜRKMEN — Dinleneceğim de diyorum, zira Cenevre'de de çalışmam gerekecek. Sonra yeni bakan bana kızar. Ancak biraz daha ağır bir tempo içinde çalışmaya ihtiyacım var bir süre.

BİRAND — Memnun musunuz bakan olduğunuzdan?

TÜRKMEN — Çok memnunum.

BİRAND — Zevkle mi yaptınız bu işi?

TÜRKMEN — Bu işi zevkle yaptım.

BİRAND — Hiç rahatsızlık duymadınız mı?

TÜRKMEN — Duydum tabii... Unutmayın her gazeteciyle konuşmak bir imtihandır. Ve emin olun samimiyetle söylüyorum, bu bakanlığın en zor tarafı basın ile ilişkilidir. Zira yanlış bir şey söylemek çok kolaydır. Sonra onu düzeltmek çok uzun sürer.

BİRAND — Yeni gelecek bakana tavsiyeniz bu mu olacak?

TÜRKMEN — Yeni bakana tavsiyede bulunmak haddime düşmemiş. Amirim de olacağına göre...

BİRAND — İltar Bey, teşekkür ederim ve başarılı bakanlığınızdan dolayı da sizi tebrik ederim.

14 Aralık 1983

DIŞİŞLERİ BAKANI SAYIN VAHİT HALEFOĞLU,

Yeni hükümetin izleyeceği Dış Politikanın esasları konusunda basın mensuplarınca sorulan bir suali aşağıdaki şekilde cevaplandırmıştır :

«Türkiye'nin dış politikası, Atatürk'ün «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesine dayanır. Bu politikanın uygulayıcısı olan Hükümetler, aralarında üslûp farkı olsa dahi, aynı ilkeye sadık kalarak tüm dünya ülkeleri ile iyi ilişkiler kurmaya ve bu yolla barış ve güvenliğin içte ve dışta sağlam temellere oturtulmasına azamî gayret sarfetmişlerdir. Yeni Hükümetimizin de aynı doğrultuyu izleyeceği kuşkusuzdur. Bizler bu güzel ülkemizde barış ve istikrarı sağladığımız ve bunu sürdürdüğümüz oranda dünya barış ve güvenliğine yapacağımız katkı önem ve ağırlık taşıyacaktır. Dış politikamızın esasları, yakında açıklanacak olan Hükümet Programında ayrıntılarıyla görülecektir.»

Başbakan Turgut Özal Tarafından 19.12.1983 Tarihinde Millet Meclisinde Okunan Hükümet Programı'nın Dış Politika Bölümü.

«Muhterem Üyeler,

Ülkemizin güvenliğinin en müessir bir şekilde korunması, bütün ülkelerle ve özellikle komşularımızla her sahadaki işbirliğinin geliştirilmesi, Dünya barışının muhafazası, Hükümetimizin dış politikasının temel hedefleridir.

Bu anlayışla Hükümetimiz, Türkiye'nin haklarını ve yüksek menfaatlerini ısrarla takip etmeye, geleneksel Atatürkçü dış politikamızı devam ettirmeye ve milletimiz yararına daha da ileri götürmeye kararlıdır.

Mevcut milletlerarası şartlarda NATO'ya üyeliğimiz, güvenliğimizin sağlanmasında ve içinde bulunduğumuz bölge ve dünya barışının idamesi bakımından bir denge unsuru teşkil etmektedir. Amerika Birleşik Devletleri ile ilişkilerimizi dostluk, ittifak bağları ve karşılıklı menfaatlere dayalı bir anlayışla sürdürmeyi ve daha da güçlendirmeyi öngörüyoruz. Batı Avrupa ülkeleriyle ilişkilerimizi karşılıklı anlayış, işbirliği ve hak eşitliği esaslarına uygun olarak geliştirmek samimi arzumuzdur.

6 Kasım seçimleriyle Türkiye'nin demokratik rejime olan bağlılığı bir defa daha ispat edilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çalışmaya başlaması ve normal demokratik nizamın yeniden işlerlik kazanmasından sonra Avrupa Konseyi ile ilişkilerimizin normalleşmemesi için bir sebep kalmamıştır.

Avrupa Ekonomik Topluluğu ile münasebetlerimizde, esas hedefimiz tam üyelik olmakla beraber, bütün safhalarda menfaatlerin dengelenmesini esas alan bir anlayış içinde olacağız.

Sayın Milletvekilleri,

Batı dünyasıyla mevcut bağlarımız ile Ortadoğu ve İslâm âlemiyle sürdürdüğümüz yakın ilişkileri dış politikamızın birbirlerini tamamlayan unsurları olarak kabul etmekteyiz. Bir yandan Batı ile Orta Doğu arasında tabii bir köprü teşkil eden coğrafi mevkii, öte yandan müşterek bir tarih ve kültür mirası, Türkiye'nin İslâm âlemine büyük önem göstermesini gerektirmektedir. Bu itibarla, bütün Arap ve İslâm ülkeleriyle müteakabiliyet esasına dayanan iyi ilişkiler geliştirmek ve verimli bir işbirliğini daha da arttırmak hususunda özel bir gayret sarfedilecektir.

Dost ve kardeş İran ve Irak arasındaki, büyük can kaybı ve ızdıraplara sebep olan savaşın biran önce sona erdirilmesi en içten dileğimizdir. İki ülke arasında karşılıklı hak ve menfaat dengesine dayanan şerefli bir çözümün bulunabileceğine ve barışın yeniden kurulabileceğine inanıyoruz.

Başta komşularımız olmak üzere Doğulu ülkelerle bağımsızlık, egemenlik, hak eşitliği, toprak bütünlüğüne saygı ve içişlerine karışmama ilkeleri ve Helsinki Nihaî Senedi zemininde dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek, ekonomik işbirliğini, teknik ve ticarî temasları karşılıklı menfaatlere uygun şekilde arttırmak gayesindeyiz. Bu çerçevede Kuzey komşumuz Sovyetler Birliği ile karşılıklı haklara saygı, yapıcı bir işbirliği anlayışı içinde istikrarlı ilişkiler sürdürmek arzusundayız.

Hükümetimiz Yunanistan'a dostluk elini uzatmaktadır. Bunu yaparken, uzun vadeli çıkarlarımızın ortak olduğu ve aramızdaki ihtilafların barışçı yollardan ve hakkaniyet esasına göre zamanla halledilebileceği kanaatini hareket noktası olarak almaktayız. Yapılacak şeyin husumeti ve ihtilafları körüklemek değil, bunların ortadan kaldırılmasına yardımcı olmak ve şartların oluşmasına çalışmak olduğu inancını taşımaktayız. Yunanistan ile aramızda tarihi komşuluk münasebetlerinin iyileştirileceğine, ticarî, iktisadî ve turizm alanlarında da iyi ilişkilerin kurulabileceğine inanıyoruz.

Sayın Milletvekilleri,

Bütün meşru haklarına karşılık 20 yıldır sürdürülen ve varlığına kastedilen saldırılar, Kıbrıs Türk Halkı'nı, kendi kaderini tayin hakkını bağımsız bir Cumhuriyet kurma istikametinde kulanmaya mecbur bırakmıştır. Ancak bu konuda federal bir çözüm yolunun kapanmadığına ve makul bir neticeye ulaşabileceğine inanıyoruz.

Sayın Milletvekilleri,

Milletlerarası terörizm ve onun bir parçası olan Ermeni cinayet şebekeleriyle daha müessir bir mücadele için bütün imkânlarımız seferber edilecektir. Devletler arasında bu alanda işbirliği ve koordinasyonun artırılması maksadıyla gerek ikili, gerek çok taraflı münasebetlerde ve milletlerarası kuruluşlarda konunun yakından takipçisi olacağız.»

3. ÖNEMLİ ZİYARETLER

A. ZİYARETLER TAKVİMİ

B. BİLDİRİ METİNLERİ

ÖNEMLİ ZİYARETLER

- 5 — 6 OCAK 1983 FKÖ Siyasî Büro Başkanı Faruk Kaddumi'nin Ankara'yı ziyareti.
- 13 — 14 OCAK 1983 İngiltere Dışişleriyle Görevli Devlet Bakanı Lord Belstead'in, Türk-İngiliz diplomatik ilişkilerinin kuruluşunun 400. Yıldönümü dolayısıyla, Türkiye'ye gelişi.
- 18 — 21 OCAK 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in, Romanya Hükümetinin davetlisi olarak Romanya'yı resmen ziyareti.
- 27 — 31 OCAK 1983 Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakan Yardımcısı Sokrat Plaka'nın, Dışişleri Müsteşarı Büyükelçi Yavuzalp'in davetine icabetle, Ankara ve İstanbul'u ziyareti.
- 28 OCAK — 2 ŞUBAT 1983 Malezya Dışişleri Bakanı Tan Sri Mohammed Gazali Shafie'nin, Dışişleri Bakanımızın davetlisi olarak Türkiye'yi ziyareti.
- 30 OCAK — 3 ŞUBAT 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in, F. Almanya Dışişleri Bakanının davetlisi olarak, F. Almanya'yı ziyareti.
- 7 — 13 ŞUBAT 1983 Suriye Arap Cumhuriyeti Devlet Bakanı Kamal Sharaf'ın, Karma Ekonomik Komisyon 1. Dönem Toplantısı vesilesiyle, Türkiye'yi resmen ziyareti. (A)
- 9 — 11 ŞUBAT 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in, Bulgaristan Dışişleri Bakanının daveti üzerine Bulgaristan'ı resmen ziyareti. (OBB)
- 16 — 18 ŞUBAT 1983 Irak Başbakan Birinci Yardımcısı Taha Yasin Ramazan'ın, Başbakan Bülend Ulusu'nun davetlisi olarak Türkiye'yi ziyareti. (BA)
- 22 — 25 ŞUBAT 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in Libya'yı resmen ziyareti.
- 3 — 4 MART 1983 Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Birinci Yardımcısı G. M. Kornienko'nun Ankara'yı ziyareti. (BK)
- 16 — 19 MART 1983 Avrupa Parlamentosu Siyasî Komitesi Türkiye Raportörü Alman parlamenter Von Hassel'in Türkiye'yi ziyareti.

16 MART 1983

Dışışleri Bakanı İlder Türkmen'in Lübnan'a yaptığı resmî ziyaret.

27 — 30 MART 1983

Dışışleri Bakanı İlder Türkmen'in, Suriye Dışışleri Bakanı A. Haddam'ın resmî davetlisi olarak, Suriye'yi ziyareti.

27 — 31 MART 1983

Batı Berlin Eyalet Başbakanı ve Belediye Başkanı Richard von Weizsaecker'in Türkiye'yi ziyareti.

23 — 24 NİSAN 1983

A.B.D. Dışışleri Bakan Yardımcısı Richard Burt'un Ankara'yı ziyareti.

24 — 27 NİSAN 1983

Suudi Arabistan Başbakan II. Yardımcısı, Savunma, Havacılık ve Genel Müfettişlik Bakanı Altes Prens Sultan Bin Abdülaziz'in Başbakanımızın davetine icabetle, Türkiye'yi ziyareti (Suudi Arabistan Dışışleri Bakanı Altes Prens Saud Bin Faysal da, Başbakan Yardımcısına refakat etmekteydi).

5 — 8 MAYIS 1983

Pakistan Dışışleri Bakanı Yakup Han'm Dışışleri Bakanımızın resmî davetlisi olarak, Türkiye'yi ziyareti.

12 — 16 MAYIS 1983

Malezya Başbakanı Dr. Mahathir Mohamad'm, Başbakanımızın davetlisi olarak, Türkiye'yi resmen ziyareti. (OBB)

20 — 23 MAYIS 1983

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nicolae Ceausescu'nun Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret. (OB)

22 — 24 MAYIS 1983

F. Almanya Ekonomi Bakanı Otto Graf Lambsdorff'un Ankara'yı ziyareti.

24 — 28 MAYIS 1983

Tunus Cumhuriyeti Başbakanı Mohamed Mzali'nin Başbakanımızın davetlisi olarak Türkiye'yi ziyareti. (OB)

29 — 30 MAYIS 1983

Dışışleri Bakanı İlder Türkmen'in, Irak sınırındaki harekâtle ilgili olarak Irak'a yaptığı ziyaret.

6 — 9 HAZİRAN 1983

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov'un, Cumhurbaşkanımızın davetine icabetle Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret. (OB)

- 14 — 16 HAZİRAN 1983 Bangladeş Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Aminur Rahman Shams-ud Doha'nın, Dışişleri Bakanımızın daveti üzerine, Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret. (OBB)
- 25 — 28 HAZİRAN 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in Mısır Arap Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanının davetine icabetle, Kahire'yi ziyareti. (A) ve (Sayın Bakanın bu ziyaretle ilgili 30.6.1983 Basın Toplantısı)
- 29 HAZİRAN — 1 TEMMUZ 1983 Başbakan Bülend Ulusu'nun, Macaristan Halk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanının davetine icabetle, Macaristan'ı resmen ziyareti. (OBB)
- 1 — 4 TEMMUZ 1983 Başbakan Bülend Ulusu'nun, Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Başbakanının davetine icabetle, Romanya'ya yaptığı resmî ziyaret. (A)
- 27 — 31 TEMMUZ 1983 Dışişleri Bakanı İlder Türkmen'in Londra'yı ziyareti. (Bknz: 2. Bölüm)
- 3 AĞUSTOS 1983 Irak Devrim Komuta Konseyi Üyesi, Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Tarık Aziz'in Ankara'ya yaptığı kısa iş ziyareti. (Bknz: 1. Bölüm)
- 8 — 9 AĞUSTOS 1983 Japonya Dışişleri Bakanı Shintaro Abe'nin Türkiye'ye yaptığı resmî ziyaret. (Konuşmalar ve Açıklama)
- 22 — 25 AĞUSTOS 1983 Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Bohuslav Chnoupek'in, Dışişleri Bakanımızın davetlisi olarak, Türkiye'yi ziyareti. (OBA)
- 26 — 28 AĞUSTOS 1983 İran Dışişleri Bakanı Ali Akbar Velayeti'nin, Dışişleri Bakanımızın konuğu olarak, Ankara'yı ziyareti.
- 29 AĞUSTOS — 3 EYLÜL 1983 Pakistan Devlet Başkanı General Ziya ül Hak'ın Cumhurbaşkanımızın davetlisi olarak Türkiye'ye yaptığı ziyaret. (OB) ve Cumhurbaşkanımızın Yemek Konuşması.
- 5 — 10 EYLÜL 1983 Başbakan Bülend Ulusu'nun Malezya ve Singapur Cumhuriyetine, bu ülkeler Başbakanlarının konuğu olarak yaptığı resmî ziyaretler. (OBB)

6 — 12 EYLÜL 1983

Dışişleri Bakanı İltiz Türkmen'in, AGİK Toplantısı için Madrid'i ve bilahare resmen Tunus'u ziyareti. (Sayın Bakanın yurda dönüşündeki basın toplantısı)

16 — 19 EKİM 1983

Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Danışmanı ve Dışişleri Bakanı Wu Xueqian'ın Türkiye'yi resmen ziyareti. (Sn. Bakanımızın yemek konuşması)

3 — 5 ARALIK 1983

Sayın Cumhurbaşkanımızın Ürdün'ü resmen ziyareti. (Sayın Cumhurbaşkanının yemek konuşması)

(A) Açıklama, (OBB) Ortak Basın Bildirisi, (OB) Ortak Bildiri, (BA) Basın Açıklaması, (BK) Basından Kesitler.

BİLDİRİLER
(Tarih Sırasına Göre)

2.2.1983

AÇIKLAMA

Türkiye ile Suriye arasındaki Karma Ekonomik Komisyon toplantısı 3-9 Şubat 1983 tarihleri arasında Ankara'da yapılacaktır. Toplantılara katılacak Suriye Heyetine Planlama Bakanı Dr. Kemal Şeref, Türk Heyetine ise Devlet Bakanı Sermet Refik Pasin başkanlık edeceklerdir.

3 Şubat Perşembe günü Ankara'ya gelecek Suriye Heyeti ile önce teknik düzeyde yapılacak çalışmalar bilahare 7 Şubat Pazartesi günü Ankara'ya gelecek olan Suriye Planlama Bakanı Dr. Kemal Şeref ile Devlet Bakanı Sermet R. Pasin arasında cereyan edecek görüşmelerle tamamlanacak ve Karma Komisyon toplantıları sonucunda Türkiye ile Suriye arasında bir Protokol imzalanacaktır.

Türkiye-Suriye Karma Ekonomik Komisyon toplantılarında ele alınması öngörülen başlıca konular şöyledir:

1. Ticaret ve Bankacılık,
2. İki ülke arasında sanayi, tarım ve teknik işbirliği,
3. Emlâk sorunları,
4. Ulaştırma ve haberleşme alanlarında işbirliği,
5. Elektrik alışverişi,
6. Bölgesel sular konusunda bilgi alışverişi,
7. Müteahhitlik, mühendislik ve müşavirlik alanlarında işbirliği.

9 Şubat günü Ankara'da çalışmalarını tamamlaması beklenen Karma Ekonomik Komisyon toplantısından sonra Suriye Heyetinin İstanbul'a giderek işadamlarımızla görüşmelerde bulunması beklenmektedir.

Not: Karma Ekonomik Komisyonun teknik düzeydeki açılış toplantısı

3 Şubat Perşembe günü saat 15.00'de Dışişleri Bakanlığı Tunahgil Salonunda yapılacaktır.

TÜRK — BULGAR

ORTAK BASIN BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İltter Türkmen, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Petar Mladenov'un daveti üzerine, 9-11 Şubat 1983 tarihleri arasında Bulgaristan'a resmî bir ziyaret yapmıştır.

Bu ziyaret sırasında, Türkiye Dışişleri Bakanı İltter Türkmen, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov ve Bakanlar Konseyi Başkanı Grisha Filipov tarafından kabul edilmiştir.

Türkiye ve Bulgaristan Dışişleri Bakanları, karşılıklı anlayış ve yapıcı bir hava içinde, iki ülke arasındaki ikili ilişkilerin hali hazır durumunu ve geliştirilme imkanlarını incelemişlerdir.

Bakanlar, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Kenan Evren ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov arasında 1982 Şubat ayında yapılan görüşmelerin önemini vurgulamışlar ve en üst düzeyde dialogu sürdürmek hususunda karşılıklı arzu izhar etmişlerdir.

Bakanlar, iki ülke arasındaki ilişkilerin çeşitli alanlarda ve özellikle ekonomik, ticarî, sınaî, enerji, teknik ve taşımacılık alanlarında gelişmesinden memnun olduklarını beyan etmişlerdir. Bakanlar, sözkonusu alanlarda mevcut imkanlardan istifade etmek amacıyla, iki ülkenin sorumluları arasında temas ve buluşmaları teşvik etmek hususunda mutabık kalmışlardır.

Bakanlar, iki ülke arasındaki ticarî değişimleri arttırmak ve çeşitlendirmek ve aynı zamanda enerji, tarım ve sınaî üretim ve doğal kaynakların işletilmesi alanlarında münhasır projeler üzerinde ortak çalışmalarını derinleştirmek niyetlerini özellikle vurgulamışlardır.

Bakanlar, kültürel değişim programlarının uygulanmasından duydukları memnuniyeti belirtmişler ve iki ülke halkının başarılarının karşılıklı olarak daha iyi tanınmasını sağlamak amacıyla sözkonusu programları çeşitlendirmek hususundaki kararlılıklarını ifade etmişlerdir.

Bakanlar, dünya barışı ve güvenliği için öncelikle önemi bulunan bazı uluslararası sorunlar üzerinde yapıcı görüş teatisinde bulunmuşlardır. Hali hazır durumun endişe verici evrimi karşısında, Bakanlar, uluslararası gerginliğin sebeplerini bertaraf etmek, dünyada ve bilhassa Avrupa'da barış ve güvenliği korumak amacı ile bütün ülkelerin gayret göstermelerinin gereğini vurgulamışlardır. Bu çerçeve içinde, Bakanlar, silahsızlanma alanındaki yeni girişimleri ilgi ile kaydetmişlerdir.

Bakanlar, Balkan yarımadasında karşılıklı itimadın güçlenmesini amaçlayan gayretlerin sadece bu bölgede değil, aynı zamanda Avrupa'da istikrarlı bir barışın ve faydalı bir işbirliğinin kurulmasına katkıda bulunacağı kanaatini izhar ederek, Balkan ülkeleri arasında iyi komşuluk ve ahenkli ilişkilerin gelişmesine özel bir önem verdiklerini beyan etmişlerdir.

Bakanlar, yapıcı ve samimi bir hava içinde geçen görüşmelerinin faydasını teyid etmişler ve bu görüşmelerin Türkiye ve Bulgaristan arasındaki ilişkilerin gelişmesine yeni bir itici güç olacağı hususundaki kanaatlerini tekrarlamışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İltiz Türkmen, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Petar Mladenov'u Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmak üzere davet etmiştir. Bu davet memnurlukla kabul edilmiştir.

Sofya, 11 Şubat 1983

14.2.1983

BASIN AÇIKLAMASI

Irak Başbakan Birinci Yardımcısı Taha Yasin Ramazan, Başbakan Bülend Ulusu'nun davetlisi olarak 16-18 Şubat 1983 tarihleri arasında Türkiye'yi ziyaret edecektir.

Bu ziyaretten önce Başbakanlar düzeyindeki görüşmelere teknik hazırlıkları yapmak üzere, Irak Petrol Bakan Yardımcısı Abdülmümin Hassan Alvan Başkanlığında bir Irak Heyeti 13 Şubat günü Ankara'ya gelmiş bulunmaktadır.

14 ve 15 Şubat günlerinde Dışişleri Bakanlığında yapılacak hazırlık toplantılarında, Türkiye ile Irak arasındaki ticari ilişkilerin daha da geliştirilmesi, petrol boru hattının genişletilmesine ilişkin projenin uygulama durumunun gözden geçirilmesi, ulaştırma, ve haberleşme bağlantılarının düzenlenmesi, Türk müteahhitlerine Irak'ta yeni bir iş olanağının sağlanması konularının ele alınması beklenilmektedir.

3 ve 4 Mart 1983 tarihli Basın'dan kesitler

3 Mart 1983

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromyko'nun birinci yardımcısı Georgi Markoviç Kornienko dün akşam saat 20.00'de İstanbul'a geldi. Kornienko Ankara Esenboğa havaalanındaki sis sebebiyle Ankara'ya hareket edemedi ve geceyi İstanbul'da geçirdi. Sovyet Dışişleri Bakanı Yardımcısını bu sabah Ankara'ya gelmesi bekleniyor.

Alınan bilgiye göre, Sovyet Dışişleri Bakan birinci yardımcısı Kornienko'nun Türkiye'yi ziyaret etmek istediği ve sadece «Uluslararası bir mesele üzerinde görüşeceği» iki gün önce Ankara'ya bildirildi.

Dışişleri Bakanlığı, Kornienko'nun ziyaretini dün sabah açıklarken, görüşme isteğinin Sovyetler Birliği'nden geldiğini ve iki ülkeyi ilgilendiren konular üzerinde durulacağını belirtti.

Sovyet Dışişleri Bakanlığında ikinci sorumlu kişi olan Kornienko'nun beklenmedik bir şekilde Ankara'ya gelmesi ve uluslararası bir mesele üzerinde görüşeceğini bildirmesi Ankara diplomatik çevrelerinde bir yandan şaşkınlık yaratırken diğer yandan da çeşitli yorumlara yol açtı.

Diplomatik gözlemciler, Kornienko'nun Türkiye ABD işbirliği ile Doğu Anadolu'da genişletilmeye başlatılan havaalanları konusunu da gündeme getirebileceğini, ve bu havaalanlarının kullanım amaçları ile ilgili bilgi isteyebileceğini belirtiyorlar.

Çankaya'da Çakmak Köşkünde misafir edilecek olan Sovyet Dışişleri Bakanı Birinci Yardımcısı bu sabah ilk olarak Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp'ı ziyaret edecek. Kornienko daha sonra Dışişleri Bakanı İltar Türkmen'le görüşecek. Dışişleri Bakanı Türkmen ile Sovyet Dışişleri Bakan Yardımcısı Kornienko arasındaki görüşmeler Türkmen'in vereceği öğle yemeğinde de devam edecek.

Diplomatik çevrelerde Kornienko'nun bir gün sürecek ani ziyaretinin amacı üzerinde yapılan yorumlar şu noktalarda toplanıyor:

«1983 yılı sonunda NATO kararı gereğince Batı Almanya'ya yerleştirilmesi planlanan Pershing II füzeleri konusunda Alman kamuoyundaki sert tepkiler giderek artmaktadır. Pershing füzelerinin yerleştirilip yerleştirilmeyeceği konusu 6 Mart'ta Almanya'da yapılacak genel seçimler sonunda iş başına gelecek hükümetin kararına bağlı olmakla beraber son zamanlarda Washington mahreçli bazı haberler dikkat çekmektedir.

Pentagon (Amerikan Savunma Bakanlığı) kaynaklarına dayanılarak verilen haberlerde Pershing füzelerinin Almanya'ya yerleştirileme-

mesi halinde Türkiye'ye yerleştirilmesinin sözkonusu olabileceği belirtilmektedir. Böyle bir gelişme ise, Sovyetler Birliği'ni ciddi bir şekilde endişelendirebilir.»

Diplomatik gözlemciler Sovyet Dışişleri Bakan yardımcısının bir yandan Varşova Paktı ülkelerin Prag'da yapılan son zirve toplantısında aldıkları kararın Türk Hükümetine anlatmasının beklenebileceğini, diğer yandan da Pershing füzelerinin Türkiye'ye yerleştirilip yerleştirilmeyeceği konusunda bilgi almak isteyebileceğini belirtiyorlar.

Dışişleri Bakanlığına yakın kaynaklar ise, «Pershing II füzelerinin Türkiye'ye yerleştirilmesi gibi bir durumun hiçbir zaman sözkonusu olmadığını, böyle bir gelişmenin NATO kararı gerektirdiğini belirtiyorlar. Aynı kaynaklar, Batı Almanya'daki seçimlerin sonuçlanmasından önce, Pershing füzelerinin 1983 sonunda Almanya'ya yerleştirilmeyeceği konusunda herhangi bir yorum yapmanın yanlış olduğuna dikkat çekerek, Almanya'nın NATO kararını bozmasının NATO'nun geleceği açısından ciddi meseleler doğuracağını kaydediyorlar.

Sovyetler Birliği Dışışleri Bakanı Andrei Gremiko'nun birinci yardımcısı Georgi Markoviç Kornienko dün sabah beraberindeki heyetle uçakla İstanbul'dan Ankara'ya geçerek resmi temaslarına başladı.

Sovyet Dışışleri Bakan Yardımcısı Kornienko dün sabah 11.00'de Dışışleri Bakanlığı Müsteşarı Büyükelçi Ercüment Yavuzalp'ı ziyaret ettikten sonra Dışışleri Bakanı İlter Türkmen tarafından kabul edildi. Türkmen ile Kornienko'nun kısa bir süre Rusça sohbet etmelerinin ardından heyetler halinde Türk-Sovyet resmi görüşmeleri başladı.

Kornienko ve Türkmen Başkanlığı'ndaki heyetler arasındaki görüşmeler Dışışleri Bakanı'nın verdiği öğle yemeğinde de devam etti.

Yaklaşık 5 saat süren görüşmelerde Sovyet Dışışleri Bakan Yardımcısı ABD ile Sovyetler Birliği arasında Cenevre'de sürdürülmekte olan nükleer silahların sınırlandırılması görüşmeleri hakkında bilgi vererek görüşmeler konusunda Sovyetlerin değerlendirmesini anlattı.

Kornienko özellikle Varşova Paktı ülkelerinin 5 Ocak'ta Prag'da yaptıkları zirve toplantısından sonra öne sürdükleri geniş kapsamlı ve NATO ile Varşova Paktı'nın karşılıklı olarak kuvvet kullanmamasını öngören tekliflerini izah etti.

Dışışleri Bakanı Türkmen, Kornienko ile yapılan görüşme sırasında Türkiye'nin 9 Ocak'ta açıkladığı Türk hükümetinin görüşünü tekrarladı. Türkmen, Kornienko'ya Türkiye'nin silahsızlanma girişimlerini daima olumlu karşıladığını, Sovyetlerin ve Varşova Paktı'nın Prag tekliflerini de özlü nitelikte ve incelemeye değer bulduğunu söyledi.

Türk Sovyet görüşmelerinde ayrıca Avrupa Güvenlik İşbirliği Konferansı'nın bugün eriştiği aşama üzerinde görüş alışverişinde de bulunuldu.

Dışışleri Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre, görüşmelerde ayrıca ikili ilişkiler üzerinde de duruldu. Nisan ayında yapılacak Türk-Sovyet karma ekonomik komisyonu ve ikili ilişkiler ele alındı. Gerek Türkmen gerekse Kornienko iki ülke arasındaki ilişkilerin bugün eriştiği düzeyin tatminkar olduğunu, daha da geliştirilmesi için çaba gösterilmesi gerektiğini belirttiler.

TÜRK — YUNAN MESELESİ

Görüşmede Türk-Yunan ilişkilerine ve Sovyetler Birliği Başbakanı Tikhonov'un Atina'ya yaptığı ziyarete çok kısa bir şekilde değinildi ve Kornienko «Türkiye ile Yunanistan arasındaki meseleler konusunda Sovyet pozisyonunda bir değişiklik olmadığını özellikle belirtmek isterim» şeklinde konuştu.

Bilindiği gibi Sovyetler Birliği Ege'de Yunanistan'ın karasularını 12 mile çıkartmasına karşı çıkıyor. Sovyetler Türkiye ile Yunanistan arasındaki meselelerin ikili görüşmelerle çözümlenmesi yolundaki Türk görüşünü destekliyor.

BARIŞ TAARRUZUNUN PARÇASI

Kornienko'nun beklenmedik bir şekilde Ankara'ya yaptığı bu ziyaret Sovyetler Birliği'nin Batı'ya yönelik barış taarruzunun bir parçası olarak nitelendiriliyor.

Diplomatik gözlemciler, Sovyetler Birliği'nin, Batı Avrupa'da nükleer füzelere karşı beklediği tepkiyi sağladığına dikkati çekerek, Türkiye'nin de NATO içinde desteğini sağlamak amacını güttüğünü belirtiyorlar.

1955 yılında Türkiye-Yunan ilişkileri ve Sovyetler Birliği ile Yunanistan arasındaki sorunlar hakkında yazılan bir makale. Makalede Yunanistan'ın Ege Denizi'ndeki karasularını 12 mil öteye çıkarttığına ve bununla ilgili olarak Türkiye'nin Sovyetler Birliği'ne destek verdiğine değinilir. Ayrıca, Türkiye'nin NATO içinde desteğini sağlamak amacıyla bu ziyaretin yapıldığına da değinilir.

ORTAK BASIN BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Sayın Bülend Ulusu'nun daveti üzerine Malezya Başbakanı Sayın Dato Seri Dr. Mahathir Mohamad 12-16 Mayıs 1983 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur. Sayın Malezya Başbakanına bu ziyaretleri sırasında eşleri Datin Seri Dr. Siti Hasmah, Enformasyon Bakanı Mohd Adib Hj. Mohd Adam ve eşleri Bayan Zainiah bte. Hussein ile yüksek düzeyli bir heyet refakat etmiştir.

Sayın Malezya Başbakanı Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Kenan Evren tarafından kabul edilmiştir.

Sayın Malezya Başbakanı ve beraberlerindeki heyet Türkiye'de buldukları sırada Ankara ve İstanbul'da sinai, tarihi ve kültürel kuruluşları ziyaret etmişler ve iş çevrelerinin temsilcileri ile görüşmüşlerdir. Malezya Başbakanı ve beraberlerindeki heyet her yerde, Türk Hükümetinin ve halkının Malezya'ya karşı duyduğu sıcak ve kardeşçe hisleri yansıtan dostane bir hüsnü kabul görmüşlerdir.

Ziyaret sırasında bir yandan Ankara ve Kuala Lumpur, diğer yandan İstanbul ve Johor Bahru şehirleri yetkili şehir meclislerinin kararları uyarınca kardeş şehirler olarak ilan edilmiştir.

Dostane ve kardeşçe birhava içinde geçen görüşmeler sırasında iki Başbakan, ikili ilişkilerde son zamanlarda görülen gelişme ve iki ülke arasında artan temaslar konusunda memnuniyet izhar etmişlerdir. İki Başbakan, ikili ticari ve iktisadi ilişkileri gözden geçirmişler ve bu ilişkilerin daha da yoğunlaştırılması konusunda Türkiye-Malezya Ekonomik ve Teknik İşbirliği Ortak Komitesinin ilk toplantısında alınan tavsiye kararlarını teyid etmişlerdir. İki Başbakan, iki ülke arasında ticareti arttırmak ve çeşitlendirmek ve özellikle ortak girişimler, müteahhitlik hizmetleri ve gemicilik alanlarında iktisadi işbirliğini güçlendirmek hususunda mutabakata varmışlardır. İki Başbakan, ticaretin ve iktisadi değişimlerin geliştirilmesinde özel sektörün oynadığı rolün önemini vurgulamışlar ve her iki ülkenin iş çevreleri arasında doğrudan temasları teşvik etmek hususunda mutabık kalmışlardır.

İki Başbakan, ülkeleri arasında bir Hava Ulaştırma Anlaşması ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile Malezya Teknoloji Üniversitesi arasında bir İşbirliği Protokolü imzalanmasını, diğer taraftan Türkiye'nin Malezya'da kurulmakta olan Uluslararası İslam Üniversitesine ortak kurucu olmasına ilişkin Nota teatisini memnuniyetle karşılamışlardır.

Uluslararası ilişkiler alanında her iki taraf dünya siyasi ve iktisadi durumunu gözden geçirmişlerdir. Görüşmeler sırasında, Orta Doğu so-

rununa, Lübnan ve Afganistan'daki duruma, Kampuçya'daki son gelişmelere, silahsızlanma sorunlarına ve bozulmakta olan dünya iktisadi durumuna özel dikkat atfedilmiştir. İki Başbakan dünya barış ve istikrarını ve iktisadi kalkınmayı tehdit eden bu sorunlar hususundaki derin endişelerini ifade etmişler ve eşitlik, egemenlik, toprak bütünlüğü ve başka ülkelerin içişlerine karışmama ilkelerine dayalı olarak uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması ve güçlendirilmesine duyulan ihtiyacı ve aynı zamanda bütün uyumsuzlukların barışçı yollarla çözümüne verdikleri önemi teyid etmişlerdir.

İki Başbakan Orta Doğu'da kapsamlı, adil ve sürekli bir barışın, ancak İsrail'in Kudüs de dahil olmak üzere, 1967 yılından beri işgal ettiği bütün Arap topraklarından çekilmesi ve Filistin halkına self-determinasyon ve kendi bağımsız egemen devletini kurmak hakkı da dahil olmak üzere vazgeçilmez mill haklarının tanınması ile gerçekleşebileceğini vurgulamışlardır.

Bu çerçevede, KFÖ'nün Filistin halkının tek meşru temsilcisi olduğu yolunda daima desteklerini ve KFÖ'nün bütün barış girişimlerinde yer alma zorunluluğunu da teyid etmişlerdir.

İki taraf 3-7 Mayıs 1983 tarihleri arasında Kuala Lumpur'da yapılan, Filistin Sorunu Hakkında Uluslararası Konferans için Asya Bölgesel Hazırlık Toplantısında alınan kararları teyid ettiklerini belirtmişler ve Ağustos 1983'de toplanacak olan Uluslararası Konferansın başarısı için bütün devletlerin her türlü çabayı sarfetmeleri gereği üzerinde durmuştur.

İki Başbakan henüz bir çözüme kavuşmamış olan Kampuçya sorunu hususunda derin endişe izhar etmişlerdir. Başbakanlar soruna Kampuçya hakkında Uluslararası Konferans Deklerasyonu ve BM Genel Kurulunun ilgili kararları uyarınca, yabancı kuvvetlerin derhal ve tamamen bu ülkeden çekilmesini ve Kampuçya halkının kendi geleceğini serbestçe tayin etmesi hakkını içeren kapsamlı bir siyasi çözümün bulunması gereğini vurgulamışlardır.

Türkiye Başbakanı, bu meyan'da, Malezya ve ASEAN'ın Kampuçya'ya barış getirmek ve Güneydoğu Asya'da bir Barış, Özgürlük ve Tarafsızlık Bölgesi tesisi hususundaki nihai gayelerine yönelik olarak, bu bölgede istikrar ve refahın geliştirilmesi için gösterdikleri gayreti övmüştür.

İki taraf, gerek bölgede, gerek bölge ötesindeki deniz ekolojisi ve çevre üzerinde olumsuz etkiler ve ciddi sonuçlar yaratacak nitelikte olan ve Körfez Bölgesindeki petrol sızmasından kaynaklanan deniz kirlenmesi konusunda duydukları endişeyi dile getirmişlerdir. Başbakanlar söz konusu tehlikelerin önlenbilmesi maksadıyla ilgili bütün tarafların çıkarlarını gözönünde tutmak suretiyle sorunun derhal ele alınması için, uluslararası kamuoyuna çağırıda bulunmuşlardır .

Başbakanlar, dünya çapında siyasi ve iktisadi diyalogun ve uluslararası topluluğun üyeleri arasında işbirliğinin devamının zorunluluğunu vurgulamışlardır. Bu meyanda, ayrıca İslam Konferansı Örgütü'nün amaç ve hedeflerinin her sahada süratle gerçekleşebilmesi için Örgüt çerçevesinde daha yoğun bir işbirliği yapılmasının zorunluluğuna değinmişlerdir.

İki Başbakan, nereden kaynaklanırsa kaynaklansın bütün terörist eylemleri şiddetle kınamışlar ve terörizmi önlemek ve terörizmle mücadele etmek üzere etkin bir ikili ve çok taraflı işbirliği gereğinde anlaşmışlardır.

Sayın Malezya Başbakanı, kendisine ve refakatindeki heyet mensuplarına gösterilen misafirperverlik için Sayın Türkiye Başbakanına derin takdir hislerini ve teşekkürlerini ifade etmiştir.

Sayın Malezya Başbakanı Dr. Mahathir Mohamad Türkiye Başbakanı Sayın Bülend Ulusu'yu resmi bir ziyarette bulunmak üzere Malezya'ya davet etmiştir. Davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

ORTAK BİLDİRİ

Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in daveti üzerine Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nicolae Ceausescu ve Bayan Elena Ceausescu 20-23 Mayıs 1983 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti'ne resmi bir ziyaret yapmışlardır.

Seçkin Romen misafirler Türkiye'de kaldıkları süre içinde Ankara ve Antalya'nın iktisadi, kültürel ve tarihi yörelerini ziyaret etmişler ve gittikleri her yerde büyük takdirle karşıladıkları dostane ve sıcak bir ilgi görmüşlerdir.

Ziyaret sırasında iki Devlet Başkanı ülkeleri arasındaki ilişkilerin halihazır ve gelecekteki durumu ve aynı zamanda müşterek ilgi duydukları uluslararası konular üzerinde resmi görüşmeler yapmışlardır.

Bu görüşmeler Türkiye ile Romanya arasındaki geleneksel dostluk, işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerine uygun karşılıklı anlayış ve samimi bir hava içinde geçmiştir.

Görüşmelere katılan;

Türk Heyeti : Bülend Ulusu, Başbakan, İltar Türkmen, Dışişleri Bakanı, Tahsin Önalp, Bayındırlık Bakanı ve Ulaştırma Bakan Vekili, Mehmet Turgut, Sanayi ve Teknoloji Bakanı, Ercüment Yavuzalp, Büyükelçi, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Nahit Özgür, Bükreş Büyükelçisi, Nazmi Akıman, Büyükelçi Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Halit Güvener, Elçi, Doğu Avrupa ve Asya Genel Müdür Yardımcısı, Umut Arık, Elçi, İkili İktisadi İlişkiler Genel Müdür Yardımcısı, Erkan Gezer, Doğu Avrupa Dairesi Başkanı.

Romen Heyeti : Ion M. Nicolae, Başbakan Yardımcısı, Stefan Andrei, Dışişleri Bakanı, Ion Avram, Makina İmalat Sanayi Bakanı, Constantine Mitea, Cumhurbaşkanlığı Müşaviri, Vasile Patriline, Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi, Romulus Neagu, Dışişleri Bakanlığında Direktör, Dumitru Munteanu, Dış Ticaret ve Milletlerarası Ekonomik İşbirliği Bakanlığında Direktör.

İki Devlet Başkanı Türkiye ile Romanya arasında bir çok sahada verimli işbirliği ilişkilerinin gelişmesinden duydukları büyük memnuniyeti dile getirmişlerdir. Bu çerçevede içinde her ik Devlet Başkanı ki Devlet arasındaki ilişkilere güç ve değişik boyutlar kazandıran en üst düzeydeki Türk-Romen buluşma ve görüşmelerinin özel önemine işaret etmişlerdir. Bu vesileyle Türkiye ve Romanya arasındaki dostluk, işbirliği ve iyi komşuluk ilişkilerinin ileride de geliştirilmesi ve milli bağımsızlık ve egemenlik, içişlere karışmama, tam eşit haklar ve karşılıklı çıkar ilke-

leri temeli üzerinde iki ülke arasında çeşitli düzeylerdeki diyalog ve temasların yoğunlaştırılması hususundaki kararlılıklarını ifade etmişlerdir.

Bu amaçla, iki taraf en üst düzeyde diyalogu faal bir şekilde sürdürmeye ve iki Dışişleri Bakanının ikili ilişkilerde kaydedilen gelişmeleri değerlendirmek ve iki ülke arasındaki işbirliğini daha da geliştirme yol ve yöntemlerini sürekli olarak araştırmak için gerekli zamanlarda buluşmaları hususlarında mutabık kalmışlardır.

İki Devlet Başkanı ülkeleri arasında yüksek seviyede vaki son buluşmadan bu yana Türkiye ile Romanya arasında iktisadi, teknik, bilimsel ve kültürel alanlardaki işbirliğinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesinde kaydedilen başarıdan duydukları memnuniyeti dile getirmişlerdir. İki Devlet Başkanı ülkelerinin karşılıklı çıkarlarına tam uygun bir şekilde ülkeleri arasındaki işbirliğini daha da geliştirme amacına yönelik yeni tedbirler alma hususunda mutabık kalmışlardır.

İki Başkan ikili ekonomik ilişkilerin mevcut durumunu gözden geçirmiş ve son görüşmelerinde vardıkları karar ve yaptıkları anlaşmaların uygulanmasından elde edilen başarılı sonuçları kaydetmişlerdir. Türkiye ve Romanya arasında geçen yıl yapılan Ekonomik İşbirliği Programı'nın başarılı uygulanmasını da gözden geçiren iki Başkan bu anlaşmanın hükümlerinin uygulanması yönünde gözlenen olumlu süreceğin duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı ülkelerinin ekonomik potansiyellerinin eriştikleri seviyelere uygun bir şekilde ülkeleri arasındaki ticareti çeşitlendirme ve arttırma yönündeki istek ve kararlılıklarını teyid etmişlerdir. Bu amaçla, ticari muamelelerde kapsamlı bir artış sağlamak, daha önce tesbit edilmiş hedeflere dengeli ve karşılıklı olarak tatminkar bir temel üzerinde gelecek yıllarda ulaşmak için iki ülke arasındaki ticarete yeni bir güç vermek yolundaki kararlılıklarını bildirmişlerdir.

Orta Anadolu Rafinerisinin kuruluş çalışmalarının ilerlemesinden ve Kapulukaya Hidro Elekterik Santralının inşaatında işbirliği yapılması için her iki ülkede alınmaya başlanılan tedbirlerden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı 30 Nisan 1983 tarihli Protokol kapsamında da yer alan enerji ve tabii kaynaklar alanlarında elde edilen olumlu sonuçları takdirle ifade etmişler ve bu metinde tespit edilen hedeflere zamanın ulaşılması yolunda tüm tedbirlerin alınması ihtiyacını teyid etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı ziyaret sırasında Türkiye Cumhuriyeti ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti arasında, iki ülke arasındaki ekonomik, teknik, sanai işbirliğini daha da geliştirmeyi amaçlayan tedbirleri içeren

bir Ekonomik İşbirliği Programının imzalanmış olmasından duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

Karabük Demir ve Çelik Tesislerinin modernizasyonu amacıyla iki ülke yetkili kuruluşları arasında müzakerelerin başarı ile devam ettiğini, Türk devlet kuruluşu Etibank ile ilgili Romen teşekkülleri arasında 1984-86 dönemi için demir dışı ve maden dışı minareller alanında bir çerçeveye anlaşmasının incelenmekte olduğunu, kömür, düşük kalorili linyit ve maden kömürü kaynaklarının termo nükleer santrallerde daha etkin kullanılmaları için yeni teknolojilerin uygulanmasında işbirliği imkanlarının taraflarca incelenmesinin daha da süratlenmesi hususunda mutabakata varıldığını ve Demiryolları için monoblok tekerlekler, çelik çekme borular, krom ürünleri imalatı ve ortak yarar sağlayabilecek diğer işbirliği projeleri üzerinde görüşmelerde bulunmuş olunmasını kaydetmişlerdir.

İki taraf, özellikle, enerji, tabii kaynaklar, maden ve petrol sanayiinde yetkili kurum ve teşkilatlarının yeni ortak projeler üzerinde işbirliğinde bulunmalarını teşvik etme hususunda mutabık kalmışlardır.

Taraflar, ayrıca, tarım, ulaştırma ve telekomünikasyon alanlarında işbirliğini geliştirme için yeni tedbirler alınmasını kararlaştırmışlardır. Bu çerçevede, Karadeniz'in ulaşımı kolaylaştıran önemli bir yol olduğunu vurgulayarak, Ro-Ro Hattının erken açılışını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alma hususunda ve son buluşmalarında imzalanan Anlaşma'da öngörüldüğü gibi Türk ve Romen Karadeniz limanları arasında feribot hattının tesisi hususundaki kararlılıklarını teyit etmişlerdir.

İki taraf, ayrıca, üçüncü ülkelerdeki proje ve faaliyetlerdeki işbirliğini genişletme ve çeşitlendirme amacına yönelik gayretlerini yoğunlaştırma hususunda mutabık kalmışlardır.

İki taraf Türkiye ile Romanya arasında iki ülke halkının birbirlerinin maddi ve manevi değerlerini daha iyi tanımalarına imkan verebilecek bilim ve teknoloji, kültür, sanat, turizm, radyo ve televizyon alanlarında işbirliğini daha da geliştirecek önlemler üzerinde mutabakata varmışlardır.

Türkiye Cumhurbaşkanı ile Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı uluslararası durum üzerinde kapsamlı bir görüş teatisinde bulunmuşlardır. Mevcut uluslararası durumun çeşitli sorunları üzerinde benzer görüşlere sahip olduklarını memnuniyetle müşahade etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı yüksek seviyedeki son Türk-Romen buluşmasından bu yana dünyadaki gerginliğin artması ile uluslararası ilişkilerin daha da kötüleşmiş olmasından duydukları endişeyi ifade etmişlerdir. Bu çerçevede iki Devlet Başkanı dünyanın çeşitli bölgelerinde önemli sayıda çatışma ve savaşın çözümlenmediği, diğer devletlerin içişlerine mü-

dahalelerin devam ettiği, silahlanma yarışının hızlandığı ve ciddileşmekte olan dünya ekonomik buhranı muvacehesinde gelişmekte olan ülkelerin acil sorunlarına çözüm getirilmediği hususlarına dikkatlerini teksif etmişlerdir.

Bu ciddi gelişmelerin karşısında iki Devlet Başkanı uluslararası durumun kötüleşme sürecini durdurmak amacıyla çabalarını yoğunlaştırmalarının bütün devletlerin en yüce görevi olduğu sonucuna varmışlardır. Bu meyanda, İki Devlet Başkanı öncelikle tüm Devletlerin tam eşit haklar, milli bağımsızlık ve egemenliğe saygı, tüm hakların siyasi, iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmalarını kendi iradeleri yönünde gerçekleştirme kuvvet siyasetine ve içişlere karışmaya son verilmesi ilkelerine uygun olarak davranmalarının gerektiğine inanmaktadırlar.

İki Devlet Başkanı «detente»ın ancak bütün kıtalardaki tüm devletlerin sosyal sistemlerine ve büyüklüklerine bakılmaksızın eşit ve faal katkılarıyla gerçekleşebileceğine ve böylece bu devletlerin uluslararası hayatta daha büyük mesuliyet yükleneceklerine olan inançlarını ifade etmişlerdir.

Türkiye ve Romanya Cumhurbaşkanları Avrupa'da olayların gelişmesini gözden geçirmişler ve kıtada her türlü ve özellikle nükleer silahların artışından, Avrupa devletleri arasındaki güveni, etkileyen karşılıklı güven ve anlayışın aşınmasından duydukları derin endişeyi ifade etmişlerdir. Bu çerçevede, iki Devlet Başkanı güven ortamını güçlendirmek amacıyla Avrupa'da dengeli ve denetlenebilir silah indirimine gidilmesinden ve Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Nihai Senedi Hükümlerinin istikrarlı bir şekilde ve tam anlamıyla uygulanmasından yana olduklarını beyan etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı Madrid Toplantısının, Helsinki Nihai Senedinde kayıtlı ilkelerin titizlikle uygulanmasını teyid eden, Avrupa'da güven artırıcı önlemler ve silahsızlanma üzerine bir konferansın toplanması kararını içeren, Helsinki Konferansı ile başlamış bulunan çok taraflı sürecin devamını temin eden, Avrupa kıtasında güvenlik ve işbirliğinin kurulmasına ve Konferansa katılan devletler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine katkıda bulunan kapsamlı ve dengeli bir sonuç belgesi üzerinde mutabakata varılması ile kısa zamanda sona erdirilmesini gerekli görmekteler. İki Devlet Başkanı ülkelerinin Avrupa'da işbirliğinin, güvenliğin ve barışın güçlendirilmesi için katkıda bulunmaya hazır olduğunu vurgulamışlar ve bu amaçla tüm Avrupa devletlerinin daha büyük sorumluluklar yüklenmeleri ve kıtada güven ve anlayış ortamının geliştirilmesine daha aktif olarak katkıda bulunmaları gerektiği düşüncesinde olduklarını beyan etmişlerdir.

Avrupa güvenliğine bağlı olan Akdeniz bölgesinin güvenliğinin önemi de ayrıca vurgulanmıştır.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ülkelerinin Avrupa ve Balkanlarda iyi komşuluk, barış ve güvenliğin güçlendirilmesine katkıda bulunacak Balkan ülkeleri arasında bağımsızlık, egemenlik, hak eşitliği ve işlere karışmama ilkelerine saygıya dayanan iki ve çok taraflı işbirliğinin geliştirilmesi için katkıda bulunma kararlılıklarını teyit etmişlerdir.

İki ülke Balkanlarda ekonomi, bilim, teknoloji, kültür, eğitim, spor, turizm ve diğer ortak ilgi alanlarında çok taraflı işbirliğinin geliştirilmesi için gayret sarfedeceklerdir. Bu çerçevede iki taraf 1976 Atina, 1979 Ankara, 1981 Sofya ve 1982 Bükreş Toplantılarında da belirttiği gibi Balkanlarda iktisadi, teknik ve teknik-bilimsel çok taraflı işbirliğinin önemine işaret etmişler ve gelecekte de bu tür Balkan toplantılarını desteklemeyi kararlaştırmışlardır.

İki Başkan, Balkanların bir karşılıklı güven, iyi komşuluk, istikrar ve barış bölgesi haline dönüştürülmesi ve her alanda dostluk ve işbirliğinin geliştirilmesi için kademeli bir zirve toplantısı tertiplenmesi imkanları üzerinde görüş teatisinde bulunmuşlardır.

Taraflar ayrıca Amerika Birleşik Devletleriyle Sovyetler Birliği arasında Cenevre'de orta menzilli ve kıtalararası nükleer füzeler üzerinde yürütülmekte olan görüşmelerin önemini vurgulamışlardır. Türkiye ve Romanya bu görüşmelerin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması ve Avrupa ile dünya barış ve güvenliğin pekiştirilmesine önemli katkılarda bulunacak başka silahların indirilmesi tedbirlerinin gerçekleştirilmesi için gerekli şartların yaratılmasını desteklemeye kararlıdırlar.

Taraflar silahlanma yarışının durdurulması ile titiz ve etkin uluslararası denetim altında gerçekleştirilecek tam ve genel bir silahsızlanma için nükleer olduğu gibi konvansiyonel silahların da azaltılmasını amaç alan etkin silahsızlanma tedbirlerinin başlatılmasının günümüzün en acil sorununu teşkil ettiğini ve dünyada kalıcı barış, güvenlik ve ilerlemenin ancak bu şekilde temin edilebileceğini düşünmektedirler.

Cumhurbaşkanı Kenan Evren ve Cumhurbaşkanı Nicolae Ceausescu devletler arasında ortaya çıkabilecek tüm sorun ve çatışmalarını münhasıran barışçı yollardan, görüşmelerle ve konuyla doğrudan ilgili tüm tarafların iştirakiyle çözümlenmesi prensibine bağlılıklarını teyit etmişlerdir.

Orta Doğu sorununa ilişkin olarak, her iki taraf bölgede hüküm süren gerginlikten ve mevcut durumun karmaşıklığından duydukları endişeyi ifade etmişlerdir. İsrail'in Lübnan'daki hareketinin bölge ve dünya barışı için özellikle ciddi sonuçlar doğuran yeni ihtilaflara yol açtığına işaret ederek, iki taraf İsrail birliklerinin bu ülkeden derhal geri çekilmesine ve Lübnan'ın bağımsızlığı, egemenliği ve toprak bütünlüğünün garanti edilmesine taraftar olduklarını beyan etmişlerdir.

Taraflar bölgede kapsamlı, adil ve kalıcı bir barışın ancak İsrail'in 1967 savaşı sonucunda işgal ettiği topraklardan geri çekilmesi Filistin sorununun Filistin halkına kendi devletlerini kurlmaları da dahil olmak üzere kendi kaderlerini tayin haklarının tanınması yoluyla çözümlenmesi ve bölgedeki tüm devletlerin bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüklerinin temin edilmesiyle sağlanabileceğini vurgulamışlardır.

İki Devlet Başkanı, her iki ülkenin ve halklarının çıkarlarına zararlı olan ve bölge ile dünyada barışı tehlikeye atan, İran-İrak harbinin devamından duydukları endişeyi dile getirmişlerdir. Taraflar iki ülke arasındaki bu çatışmaya her iki tarafça kabul edilebilir adil ve kalıcı bir çözümün acilen bulunması için ümitlerini ifade etmişlerdir.

Her iki taraf sömürgeciliğin, «yeni sömürgeciliğin» ve ırk ayrımının tasfiyesi yolundaki mücadelelere olan desteklerini teyit etmişlerdir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı dünya ekonomisinin karşı karşıya bulunduğu ciddi sorunlara, kalkınmayı hızlandıracak ve yeni bir uluslararası ekonomik düzenin tesisini kolaylaştıracak gerekli acil gayretlere büyük önem atfetmektedirler. İki Cumhurbaşkanı dünya ekonomik bunalımının tüm devletler için arzettiği ciddi sonuçlardan, bu bunalımın insanlığın büyük çoğunluğu için tevlit ettiği kötü etkilerden, kalkınmış ve kalkınmakta olan ülkeler arasında gittikçe büyüyen uçurumdan, yüksek gerçek faiz hadlelerinden ve kalkınmakta olan ülkelerin yükselen dış borçlarıyla artan hiyayecilik akımlarından duydukları endişeyi ifade etmişlerdir.

Yeni uluslararası ekonomik düzenin kurulması için şu ana kadar yapılan görüşmelerde özlü bir ilerleme sağlanmadığını endişeyle kaydeden ve birikmiş iktisadi sorunların çözümlenmesinin sadece gelişme yolundaki ülkelerin değil kalkınmış ülkelerin ve karşılıklı olarak bağımlı dünya ekonomisinin de yararına olduğu sonucundan hareket eden iki Devlet Başkanı kalkınma ve uluslararası ekonomik işbirliği konularında küresel müzakerelerin vakit geçirmeksizin başlatılmasına ve UNCTAD-VII'nin başarısına faal olarak katkıda bulunmaya hazır olduklarını beyan etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı geliştirmekte olan ülkelerin iktisadi kalkınmalarını gerçekleştirme yolunda sarfettikleri ulusal çabaların önemine olduğu kadar bu ülkelerin gelişmiş ülkelere pazar, teknoloji ve mali kaynaklar açısından avantajlı koşullarda önemli yararlar sağlama ihtiyaçlarına da dikkat çekmişlerdir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı bu ziyaretin sonuçlarından ve yaptıkları görüşmelerden duydukları memnuniyeti ifade etmişler, bunların iki ülke arasındaki çok boyutlu işbirliğinin güçlendirilmesine ve genişletilmesine, Türk ve Romen

halkları arasındaki geleneksel dostluk ilişkilerinin pekiştirilmesine önemli bir katkı oluşturduğunu kaydetmişlerdir.

Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nicolae Ceausescu Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i Romanya'ya resmi bir ziyaret yapmaya davet etmiştir. Bu davet memnuniyetle kabul edilmiştir. Ziyaretin tarihi bilahare diplomatik yollardan tespit edilecektir.

Kenan Evren
Türkiye Cumhurbaşkanı

Nicolae Ceausescu
Romanya Sosyalist Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı

TÜRKİYE — TUNUS ORTAK BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Ekselans Bülend Ulusu'nun daveti üzerine, Tunus Cumhuriyeti Başbakanı Ekselans Mohamed Mzali eşi ile birlikte Milli Ekonomi Başkanı Abdelaziz Lasram, Tarım Bakanı Lassaad Ben Osman ve Dışişleri Bakanı nezdinde Devlet Sekreteri Ahmed Ben Arfa'nın da dahil olduğu yüksek seviyede bir heyetin başında 24-28 Mayıs 1983 tarihlerinde Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur.

Tunus Cumhuriyeti Başbakanı Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren tarafından kabul edilmiş ve kendisine Tunus Cumhurbaşkanı Habib Burgiba'nın kardeşçe selamlarını iletmiştir.

Bu ziyaret Türkiye ve Tunus arasında mevcut kardeşçe ilişkiler çerçevesinde gerçekleşmiştir. İki Başbakan arasındaki resmi görüşmeler geleneksel sıcak dostluk ve kardeşlik havası içinde cereyan etmiştir. Her iki taraf iki ülke arasındaki ilişkilerin mükemmel durumunu, bu ilişkilere hakim olan karşılıklı anlayış havasını ve ele alınan konular hakkında tam bir görüş birliği bulunmasını memnuniyetle kaydetmiştir.

Uluslararası durumu gözden geçiren taraflar, Ekselans Sayın Bülend Ulusu'nun Ekim 1982'de Tunus'a yapmış olduğu resmi ziyaret sonunda yayınlanan Ortak Bildiri'ye atıfla, İsrail'in Arap ülkelerine karşı izlediği saldırgan ve yayılcı siyaset ve işgal ettiği topraklardaki gayri-meşru uygulamaları nedeniyle devam eden bunalım karşısında duydukları derin endişeyi bir kere daha ifade etmişlerdir.

Her iki taraf Lübnan'ın işgalinden duydukları derin endişeyi tekrarlamışlar, İsrail birliklerinin tümüyle ve derhal geri çekilmesi gerektiğini vurgulamışlar ve Lübnan'ın ulusal birliğinin, toprak bütünlüğünün ve bağımsızlığının yeniden tesisine atfettikleri önemi teyid etmişlerdir.

Taraflar, Orta-Doğu sorununa adil ve kapsamlı bir çözümün ancak İsrail'in Kudüs dahil işgal ettiği tüm Arap topraklarından çekilmesi ve Filistin halkının kendi bağımsız devletini kurması da dahil olmak üzere meşru ve vazgeçilmez haklarının tanınmasıyla bulunabileceğine olan inançlarını teyid etmişlerdir.

Taraflar, ayrıca, Filistin halkının yegane ve yasal temsilcisi sıfatıyla Filistin Kurtuluş Örgütüne desteklerini teyiden belirtmiş ve bölgede sulh ve güvenliğin sağlanmasına ve sorunun çözümüne yönelik her türlü müzakerelere sürecine katılmasının lüzumunu hatırlatmışlardır.

Her iki taraf, Irak'la İran arasındaki husumetin devamından duydukları üzüntüyü ifade ederek bu iki müslüman ülke arasındaki kardeş kavgasına mümkün olan en kısa sürede bir son verilebilmesini teminen

barışçı bir çözüm yolu bulunması ümidini izhar etmişlerdir.. Bu çerçevede, sözkonusu amaç doğrultusunda harcanan çabalara ve arabuluculuk girişimlerine özellikle İslam Barış Komitesinin çalışmalarına olan güçlü desteklerini yinelemişlerdir.

Her iki taraf iki ülke arasındaki ticari mübadeleler ile iktisadi, sınai ve teknik işbirliğinin, özellikle 29 Eylül 1981'de Uzun Vadeli İktisadi, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması'nın imzalanmasından bu yana Türkiye ile Tunus arasında mevcut dostluk ve kardeşlik ilişkilerini aksettirecek şekilde gerek miktar gerek nitelik yönünden gelişme göstermesinden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

İlişkilerinin gelişmesini gözden geçiren taraflar, iki ülkeyi ilgilendiren tüm alanlarda Türkiye ile Tunus arasındaki iktisadi işbirliğini yoğunlaştırarak daha ileri bir düzeye getirmek konusundaki ortak iradelerini teyid etmişlerdir.

Taraflar, Karma Ekonomik Komisyon'un çalışmaları sonucunda, ticari mübadelelerin arttırılması ve çeşitlendirilmesinin, her iki ülkenin ihracatı geliştirme kuruluşları arasında sıkı bir işbirliğinin tesisinin, gifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkin bir sözleşmenin müzakere edilmesinin, mobilya yapımı, buzdolabı kompresörleri, düz cam ve termik motor imalı için ortak teşebbüslerin kurulmasını teminen sınai ve teknik alanlardaki işbirliğinin geliştirilmesinin kararlaştırıldığını memnuniyetle kaydetmişlerdir.

Taraflar, aynı şekilde, aşağıdaki hususlarda sağlanan gelişmelerden duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir:

— Samsun'daki Türk gübre tesislerinin modernizasyonunu teminen mühendislik hizmetlerine ilişkin sözleşmelerin yapılması;

— Tunus'ta bir pamuk ipliği ve pamuklu dokuma tesisinin inşasına ilişkin bir anlaşmanın akdi;

— Türkiye'nin güneyinde yapılacak olan suni gübre kompleksinin 1983 Eylül ayına kadar tamamlanması gereken ön-yapılabilirlik, karlılık ve teknik değerlendirme incelemelerinin ilerleme durumu.

Taraflar, turizm işbirliği ve tarım sektöründes teknik işbirliğinde kaydedilen ilerlemeleri memnuniyetle kaydetmişlerdir.

Taraflar, iki ülkenin ulusal havayolları şirketlerinin, Tunus'la Türkiye arasında ara nokta kullanmak suretiyle bir hat işletilmesi için işbirliği yapmak hususundaki kararlarından duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Her iki taraf, ekonomilerinin çeşitli alanlarında bu şekilde tesis olunan işbirliğinin Güney-Güney işbirliğinin somut bir örneğini teşkil ettiğine olan inançlarını teyiden belirtmişlerdir.

Tunus Başbakanı kendisine, eşine ve beraberindeki heyete gösterilen sıcak hüsnü kabulden dolayı Türkiye Cumhuriyeti Başbakanına teşekkür etmiştir.

ORTAK BİLDİRİ

Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in davetine icabetle, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov 6-9 Haziran 1983 tarihlerinde Türkiye'ye resmi bir ziyaret yapmıştır.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Türkiye'deki ikameti sırasında Ankara ve İzmir'de Türk halkının gerçekleştirdiklerini müşahade etmeye imkan veren çeşitli ekonomik kuruluşları, tarihi ve kültürel yerleri görmüştür.

İki Devlet Başkanı, yapıcı bir karşılıklı anlayış havası içinde ikili ilişkilerin mevcut durum uve gelişme imkanları üzerinde görüşmeler yapmışlar güncel ve ortak ilgi alanlarına giren uluslararası sorunlar üzerinde görüş teatisinde bulunmuşlardır.

Devlet Başkanları Türkiye ve Bulgaristan arasındaki iyi komşuluk ve işbirliği ilişkilerinin olumlu bir şekilde gelişmesinden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir. Hak eşitliği ve karşılıklı saygı ilkelerine dayalı bu ilişkilerin Türk ve Bulgar halklarının menfaatlerine uygun olduğunu ve aynı zamanda Balkanlarda barış ve istikrarın güçlendirilmesi yolunda önemli bir unsur teşkil ettiğini müşahade etmişlerdir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı ikili ilişkilerin geliştirilmesi için iki ülke arasında geleneksel bir hale dönüşen en yüksek düzeydeki görüşmelerin önemini kaydetmişler ve bunların gelecekte de sürdürülmesi yolundaki arzularını izar etmişlerdir.

Aynı şekilde, iki ülke Hükümet üyeleri, resmi kuruluş ve teşkilatları, iş çevreleri temsilcileri vs. arasındaki temasların Türk-Bulgar ilişkilerinin geliştirilmesinde oynadıkları olumlu role işaret etmişler ve bu temasları teşvik etme yolundaki isteklerini kaydetmişlerdir.

Taraflar aralarındaki mevcut ekonomik ilişkilerin durumunu gözden geçirmişler ve bunların genelde memnuniyet verici bir şekilde gelişmesine rağmen bu alanda gözlenen gelişmelerin iki ülkenin gerçek potansiyellerine tekabül etmediğini müşahade etmişlerdir. Türk-Bulgar Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu ve kurulan yedi Alt-Komisyonun, ulaştırma, haberleşme, enerji, turizm, tarım, teknik ve bilimsel işbirliği, ticaret ve endüstri alanlarındaki, aynı zamanda iki ülke ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesine önemli bir katkı olan faaliyetlerinden duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir. Görüşmeleri sırasında Taraflar, daha dengeli bir mübadele akımına erişilmesini teminen ticari mübadelelerin yapısının iyileştirilmesi ve hacimlerinin arttırılmasını temenni etmişler-

dir. Taraflar bu hedefe varılması için kararlaştırılmış girişimlerin gerçekleştirilmesinin, bu meyanda özellikle sınai işbirliği ve üretimleri iki ülkenin ve üçüncü ülkelerin ihtiyaçlarını karşılayacak olan ortak teşebbüsler gibi yeni işbirliği şekillerinin araştırılmasının yararlı olacağını vurgulamışlardır.

İki Taraf, haberleşme ve kara, deniz ve demiryolu ulaştırması alanlarında alınan karşılıklı olarak avantajlı tedbirlerin bu alanlardaki işbirliklerini geliştirmek için uygun bir temel oluşturduğunu kaydetmişler ve bu işbirliğinin iki ülke Karadeniz limanları arasında en kısa zamanda işletmeye sokulacak bir Ro-Ro hattı ile tamamlanması arzularını ifade etmişlerdir.

Devlet Başkanları, kültür, bilim, spor, turizm alanlarında imzalanmış bulunan program ve protokoller çerçevesinde gerçekleşen temasların iki ülke halkının birbirini daha iyi tanımalarına katkıda bulunduğunu kaydetmişler ve bu temasların gelecekte daha da gelişmesini temenni etmişlerdir.

İki Devlet Başkanı tarafların iki ülke arasındaki kara suları, kıta sahanlığının sınırlandırılması ve Mutludere nehri sorununun çözümlenmesi amacıyla 14 Haziran 1983 tarihinde Ankara'da bir toplantı yapma kararlarından duydukları memnuniyeti izhar etmiş ve bu sorunlara görüşmeler yoluyla ve her iki tarafça kabul edilebilir çözümler bulmaları için Heyetlerine gerçekli talimatları vermeyi kararlaştırmışlardır.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı müştereken ilgi duydukları bazı uluslararası sorunlar üzerinde görüş teatisinde bulunmuşlar ve bunların bir kısmında görüşlerinin benzer veya yakın olduğunu tespit etmişlerdir.

Uluslararası durumun tehlikeli bir hale dönüşmesinden duydukları ciddi endişeyi ifade eden Devlet Başkanları uluslararası gerginlik sebeplerinin ortadan kaldırılması, dünyada ve Avrupa'da barış ve güvenliğin korunması için tüm ülkelerin çaba harcamalarının gereğini vurgulamışlardır. Bu çerçevede, silahlanma yarışının son verilmesi ve nükleer ve konvansiyonel silahların ve silahlı kuvvetlerin mümkün olan en düşük düzeye indirilmesi ve sınırlandırılmaları yolundaki müzakerelerin olumlu sonuçlara ulaşması yolunda tedbirler alınması gereğine işaret etmişlerdir.

İki Başkan, Avrupa'da nükleer silahların ve stratejik silahların azaltılması ve sınırlandırılması ile ilgili olarak ABD ve SSCB arasında Cenevre'de sürdürülen müzakerelerde elde edilerek başarının dünya barış ve güvenliğine önemli bir katkı oluşturacağını ve gerçek bir silahsızlanma sürecinin başlangıcını teşkil edeceğini kaydetmişlerdir.

İki Taraf Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmasıyla başlayan sürecin muhafaza ve sürüdürlmesi için tüm çabaları sarfetmeye kararlı ol-

dukalarını açıklamışlardır. Bu çerçevede Madrid toplantısının en kısa zamanda ve Avrupa'da silahsızlanma ve güven arttırıcı önlemler üzerine bir Konferans toplanması yolunda kararı da içeren kapsamlı ve dengeli bir kapanış belgesi ile başarıyla sonuçlandırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Taraflar Balkanlardaki duruma özel bir önem atfetmişlerdir. İki Devlet Başkanı Balkan ülkeleri arasında karşılıklı itimat ve iyi komşuluğun önemini vurgulamışlar ve bu bölgede barış ve istikrarı güçlendirmeyi hedef alan çabaların Avrupa'daki siyasi ortamın iyileştirilmesine de katkıda bulunacağını teyid etmişlerdir. Balkan ülkeleri arasındaki ikili işbirliğinin yaygınlaştırılması ve güçlendirilmesinin bölge ülkeleri arasında somut ve ortak yararları saptanmış konularda çok taraflı bir işbirliği için yeni imkanlar vereceğine olan inançlarını ifade etmişlerdir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Orta-Doğu'daki durumun tehlikeli bir şekilde bozulduğunu müşahade etmişler ve Orta-Doğu sorununa İsrail'in 1967 yılında ve daha sonra işgal ettiği tüm Arap topraklarından çekilmesi, Filistin'in Arap halkına kendi bağımsız devletini kurma hakları da dahil olmak üzere tüm yasal haklarının tanınması ve tüm bölge Devletlerinin güvenliklerinin garanti edilmesine dayalı adil ve kalıcı bir çözüm bulunması gerektiğine işaret etmişlerdir. Lübnan'a karşı girişilen saldırıyı ve bu ülkenin bir kısım topraklarının İsrail tarafından işgal edilmesini kınamışlar, Lübnan'dan İsrail birliklerinin acilen çekilmesini, Lübnan'ın bağımsızlığı, egemenliği, birliği ve toprak bütünlüğünün güvence altına alınması gerektiğini kaydetmişlerdir.

İki Taraf İran ile Irak arasındaki çatışmanın barışçı bir çözüme kavuşturulması gerektiğini de belirtmişlerdir.

Türkiye Cumhurbaşkanı ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı karşılıklı saygı ve anlayış içinde geçen görüşmelerin yapıcı havasından duydukları memnuniyeti tekrarlamışlar, bu görüşmelerin iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine yeni bir hız vereceğini, bunun da Balkanlarda ve Avrupa'da barış ve istikrarın yararına olacağına inandıklarını ifade etmişlerdir.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı Todor Jivkov Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i Bulgaristan'ı ziyaret etmeye davet etmiştir. Davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

İzmir, 9 Haziran 1983

Bangladeş Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanının 14-16 Haziran 1983 Tarihlerinde Türkiye'ye yaptıkları Resmi Ziyaretin Sonunda

Yayımlanan Türkiye — Bangladeş Ortak basın Bildirisi

1. Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Sayın İlter Türkmen'in daveti üzerine, Bangladeş Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Sayın Aminur Rahman Shams-ud Doha 14-16 Haziran 1983 tarihlerinde Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur.

2. Sayın A.R. Shams-ud Doha ve beraberindeki heyet, Bangladeş ve Türkiye arasında mevcut kardeşlik bağlarını aksettiren çok sıcak bir misafirperverlikle karşılanmışlardır.

3. Ziyaret sırasında Bangladeş Dışişleri Bakanı, Türkiye Cumhurbaşkanlığı Sayın Kenan Evren tarafından kabul edilmiş ve kendilerine Bangladeş Bakanlar Konseyi Başkanı Korgeneral H.M. Ershad'ın bir mesajını tevdi etmiştir.

4. Türkiye ve Bangladeş Dışişleri Bakanları, beraberlerinde heyetleri olduğu halde, kardeşlik anlayış ve samimiyetini simgeleyen bir hava içinde ikili, bölgesel ve uluslararası konular üzerinde kapsamlı görüşmelerde bulunmuşlardır. Tarihi bağlarla ortak kültürel ve ahlaki değerlerin mirasına dayanan ikili ilişkilerindeki istikrarlı gelişmeyi memnuniyetle kaydetmişlerdir.

5. İki Dışişleri Bakanı, uluslararası durumun kötüleşmesinden duydukları kaygıyı dile getirmişler ve dünya barış ve güvenliğinin sağlanmasına yönelik her türlü çabanın gösterilmesi ve egemen eşitlik, toprak bütünlüğü, içişlere karışmama ve bütün anlaşmazlıkların barışçı yollarla çözümüne saygı esasına dayanan uluslararası ilişkilerin temel prensiplerinin korunması gereğini teyid etmişlerdir.

6. İki taraf, Arap halkına karşı İsrail'in saldırgan ve yayılmacı politikasından kaynaklanan ve gittikçe kötüleşen Orta Doğu'daki durumu büyük endişe ile kaydetmişlerdir. Orta Doğu sorununa adil ve kalıcı bir çözümün ancak, Filistin halkının meşru temsilcisi olan FKÖ'nün liderliğinde Filistin halkının meşru ve vazgeçilmez haklarının iadesi ve kendi yurtlarında bağımsız bir devlet kurma hakkının tanınması ve İsrail'in işgal altındaki bütün Arap topraklarından tamamen çekilmesi ile elde edilebileceğini teyid etmişlerdir.

7. Taraflar Lübnan'da devam eden İsrail işgalini şiddetle kınamışlardır. Lübnan'da, meşru hükümetinin tam yetkisi altında ülkenin güvenliği ve toprak bütünlüğünü korumayı amaçlayan barış ve istikrar te-

mini için yapılan bütün gayretleri desteklemenin gereğini vurgulamışlardır.

8. İki taraf, İslam Konferansı Örgütünün güçlendirilmesi ve İslam ülkeleri arasında gittikçe artan bir dayanışma ve işbirliği için her türlü gayreti sarfetmek konusundaki kararlılıklarını belirtmişlerdir.

9. İki Dışişleri Bakanı İran ve Irak arasında devam eden silahlı çatışma hakkında ciddi endişe ifade etmişler ve bu çatışmaya kısa zamanda barışçı bir çözüm bulunması ümidini izhar etmişlerdir. Bu çerçevede taraflar, bu çatışmaya barışçıl bir çözüm bulunabilmesi maksadına yönelik bütün çabaları desteklediklerini tekrarlamışlardır.

10. İki taraf Afganistan'da halen mevcut durum hakkındaki endişelerini belirtmişler ve yabancı kuvvetlerin bu ülkeden tamamen çekilmesi ve bu ülke halkının herhangi bir dış müdahale olmaksızın kendi kaderini hür bir şekilde tayin etmesi için gereken şartların yaratılması gereğini vurgulamışlardır.

11. Uluslararası iktisadi durumu gözden geçiren Taraflar, hem gelişmekte olan, hem gelişmiş ülkelerin yararı için yeni bir uluslararası ekonomik düzenin kurulması çabalarına gelişmiş ülkelerin faal bir biçimde katılması gereği üzerinde durmuşlardır. En az Gelişmiş Ülkeler için Özlü Yeni Hareket Programının bir an önce uygulanması için çağrıda bulunmuşlardır.

12. İkili iktisadi ilişkileri gözden geçiren taraflar Türkiye ile Bangladeş arasında iktisadi işbirliğinin muntazam bir şekilde geliştiğini memnuniyetle kaydetmişlerdir. Taraflar daha geniş bir işbirliği alanının mevcudiyetini kabul etmişler ve ekonomilerinin karşılıklı yararı için ticaretin arttırılması ve çeşitlendirilmesinin, ortak teşebbüsler kurulmasının, hizmet alış verişinde bulunulmasının, yatırım faaliyetlerine girişilmesinin ve teknik ve bilimsel mübadelelerin arttırılmasının teşviki sureti ile iktisadi ilişkilerine daha fazla hız verilmesi gereği üzerinde mutabık kalmışlardır.

13. İki Dışişleri Bakanı nereden gelirse gelsin terörist hareketleri şiddetle kınamışlar ve terörizmi önlemek ve terörizm ile mücadele etmek için etkin ikili ve çok taraflı işbirliği yapılması zorunluğu üzerinde mutabık kalmışlardır.

14. Sayın A.R. Shams-ud Doha Sayın İlter Türkmen'e Güney Asya bölgesindeki genel durum ve komşu ülkelerle ilişkilerin daha da iyileştirilmesi hususunda mevcut Bangladeş girişimleri konusunda bilgi vermiştir. Bu münasebetle Sayın A.R.S. Doha yedi-Ülkeli Güney Asya Forum'u konusunda kaybedilen gelişmeler hakkında bilgi vermiştir. Türkiye Dışişleri Bakanı Bangladeş'in bu yönde sarfettiği yapıcı gayretlerden dolayı takdir hislerini ifade etmiştir.

15. Sayın A.R. Shams'ud Doha ziyareti sırasında kendisine Sayın İlder Türkmen, Türk Hükümeti ve kardeş Türk halkı tarafından gösterilen sıcak ve içten misafirperverlik için derin teşekkürlerini ifade etmiştir. Bangladeş Dışişleri Bakanı Sayın İlder Türkmen'i resmi bir ziyarette bulunmak üzere Bangladeş'e davet etmiştir. Davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

25 Haziran 1983

AÇIKLAMA

«Dışişleri Bakanı İlder Türkmen, Mısır Arap Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kemal Hasan Ali'nin davetine icabetle resmi bir ziyarette bulunmak üzere bugün Kahire'ye gitmiştir. Ziyaret iki ülke arasında mevcut geleneksel dostluk ve kardeşlik ilişkileri çerçevesinde gerçekleşecektir.»

30 Haziran 1983

DIŞİŞLERİ BAKANI'NIN BASIN TOPLANTISI

Mısır Arap Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kemal Hasan Ali'nin davetlisi olarak, Mısır'a 25-29 Haziran tarihlerinde resmi bir ziyarette bulundum.

Bu ziyaretim sırasında Mısır Cumhurbaşkanı Mubarek tarafından kabul edildim. Başbakan Fuat Muhiddin ile görüşmek fırsatını buldum.

Cumhurbaşkanı Mubarek ile bir saati aşkın süren görüşmemiz sırasında, genişli uluslararası konular ve özellikle Orta Doğu'daki son gelişmeler üzerinde durduk. Mısır Cumhurbaşkanı Sayın Cumhurbaşkanımızın bir dostluk mesajını ilettim.

Başkan Mubarek, ikili ilişkilerimizin geliştirilmesine verdiği önemi vurguladı. Mevcut işbirliğinin daha da güçlendirilmesi konusunda Mısır Yönetiminin kararlılığını teyit etti.

Mısır Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Kemal Hasan Ali ile, başta ikili ilişkiler olmak üzere, bölgesel ve uluslararası durum hakkında kapsamlı ve yararlı görüşmelerde bulunduk.

Uluslararası ve bölgesel sorunlar karşısındaki görüş ve yaklaşımlarımız aynı kaygulardan kaynaklanmaktadır. Her iki taraf ta, Lübnan'daki endişe verici durumun daha da vahamet kazanmadan sona erdirilmesini arzulamaktadır. Türkiye ile Mısır, Lübnan'ın egemenliğinin, toprak bütünlüğünün ve birliğinin sağlanması amacıyla sürdürülen çabaların olumlu bir sonuca ulaşmasını dilemektedirler. Öteyandan, Lübnan'daki durum sadece bölgenin barış ve güvenliğini tehdit etmekte kalmayıp, aynı zamanda orta doğu sorununun çözülmesi yönünde çaba harcanmasını engellediğine de inanmaktadırlar.

Sayın Kemal Hasan Ali ve diğer Mısır Yöneticileri ile yaptığım görüşmeler sırasında Türkiye ile Mısır arasında son yıllarda belirgin bir şekilde gelişen ikili ilişkilerimiz üzerinde de durduk. Uzunca bir fasıla-

dan sonra çeşitli düzeylerde karşılıklı olarak başlatılan ziyaretler ilişkilerimize yeni bir hız kazandırmıştır.

Özellikle ekonomik ilişkiler açısından Türkiye ile Mısır arasındaki ticari mübadeleler artmış, tarım, sanayi, bilim ve teknik alanlarında kapsamlı bir işbirliği ortamı yaratılmıştır. Görüşmeler sırasında son iki yıldır önemli bir ölçüde artmış olan ve 1982 yılında 145 milyon Dolarla ulaşan Mısır'a yönelik ihracatımızın daha da gelişebileceğini tesbit ettik. Mısır'ın halen başka ülkelerden ithal etmekte olduğu tarım ve sanayi ürünlerinden bazılarını Türkiye'den sağlaması imkan dahilindedir. Bu kalemler arasında, dayanıklı tüketim mallarını, otomotiv sanayii ürünlerini, tarım aletlerini, gıda maddelerini sayabiliriz.

Diğer taraftan ikili ticaretimizin daha da gelişebilmesi için ülkemizin de Mısır'dan yapmakta olduğu ithalatı bir ölçüde artırması gerekmektedir. Bu şekilde iki ülke arasındaki ticaretin belirli bir denge içinde çok daha yüksek bir düzeye çıkarılması mümkün olabilecektir. Bu çerçevede Mısır Ekonomi ve Dış Ticaret Bakanına yapılmış olan daveti yeniledim. Ayrıca her iki ülkenin teknik Bakanlıkları arasındaki temasların arttırılmasının yararları üzerinde mutabık kaldık.

Görüşmelerimizde Türkiye ile Mısır arasındaki sanayi işbirliğinin geliştirilmesi olanakları üzerinde de durduk. Mısır tarafı, yeni uygulamaya koydukları Meşinci Beş Yıllık Kalkınma Planlarında öngörülen alanlarda Türk firmalarıyla işbirliğine hazır olduklarını belirtti. Bu alanların başında ülkemizin önemli bir teknolojik birikim ve kapasiteye sahip olduğu, gıda, tarım alet ve makinaları, hazır giyim ve otomotiv yan sanayileri gelmektedir. Mısırlılar bu alanlarda gerek kendi ihtiyaçlarının karşılanması, gerek üçüncü ülkelere ihracat amacıyla Türk firma ve kuruluşları ile ortak girişimler kurulmasına karşı ilgi duymaktadırlar.

Tarım ve teknik işbirliği alanlarında da Mısır ile uzman ve bilgi değişimi yapabileceğimizi tesbit ettik.

Mısır ile ticari ve ekonomik ilişkilerimizin daha fazla gelişebilmesi için iki ülke arasında düzenli gemi seferlerinin ihdası büyük önem taşımaktadır. Bu amaçla Türk ve Mısır deniz nakliyatı kuruluşlarının ortaklaşa gemi seferleri düzenlemeleri için en kısa zamanda bir araya gelerek çalışmaya başlamalarını kararlaştırdık.

Bildiğiniz gibi Türkiye ile Mısır arasında kültürel alanda çok geniş işbirliği imkanları mevcuttur. Bu imkanların karşılıklı olarak değerlendirilmesi, ilişkilerimize katkıda bulunacaktır.

Sonuç olarak şunu belirtmek istiyorum. Bölgelerinde birer istikrar ve denge unsuru olan Türkiye ile Mısır arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi, her iki ülkenin çıkarına olduğu kadar bölgemizin barış ve istikrarına katkılar sağlayacaktır.

1 Temmuz 1983

ORTAK BASIN BİLDİRİSİ

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülend Ulusu Macaristan Halk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Gyorgy Lazar'ın davetine icabetle 29 Haziran-1 Temmuz tarihlerinde Macaristan'ı resmen ziyaret etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanına bu ziyaretinde yüksek düzeyde bir heyet refakat etmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Macaristan Halk Cumhuriyeti Başkanlık Konseyi Başkanı Pal Losonczy ve Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Birinci Sekreteri Janos Kadar tarafından kabul edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Macaristan'da bulunduğu sırada ekonomik ve kültürel tesisleri ziyaret etmiştir. Başbakan Bülend Ulusu ve beraberindeki heyet her yerde içten bir konukseverlik ile karşılanmıştır.

Türkiye Başbakanı Bülend Ulusu ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Gyorgy Lazar ikili ilişkiler ve güncel uluslararası sorunlar üzerinde kapsamlı bir görüş teatisinde bulunmuşlardır.

Dostane ve samimi bir hava içinde geçen bu görüşmelerde iki Başbakan ülkeleri arasındaki ikili ilişkilerin halihazır durumunu ve bu ilişkilerin gelecekte geliştirilmesi olanaklarını ele almışlardır. İki Başbakan ülkeleri arasındaki iktisadi, ticari ve kültürel alanlardaki işbirliğinin son yıllarda her iki ülkenin çıkarına uygun bir şekilde geliştiğini memnuniyetle kaydetmişlerdir.

Başbakanlar iki ülkenin karşılıklı çıkarına uygun düşen çeşitli alanlarda bu ilişkileri daha da geliştirmeye hazır olduklarını dile getirmişlerdir. Bu meyanda Başbakanlar iki ülke arasındaki yüksek seviyedeki ziyaretlerin önemini vurgulamışlardır.

Başbakanlar ülkeleri arasındaki ticareti dengeli ve karşılıklı çıkara uygun bir şekilde arttırmaya yönelik gayretleri takdirle karşıladıklarını dile getirmişlerdir. Başbakanlar Kasım 1982'de son buluşmalarından bu yana ülkeleri arasındaki ticaret hacminin kaydettiği artışı memnuniyetle kaydetmişlerdir. Başbakanlar ülkeleri arasındaki ticari faaliyetlerin geliştirilmesi için ülkelerinin yetkili kurum ve teşkilatlar arasındaki işbirliğini teşvik etmeye karar vermişlerdir. Başbakanlar, ayrıca, ülkeleri arasındaki iktisadi, teknik ve sanayi işbirliğini daha da arttırmayı ve geliştirmeyi hedef alan ortak gayretlerini devam ettirme hususundaki kararlılıklarını vurgulamışlardır.

Başbakanlar iki ülke halklarının birbirini daha iyi tanımalarına olanak tanıyacak bilim, kültür, sanat ve turizm alanlarındaki Türkiye ile

Macaristan arasındaki işbirliğini daha da geliştirmek husundaki inançlarını ifade etmişlerdir.

Türkiye Başbakanı ile Macaristan Halk Cumhuriyeti Bakanlar Konseyi Başkanı uluslararası sorunlar ve gelişmeler hakkında faydalı bir görüşme yapmışlardır. Bu çerçevede, Avrupa'daki duruma, silahsızlanma sorunlarına, Helsinki sürecinin muhafazasına olduğu gibi Orta Doğu ve Lübnan'daki son gelişmelere özel bir önem atfedilmiştir.

Başbakanlar son buluşmalarından bu yana uluslararası ilişkilerin daha da kötüleşmiş olduğu ve dünyadaki mevcut gerilimin arttığı gerçeği karşısında duydukları endişeyi dile getirmişlerdir. Tehlikeli bölgesel buhranları gidermeye yönelik gayretler başarısızlıkla sonuçlanmış ve silahlanma yarışı devam etmektedir. Başbakanlar uluslararası durumdaki kötüleşme sürecini durdurmak ve Avrupa ve dünyadaki barış ve güvenliği muhafaza etmek ve güçlendirmek için tüm devletlerin hak eşitliği, bağımsızlık, toprak bütünlüğü ve diğer devletlerin içişlerine karışmama ilkelerine uygun olarak hareket etmeleri gerektiğine inanmaktadırlar.

Başbakanlar Helsinki Nihai Senedinin tüm ilke ve hükümlerinin tam uygulanmasına matuf kararlılıklarını tekrar teyid etmişler ve Madrid Toplantısının Avrupa'da Silahsızlanma ve Güven ve Güvenlik Arttırıcı Tedbirler konusunda bir konferansın toplanması kararı da dahil kapsamlı ve dengeli bir nihai belge ile yapıcı bir şekilde sonuçlandırılması için bütün devletlerin faal katkılarda bulunması gerektiğini vurgulamışlardır.

Hükümet Başkanları Avrupa'da ve dünyada depolanmış nükleer silahlarda önemli indirimler sağlamaya yönelik etkin tedbirlerin kısa sürede alınmasının zaruri olduğu görüşünü savunmuşlardır. Başbakanlar bu amaçla halen çeşitli forumlarda sürdürülmekte olan müzakereleri desteklediklerini belirtmişler ve bütün devletlerin güvenliklerini azaltmama esasına dayanan karşılıklı olarak kabul görececek çözümlerin hazırlanması için çağrıda bulunmuşlardır. Başbakanlar, ayrıca, konvansiyonel silahların sınırlandırılması ve azaltılmasını öngören müzakerelerin hızlandırılmasını gerekli görmektedirler.

İki Başbakan, görüşmelerinin faydalı, samimi ve dostane bir hava içinde geçtiğini ve ziyaretin verimli sonuçlara ulaştığını vurgulamışlardır.

Türkiye Başbakanı Bülend Ulusu Macaristan Halk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Başkanı Gyorgy Lazar'ı Türkiye'yi resmen ziyaret etmeye davet etmiştir. Bu davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

24 Haziran 1983

AÇIKLAMA

«Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülend Ulusu Romanya Sosyalist Cumhuriyeti Başbakanı Constantin Dascalescu'nun davetine icabetle 1-4 Temmuz 1983 tarihleri arasındaki Romanya'ya resmi zir ziyaret yapacaktır.»

Dışışleri Bakanı İlter Türkmen tarafından Japonya Dışışleri Bakanı Shintaro ABE onuruna verilen Akşam Yemeğinde Sayın İlter Türkmen'in yaptığı konuşma:

Sayın Dışışleri Bakanı,

Sayın Bayan Abe,

Değerli Misafirler,

Bayanlar, Baylar,

Japonya Dışışleri Bakanı ile Bayan Abe'yi ve kendilerine refakat eden heyetin mümtaz üyelerini Türkiye'de görmekten duyduğum memnuniyeti ifade ile sözlerime başlamak istiyorum.

Ülkemize yaptığımız bu ziyaret tarihi bir nitelik taşımakta ve ilk defa olarak bir Japon Dışışleri Bakanının Türkiye'yi ziyaretini teşkil etmektedir.

Zatı Âlilerinin, 15-19 Ekim 1968 tarihlerinde, Türk-Japon Parlamentolararası Dostluk Grubunun Başkanı Kayınpederiniz Sayın Kishi ile beraber ülkemizi ziyaret ettiğini hatırlıyoruz. Sayın Dışışleri Bakanının o vakit sözkonusu Grubun İdare Heyetinde yer alarak Türkiye ile ilgilendiğini biliyor ve bu seferki kısa ziyaretlerinde aradan geçen 15 yıl içinde Türkiye'nin katettiği kalkınma ve sosyal gelişmeyi yakından görmekten memnuniyet duyacağından emin bulunuyoruz. Kısacası, bir Türk dostu telâkki ettiğimiz Dışışleri Bakanı Sayın Abe'yi, muhterem eşi ile birlikte aramızda görmekten mutluluk duyuyoruz.

Sayın Dışışleri Bakanı, aradaki engin mesafeye rağmen, Türkiye ve Japonya kaynağını tarihten alan dostluk ilişkilerine sahip olagelmişlerdir. 1880'lerde başlayan bu ilişkiler Prens Komatsu'nun eşiyle birlikte Avrupa'da seyahatta bulunduğu sırada, 1887'de İstanbul'a yaptığı resmi ziyaret ile hayatiyet kazanmıştır. Ancak Türk-Japon ilişkilerinin dönüm noktasını, Osmanlı Hükümdarı Sultan İkinci Abdulhamit'in, Uzak Doğu'da İmparator Meyçi'nin yaptığı reformlarla kalkınan ve büyük bir devlet haline gelme yoluna giren Japonya'ya Osman Paşa'yı Ertuğrul Gemisi ve bir heyetle birlikte Büyükelçi olarak göndermesi teşkil etmiştir. Japonya'nın has misafiri olarak 3 ay Tokyo'da kalan Osman Paşa ile Ertuğrul'un subay ve erlerine Japon makamları ve halkı tarafından gösterilen büyük hüsnü kabul, İstanbul'a dönerken fırtına nedeniyle Eylül 1890'da Kunakora kayalıklarına bindirerek batan Ertuğrul'dan kurtulan Türk denizcilerinin Japon savaş gemilerince İstanbul'a getirilmesi sırasında zamanın Sultanının ve Türk halkının Japon denizcilerine göster-

dikleri büyük ilgi Türk-Japon dostluğunun iki ülke halklarına maledilmesini sağlamıştır.

Kurtuluş Savaşımızın Japonlar tarafından ilgi ve sempati ile izlendiğini memnuniyetle hatırlıyoruz. Türkiye Cumhuriyeti ve Japonya diplomatik ilişkiler kurarak birbiri nezdinde Büyükelçilikler açtıkları 1925 yılında kendisine itimatnamesini sunan ilk Japon Büyükelçisi olan Obata'nın konuşmasına verdiği cevapta, Atatürk ezcümle, Osman Paşa'nın Ertuğrul Gemisi ile Japonya'ya gönderilmesinin Türk ulusunun Japonya ile her zaman dostluk ilişkileri kurmaya verdiği önemi göstermeye vesile teşkil ettiğini, o zamandan beri iki ülke arasında resmi diplomatik ilişkiler bulunmamasına rağmen, Türk ve Japon halkları arasında sempati ve takdir bağlarının hiçbir zaman kaybolmadığını vurgulamıştır. Zatı-Âlilerinin ülkemize yaptıkları bu önemli ziyaret sırasında Devletimizin Büyük Kurucusu Atatürk'ün bu sözlerini, Türklerin Japon dostluğuna verdikleri önemi belirtmesi bakımından kıvançla tekrarlıyoruz. İmparator Hirohito'nun kardeşleri Prens Takamatsu'nun Ocak 1931'de, Prens Mikasa'nın ise Nisan 1963'te ülkemize ve Türk Devlet Adamlarının da güzel ülkenize yaptıkları ziyaretler ikili ilişkilerimizi geliştiren unsurlar olarak zikredilmelidirler.

Sayın Bakan, Türk ve Japon halklarının benimsedikleri idealler ve değer hükümleri, Hükümetlerimizin uluslararası politikadaki tutum ve tercihlerinde de aynen yansımaktadır. Filhakika, her iki ülkenin de ana gayesi, dünyada barışın tesisi ve idamesi suretiyle halklarının refah seviyesini arttırmaktır. Atatürk'ün «yurtta sulh cihanda sulh» prensibine samimiyetle bağlı olan Türkiye ile siyasal ve ekonomik bağları yanında Orta Doğu ve Asya ülkeleri ile gittikçe artan bir işbirliğini gerçekleştirmek arzusundadır. Ziyaretiniz dünyada önemli gelişmelerin vuku bulunduğu bir döneme ratlamaktadır. Jeostrateji ve dünyadaki kutuplaşmalar iki ülkenin uluslararası ilişkilerde benzer görevler paylaşmalarını sağlamaktadır. Orta Doğu, Balkanlar ve Doğu Akdeniz'de istikrarın sağlanmasında Türkiye nasıl kilit rol oynamakta ise, Japonya da Uzak Doğu'da çok önemli bir ağırlık noktası teşkil etmektedir. Bu bölgelerin arzettiği stratejik önem nazari dikkate alındığında, kuvvetli ve müstakar bir Türkiye'nin bu sahaların istikrar ve güvenliğinde hayati bir role sahip olduğu şüphesiz şekilde ortaya çıkmaktadır. 12 Eylül 1980'den beri ülkemiz sıhhatli ve çok partili bir parlamenter demokrasinin önşartlarını yaratmaya yönelik zor bir görevi yerine getirmeye girişmiş bulunmaktadır. Bu çabaların da katkısıyla, Türkiye Orta Doğu ve Güney Batı Asya'da en istikrarlı ülke olmaya devam etmektedir.

Sayın Bakan, ülkelerimiz arasında hiçbir sorun bulunmadığını memnuniyetle kaydediyoruz. Yapacağımız görüşmeler sırasında ilişkilerimizi daha da geliştirmeyi ve yeni işbirliği alanlarını tesbit etmeyi arzuluyoruz. Uluslararası forumlardaki işbirliğimizin kuvvetlendirilmesinin

her iki ülkenin çıkarına hizmet edeceği de şüphesizdir. Türkiye, Japonya'nın dünya olaylarına olumlu yaklaşımını ve geçirdiğimiz iktisadi kriz sırasında bize yaptığı gibi, gelişen 3. Dünya ülkelerine sağladığı ekonomik yardımı takdirle karşılamaktadır. Buna ilaveten, Japonya'nın gerek uluslararası güvenlik sorunlarına katkıda bulunması gerek dünyamıza bugün hakim olan karşılıklı güvensizliğin yarattığı endişe ortamı içinde uluslararası politikada faal bir siyaset izlemeye başlaması memnuniyetimizi mucip olmaktadır.

Sayın Dışişleri Bakanı, ülkemize yaptığımız bu ziyaretin Türk-Japon ilişkilerine yeni bir dinamizm getirerek özellikle iktisadi ilişkilerimizi daha da geliştirmeye vesile teşkil edeceğini ümit ediyorum. 12 Eylül den sonra Türkiye yabancı yatırımlar için cazip bir ülke halini almıştır. Japon yatırımları ile teknolojisinin ülkemize daha fazla gelmesini arzuluyoruz. Ülkemizin Orta Doğu'daki müstesna yeri, Japon sanayiinin Orta Doğuya yönelik girişimleri bakımından da önem arz etmektedir. Bu bakımdan iktisadi ilişkilerimizin de canlılık kazanmasını bekliyoruz.

Sayın Bakan, bu duygu ve düşüncelerle kadehimi Majeste Japon İmparatoru ve eşlerinin şerefine Zatı-Âlilerinin ve Bayan Abe'nin sağlık ve mutluluğuna, Japon milletinin refahına ve Türk-Japon ilişkilerinin güçlü geleceğine kaldırıyorum.

Sayın Türkmen'in konuşması

Sayın Bakan,

Bugün ülkelerimiz arasındaki ekonomik ilişkileri etraflı bir biçimde gözden geçirdik. Esasen önemli bir düzeyde bulunan ekonomik, sanai ve teknolojik işbirliği bağlarımızı daha da geliştirebileceğimizi tespit ettik. Bu amaçla gerek kamu kesiminde proje ve program kredilerinin devamı suretiyle, gerek özel sektörde sanayici, bankacı, yatırımcı ve iş adamlarımızın daha sıkı temaslar kurmaları sonucu, yeni hamleler yapmak üzere gerekli teşviklerin sağlanacağını memnuniyetle kaydetmiş bulunuyoruz.

Şu anda da Altınkaya Barajı ve Hidroelektrik santrali projesi için sağlanacak krediye ilişkin Hükümetlerarası Anlaşmayı imzalamaktayız. Japon Denizaşırı İşbirliği Fonu (OECF) tarafından sağlanacak bu kredi takriben 65 milyon Dolar tutarında olup, yüzde 4,25 faizlidir. Kredinin geri ödenmesi, 7 yıllık bir ödemesiz devreden sonra 19 yılda tamamlanacaktır.

Sözkonusu kredi ile yapılacak Kızılırmak üzerindeki Altınkaya projesi, tamamlandığında, Türk ekonomisine yılda bir milyar sekizyüz milyon kilovatsaatlik elektrik enerjisi üretimi ve geniş sulama imkanları yaratarak katkıda bulunacak ve Türk-Japon ekonomik işbirliğinin yeni ve değerli bir halkasını teşkil edecektir.

Ülkelerimiz arasındaki işbirliği bugüne değin, ekonomik, Sanai ve Teknolojik alanlarda esasen başarılı sonuçlar sağlayagelmiştir.

Haliç Köprüsü, Ferro-krom ve kaprolaktan üretim için kurulmuş bulunan fabrikalar, Yeşilirmak üzerindeki Hasan Uğurlu Barajı ve Hidroelektrik Santrali, çeşitli linyit projeleri, tersanecilik, traktör üretimi, telefon haberleşme ağlarının modernizasyonu gibi örnekler aramızdaki işbirliğinin olumlu sonuçları olarak vurgulanmalıdır.

Kuşkusuz, Türkiye ile Japonya arasındaki işbirliğinin daha da ileri bir düzeye çıkarılabilmesi için gerekli potansiyel her iki ülkede de mevcuttur.

Japon kamu kredilerinin önümüzdeki yıllarda da devam ederek, Türk-Japon işbirliğinin daha da gelişmesi için gerekli zemini sağlamasını bekliyoruz. Diğer taraftan, Türk ve Japon özel sektörlerinin de, ortaklıklar, müşterek teşebbüsler, işletme iştirakları gibi bağlantılarla yepyeni sahaları işbirliğine açacağını umuyoruz.

Sayın Bakan,

Türkiye'ye yaptığımız bu önemli ziyaret sırasında, imzaladığımız bu anlaşmanın Türk-Japon işbirliğinde sağlamayı umduğumuz bu önemli ve devamlı gelişmelerde sağlam bir basamak olacağına inanıyorum.

9 Ağus tos 1983

ACIKLAMA

Japonya Denizaşırı Ekonomik İşbirliği Fonu (OECE) tarafından Al-tinkaya Barajı ve Hidroelektrik santrali için Türkiye'ye temin edilmekte olan 15.400.000.000 Yen (takriben 65 milyon dolar) tutarındaki kredi ile ilgili Anlaşma, Japon Dışişleri Bakanı Shintaro Abe'nin Dışişleri Bakanı İlter Türkmen'in davetine icabetle Türkiye'ye vaki ziyareti sırasında, bu-gün (9 Ağustos 1983) Ankara'da iki bakan arasında teati olunan mek-tuplarla akdedilmiştir.

Kredinin vadesi 18 yıl olup, kredi 7 yıllık bir ödemesiz dönemden sonra 18 yıl vade ile geri ödenecektir. Faiz haddi % 4.25'dir.

24 Ağustos 1983

ORTAK BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı İlter Türkmen'in daveti üzerine Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Bohuslav Chnoupek 22-25 Ağustos 1983 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuştur.

Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, Türkiye Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Zeyyat Baykara tarafından kabul edilmiştir.

Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Anıt Kabir'e bir gelenk koymuştur. Türkiye'deki ikameti sırasında tarihi ve kültürel mahalleri ziyaret eden ve buralarda incelemeler yapma imkanını bulan konuk Bakan Türk iş çevreleri temsilcileri ile de görüşmelerde bulunmuştur.

İki Dışişleri Bakanı arasındaki görüşmeler karşılıklı saygı ve anlayışın egemen olduğu açık bir hava içerisinde cereyan etmiştir. Bu görüşmelerde, iki Dışişleri Bakanı ülkeleri arasındaki ikili ilişkileri etraflıca gözden geçirmişlerdir.

Bakanlar, Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki karşılıklı saygı ve içişlerine karışmama ilkelerine dayalı ilişkilerin olumlu olarak geliştiğini memnuniyetle kaydetmişlerdir.

İki Bakan Türkiye ile Çekoslovakya arasındaki ticari ve ekonomik ilişkileri, karşılıklı olarak yararlı girişimlerde bulunarak daha da geliştirmek hususunda mutabık kalmışlardır. Bakanlar, ticari mübadelelerinin çeşitlendirilmesi ve arttırılması hususunda her türlü çabanın gösterilmesini de kararlaştırmışlardır.

İki Bakan mevcut uluslararası sorunlar ve gelişmeler üzerinde kapsamlı bir görüş alışverişinde bulunmuşlar ve uluslararası durumun bozulmasına ilişkin endişelerini dile getirmişlerdir.

Her iki taraf, barış ve yumuşama sürecinin muhafazası ve uluslararası güvenliğin güçlendirilmesi yolundaki çabaların sürdürülmesine ilişkin kararlılıklarını teyid etmişlerdir. Bakanlar, mevcut gerginlik kaynaklarının yok edilmesi ve her türlü uluslararası anlaşmazlığın barışçı yollarla çözümlenmesi gereğini vurgulamışlardır.

Uluslararası durumun görüşülmesi sırasında, iki Bakan Avrupa'daki duruma özel bir önem atfetmişlerdir. Bakanlar, ülkelerinin Helsinki Güvenlik ve İşbirliği Konferansı ile başlatılmış bulunan süreci takip et-

mek ve güçlendirmek yolundaki arzularını tekrarlamışlar ve uzun ve güç müzakerelerden sonra Madrid toplantısının nihayet olumlu bir sonuca varmak üzere olmasından duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

Türkiye ve Çekoslovakya hükümetleri arasında 1983-85 yıllarını kapsayan Kültür Değişim Programı ziyaret sırasında iki Dışişleri Bakanı tarafından imzalanmıştır.

Dışişleri Bakanları görüşmelerinin dostça, açık ve yararlı havasını ve ziyaretin verimli sonuçlarını memnuniyetle kaydetmişlerdir.

Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, Türkiye Cumhuriyetindeki ikameti sırasında kendisine gösterilen samimi hüsnu kabulden duyduğu memnuniyeti ifade etmiştir.

Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanını Çekoslovakya Sosyalist Cumhuriyetini resmen ziyaret etmeye davet etmiştir. Davet memnurlukla kabul edilmiştir.

ORTAK BİLDİRİ

1. Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in daveti üzerine Pakistan İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve eşi Bayan Zia-Ul-Hak, 29 Ağustos - 3 Eylül 1983 tarihleri arasında Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmuşlardır.

2. Pakistan Cumhurbaşkanı, Dışişleri Bakanı Sahabzada Yakub Khan, Maliye, Ticaret ve Koordinasyon Bakanı Ghulam Ishaq Khan, Planlama ve Kalkınma Bakanı Dr. Mahbub-ul-Haq ve yüksek düzeyde bir heyet refakat etmiştir. Pakistan Cumhurbaşkanı ve beraberindeki heyet Ankara, Konya, İzmir ve İstanbul'u ziyaret etmiş ve bu şehirlerde Türk halkı kendilerini iki ülke arasındaki tarihi ve kültürel bağlarla İslami kardeşlikten kaynaklanan sıcak bir hüsün kabul ve derin sevgiyle karşılamıştır.

3. Görüşmelerde, Pakistan Cumhurbaşkanı, Dışişleri Bakanı Sahabzada Yakub Khan, Maliye, Ticaret ve Koordinasyon Bakanı Ghulam Ishaq Khan, Türkiye Cumhurbaşkanı'na da Başbakan Bülend Ulusu, Dışişleri Bakanı İltis Türkmen, Adalet Bakanı Kazım Akdoğan, Maliye Bakanı Adnan Başer Kafaoğlu ve her iki tarafın üst düzey yetkilileri refakat etmişlerdir. Görüşmeler, Türkiye ve Pakistan arasındaki kardeşçe ilişkileri yansıtan sıcak ve dostane bir hava içinde geçmiştir.

4. Pakistan Cumhurbaşkanı Ankara'da Türkiye Cumhurbaşkanı ile ikili ilişkilere ait konular ile dünya barış ve istikrarını tehdit eden, her iki ülke için ciddi endişe kaynağı olan uluslararası ve bölgesel sorunlar üzerinde görüş teatisinde bulunmuştur. İki Cumhurbaşkanı geleneksel bağlara dayanan ikili ilişkilerin gelişmesinden duydukları memnuniyeti kaydetmişler ve iki ülke arasında çeşitli alanlardaki işbirliğinin daha da kuvvetlendirilmesi ve genişletilmesi hususundaki kararlılıklarını tekrarlamışlardır.

5. İki Cumhurbaşkanı ülkeleri arasındaki ticari ve ekonomik bağların potansiyellerine uygun bir seviyeye yükseltilmesi hususundaki kararlılıklarını yeniden teyid ile her iki tarafın bu amaca ulaşma için sarfettikleri gerçek ve samimi gayretlerden duydukları memnuniyeti belirtmişlerdir.

6. Taraflar, ekonomik ilişkilerin daha da güçlendirilmesi için ulaştırmanın geliştirilmesi ihtiyacının önemini vurgulayarak hava taşımacılığı alanında iki ülkenin başlıca şehirleri arasındaki havayolları bağlantılarının arttırılmasına ve beşinci trafik hakkının kullanılmasına, deniz limanları arasında da muntazam kargo servisleri kurulmasına imkan veren gelişmeleri kaydetmişlerdir. Ayrıca, uluslararası tam otoma-

tik telefon görüşmesi bağlantısının kurulmasından ve posta ve telgraf ücretlerinde indirim yapılmasından duydukları memnuniyeti ifade etmişlerdir.

7. İki ülke arasında ticarete olduğu kadar, ekonomik, endüstriyel ve bilimsel işbirliğinin diğer alanlarında da son zamanlarda kaydedilen olumlu gelişmeyi devam ettirmenin ve daha da arttırmının önemini vurgulamışlardır.

İki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri kuvvetlendirme gayesiyle her yıl muntazaman toplanan Ortak Komisyonun Türkiye ve Pakistan arasındaki işbirliğinin daha da çeşitlendirilmesi ve genişletilmesi yolundaki çalışmalarına devam etmesini teşvik etmişlerdir. Yakın bir tarihte Pakistan'da yapılacak gelecek toplantı sırasında, Komisyon'un Aralık 1982'de yaptığı son toplantıda aldığı kararların uygulanmasındaki gelişmenin gözden geçirilmesi ve yeni işbirliği alanlarının belirlenmesi hususunda mutabık kalmışlardır.

8. Taraflar haberleşme, elektronik, otomotiv ve cam sanayii gibi değişik alanlarda ortak girişimler kurmak üzere Türk ve Pakistanlı müteşebbüsler arasında akdedilmiş veya imzalanmakta olan mukaveleler konusunda memnuniyetleri belirtmişlerdir. Taraflar ayrıca Türk ve Pakistan firmalarının işbirliği ile yakında çalışmaya başlayacak olan ortak bir mühendislik ve müşavirlik firmasının kurulmuş olmasını da not etmişlerdir.

İki Cumhurbaşkanı, ticari, endüstriyel ve teknolojik bağlarını çeşitlendirmek ve genişletmek amacı ile belirli imkanları tesbit edebilmek üzere ülkelerinin gerek özel, gerek kamu sektörlerindeki iş ve sanayi çevrelerinin aralarındaki temasları arttırmaları gereğini vurgulamışlardır. Taraflar bu amaçla işadamları ve sanayicilerinden oluşun heyetlerin karşılıklı ziyaretleri hususunda mutabık kalmışlardır. Bu husus özellikle üçüncü ülkelerdeki yeni pazarlara artan bir şekilde girme imkanı verecektir. Taraflar ticaretin daha dengeli bir şekilde çeşitlendirilmesi ve genişletilmesi ve ortak ticaret, sanayi ve müteahhitlik faaliyetlerinin arttırılması için yakın bir tarihte iki ülkenin Ticaret ve Sanayi Odaları Federasyonları ve Birlikleri arasında müşterek komitelerin kurulmasını kararlaştırmışlardır.

Taraflar, Pakistan'ın İzmir Fuarına katılmış olmasını not etmişler ve ileride devamlı bir Türk Ticaret Merkezi oluşturmak üzere kısa bir süre sonra Pakistan'da bir «Türk Haftası ve Ticaret ve Endüstri Sergisi» açılması kararını memnuniyetle karşılamışlardır.

9. Kültürel işbirliğini gözden geçiren taraflar, bu işbirliğinin gelişmesinden ve özellikle Kültürel Değişim Programının uygulanmasından duydukları derin memnuniyeti dile getirmişlerdir. Her iki Cumhurbaşkanı, kültür alanındaki mevcut bağların daha da kuvvetlendirilmesi ka-

rarını yeniden teyid etmişlerdir.

10. Ankara'daki Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile Pakistan Üniversitesi Burslar Komitesi arasında ahiren bir İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır. Burs değişimi, heyet ziyaretleri v.s. gibi eğitim alanındaki mevcut işbirliğinin daha da geliştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bilim ve teknoloji alanındaki işbirliğinin burslar ve inceleme gezileri yoluyla geliştirilme imkanları da araştırılacaktır.

11. Pakistan Cumhurbaşkanı'nın ziyareti sırasında, iki ülke arasında Suğuların Geri Verilmesi Anlaşması ve Pakistan Yayın ve Televizyon Kurumu ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumu arasında işbirliğini öngören iki protokol imzalanmıştır. İki ülke arasında imzalanması öngörülen Çifte Vergilendirmenin Önlenmesine ilişkin Anlaşma ile ilgili görüşmeler son aşamasına gelmiştir.

12. İki Cumhurbaşkanı, genel olarak uluslararası durumu ve özellikle İran-İrak savaşı, Afganistan krizi ve Orta Doğu gibi bölgesel sorunları gözden geçirmişlerdir. Bütün sorunlar üzerinde iki ülkenin tam bir görüş birliğinde olduklarını kaydeden taraflar, Pakistan ve Türkiye arasındaki yakın anlayış ve işbirliğinin iki ülkenin çıkarlarına olduğu kadar bölgesel barış ve güvenliğe de hizmet ettiğini müşahade etmişlerdir.

13. Taraflar, İran ile Irak arasındaki silahlı çatışmadan ve bu çatışmanın devam etmesini bütün bölgede barış ve istikrarı tehlikeye sokabileceğinden duydukları derin kaygıyı ifade etmişlerdir. Taraflar, çatışmanın bir an önce sona erdirilmesi ve iki komşu ülke arasında barışçı yollarla taraflarca kabul edilebilir adil ve şerefli bir çözümün bulunması lüzumunu yinelemişlerdir. Taraflar, bu elim çatışmaya barışçı bir çözüm bulunmasına yardımcı olmaya hazır bulduklarını teyid etmişlerdir.

14. Bölgenin güvenlik ortamında özlü bir değişiklik yaratan yabancı askeri müdahale sonucunda bugün Afganistan'da beliren elim durumu gözden geçiren taraflar, soruna BM Genel Kurulu ve İslam Konferansı kararlarında belirtilen ilkelere dayalı siyasi bir çözüm bulunması gereğinde anlaşmışlardır. Taraflar, BM Genel Sekreterinin ve Özel Temsilcisinin, Afganistan sorununa kapsamlı bir çözüm arayan gayretlerini memnuniyetle karşılamışlardır.

15. Halen dünyada en geniş göçmen kitlesini teşkil eden Afgan mültecilerinin ızdırabından derin üzüntü duyan taraflar, bu mültecilerin acılarını azaltmaya ve yurtlarına güvenli ve haysiyetli bir şekilde dönebilmelerini sağlayacak şartları yaratmaya yönelik uluslararası çabaları desteklediklerini belirtmişlerdir.

16. Taraflar, Orta Doğu'da adil, kalıcı ve kapsamlı bir barışa ula-

sılması için, İsrail'in Kudüs dahil, işgal ettiği bütün Arap topraklarından tamamen çekilmesinin ve Filistin halkına kendi kaderini tayin hakkı da dahil olmak üzere vazgeçilmez haklarının tanınmasının esas olduğu yolundaki ortak tutumlarını teyid etmişlerdir.

17. İsrail'in Lübnan'ı işgalini kımayan taraflar, işgalin vahim sonuçları ile ilgili endişelerini dile getirmişlerdir. Bu ülkenin egemenlik, bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün yeniden tesisi gerektiğini vurgulamışlar ve bu amacın gerçekleşmesine yönelik gayretleri desteklemeyi kararlaştırmışlardır.

18. Masum Türk diplomatlarının ve çeşitli ülkelere mensup sivil şahısların ölümüne sebep olan Ermeni terörist gruplarının mesnetsiz şiddet hareketleri üzerinde ciddiyetle duran Cumhurbaşkanları, uluslararası camiaya yönelik bu ortak tehditle etkili bir şekilde mücadele için bütün ülkelere işbirliği yapmaları çağrısında bulunmuşlardır. Taraflar, geniş çapta yayılan terörizmi takbih ederek bu konudaki Birleşmiş Milletler kararlarının tam uygulanmasını istemişlerdir.

19. Pakistan Cumhurbaşkanı, Türkiye'de buldukları süre zarfında Türkiye Cumhurbaşkanı, Türk Hükümeti ve kardeş Türk halkı tarafından kendisine, eşine ve beraberindeki heyet üyelerine gösterilen unutulmaz hüsnükabul ve sıcak misafirperverlik için derin teşekkürlerini ifade etmiştir.

20. Pakistan Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhurbaşkanı Kenan Evren'i, Pakistan'a resmi bir ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Pakistan Cumhurbaşkanı, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülend Ulusu ve eşini de Pakistan'a davet etmiştir. Bu davetler memnuniyetle kabul edilmiştir. Ziyaretlerin tarihleri diplomatik yollarla tesbit edilecektir.

**CUMHURBAŞKANI SAYIN KENAN EVREN'İN PAKİSTAN DEVLET
BAŞKANI ZİA-ÜL-HAQ ONURUNA 29 AĞUSTOS 1983 GÜNÜ
VERDİKLERİ AKŞAM YEMEĞİNDE YAPTIKLARI KONUŞMA**

Sayın Başkan General Zia ve Begüm Zia,

Sayın Konuklar,

Ekselanslarımı ve muhterem refikanızı uzun bir aradan sonra yeniden Türkiye'de görmekten duyduğum mutluluğu belirtmek isterim. Şahsım, Türk Ulusu ve Hükümeti adına, dost ve kardeş Pakistan halkının temsilcisi ve değerli bir devlet adamı olarak siz ekselanslarına, sayın eşinize ve heyetin kıymetli üyelerine «hoş geldiniz» derim.

İki yıl önce güzel ülkenizi ziyaret ettiğimde, Zatı devletlerinden, Pakistan Hükümetinden ve yedisinden yetmişine kadar Pakistan halkından gördüğüm tarifi mümkün olamayan sıcak karşılamayı, şahsımda Türk milletine gösterilen engin sevgi ve saygının bir nişanesi olarak görüyorum. Bunun tatlı anısını daima muhafaza etmekteyim.

Sayın Başkan,

Ziyaretiniz, Kurtuluş Savaşımızı kesin sonuca ulaştıran 30 Ağustos zaferinin yıldönümünün bütün ülkemizde kutlandığı günlere rastlamaktadır. Bunun anlamı büyüktür ve bizleri derinden mütehassis etmiştir. Çok iyi bildiğiniz gibi Türk Ulusu, 1. Dünya Savaşını takiben çöken imparatorluğun külleri üzerine yepyeni, dinamik ve modern bir devlet kurmak üzere Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde çetin bir mücadeleye girişmiş ve istilacı güçlere 30 Ağustos 1922'de son darbeyi indirmişti. Türk milleti bu mücadelesinde, Alt-kıta müslümanlarının gösterdiği dayanışmayı ve sağladığı maddi ve manevi desteği daima takdirle anmıştır. Anmaya da devam edecektir.

Alt-kıta müslüman halkının Mohammed Ali Cinnah'ın önderliğinde kendi kaderine sahip çıkmak için sürdürdüğü şerefli mücadele sonunda, 1947 yılında bağımsız Pakistan'ın ortaya çıkışı, Türk Milletince mutlu bir olay olarak büyük bir sevinçle karşılanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti kardeş olarak doğmuşlardır. Birbirlerine destek olup barış içinde refaha ulaşmak ve milletlerini çağdaş medeniyet seviyesine yükseltmek için birlikte yürümeye devam edeceklerdir. Geçmiş sevinç ve aasisi ile paylaştık, geleceği de paylaşacağız.

Uluslar topluluğunda örnek teşkil edecek düzeyde olan ilişkilerimizi, herhangi bir diplomatik tarif ve ölçüye sığdırmak mümkün değildir.

Ortak din, kültür ve tarihi mirasa dayanan bu ilişkiler, iki devletin varoluşlarından bu yana, milletlerimizin ortak arzu ve emelleri yönünde önemli gelişmeler göstermiştir. Yönetime geldiğimiz son üç seneden bu yana ilişkilerimiz, ortak çabalarımızla yoğun bir içerik kazanmıştır. Bunu memnuniyetle kaydetmek istiyorum. Filvaki, bu dönem içinde Zat-ı Devletleri ile birçok defa görüşme imkanı bulduğum gibi, iki ülke yetkilileri arasında her düzeyde, sayısız karşılıklı ziyaretler, vukubulmuştur. Bütün bu yüksek düzeydeki temaslar, milletlerimizin karşılıklı yararına, somut işbirliği olanaklarını arttırmıştır. İki ülke arasında çok daha geniş ekonomik işbirliği potansiyeli mevcut olduğu muhakkaktır. Hükümetlerimizin ve iki taraf iş adamlarının azami çaba göstermeye devam etmeleri, şüphesiz ki aramızdaki ekonomik işbirliğini çok daha büyük boyutlara ulaştıracaktır.

Sayın Başkan,

Son karşılaşmamızdan beri dünyadaki genel durumun daha iyi görünümde olduğunu söylemem maalesef mümkün değildir. Her şeyden önce, iki süper güç arasındaki ilişkilere hakim güvenden yoksun gerginlik ortamı hala devam etmektedir. Bu ortam ister istemez uluslararası sorunların çözümünü de etkilemektedir. Bununla birlikte, ABD ve SSCB'nin Avrupa'da nükleer silahların sınırlandırılması yolunda bir diyalog sürdürmelerini dahi olumlu bir gelişme sayıyoruz. Öte yandan, Madrid'de uzun zamandan beri devam eden Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansında nihayet bir uzlaşmaya varılabilmiş olmasını, iki dünya savaşının da kaynağı olan Avrupa Kıtasında, yumuşama havasının sürmesine katkısı açısından, önemli bir gelişme olarak karşılıyoruz.

Sayın Başkan, ülkelerimizin içinde yer aldığı bölgede mevcut sorunlar ciddiyetini maalesef sürdürmektedir. Afganistan sorunu, uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden ciddi bir konu niteliğindedir. Türkiye, Afganistan sorununa adil ve kalıcı bir siyasi çözümün bulunması için yabancı kuvvetlerin çekilmelerinin sağlanması, Afgan halkına kendi geleceğini tayin hakkının tanınması, sayıları 3 milyona varan Afgan mültecilerinin ülkelerine dönüş koşullarının yaratılması, dış müdahalelerin durdurulması ve bunun uluslararası garantiler altına alınması amacı ile Cenevre'de Birleşmiş Milletler aracılığıyla yapılan dolaylı görüşmelerin biran evvel başarıya ulaşmasını dilemektedir. Pakistan'ın, sorunun çözümü için gerek Cenevre'deki görüşmelerde, gerek ikili düzeyde sarfettiği çabaları takdirle izliyor ve destekliyoruz. Bu arada, bütün ilgili devletlerin de siyasi bir çözüme ulaşması için yardımcı olmalarını, bu hususta gerekli duyarlılığı göstermelerini, dünya barışının korunması hususunda her ülkeye düşen bir sorumluluğun tabii bir icabı sayıyoruz.

Öte yandan, Pakistan Halk ve Hükümetinin, sayıları her geçen gün artan Afgan mültecilerine gösterdiği konukseverlik ve yardımı, bu acı-

lı günlerinde onları bağına basıp, verdiği moral ve maddi desteği, her türlü övgünün ötesinde insancıl bir davranış olarak niteliyoruz. Türkiye de uluslararası camianın Afgan göçmenlerine sağladığı maddi desteğe kendi imkanları çerçevesinde ufak da olsa katkıda bulunmayı tabii bir görev saymıştır. Bu mültecilerden 4000 kişilik bir grubu geçen yıl, bunların yakın akrabalarından oluşan 400 kişilik bir grubu da geçen hafta Türkiye'ye getirdik. Böylelikle Afganlı kardeşlerimizin acılarının dinmesine biz de yardımcı olabildiğimizden dolayı bahtiyarız. Bu göçmenler Türk-Pakistan dostluğunda yeni bir bağ, yeni bir köprü oluşturacaklardır.

Komşumuz İran ve Irak arasında uzun süreden beri devam eden kardeş kavgası, her iki tarafta da büyük maddi ve ekonomik tahribat yapmıştır. Bu ise, en ziyade ihtiyaç duyulan bir ortamda, İslam dünyasının birliğini ve dolayısıyla gücünü zayıflatmıştır. İki komşu İslam ülkesinin kanını oluk gibi akıtan bu savaşın biran evvel sona erdirilmesi, en içten dileğimizdir. Türkiye, bu hususta tarafların kendisinden isteyebilecekleri her türlü yardımı memnuniyetle yerine getirmeye hazırdır. Bunu her iki ülke ile de komşu olmanın ve sürdürdüğümüz yakın dostluk ilişkilerinin tabii bir icabı saymaktayız.

Ortadoğu sorunu, İsrail'in yayılmacılık siyaseti çerçevesinde sürdürdüğü oldu bittilere, Lübnan'a askeri müdahalesi sonucunda bir yenisini eklemesiyle daha da karmaşık hale getmiştir. Biz, bu müdahaleyi ve onun yarattığı ortamda Beyrut'ta Filistinlilere karşı girişilen insanlık dışı katliamı şiddetle kınadık ve kınamaya devam ediyoruz. İsrail'in işgali en kısa zamanda sona erdirmesi, Lübnan krizine bir çözüm yolunun açılması için ilk şarttır.

Her zaman belirttiğimiz gibi Filistin konusu, Ortadoğu sorununun esasını oluşturmaktadır. Bu itibarla, hem 1947 BM kararının, hem de adaletin bir gereği olarak, yıllardan beri büyük acılara maruz bırakılmış olan Filistinlilerin, devlet kurma hakkı da dahil meşru haklarının tanınması gerektiği görüşünü muhafaza ediyoruz. Türkiye bu anlayışla müzakerelere temel teşkil edecek yapıcı unsurları ihtiva eden önerileri olumlu karşılamış ve desteklemiştir. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Arap kardeşlerimizi haklı davalarında desteklemeye devam edeceğiz.

Sayın Başkan, bu vesile ile, Pakistan'ın bütün uluslararası forumlarda Kıbrıs ve diğer konularda Türkiye'ye sağladığı çok kıymetli destek ve yardımlardan dolayı başta Zat-ı Devletleri olmak üzere Pakistan Hükümetine içten teşekkürlerimi sunarım.

Bölge sorunlarına kısa bir bakış dahi, Türk-Pakistan dostluk ve işbirliğinin bölgenin güven dengesine ve siyasal yapısına olan büyük katkısını görmek için yeterli oluyor.

Bölgenin doğusunda güvenilir, sağlam ve kalkınma yolunda hızlı atılımlar yapan bir dostun varlığı, bizi mutlu ediyor. Bunu bölgenin barış ve istikrarının korunmasında bir garanti olarak görüyoruz.

Sayın Başkan,

Sözlerime son verirken, kadehimi sizin ve muhterem refikanızın şeref, sağlık ve mutluluklarına,

Büyük dost ve kardeş Pakistan halkının refah ve kalkınmasına,

Sarsılmaz bağlarla birbirine kenetli iki ulusumuz arasındaki ebedi dostluğa kaldırmak istiyorum.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ BAŞBAKANI BÜLEND ULUSU'NUN
5 — 9 EYLÜL 1983 TARİHLERİ ARASINDA MALEZYA'YA
YAPTIĞI RESMİ ZİYARET MÜNASEBETİYLE YAYINLANAN
TÜRK — MALEZYA ORTAK BASIN BİLDİRİSİ**

1. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Bülend Ulusu, refakatinde eşi Bayan Mizat Ulusu olmak üzere, Malezya Başbakanı Datuk Seri Dr. Mahathir Mohamad'ın davetine icabetle 5-9 Eylül 1983 tarihleri arasında Malezya'ya resmi bir ziyarette bulunmuştur.

2. Türkiye Başbakanına bu ziyareti sırasında Ticaret Bakanı Kemal Cantürk ile Türk Hükümetinin yüksek düzeydeki yetkilileri refakat etmişlerdir.

3. Türkiye Başbakanı ve Bayan Ulusu Parlamento Binasında düzenlenen bir merasimle karşılanmışlardır. Hükümet üyeleri, diğer Malezya erkânı, Diplomatik Misyon Şefleri ve yüksek düzeydeki yetkililer bu törende hazır bulunmuşlardır.

4. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı ve Bayan Ulusu Istana Negara'da Majesteleri Yang Di Pertuan Agong ve Raja Permaisuri Agong tarafından büyük bir samimiyetle kabul edilmişlerdir.

5. Ziyaret sırasında Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı Milli Anıt'a bir çelenk koymuştur. Başbakan ve eşi Bayan Ulusu, Uluslararası İslam Üniversitesini, Malezya Teknoloji Üniversitesini, bir palm yağı rafinerisini, Bayan Lepas Serbest Ticaret Bölgesini, Trolakdaki Felda Toprak Gelişim ve Yerleşim Projesini ve Kuala Lumpur ve Penang'daki diğer ilginç yerleri ziyaret etmişlerdir.

6. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanına Başbakanlık Makamında Malezya'nın sosyo-ekonomik kalkınma plan ve projeleri hakkında bilgi verilmiştir. Türkiye Başbakanı yerli iş çevrelerinin temsilcileri ile de tanışmıştır. Bu münasebetle, Türk iş ve sanayi çevrelerinin ileri gelen mensupları da hazır bulunmuşlardır. Ziyaretin sonunda Türk Başbakanı mahalli ve uluslararası basın için bir konferans vermiş ve Malezya'ya resmi ziyareti sırasında Malezya Başbakanı ve diğer Bakanlar, devlet adamları ve resmi şahıslar ile yapmış olduğu görüşme ve temaslardan duyduğu memnuniyeti belirtmiştir.

7. Başbakan ve Bayan Ulusu Penang'a gitmişler ve burada Penang Eyaleti Valisi Tun Datuk Dr. Haji Awang Bin Hassan ve eşi Toh Puan Datin Hajjah Khadi Jah Binti Dato' Abdul Rahman'ı ziyaret etmişlerdir.

8. İki Başbakan, dost ve samimi bir hava içinde ikili ve iki tarafı ilgilendiren bölgesel ve uluslararası meseleler hakkında görüş teatisinde bulunmuşlardır. Başbakanların görüşmeleri sırasında Bakanlar ve iki Hükümetin yüksek düzeyli görevlileri hazır bulunmuşlardır.

9. İki Başbakan, özellikle ikili ticari ve ekonomik, Sivil Havacılık, Eğitim ve Kültür alanlarındaki ilişkilerde son zamanlarda görülen olumlu gelişmelerden duydukları memnuniyeti ifade etmişler ve bilhassa ticaret hacminin arttırılması ve çeşitlendirilmesi ve yatırım, ortak girişimler, gemicilik ve müteahhitlik sahalarında işbirliği çabalarının şumulünün genişletilmesi hususundaki arzularını tekrar etmişlerdir. Taraflar bu ve diğer alanlarda iki ülke halkının yararına olan faaliyetleri yoğunlaştırmak üzere lüzumlu her türlü tedbiri almak konusunda mutabık kalmışlardır. Bu münasebetle, iki ülke ticari ve iktisadi kuruluş temsilcilerinin doğrudan temaslarının geliştirilmesinin önemini vurgulamışlardır. İki Başbakan ticaretin, yatırımların ve diğer iktisadi ilişkilerin geliştirilmesinde özel sektörün rolünün önemi üzerinde durarak, iki ülke iç çevrelerini, doğrudan temaslarını ve mübadelelerini genişletmek ve yoğunlaştırmak ve bu tür işbirliği için bütün imkanları kullanmak hususunda teşvik etmişlerdir. İki Başbakan, bu amaçla 1984 İlkbaharından önce ticaret ve sanayii alanındaki Türk Kamu ve Özel Sektör mensuplarından oluşan bir heyetin Malezya'yı ziyaret edeceğini memnuniyetle kaydetmişlerdir.

İki Başbakan, ziyaretin akabinde Türkiye-Malezya Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonunun ikinci toplantısının 1984 İlkbaharında Kuala Lumpur'da yapılacağını kaydetmişlerdir.

10. İki Başbakan, Deniz Ulaşım Anlaşmasının ve Kültürel Değişim Programının imzalanmasını iki ülkenin karşılıklı yararına olan işbirliğini daha da geliştirmeye yönelik olumlu birer adım olarak memnuniyetle karşılamışlardır.

11. Başbakanla, uluslararası iktisadi ve siyasi durumu ve özellikle kendi bölgelerini ilgilendiren ve ezcümle Ortadoğu sorunu, Lübnan ve Afganistan'ın durumu, İran-İrak savaşı ve Kampuçya sorununa ilişkin son gelişmeler ile ilgili konuları ve dünya ekonomisinin karşılaştığı sorunları gözden geçirmişlerdir. Başbakanlar, bu sorunların uluslararası barış ve güvenliği tehdit ettiği konusundaki endişelerini dile getirirken, bunların, eşitlik, egemenliğe ve toprak bütünlüğüne saygı, başka ülkelerin içişlerine karışmama ve müdahale etmeme ve uyuşmazlıkların çözümünde kuvvete başvurmama temel ilkeleri çerçevesinde çözümlenmesi konusundaki zorunluluğu vurgulamışlardır.

12. Malezya Başbakanı Türkiye Başbakanına Güney Doğu Asya'daki son gelişmeler konusunda bilgi vermiştir. Taraflar, Kampuçya'da devam eden işgali bütün bölgede barış ve güvenliği ciddi şekilde tehdit

eden bir durum olarak görmüşlerdir. Kampuçya sorununa bütün yabancı kuvvetlerin Kampuçya'dan çekilmesini ve Kampuçya halkının kendi kaderini serbestçe tayin etmesi hakkını kullanmasını öngören kapsamlı bir siyasi çözümün süratle bulunması gereğini tekrarlamışlardır. Böyle bir çözümün Güney Doğu Asya'da Barış, Özgürlük ve Tarafsızlık Bölgesinin kurulmasına mani ciddi bir engeli ortadan kaldıracığını öngörmüşlerdir.

13. Orta Doğu'daki duruma ilişkin olarak, taraflar devam eden İsrail saldırganlığını ve yayılmacılığını şiddetle kınamışlar ve adil ve kalıcı bir barışın, ancak Filistin halkına kendi vatanlarında bağımsız devletlerini kurmak hakkı da dahil, vazgeçilmez haklarının geri verilmesi ve İsrail'in, kutsal Kudüs dahil işgal edilen bütün Arap topraklarından tamamen geri çekilmesi esaslarına dayalı olarak kurulabileceğini tekrar etmişlerdir. İki lider, 1982 Eylül ayında Fez'de toplanan Arap Zirvesinde kabul edilen «Sekiz Nokta Deklerasyonu»nu tamamen desteklediklerini ifade etmişlerdir.

14. Başbakanlar, Filistin Halkının meşru temsilcisi olan Filistin Kurtuluş Örgütüne desteklerinin devam ettiğini teyit etmişler ve FKÖ'nün bütün barış süreçlerine ve müzakerelerine katılması zorunluluğunu tekrarlamışlardır. Filistin sorununa adil kapsamlı ve kalıcı bir çözümün bulunabilmesi için Uluslararası Topluluğun bütün üyeleri ile çabalarını koordine etmek konusundaki kararlılıklarını tekrarlamışlardır.

15. Başbakanlar, İsrail'in Lübnan'ı istilası ve halen devam eden işgali kınamışlar ve Lübnan'dan yabancı kuvvetlerin derhal çekilmesi, Lübnan'ın egemenliğinin, bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün yeniden tesisi ve ayrıca, Lübnan Hükümetinin kendi toprakları üstündeki otoritesinin güçlendirilmesi ve genişletilmesine yönelik bütün çabaların desteklenmesi gerektiğini teyid etmişlerdir.

16. Başbakanlar, dünya barış ve güvenliğini tehdit etmeye devam eden Afganistan'daki durumu gözden geçirmişlerdir. Taraflar, soruna Afgan halkına kendi kendini idare etme hakkının verilmesini, yabancı askerlerin ülkeden geri çekilmesini ve mültecilerin güven içinde ve hayriyetli bir biçimde gönüllü olarak ülkelerine dönmelerini temin edecek bir siyasi çözüm bulunması gerektiği hususundaki inançlarını tekrarlamışlardır. Taraflar, soruna müzakereler yoluyla siyasi bir çözüm bulunması için BM Genel Sekreterinin girişimlerini desteklediklerini ve takdirle karşıladıklarını ifade etmişlerdir.

17. Başbakanlar, İran ve Irak arasında hala devam eden savaş konusunda derin endişelerini teyid etmişlerdir. Taraflar, bu iki İslam ülkesi arasındaki feci duruma son vermek için barışçı bir çözüm bulunması konusundaki ümitlerini de ifade etmişlerdir. Bu meyanda, taraflar bu kardeş savaşına adil ve şerefli bir çözüm bulunması için İslam Konferansı

Örgütü tarafından gösterilen çabaları ve diğer girişimleri desteklediklerini teyid etmişlerdir.

18. Başbakanlar, İslam Konferansı Örgütünün faaliyetleri konusunda görüş teatisinde bulunmuşlardır. İslam Konferansı Örgütünün, özellikle dünyada barış, gelişme ve istikrara yapmakta olduğu anlamlı katkıyı artırması için kuvvetlendirilmesine çalışmak hususundaki azimlerini teyid etmişlerdir.

19. İki lider halihazır uluslararası durumu gözden geçirirken, dünya ekonomisinin yeniden inşaa ve canlanması yolunda Müslüman ve diğer bütün gelişmekte olan ülkelerin kendilerine yeterliliklerini arttırılması için, bu ülkeler arasındaki ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesi gereğini vurgulamışlardır.

20. İki Başbakan nereden kaynaklanırsa kaynaklansın bütün terörist eylemler şiddetle kınamışlar ve terörizmi önlemek ve terörizmle mücadele etmek üzere etkin bir ikili ve çok taraflı işbirliği gereğinde anlaşmışlardır. Taraflar, nerede ve ne zaman meydana gelirse gelsin terörist eylemler karşısında kesin bir tutum takınmak ve ülkelerinde karşılıklı olarak bütün diplomatik, konsüler ve diğer temsilcilerin güvenlik ve korunmalarını etkinlikle sağlamak üzere gerekli bütün önlemleri almak yolundaki kararlılıklarını ifade etmişlerdir.

21. Malezya Başbakanı, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanına Malezya'nın Antartika konusundaki görüşleri ve önümüzdeki 38 inci BM Genel Kurulunda bu konuda Malezya'nın yapacağı girişim hakkında bilgi vermiştir. Türkiye Başbakanı, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin bu konuda kapsamlı bir inceleme yapmasına ilişkin isteğinde Malezya'yı desteklemeyi kabul etmiştir.

22. Başbakan Bülend Ulusu, Malezya Başbakanı Datuk Seri Dr. Mahathir'e, Malezya Hükümetine ve kardeş Malezya halkına ziyaret sırasında kendisine, Bayan Ulusu'ya ve heyeti üyelerine karşı gösterilen sıcak alaka ve misafirperverlik için takdirlerini ifade etmiştir.

23. Başbakan Bülend Ulusu, Türkiye Cumhurbaşkanı adına, Mujesteleri Yang Di Pertuan Agong ve Raja Permaisuri Agong'u Türkiye'ye resmi bir ziyarette bulunmaya davet etmiştir. Davet memnuniyetle kabul edilmiştir.

BASIN TOPLANTISI

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı ile ilgili Madrid Toplantısı ve Tunus ziyaretim hakkında kısaca bilgi sunmak istiyorum.

Madrid'de 1980 sonbaharından bu yana devam eden çalışmalar, bir KAPANIŞ BELGESİ'nin kabulü ile 9 Eylül'de tamamlanmıştır.

«Kapanış Belgesi», 1975 Helsinki Nihai Senedinde yer alan hususları geliştiren, tamamlayan bir belgedir.

Tabiatıyla Madrid Kapanış Belgesinin kabulü ile mevcut sorunlar ortadan kalkmış değildir. Ancak bugünkü gergin ortamda Doğu-Batı diyalogunun devam ettiğini kanıtlaması dahi önemlidir.

Madrid Kapanış Belgesi'nde yer alan çeşitli konular meyhanında terörizme değinmek isterim. Katılan ülkeler Kapanış Belgesinde terörizmi açıkça kınamaktadırlar. Terörizmi ortadan kaldırmak için işbirliği yapmaya ve etkin tedbirler almaya kararlı olduklarını açıklamaktadırlar. Bu çerçevede, topkrları üzerinde başka ülkelere yönelik terörist faaliyetlerin kaynaklanmasına izin vermeyeceklerini ve bu amaçla gerekli bütün tedbirleri alacaklarını belirtmektedirler.

Terörist faaliyetleri teşvik veya düzenleyen kişi, grup ve örgütler de bu tedbirlerin kapsamına alınmıştır.

Katılan ülkelerden birindeki meşru düzeni şiddet kullanarak yıkma-ya yönelik terörist eylemlere veya diğer yıkıcı faaliyetlere doğrudan veya dolaylı biçimde yardımda bulunmaktan da kaçınılacaktır.

Madrid'de sağlanan dikkate değer bir gelişme, AGİK sürecinin devamlılığının karara bağlanmasıdır. Bundan böyle Madrid benzeri gözden geçirme toplantıları devam edecektir. Böylece, örneğin, terörizm konusundaki hükümlerin uygulanmasını izlemek imkanı doğacaktır.

Madrid'deki bir diğer önemli gelişme, Avrupa Silahsızlanma Konferansı (ASK) yapılması konusunda varılan mutabakattır. Buna göre, gerekli hazırlıklar yıl sonuna kadar tamamlandıktan sonra ASK Ocak 1984'de Stokholm'de çalışmalarına başlayacaktır. Bu Konferansın iki safhalı olması öngörülmektedir. İlk aşamada, «güvenlik ve güven artırıcı önlemler» müzakere edilecektir. Bu önlemler, manevra veya birlik intikallerinin bildirimini, askeri tatbikatlara gözlemci gönderilmesi şeklinde güven artırıcı ve sürpriz saldırı endişesini azaltıcı hususları kapsamaktadır. Konferansın ikinci aşaması, konvansiyonel kuvvet ve silahları kapsayacak silahsızlanma görüşmelerine yönelik olacaktır.

ASK, yürütülmekte olan Stratejik ve Orta Menzilli Silahların Sınırlandırılması Müzakereleri ile Karşılıklı ve Dengeli Kuvevt İndirimi görüşmeleri gibi önemli müzakerelerden biri olmaya namzettir. Amacı, askeri alanda müştereken alınacak tedbirler ile istikrarı takviye etmek, yanlış anlama ve değerlendirmelerden kaynaklanabilecek kuşku ve gerginlikleri peşinen önlemektir.

Madrid'ten sonra resmi bir ziyaret yapmak için Tunus'a geçtim. Tunus Dışişleri Bakanı Sayın Caid Essebsi ile başta ikili ilişkiler olmak üzere, bölgesel ve uluslararası durum hakkında geniş ve yararlı görüşmelerde bulunduk.

Sayın Essebsi ile, ikili ilişkilerimizdeki gelişmeyi daha da hızlandırma imkanlarını araştırmak hususunda mutabık kaldık. Kendisi ile, Orta-Doğu sorunu, Magrep'teki gelişmeler, Chad'daki durum, İran-İrak savışı, Avrupa Güvenliği ve uluslararası ekonomik durum üzerinde görüşteatisinde bulunduk. Uluslararası ve bölgesel sorunlar karşısında görüşlerimiz arasında büyük bir yakınlık bulunduğunu, tutum ve yaklaşımlarımızın aynı düşünce ve kaygılardan kaynaklandığını müşahade ettik. Lübnan'daki durum üzerinde özellikle durduk. Türkiye gibi Tunusda, Lübnan'daki gelişmelerden büyük endişe duymakta, Orta-Doğu sorununun çözümlenmesi çabalarını da sekteye uğratan bu tehlikeli gidişin durdurulmasını ve Lübnan'ın egemenliği, toprak bütünlüğü ve birliğinin sağlanmasını dilemektedir.

Başbakan Sayın Mzali ile yaptığımız görüşmede daha ziyade ikili ekonomik ilişkilerimiz üzerinde durduk ve bu alandaki işbirliğimizi siyasi ilişkilerimizin ulaşmış olduğu yüksek düzeye çıkarmak hususunda karşılıklı arzu ve kararlılığımızı teyd ettik.

Ziyaretimin sonunda Tunus Cumhurbaşkanı Sayın Burgiba tarafından kabul olundum. Sayın Burgiba'nın Türk Tarihi, Atatürk ve reformları, ülkemizin kaydettiği gelişmeler, Türk-Tunus ilişkilerinin ulaştığı düzey hakkındaki görüş ve düşüncelerini bizzat kendilerinden dinlemek benim için büyük bir mazhariyet oldu.

Sayın Tunus Başbakanı ve Dışişleri Bakanı ile yaptığım görüşmelerin yanı sıra, ziyaretimin son gününde Milli Ekonomik Bakanı Sayın Lasram ile de ikili ekonomik ilişkilerimizi ele aldım.

Tunus ile, özellikle son iki yıldır geliştirdiğimiz ekonomik işbirliği süreci, somut sonuçlar vermeye başlamıştır. Ticari alanda belirgin bir gelişme gözlenmektedir. Ticaret hacmi, bu yıl içinde iki misline çıkma temaylündedir. Tunus'tan fosfat alımlarımızı arttırabildiğimiz ölçüde çok daha yüksek bir ihracat düzeyine ulaşmamız mümkün olacaktır. Bu alanda sevindirici bir diğer husus, ihracatımız içinde sanayi ürünlerimizin payının giderek artmasıdır.

Sanayi alanında ise, Tunus ile çeşitli işbirliği projelerimiz mevcuttur. Bunlar arasında, Türkiye'de kurulacak suni gübre kompleksi, çeşitli firma ve kuruluşlarımızın Tunus'da gerçekleştirecekleri pamuklu dokuma, buzdolabı ve kompresör tesisleri yer almaktadır.

Müteahhitlik hizmetlerinde de, ilk kez firmalarımızın Tunus'ta önemli inşaatlar gerçekleştirmesi ihtimali belirmiştir.

Ekonomik işbirliğimizi daha da geliştirmek için ulaştırma dar boğazını mutlaka aşmamız ve iki ülke arasında düzenli ve doğrudan gemi seferleri ve hava bağlantısı kurmamız gerekmektedir. Bu amaçla iki ülke Ulaştırma Bakanlarının kısa bir süre içinde biraraya geleceklerini ümit ediyoruz.

Tunus'u ziyaretim sırasında, halen bu ülkede ikamet etmekte bulunan FKÖ Lideri Sayın Arafat ile de görüştim. Kendisi ile Orta-Doğu ve Arap sorunları üzerinde etraflı bir görüş teatisinde bulunduk.

Filistinlilerin haklı davalarını bütün imkanlarımız ile desteklemeye devam edeceğimizi ifade ettim.

Merkezi Tunus'ta olan Arap Ligi'nin Genel Sekreteri Chadli Klibi ile de bir görüşme yaptım. Kendisi ile Orta-Doğu ve Arap sorunları konusunda gayet yararlı bir görüş teatisinde bulunduk.

DIŞIŞLERİ BAKANİ İLTER TÜRKMEN'İN YEMEK KONUŞMASI

Sayın Devlet Danışmanı ve Dışişleri Bakanı Wu Xueqian,

ÇHC Heyetinin Değerli Mensupları,

Sayın Konuklar,

Zat-ı Alilerini ve beraberindeki heyetin değerli üyelerini Türkiye'mizde görmekten ve ağırlamaktan Şeref ve mutluluk duyuyoruz.

Türkiye-ÇHC ilişkilerinin son yıllarda belirgin bir hızla geliştiğini memnurlukla miŐahade etmekteyiz. Her alanda iŐbirliđimiz ve temaslarımız artmaktadır. Bunda milletlerimizin birbirlerine karşı besledikleri, tarihten kaynaklanan saygı ve dostluk hislerinin de etkisi olduğunda Şüphesizdir.

Bugün bizlere dıŐen görev, aramızdaki büyük coğrafî mesafeye rağmen, yüzyıllarca önce kurmayı baŐardığımız ve ipek yolu ile simgelenen ilişki ve işbirliğini yeniden canlandırmak ve daha da ileri götürmektir.

İlişkilerimizdeki gelişmenin, farklı ekonomik ve sosyal sistemlere bağlı olmalarına rağmen, ulusal kalkınmalarını içte ve dışta istikrar ve barış ortamı içinde gerçekteŐtirmeyi özleyen ve bu yolda gayret gösteren ülkelerimizin karşılıklı menfaatlerine uygun düŐtüđüne inanıyorum. Türkiye ile ÇHC arasındaki barışçı ilişkiler, aynı zamanda Türkiye'nin kuruluşundan bu yana Cumhuriyetimizin kurucusu Büyük Atatürk'ün «Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesi doğrultusunda izlemekte olduğu politika ile de uyum halindedir.

Geçen yılın sonunda Cumhurbaşkanımız Sayın Kenan Evren'in ülkenize yapmış oldukları ve il iŐkilerimizde çok önemli bir aşama teşkil eden ziyaretten bugüne kadar geçen devreye bir göz atacak olursak, bir yıldan daha kısa bir zaman zarfı içinde ülkelerimiz arasında Bakan düzeyinde üç ziyaretin gerçekteŐtiđini yüksek düzeyli bir Türk Askerî Heyetinin ülkenize başarılı bir ziyarette bulunduğunu, çeşitli kültürel ve teknik alanlardaki temasların yanısıra, Türkiye'de ilk kez, büyük bir ilgi ve takdirle karŐılanan Çin ihraç mamülleri sergisinin açıldığını görmekteyiz. Yüksek seviyedeki temaslarımıza, Şimdi de, Ekselanslarının ziyaretinin eklenmesi anlamlı bir gelişme teşkil etmektedir. Temaslarımız, birbirimizi daha iyi tanıyıp anlayabilmeyi ve ilişkilerimizdeki geniş potansiyeli sürekli olarak gözden geçirerek her iki tarafa da yararlı işbirliği noktalarını tespit ve bunların azami ölçüde gerçekteŐtirilmesi imkanlarını araŐtırmayı amaçlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında, Şimdiye kadar aldığımız sonuçlar memnurluk verici olmuştur. Bu gidişin önümüzdeki yıllarda da devam edeceğini umuyoruz.

Ekselans,

Ülkelerimiz arasındaki bu memnuniyet verici ve olumlu gelişmelerin benzerini, genel uluslararası ortamda görmemek üzüntü vericidir. Bundan bir süre önce her ikimiz de New York'da B.M. Genel Kurul Toplantısına katıldık. Bu vesile ile meslekdaşlarımız ile yaptığımız çeşitli temaslar ve Genel Kurul'dan aldığımız izlenim, bugün uluslararası durumun çok nazik ve tehlikeli bir dönemden geçtiği, artık kronik hale gelmiş ihtilafların halledilmemesi bir kenara, bunlara yenilerinin de eklenmekte olduğu yolundaki görüşümüzü teyid etmektedir. Uluslararası politikanın gerçekleri ve bugünün şartları gözönüne alındığında, bütün ülkeler gibi Türkiye ve Çin de kendilerinden coğrafi olarak uzak yerlerde vuk'u bulan olayları, «bu bizi ilgilendirmez» diyerek bir köşeye itmektedirler. Dünyanın en uera köşesinde çıkan bir meselenin birdenbire günlük yaşantımızı etkiler hale geldiği bir dönemde yaşamaktayız. Buna ilaveten bugün karşılaşmakta olduğumuz tehlikeli bunalımların bir yandan Türkiye'nin, diğer yandan ise ÇHC'nin sınırlarına bitişik yörelerde olması dikkat çekicidir. Şunu rahatlıkla belirtebilirim ki, karşı karşıya bulunduğumuz tehlikeli sorunların en önemlileri ülkelerimizin çok yakınında cereyan etmekte ve istemesek de bizi doğrudan etkilemektedir. Bu durum, ülkelerimiz için her zamankinden daha fazla dikkatli, uyanık ve tedbirli olmak zorunluğunu doğurmaktadır.

Türkiye, Arap-İsrail anlaşmazlığının ve Filistin sorununun bölgede yarattığı güvensizliği ve tehlikeyi yıllardır endişe ile izlemektedir. İsrail'in yaşam hakkını, başkalarının sırtından sağlamak gibi kısır ve dar görüşlü bir yolda ısrar etmesi sorunların uzamasına ve yeni boyutlara ulaşmasına yol açmaktadır. Türkiye, Orta Doğu sorununun kalıcı bir çözüme kavuşması için İsrail'in işgal altında tuttuğu Arap topraklarından çekilmesi ve Filistinlilerin bütün meşru haklarının tanınması gerektiğine inanmaktadır.

Bölgenin en müreffeh ve huzurlu bir ülkesi olan Lübnan'ın bugün içinde bulunduğu karmaşık durum bölgede mevcut istikrarsızlığı daha da arttırmıştır. Orta Doğu bölgesinin istikrarında önemli bir yeri olan Lübnan'ın bağımsızlığı ve egemenliğinin korunması ve toprak bütünlüğünün sağlanması için Lübnan'daki işgalci İsrail kuvvetlerinin ve diğer kuvvetlerin bu ülkeyi teketmeleri ve kendi kader ve düzenini sağlamakta onu serbest bırakmaları yolundaki çabaların olumlu sonuca varmasını diliyoruz.

Diğer taraftan, yine bölgemizde Irak ve İran gibi iki dost ve kardeş ülkenin son derece yıkıcı bir savaz içinde olmaları bize elem vermektedir. Türkiye olarak şimdiye kadar bu savaşın sona erdirilmesi için ikili ve çok taraflı çabalar çerçevesinde elimizden geleni yaptık. Müsait bir ortam çıktığı takdirde bundan sonra aynı istikamette çaba göstereceğimiz tabiidir.

Türkiye sınırlarının hemen ötesindeki bu ihtilafları olduğu kadar, dünya barışını ciddi surette tehdit eden diğer sorunları da yakından izlemektedir. Bu çerçevede Afganistan ve Kampuçya sorunlarının barışçı bir biçimde halli, bu ülkelerdeki yabancı işgalin kaldırılması ve Afgan ve Kampuçya halklarını kendi geleceklerini serbestçe tayin etmeleri görüşündedir. Bu amaçlara yönelen çabaları şimdiye kadar destekledik, ileride de desteklemeye kararlıyız.

Ekselans,

Bölgelerimizde izlenen barış ve güvenliği tehdit edici olaylar bizleri dünyamızın daha köklü sorunlarından uzaklaştırmamaktadır. Doğu-Batı ilişkilerinde dengeli bir ortama dönülmesi, gerginliğin azaltılması, silahsızlanma çabalarının sadece bir bölgedeki değil, bütün dünyadaki genel güvenliği arttıracak biçimde sürdürülmesi hepimiz için önemli konulardır. Diğer taraftan, uluslararası ekonomik düzendeki dengesizlikler ve bu dengesizlikleri giderici önlemler üzerinde bir görüş birliği sağlanamaması gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki uçurumu derinleştirmekte, GYÜ'lerin ekonomik durumlarını kötüleşmesine neden olmaktadır. Bu ülkelerin bir çok sosyal problemlerle karşılaşması, iç istikrarsızlıklara ve dünyada yeni gerginliklere yol açılması sonucunu doğurmaktadır.

Sayın Bakan,

Ülkemizde kalacağımız kısa süre zarfında ikili ilişkilerimizi olduğu kadar, sözünü ettiğim uluslararası problemleri de gözden geçireceğiz. Şimdiye kadar yaptığımız temaslar Türkiye ve Çin arasında bu konularda aynı veya yakın görüşlerin paylaşıldığını ortaya koymuştur. Bu durumda bir değişiklik yoktur. Ancak her gün değişen uluslararası şartlar çerçevesinde bütün bu konularda Çin'in değerlendirmelerini, teşhislerini ve fikirlerini dinlemek bizim için her zaman yararlı olmuştur ve olacaktır.

iZyaretinizin başarılı geçmesi ve bu arada ilk kez geldiğiniz ülkemizi biraz olsun görüp tanıyabilmeniz en büyük arzumuzdur.

Kadehimi ÇHC Cumhurbaşkanı Ekselans Li Xiannian, ÇHC Başbakanı Ekselans Zhao Ziyang'ın şerefine, sağlığına ve dostum Ekselans Wu Xueqian ve mesai arkadaşlarının şerefine ve başarısına, Çin halkının refah ve mutluluğuna, Türk ve Çin halkları arasındaki dostluğa kaldırım.

**SAYIN CUMHURBAŞKANIMIZIN ÜRDÜN KRALI
MAJESTE HÜSEYİN BİN TALLAL'IN İLK GÜN
ONURLARINA VERECEKLERİ AKŞAM YEMEĞİNDEKİ
KONUŞMALARI**

Majesteleri,

Nazik davetinize icabetle Haşimi Ürdün Krallığını ziyaret fırsatını bulduğum için çok mutluyum. Ülkelerimizi ortak bir tarih, ortak manevi bağlar ve iki milletin birbirlerine duydukları takdir ve kardeşlik duyguları yakınlıktır. Halkımızın Majesteleri ve asil Ürdün halkına karşı derin sevgisini geçen yıl Türkiye'ye gelişinizde bizzat müşahade ettiniz. Büyük pederiniz Kral Abdullah 1937 yılında Türkiye'ye gelerek Türkiye'nin kurucusu Atatürk ile görüşmeleri, ilişkilerimizde bugüne kadar devam ettirdiğimiz bir dostluğun başlangıcı olmuştur. Haşimi tahtına geçtiğinizden beri ülkemizi bir çok kere ziyaret ettiğinizi, Türkiye'ye önem ve değer verdiğinizi biliyoruz. Biz Türkiye'de Majestelerini dirayetli, kuvvetli ve cesur bir lider, üstün bir devlet adamı olarak tanıyoruz.

Amman'a gelişim Orta Doğu bölgesinin en vahim ve buhran içinde kalkalandığı bir devreye rastlamaktadır. Ciddi sarsıntılar içinde olan bölgemizin barış ve istikrarına yönelik yeni tehditler ve tehlikeler karşısındayız. Hepimizin aynı kaygılarla, aynı amaca doğru ulaşmamız gerekirken, bölgedeki devletler her zamankinden fazla bölünmüş durumdadırlar. Orta Doğu bugün dünya barışının en ağır sınavını geçirdiği bir yerdir. Doğuyla-Batı arasında karşılıklı itimatsızlık yeni gerginliklere yol açarak silahlanma yarışını körüklerken, Orta Doğu büyük devletlerin çatışma alanı olabilecek patlamalar arefesinde görünmektedir. Bunları önlemek için biz Türkiye olarak elimizden geleni yapmaya kuşkusuz hazırız, fakat Arap devletleri arasında fikir beraberliği ve dayanışma olmadığı sürece çabalarımızın semere vermesini bekleyemeyiz. Siz, bu bölgenin barış ve ahengi için bütün ömrünüzce durmadan dinlenmeden çalışmış bir lidersiz. Bu aşamada Majesteleri ile yaptığımız görüş teatisi bizim için çok büyük değer taşımaktadır.

Filistinli kardeşlerimizin makûs talihi bizi son derece üzmektedir. Onların haklı davalarını ve self-determinasyon haklarını daima destekledik ve desteklemeye devam edeceğiz. Arap ülkeleri arasındaki bölünmelere ek olarak Filistinlilerin de kendi aralarında bölünmeleri hepimiz için hazin bir gelişmedir. Orta Doğu sorununun özünde Filistin meselesinin bulunduğu unutulmamalıdır. Arap ve Filistin halklarının gaspedilen

haklarının iadesi, Orta Doğu'da kapsamlı ve kalıcı bir barışın tesisinin vazgeçilmez şartıdır. Bu şartın gerçekleşmesi İsrail'in 1967'de işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesine ve Filistinlilerin kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasına bağlıdır.

Bugünkü koşullar altında ise, aksi yönde bir gelişmeye şahit oluyoruz. İsraili işgali altındaki topraklarda mevcudiyetini ve hakimiyetini gittikçe sağlamlaştırmıştır, bu toprakların demografik yapısını yeni yerleşme merkezleri kurarak değiştirmekte, yeni yeni oldu bittiler yaratmaktadır. Batı Yakası ve Gazze'deki emrivakilerini sürdürmekle kalmayarak Güney Lübnan'ı da işgali altında bulundurmaktadır. Şartlar güç olmakla beraber yeni buhranların ve parçalanmaların önlenmesi, kuşkusuz barış sürecinin yeniden başlatılmasını gerektirmektedir. Barış sürecinin başarılı olması bizim kanaatimizce, herşeyden önce Araplararası dayanışma ve beraberliğin yeniden kurulmasına bağlıdır. Bu şart gerçekleşmedikçe girişilecek atılımların Arapların hak ve çıkarlarını koruyacak sonuçlara ulaşması çok zor olacaktır. Herhalukarda bundan sonraki aşamalarda Majestelerinin tecrübe ve basiretinin çok önemli bir unsur olacağına inanıyoruz.

Lübnan faciası bizi derin bir yeise düşürmüştür. Lübnan'ın bağımsızlık, egemenlik ve toprak bütünlüğünü destekliyoruz. Buradaki İsrail birliklerinin ve diğer kuvvetlerin vakit geçirmeksizin Lübnan'ı terketmeleri zaruridir. Aksi takdirde Lübnan, kendi çetrefil iç sorunlarını çözecek milli uzlaşmasını sürekli bir şekilde sağlayamayacağı gibi Lübnan'daki rekabetler, gerginlikler ve çatışmalar daha geniş boyutlu bir buhrana dönüşebilir.

İran ve Irak arasında üç yıldır süregelen ve her iki tarafa da ağır can ve kaynak kaybına neden olan savaş bölgemizdeki diğer bir üzüntü kaynağıdır. Bu savaş, sonuçları bütün bölgeyi etkileyecek bir merdivenleşme ve genişleme tehlikesine kapıyı devamlı surette açık bırakmaktadır. Bu bakımdan savaşın inatla sürdürülmesinin münhasıran ilgili tarafların değil, diğer bölge ülkelerinin de uzun vadeli çıkarlarına uygun olmadığı görüşündeyiz. Türkiye, dostane ilişkiler idame ettirdiği bu iki komşusu arasındaki savaşta titiz bir tarafsızlık politikası gütmektedir. Temennimiz, kardeş kavgasını biran önce son bulmasıdır. Bu amaca hizmet etmek için üzerimize düşen görevi yerine getirmeye her zaman için hazır olduk, halen de hazırız.

İslam dünyasının içinde bulunduğu sorunlar, maalesef şimdiye kadar değindiklerimizden ibaret bulunmamaktadır. Bu aynı alemin mensuplarını birbirleriyle kenetlenmeye sevketmesi gereken amiller bir türlü mevzii anlaşmazlıkların yarattığı engelleri aşamamaktadır. Nedense, birlikten kuvvet doğar prensibini uygulayamıyor, bunun olumsuz sonuçlarına katlanmayı tercih ediyoruz.

Bu çerçevede değinmek istediğim bir konu, Kıbrıs'taki soydaşlarımızı ilgilendiren son gelişmelerdir. Kıbrıs Cumhuriyetinin kurucu ortağı olan Türk toplumu, uzun süren bir benlik ve haysiyetini koruma mücadelesini sürdürdükten ve Rumlar tarafından dışına atıldığı Cumhuriyete federal bir çatı altında tekrar dönebilmek için sabırla uğraştıktan sonra, Kıbrıslı Rumların anlaşmaya yanaşmayıp sorunu uluslararası forumlarda Kıbrıs Türk toplumunun aleyhine mütemediyen istismar etmeleri karşısında, çareyi Kuzey Kıbrıs'ta kendi devletini kurmakta bulmuştur. Türk toplumu, bu yönde tecelli eden iradesini, serbestçe kullanmak hakkını haizdir ve bu husus hiçbir şekilde münakaşa konusu yapılamaz. Kıbrıslı soydaşlarımız kendi devletlerini kurmakla birlikte, Kıbrıslı Rumlarla adilane bir birleşme için kapıyı açık bırakarak, esas amaçlarını eşit düzeydeki müzakerelerle bir anlaşmaya varmak olduğunu yeterince açıklıkla isbat etmişlerdir.

Türkiye, şimdiye kadar Kıbrıs sorununun halli için en uygun yolun BM Genel Sekreterinin gözetiminde eşit düzeyde yapılan toplumlararası müzakereler olduğunu ısrarla savunmuştur. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kurulması, Ada'da müzakereler yoluyla iki kesimli federal bir devlet tesisi yönündeki barışçı politikamızı hiçbir şekilde etkilememiştir. Mevcut şartlarda, sözkonusu müzakerelerin taraflar arasında eşit düzeyde bir an önce başlatılması ayrı bir önem kazanmıştır. Bu husustaki bütün gayretleri desteklemeye hazır olduğumuzu burada teyiden ifade etmek isterim.

Majesteleri,

Daha önce de ifade ettiğim gibi, Türkiye ile Ürdün arasında mevcut ilişkiler, sağlam temellere dayanmaktadır. Karşılıklı ziyaretler yoluyla en üst düzeyde gerçekleştirmek imkanını bulduğumuz danışma ve görüş teatileri, sadece ikili ilişkilerimizin daha da geliştirilmesine yardımcı olmakla kalmayıp, bizim yönümüzden çeşitli uluslararası sorunlara yaklaşımımızda kıymetli bir ilham kaynağını teşkil etmektedir. Ekonomik ve ticari alanda ilişkilerimiz giderek gelişmektedir. Bunları her iki ulusun da refaha ulaşmasına daha iyi hizmet edecek seviyelere çıkartmaya hazırız ve bunu candan arzuluyoruz. Aynı şekilde, kültürel alanda mevcut ilişkileri çeşitlendirip, takviye etmek, uluslarımız arasındaki ortak duyguların daha somut hale gelmesine yardımcı olacaktır.

Türkiye-Ürdün ilişkilerinin kapsamı ve seyir yönü diğer ülkeler için örnek teşkil edebilecek niteliktedir.

İstikbal için en iyi temenniler ile Majestelerine ve kardeş Ürdün halkına en kalbi dostluk hislerimi sunarım.

4. Tarihçeye Geçmesi Uygun Görülen Diğer Hususlar

- A. Yurtdışı İşçi Sorunlarına İlişkin Temaslar
- B. Dış Temsilciliklerimize Kayıtlı Vatandaş Sayıları
- C. Kültürel Faaliyetler
- D. Hudut Meseleleri
- E. Emlak Meseleleri
- F. Yü İçinde Yürürlüğe giren Hukuki Sözleşmeler

A. YURTDIŞI İŐŐİ SORUNLARINA İLİŞKİN TEMASLAR

★ Berlin Belediye Başkanı Richard Von Weizsaecker'in 27 Mart - 9 Nisan 1983 tarihlerinde Tőrkiye'yi ziyaretle, iŐŐİ vatandaşlarımızın sorunları üzerine üst düzeyde yaptığı görüşmeler.

★ Berlin Parlamentosu «Yabancılar Sorunları Komisyonu» Başkanı Jür- gen Dittberner başkanlığında 7 kişilik bir Parlamenterler Heyetinin 30 Mayıs - 5 Haziran 1983 tarihlerinde ölkemizi ziyaretle, yetkili makamlarımızla yaptıkları görüşmeler.

★ F. Almanya Çalışma ve Sosyal Düzen Bakanı Norbert Blüm'ün 3 - 5 Temmuz 1983 tarihlerindeki ziyaretinde, Federal Hükümetin yabancı iŐŐİler politikası ile iŐŐİlerimizin sorunları hakkında görüş teatisi.

★ F. Almanya İŐİŐleri Bakanı Dr. Friedrich Zimmermann'ın 18 - 21 Temmuz 1983 tarihli ziyareti; Federal Hükümetin yabancılar politikası ve Hükümetimizin görüşü hakkında teatisler.

★ AŞağı Saksonya Eyaleti Kùltür ve EĞitim Bakanı Georg Berndt Oschatz'ın M.E. Bakanımızın davetlisi olarak 29 Eylül - 8 Ekim 1983 tarihli ziyareti; Federal Almanya'daki TőrK çocuklarının eğitimiyle ilgili görüş teatisi.

★ Kuzey Ren Vestfalya Eyaletinin eski Başbakanı ve Friedrich-Ebert Vakfı Yabancılar Sorunları Grubu Başkanı Heinz Kühn'ün 1-6 Ekim 1983 tarihli ziyareti; TőrK iŐŐİlerinin entegrasyon ve eğitim sorunları üzerinde görüş teatisi.

★ Bavyera Eyaleti Kùltür Bakanı Prof. Dr. Hans Meier'in 6-10 Ekim 1983 tarihlerindeki ziyareti ve görüşmeler.

★ FDP milletvekillerinden oluşan 4 kişilik bir Alman Parlamento Heyetinin 16-20 Ekim 1983 tarihlerinde yaptığı ziyaret ve görüşmeler.

★ Hollanda Sosyal Uzmanlar Heyeti'nin 15-25 Kasım 1983 tarihlerinde ölkemizi ziyareti; iŐŐİ vatandaşlarımızın sosyal ve kùltürel sorunları hakkında görüş teatisi.

B. T.C. BAŞKONSOLOSLUKLARINA VE BÜYÜKELÇİLİK KONSOLOSLUK ŞUBELERİNE KAYITLI VATANDAŞ (İŞÇİ VE DİĞER) SAYISI (*)

Abu Dhabi BE Kons Şb	300 (bütün BAE)
Amman BE Kon sŞb	3.500
Anvers BK	30.000
Bağdat BE Kons Şb	9.000-12.000
Berlin BK	119.113
Bern BE Kons Şb	7.673
Beyrut BE Kons Şb	7.000
Bingazi BK	15.000
Brazilya BE Kons Şb	410
Bregenz BK	13.855
Brüksel BK	42.000
Buenos Aires BE Kons Şb	1.916
Cenevre BK	7.000
Cezayir BE Kons Şb	150
Cidde BE Kons Şb	100.000
Deventer BK	45.000
Doha BE Kons Şb	150
Düsseldorf BK	170.000
Essen BK	140.000
Frankfurt BK	170.000
Gümülcine BK	180
Halep BK	8.000
Hamburg BK	97.000
Hannover BK	
Helsinki BE Kons Şb	135
Kahire BE Kons Şb	600-700
Karlsruhe BK	115.000
Kopenhag BE Kons Şb	18.000
Köln BK	125.000
Kuveyt BE Kons Şb	3.000
Lagos BE Kons Şb	150
Lefkoşe BE Kons Şb	2.551
Londra B K	30.000
Los Angeles BK	12.000
Lyon BK	40.000
Madrid BE Kons Şb	480
Mainz BK	62.800

(*) Kaynak : Misyonlar, 1983.

Marsilya BK	15.000
Meksiko BE Kons Şb	200
Melburn BK	25.000
Milano BK	
Musul BK	1.340
Münih BK	135.000
Münster BK	140.000
Napoli BK	200
New York BK	140.000
Nürnberg BK	88.000
Oslo BE Kons Şb	3.000
Ottawa BE Kons Şb	8.000
Paris BK	135.000
Rodos BK	530
Roma BE Kons Şb	800
Rotterdam BK	130.000
Salzburg BK	20.000
Selanik BK	5.500
Sidney BK	
Stokholm BE Kons Şb	
Strazburg BK	45.000
Stuttgrat BK	180.000
Şam BE Kons Şb	600
Şikago BK	16.000
Tahran BE Kons Şb	1.648
Tebriz BK	100-300 (ve 1500 TIR Şoförü)
Tel Aviv E Kons Şb	25.000
Tokyo BE Kons Şb	150
Trablus BE Kons Şb	85.000
Vaşington BE Kons Şb	4.770
Viyana BE Kons Şb	36.310
Zürih BK	45.000 - 50.000

C. KÜLTÜREL FAALİYETLER

Yıl içinde aşağıdaki ülkelerle Kültürel Değişim Programları imzalanmıştır :

Polonya	Ankara - 26.2.1983
Mısır	Kahire - 3.4.1983
İngiltere	Ankara - 14.4.1983
İtalya	Roma - 4.5.1983
Romanya	Antalya - 22.5.1983
Çin Halk Cumhuriyeti	Beijing - 1983
Zaire	Ankara (Kültür Anlaşması) - 16.6.1983
Çekoslovakya	Ankara - 25.8.1983
Malezya	Kuala Lumpur - Eylül 1983
İspanya	Madrid - 30.9.1983
Norveç	Ankara - 13.10.1983
Macaristan	Ankara - 4.11.1983

Cumhuriyetimizin 60. Yıldönümünün yurtdışında kutlanması :

★ Karma bir «Türk Sanat Sergisi»; Şam, Kopenhag, Madrid, Prag, Krakow ve Budapeşte'de teşhir edilmiştir.

★ TRT Ankara Radyosu Çok Sesli Korosunun 23.5. - 10.6.1983'de Federal Almanya ve Macaristan'daki konserleri.

★ Devlet Halk Dansları Topluluğunun 1 - 21 Temmuz 1983 tarihli Macaristan, Avusturya, F. Almanya ve Arnavutluk turnesi.

★ Ankara Oda Orkestrasının 4 - 20 Eylül 1983'de F. Almanya, Hollanda, İngiltere ve Polonya'daki konserleri.

Resital ve Konferanslar :

★ Prof. Metin Heper, ABD'de konferanslar, Eylül - Ekim 1983

★ Gülay Uğurata - Suna Kan, Hamburg, 19.5.1983

★ Ayşegül Sarıca, Uzak Doğu, Ekim 1983

★ İdil Biret, Viyana, 12 - 16 Aralık 1983

★ Atilla Manizade - Ergican Saydam, F. Almanya - İngiltere, Mayıs 1983

★ Viyana Kuşatmasının 300. Yıldönümünü anma faaliyetleri, Mehteran Bölüğünün Avusturya ve Polonya'da konserleri.

★ 7. Uluslararası Türk Sanat Konseri, Polonya, Eylül 1983.

★ Turkey-Past Developments and Future Prospects» adlı tanıtıcı broşür.

★ Fransız Daniel Creusot'ya yaptırılan ve temsilciliklerimize dağıtılan «Türkiye'den Bir Gün» adlı film.

Sergiler :

İslam Sanatları Sergisi 20 Nisan - 20 Eylül 1983, İstanbul
Anadolu Uygarlıkları Sergisi, 22 Mayıs - 30 Aralık 1983, İstanbul
«Türk Resim Sergisi», Haziran 1983, Arnavutluk
«Türk Kitapları Sergisi», Kasım 1983, Sofya
«Türk Sanatları Sergisi», Nisan 1983, Amman
«Türk Sanatları Sergisi», Mart 1983, Şam
«Türk Sanatları Sergisi», Haziran 1983, Halep
«Türk Sanatları Sergisi», Aralık 1983 Abu Dhabi-Dubai
«Türk Eliğleri Sergisi», Kasım 1983, Kuveyt
Türk Haftaları (Kültür, Sanat, Film) :
Rawalpindi, 27 Mart
Abu Dhabi-Dubai, 18 Nisan
Kuveyt, 20 Nisan
Budapeşte-Pecs, Haziran
Amman, 15 Eylül
Şam, 20 Ekim
Karaçi, 19 Kasım
Kuveyt, 19 Kasım

Turneler :

Piyanist Arın Karamürsel, Meksika-Küba, Eylül - Ekim
Kemancı Suna Kan, ABD-Avrupa, Kasım - Aralık
Ayşegül Sarıca, Uzak Doğu, Eylül
Nesrin Sipahi, Suriye-Ürdün, Mart - Nisan
Saim Akçıl - Hülya Saydam, Tahran, Şubat
Devlet Klasik Türk Müziği Korosu, Tunus-Cezayir, Kasım - Aralık

Katılan Fuarlar, Festivaller, Törenler :

Varna 16. Uluslararası Koro Yarışması (Birincilik), Mayıs
13. Uluslararası Moskova Film Festivali, Temmuz
Belgrad'da 28. Uluslararası Kitap Fuarı, Ekim
Lidice, «11. Uluslararası Çocuk Resimleri Sergisi (ödül), Mayıs
Bratislava, Tuna'83 Gençlik Televizyonu Festivali, Eylül
Struga Şiir Festivali, Ağustos
Üsküp'te «Mayıs Opera Akşamları» Festivali, Mayıs
Ohri, Uluslararası Halk Oyunları Festivali, Temmuz
Köstence, Uluslararası Opera Festivali, Nisan
Şam, 11. Uluslararası Çiçek ve Süs Bitkileri Fuarı, Mayıs
Şam, Bilim Haftası, Kasım
6. ncı Uluslararası Busra Festivali (Halk Dansları Ekibi), Eylül
Kahire 15. Uluslararası Kitap Fuarı, Ocak

Kahire 7. Uluslararası Film Festivali, Kasım
El-Ezher Üniversitesinin 1000. Kuruluş Yıldönümü töreni, Mart
Mekke, Kur'anı Kerimin 5. Uluslararası Tilaveti ve Tecvidi Yarışması, Mart
Fecr'in 10. Yıldönümü Kutlama Törenleri (Güreş ve Halter Milli Takımlarımız), Şubat

UNESCO :

Kültürel Varlıkların Ait Oldukları Ülkelere İadesi III. Hükümetlerarası Komite Toplantısı, 9 - 13 Mayıs, İstanbul

Uluslararası İstanbul ve Göreme Kampanyasının UNESCO Genel Direktörü tarafından başlatılması, 13 Mayıs, İstanbul

İslam Mirası Uluslararası Komisyonu Hazırlık Toplantısı, 21 Nisan İstanbul

Aynı Komisyonun 1. Toplantısı, 7 - 11 Kasım, İstanbul

D. HUDUT MESELELERİ

Türk - Irak Hudut Rödemarkasyon Ortak Komisyonu III. dönem toplantıları 21 - 27 Şubat 1983'de Bağdat'ta yapılmış ve bir tutanak imzalanmıştır. (Görüşmelerde, Irak'ın işin maliyetini üzerinden kendi payını ödemesi koşulları ve rödemarkasyona ilişkin teknik hususlar karara bağlanmıştır).

Türk ve Bulgar heyetleri arasında Deniz Yan Hududu ve Rezve deresi ile ilgili görüşmeler 14 - 17 Haziran 1983'de Ankara'da yapılmış ve bir tutanak imzalanmıştır. (Görüşmeler sonunda alınan karar uyarınca, Rezve deresinin mansap bölgesinin 1/1000 ölçekli ortaklaşa bir haritası yapılmıştır).

Türk - Irak sınırının yeniden işaretlenmesi çalışmaları 20 Haziran 1983'de arazi üzerinde fiilen başlamış ve 1983 yılı sonunda, Türkiye - Suriye - Irak sınırlarının birleşim noktasından itibaren doğuya doğru 68. Km. lik sınır hattı işaretlenmiştir. Arazi çalışmalarını koordine ile görevli Ortak Alt Komisyon 1983 yılı içinde ikisi Zaho'da (Irak'ın sınır kasabası) üçü Silopi'de olmak üzere beş kez toplanmıştır.

Türk - Irak Rödemarkasyon Ortak Komisyonu IV. dönem toplantıları 22 - 25 Haziran 1983'de Ankara'da yapılmış ve bir tutanak imzalanmıştır.

(Görüşmelerde sınırın güvenliği ile ilgili hususlar ele alınmıştır).

Türk - Irak sınırına ilişkin tüm sorunları görüşmek üzere, Türk ve Irak Heyetleri 2 - 3 Ekim 1983 tarihlerinde Irak'ın sınır şehri Zaho'da müzakerelerde bulunmuşlardır.

27 Eylül - 5 Ekim 1983'de Moskova'da yapılan görüşmeler sonunda, Türk - Sovyet sınırını oluşturan akarsularda hudut hattının geçişinin kontrolüne dair bir protokol hazırlanarak, Heyet Başkanları tarafından parafe edilmiştir.

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında Türk - Sovyet Devlet Hudut Hattının Nehir, Çay ve Derelerde Geçişinin Müşterek Kontrolü Hakkında Protokol» 20 Aralık 1983 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında 5 Kasım 1982 tarihinde Ankara'da imzalanan :

1 — «Türkiye Cumhuriyeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Arasında Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü» ve Ekleri,

2 — «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Hükümeti Arasında, Arpaçay (Ahuryan) Baraj Gölü Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretlerinin Kontrol, Bakım, Onarım, İhya veya Değiştirilmesi Hakkında Protokol» ve Eklerinin onaylanması 3.6.1983 tarihli ve 2838 sayılı Kanunla uygun bulunmuş ve bu Kanuna istinaden 5.7.1983 tarihli ve 83/6788 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak, 2 Eylül 1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir. (Sözkonusu Belgeler henüz Resmi Gazete'de yayınlanmamıştır).

Türk - Irak Rödemarkasyon Ortak Komisyonu IV. dönem toplantıları Tutanığı 26.7.1983 tarihli ve 83/6886 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile onaylanmıştır. (Sözkonusu Tutanak «GİZLİ» gizlilik derecesi taşıdığından Resmi Gazete'de yayınlanmamıştır).

E. EMLÂK MESELELERİ :

Türkiye - Irak III. dönem emlâk müzakereleri 15 - 23 Ocak 1983'de Bağdat'ta, IV. dönem emlâk müzakereleri ise 5 - 8 Aralık 1983 tarihlerinde Ankara'da yapılmıştır. (Bu görüşmeler sonunda, iki ülke arasında anlaşma imzalanması için, sadece, ABD doları olarak transfer edilecek meblağların kurunun tespit edilmesi konusu askıda kalmıştır. Bu hususta mutabakata varıldıktan sonra, Bağdat Büyükelçimiz anlaşmayı imzalamak üzere yetkili kılınacaktır.)

3 - 9 Şubat 1983'de Ankara'da ki Türkiye - Suriye Karma Ekonomik Komisyonu I. dönem toplantısı çerçevesinde emlâk müzakereleri yapılmıştır. 22 Aralık 1972'de Şam'da imzalanan «Türkiye ile Suriye Arasında Emlâk Sorunlarının Çözülmesine Dair Sözleşme» çerçevesinde yapılan bu müzakereler sonunda, «1966 Yılında Konulan Kısıtlayıcı Tedbirlerin

Kaldırılmasına İlişkin Protokol» imzalanmıştır. Ancak, yukarıda anılan 22-12.1972 tarihli Sözleşme, onay belgeleri henüz teati edilmediğinden, yürürlüğe girmemiştir. (9 Şubat tarihli Açıklama metni)

«Türkiye - Suriye Karma Ekonomik Komisyonu toplantıları münasebetiyle Ankara'ya gelen Suriye Heyeti ile yapılan müzakereler, 22.12.1972 tarihinde Şam'da imzalanmış bulunan Türkiye Cumhuriyeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti arasındaki Emlâk Sorunlarının Çözümlemesine ilişkin Sözleşme'nin onay belgelerinin teatisi ile 31.3.1983 tarihine kadar yürürlüğe konması kabul edilmiştir.

Suriye tarafı, bu maksatla Suriye Tarım Reformu çerçevesinde topraklarına el konmuş bulunan Türk maliklerinin arazileri için bir bedel 3 ay içinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümetine ödemeyi kabul etmişti..

Taraflar, bu ödemenin yapılması ile 8 gün içinde, 1966 yılında karşılıklı emlake konmuş bulunan tedbirlerin kaldırılmasını da kararlaştırmışlardır.

Tedbirlerin kaldırılması ile, Türk ve Suriye vatandaşları emlaklarına tekrar tasarruf edebilecekler; ayrıca, karşılıklı olarak, milli bankalarda bloke edilmiş bulunan menkul kıymetlerine milli mevzuat hükümleri çerçevesinde sahip olabileceklerdir.

Sözleşmenin yürürlüğe girmesi ile kurulacak olan Türkiye - Suriye Karma Emlâk Komisyonu, emlâk konusunda ortaya çıkmış diğer sorunlara çözüm arayacaktır.»

Sayın Başbakanın başkanlığında, 20 Temmuz 1983'de yapılan Bakanlıklararası Ekonomik Kurul Toplantısında, ORAN Sitesi civarında 60 dönümlük bir arazi Diplomatik Site olarak tahsis edilmiş ve Site yerleşim alanı planı Ankara Nazım Plan Bürosu Başkanlığınca onaylanmış bulunmaktadır. Site ile ilgili işlerin yürütülmesi ve diğer kuruluşlarla koordinasyonun sağlanması amacı ile Bakanlığımız bünyesinde Daire Başkanlığı seviyesinde bir bölüm kurulması öngörülmüştür.

4 Haziran 1983'de Kahire'de imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Türk Mal, Hak ve Menfaatlerinin Tazminine İlişkin Anlaşma'nın 11. madesi uyarınca faaliyete geçirilen Türkiye - Mısır Müşterek Emlâk Komisyonu, II. dönem çalışmalarını 10 - 15 Ekim 1983'de Kahire'de yapmıştır.

F. YIL İÇİNDE YÜRÜRLÜĞE GİREN HUKUKİ SÖZLEŞMELER

Türkiye için Yürürlüğe Girdiği Tarih

Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşme 22 Ekim 1983

Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme 1 Kasım 1983

Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınması ve Tenfizine İlişkin Sözleşme 1 Kasım 1983

Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme 27 Aralık 1983

T.C. ile Suriye Arap Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Sözleşmesi 30 Nisan 1983

T.C. ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi 5 Haziran 1983

T.C. ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Arasında Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi 5 Haziran 1983

T.C. ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Sözleşmesi 1 Temmuz 1983

Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Sözleşmesi 1 Temmuz 1983

Cezai Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi 1 Temmuz 1983

(Bütün bu Sözleşmelere ait ayrıntılı kayıtlar, Tarihçenin „Anlaşmalar“ Bölümündedir.)

5. Personel Değişiklikleri

Üst Yöneticiler

Meslek Memurları

Son Üç Yılda Vefat Edenler

ÜST YÖNETİCİLER

(1982 Tarihçesine göre Değişiklikler)

İlder TÜRKMEN

Dışışleri Bakanı

22.9.1980 - 13.12.1983

Vahit HALEFOĞLU

Dışişleri Bakanı
13.12.1983 -

DIŞIŞLERİ BAKANİ VAHİT HALEFOĞLU'NUN

ÖZGEÇMİŐİ

1919 Antakya doğumludur. Antakya Lisesi ve Siyasal Bilgiler Okulu (1942) mezunudur.

Bakanlığa girişi	1943
Bulunduğu görevler :	
III. Dairede Aday Meslek Memuru, 3 Kâtip	1943 - 1944
Askerlik hizmeti	1944 - 1946
III. Dairede 3. Kâtip	1946 - 1947
Viyana Elçiliği 3. Kâtipi, 2. Kâtipi	1947 - 1949
Moskova Büyükelçiliği 2. Kâtipi, Ortaelçilik BaŐkâtipi	1949 - 1951
Ticaret ve Ticari Anlaşmalar Dairesinde Başkâtip	1951 - 1953
Londra Büyükelçiliği Ortaelçilik BaŐkâtipi, Büyükelçilik BaŐkâtipi	
Ortaelçilik Müsteşarı, Maslahatgüzar	1953 - 1959
I. Daire Umum Müdürü, Daire Reisi	1959 - 1962
Beyrut Büyükelçisi	1962 - 1965
Moskova Büyükelçisi	1965 - 1966
Lahey Büyükelçisi	1966 - 1970
Genel Sekreter Siyasi İŞler BaŐyardımcısı	1970 - 1971
Siyasi İŞler Genel Müdürü	1971 - 1972
Bonn Büyükelçisi	1972 - 1982
Moskova Büyükelçisi	1982 - 1983
DIŞIŞLERİ BAKANİ	13.12.1983

Sn. Halefoğu, evli ve iki çocuk babasıdır. Fransızca, İngilizce, Almanca ve Arapça bilir.

Ecmel BARUTÇU

Müşterci Yardımcısı (Siyasî İşler), Büyükelçi

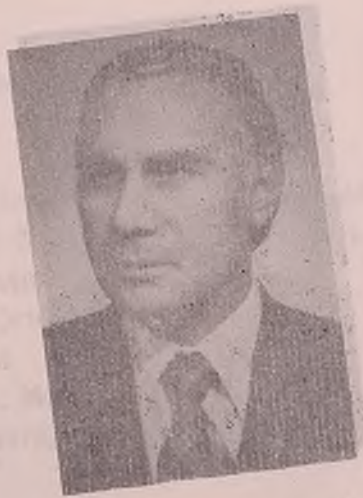
Trabzon, 1927

10959

1.11.1983 -

TELEKOMÜNİKASYON DAİRESİ BAŞKANI BAĞIŞTANLIK BAKANLIĞI
BAŞKANLIĞI

1932-1933
1933-1934
1934-1935
1935-1936
1936-1937
1937-1938
1938-1939
1939-1940
1940-1941
1941-1942
1942-1943
1943-1944
1944-1945
1945-1946
1946-1947
1947-1948
1948-1949
1949-1950
1950-1951
1951-1952
1952-1953
1953-1954
1954-1955
1955-1956
1956-1957
1957-1958
1958-1959
1959-1960
1960-1961
1961-1962
1962-1963
1963-1964
1964-1965
1965-1966
1966-1967
1967-1968
1968-1969
1969-1970
1970-1971
1971-1972
1972-1973
1973-1974
1974-1975
1975-1976
1976-1977
1977-1978
1978-1979
1979-1980
1980-1981
1981-1982
1982-1983
1983-1984
1984-1985
1985-1986
1986-1987
1987-1988
1988-1989
1989-1990
1990-1991
1991-1992
1992-1993
1993-1994
1994-1995
1995-1996
1996-1997
1997-1998
1998-1999
1999-2000
2000-2001
2001-2002
2002-2003
2003-2004
2004-2005
2005-2006
2006-2007
2007-2008
2008-2009
2009-2010
2010-2011
2011-2012
2012-2013
2013-2014
2014-2015
2015-2016
2016-2017
2017-2018
2018-2019
2019-2020
2020-2021
2021-2022
2022-2023
2023-2024
2024-2025

Nusret AKTAN

Telekomünikasyon Dairesi Başkanı, Eğin
(Müstakil Daire Başkanı)

Sinop, 1932

10939

30.9.1983 -

Erhan TUNCEL

İstihbarat ve Araştırma Dairesi Başkanı, Elçi
(Müstakil Daire Başkanı)

Edirne, 1933

11105

30.9.1983 -

Zeki ÇELİKKOL

Konsolosluk, Hukuk ve Sosyal İşler Genel Müdür Yardımcısı, Elçi
(Konsolosluk, Vize, Sosyal İşler)

İzmit, 1933

11051

30.9.1983 -

Vere **Ergun SAV**

Kültür ve Enformasyon Genel Müdür Yardımcısı, Elçi
(İkili ve Çok Taraflı Kültürel İlişkiler)

Dörtyol, 1933

11164

15.2.1983 -

Gün GÜR

Personel Dairesi Başkanı, Elçi

(Müstakil Daire Başkanı)

İstanbul, 1938

11204

30.9.1983 -

Verşan ŞENTÜRKER

Bakanlık İcra Sekreteri, Eşi
İstanbul, 1938

11208
29.9.1983 -

Yalim ERALP

**Kültür ve Enformasyon Genel Müdür Yardımcısı, Elçi
(Enformasyon - Tanıtma)**

Fatih, 1939

11161

30.9.1983 -

Özdem SANBERK

Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcısı, Elçi

Ankara, 1938

11180

30.9.1983 -

Sönmez KÖKSAL

Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcısı, Elçi

İzmir, 1940

11197

30.9.1983 -

Volkan VURAL

Ekonomik İşler Genel Müdür Yardımcısı, Elçi
Yalova, 1941

11222

30.9.1983 -

Ercan VURALHAN

Komptrolörlük Dairesi Başkanı

(Müstakil Daire Başkanı)

Malatya, 1943

11276

9.11.1983 -

MESLEK MEMURLARI

BÜYÜKELÇİLER (B. Elçi oluş tarihi)

Osman Olay	27.9.1964	- 1983
Hamit Batu	30.12.1966	
Ali Binkaya	26.1.1967	
Özdemir Benler	9.4.1967	
Pertev Subaşı	29.5.1968	
İlter Türkmen	28.6.1968	- 1992
Gündoğdu Üstün	30.9.1968	
Doğan Türkmen	28.1.1969	
Özdemir Yiğit	31.3.1970	- 1993
Coşkun Kırcı	29.4.1970	
Turgut İlkan	23.9.1970	
Nazif Cuhruk	2.10.1970	
Şefik Fenmen	28.10.1970	
Ercüment Yavuzalp	25.11.1970	- 1989
Adnan Bulak	26.11.1970	
Şükrü Elekdağ	30.11.1970	- 1989
Asaf İnhan	30.11.1970	- 1988
Fahir Alaçam	30.11.1970	
İsmail Berduk Olgaçay	27.11.1971	- 1989
Ö. Faruk Şahinbaş	28.11.1971	- 1992
Halûk Sayınsoy	29.12.1971	- 1992
Faik Melek	31.12.1971	- 1989
Rahmi Gümrükçüoğlu	31.12.1971	- 1991
Oktay İçsen	29.1.1972	- 1992
Sulhi Dişlioğlu	30.4.1972	- 1988
Ali Suat Bilge	29.9.1972	
Erdem Erner	26.2.1973	- 1992
A. Oktay Cankardeş	22.11.1973	- 1988
Galal Akbay	10.12.1973	
Ahmet Asım Akyamaç	27.1.1974	
Hikmet Özkan	17.3.1975	- 1989
M. Yalçın Kurtbay	5.2.1976	- 1990
Behçet Türemen	30.4.1976	- 1988
Necdet Tezel	20.9.1976	- 1991
Candemir Önhon	28.9.1976	- 1998
Savlet Aktuğ	29.9.1976	
H. Semih Akbil	4.10.1976	(izinli)
Nahit Özgür	4.10.1976	
Gündüz Tunçbilek	11.10.1976	- 1991
Muammer Tuncer	15.10.1976	- 1990
Ecmel Barutçu	29.11.1976	- 1992
Nurettin Karaköylü	20.6.1978	- 1991

Faruk Celiloğlu	22.6.1978	- 1989
Metin Özdemir Karaca	30.6.1978	- 1993
Mustafa Ağula	25.7.1978	- 1995
A. Güngör Alacakaptan	28.7.1978	
Ekrem B. Gökşin	28.7.1978	
Hasan Üner	29.7.1978	- 1993
Muammer Akçer	29.7.1978	- 1991
Osman Başman	30.7.1978	
M. İlhan Bakay	31.7.1978	
A. Metin Sirman	31.7.1978	- 1994
Behiç Hazar	2.8.1978	- 1994
Suphi Meriç	4.8.1978	
Sadi Akarcahoğlu	8.8.1978	
Sencer Asena	9.8.1978	- 1994
Mustafa Akşin	9.8.1978	- 1996
Aydın Yeğen	10.8.1978	- 1997
Tahir Şentürk	31.8.1978	- 1990
Halit Erol Celasun	1.9.1978	- 1992
Turgut Tülümen	2.9.1978	- 1994
A. Selçuk Korkud	2.9.1978	- 1995
Cenap Y. Keskin	6.9.1978	- 1990
Nejat Aydın	17.10.1978	- 1993
Reşat Arım	12.8.1979	- 1996
İnal Batu	21.11.1979	- 2001
Erdoğan Sanalan	29.11.1979	- 1995
Metin Kuştaloğlu	1.12.1979	- 1992
Ali Hikmet Alp	9.1.1980	- 1997
Yıldırım Keskin	9.1.1980	- 1997
Nazmi Akıman	28.3.1980	- 1994
İ. Halük Özgül	28.6.1980	- 1995
Erdil Akay	8.7.1980	- 2001
Ayhan Kamel	13.11.1980	- 1998
Tanşuğ Bleda	15.12.1980	- 1999
Nurver Nureş	30.1.1981	- 1997
Hüseyin Çelem	26.2.1981	- 2002
Pulat Y. Tacar	8.3.1981	- 1996
İldeniz Divanhoğlu	14.3.1981	- 1998
Sitli Coğkun	29.3.1981	- 1998
Gündoğdu Can	30.7.1981	- 1995
Reha Aytaman	1.9.1981	- 1993
Yüksel Söylemez	28.9.1981	- 1996
Tevfik Ünaydın	22.10.1981	- 1992
Yunus Güçel	17.4.1982	
Bedrettin Tunabaş	23.4.1982	- 1995

Nüzhet Kandemir	6.6.1982 - 1999
Selçuk Toker	1.9.1982 - 1996
Taner Baytok	1.9.1982 - 2001
Tanju Ülgen	23.9.1982 - 2001
Filiz Dinçmen	24.9.1982 - 2004
H. Kaya Pınar	26.9.1982 - 1994
Orhan Aka	16.1.1983 - 1996
Kaya Güngör Toperi	27.9.1983 - 1998
İsmet Birsal	27.9.1983 - 1999
Ömer Engin Lütem	28.9.1983 - 1998
Umut Arık	28.9.1983 - 2003
Metin Mekik	30.9.1983 - 1997
Üstün Dinçmen	31.10.1983 - 2001
Zeki Gönen	30.11.1983 - 1991
Kemal Girgin	30.11.1983 - 1997
Salih Diler	1.12.1983 - 1990

102

Cavit Taraksı	1984 -
Nejat Taylan	1984 -
Zeli Selçukluoğlu	1984 -
A. Keenan	1984 -
Senik Belen	1984 -
Erhan Sav	1985 -
Bilgin Uzun	1985 -
Halit Güvener	1985 -
Bilal Sümer	1985 -
Rıza Tümen	1985 -
Sönmez Könel	1986 -
Tugay Aksevin	1986 -
Ömer Ersoy	1986 -
Erhan Yılmazhan	1986 -
Orhan Kulin	1986 -
Güver Özler	1986 -
Melika İneöllüoğlu	1986 -
Ibrahim Dicleli	1986 -
Erhan Tuzel	1986 -
Öktay Akroy	1987 -
Özdemir Duran	1987 -
Baki İlgin	1987 -
Volkan Vural	1987 -
Nusret Aktan	1987 -
Erdiğ Karasoyun	1987 -
Gün Gür	1987 -
Yahya Erdoğdu	1987 -
Özdemir Samberli	1987 -

5

13

12.3.87
14.5.87
27.1.87
8.4.87

DİĞER 1. DERECE MEMURLAR

~~Muhitin Bilir~~
 Yılmaz İkizer
 Zübeyir Bensean
~~Osman Sirman~~
 Feridun Rua
 Kemalettin Demirer
~~Niyazi Kalenderli~~
 Fahrettin Taşan
 M. Çetin Oran
 Nihat B. Erman
 Lemi Kemalveri
~~Sakıp Çoruk~~
~~M. Yavuz Gör~~
~~Sahir Armaoğlu~~
~~Namık Aykaç~~
 Alaeddin Gülen
 Cavit Tarakçı - 1980
 Vedat Erkul
 Kamil Uras
 İbrahim Dicleli - 1993
 Cengiz Sebükcebe
 Turan Selliöğlü
~~Turgut Çoratekin~~ (İzinli)
 Kamuran Tüzel
~~O. Fuat Özkılıç~~
~~Nejat Uçtum~~
~~Y. Kadri Dicle~~
 İzzet Yazçayır
 Metin İnegöllüoğlu - 1994
 Aziz Yakın
 Hikmet Şengeneç
 Ali Toros
 Haluk Afra
 Nusret Aktan - 1997
 Mekin Bayer
 Alptekin Ünlütürk
 Orhan Türeli
 Argun Çoban
 Barlas Erikan
 İlhan Gökbudak
 Yüksel Tamtekin
 Orhan Aktürel

1988 — 5
 1989 — 8
 1990 — 5
 1991 — 6
 1992 — 8
 1993 — 6
 1994 — 7
 1995 — 8
 1996 — 6
 1997 — 7
 1998 — 10
 1999 — 4
 2000 — 3

Eripin Redit
 Türkiye First
 Yünel Kesmen
 Omer Ayman
 Okyar Günden
 Yalçın Tuş
 Halil Dağ
 Aydın Tosun
 Teoman Si-enhöh
 Tazir Yafiq
 Hikmet Şengeneç
 ..Okan Yezer
 Omer Akbel
 Versen Şentülker
 Gündüz Altan
 Hatay Saracı

1988

89

0

Onur Öymen
İlhan Kıcıman
Oral Akgün
Nejat Taylan - 1995
Salih Zeki Karaca
Yalçın Tuğ
Erdoğan Karasapan - 1995
Erhan Tuncel - 1998
Teoman Sürenkök
Ertuğrul Gürbüz
Orhan Kulin - 2000
Güner Öztekin - 2000
Aydın Tosun
Aydoğan Tuncer
Cihat Alpan
Yüksel Germen
Selçuk Tarlan
Cengiz Yavuzcan
Halit Güvener - 2000
Bilgin Unan - 2002
Emin Gündüz
İrfan Saruhan
Halil Dağ
Ergül Gökçen
S. Kamil Goral
T. Fazlı Gelegen
Bilal Şimşir - 1998
Mesut Orsa
Ali-Suat Çakır
Haluk Akman
Zeki Çelikkol - 1998
Ekrem Güvendiren
Kutlu Özgüvenç
Saip Sungurtekin (İzinli)
Oktay Aksoy - 2003
~~Akgünhan Kıcıman~~ - 1999
Tahsin Özer
Ülkü Başsoy
Semih Belen - 1998
Ahmet Ermişoğlu
Ömer Ersun - 2002
Acar Germen
Ünal Ünsal - 2004
Ergun Sav - 1993

Turhan Fırat

Gün Gür

- 2003

Altan Güven

Verşan Şentürker

Bülent Görkem

Erten Kayalıbay

Önder Özar

Akın Emregül

Berhan Ekinci

Erdoğan Aytun

~~Suat Tuysan~~

Yalım Eralp

- 2004

Tuncer Topur

Okan Gezer

Mete Akkaya

Behiç Kışınbay

Doğan Alpan

Kemal Yurdadoğan

Temel İskit

Selçuk İncesu

Burhanettin Muz

Yaşar Yakış

Yaşar Togo

Altan Karamanoğlu

Ergün Pelit

Özdem Sanberk

Rıza Türmen

Tugay Uluçevik

Ali Üstün

Turgut Serdaroğlu

Erol Alptekin

Hatay Savaşçı

Sönmez Köksal

Ömer Akbel

Erhan Yiğitbaşıoğlu

Onur Gökçe

Erdim Tüzel

Metin Göker

Baki İlkin

Cansen Onaran

Volkan Vural

~~Argun Özer~~

Orhan Erdivanlı

Ömür Orhun

- 2003

- 2006

- 2004

- 2005

- 2008

- 2006

2. DERECE MEMURLAR

Şevki Özmen-
Cemal Oğuz
Samim Şahin
Mustafa Vardar
Zeynel Çelik
S. Erol Günçer
Timuçin Arbak
Erkut Onart
Erdiñç Ulumlu
Sevinç Dalyanoğlu
Gündüz Aktan
Aykut Berk
Tahsin Tarlan
Mete İnanç
Mehmet Ezen
Acar Tüzün
Ümit Pamir
Nazım Belger
Metin Örnekol
Necati Utkan
~~Doğu Gürakan~~
Erdiñç Erdün
Uluç Özüiker
Aydan Karahan
~~Şefik Onat~~
T. Ufuk Okyayüz
Korkmaz Haktanır
Tansu Okandan
Süha Noyan
Erkan Gezer
Günaltay Şibay
Argun Özpáy
Uğurtan Akıncı
Akın Alptuna
~~Kerem A. Altan~~
Füsün Çetintaş
Atilla Sunay
Ergun Ülkü
Sencar Özsoy
Murat Bilhan
Aydın İdil (İzinli)
Fügen Ok

3. DERECE MEMURLAR

İhsan Aksoy
Ülkü Karatay
Tugay Özçeri (İzinli)
Ömer Kaya
Muammer Oyan
Daryal Batıbay
Fikret Üçcan
Yücel Ayaslı
Doğan Sencer
Yaman Başkut
Ömer Şahinkaya
Önder Alaybeyi
Numan Hazar
Gazne Soysal
Murat Sungar
Faruk Loğoğlu
Nazım Dumlu
Fazlı Keşmir
Solmaz Ünaydın (İzinli)
Varol Özkoçak
Erdal Gürol
M. Kazım Görkay
Kurtuluş Taşkent
Ali Arsın
Oktay Özüye
Hayati Soysal
Tufan Alpman
Vural Öktem
Ömer Zeytinoğlu
Tuluy Tanç
Mithat Balkan
Aydemir Erman
Ahmet Banguoğlu
Yiğit Alpogan
Nuri Yıldırım
Yavuz Aktaş
Reha Parla
Deniz Uzmen
Kaşif Eryalçın
Coşkun Arda
Hayri Baykal
Ayhan Dumlu

İhsan Aksoy
Ülkü Karatay
Tugay Özçeri
Ömer Kaya
Muammer Oyan
Daryal Batıbay
Fikret Üçcan
Yücel Ayaslı
Doğan Sencer
Yaman Başkut
Ömer Şahinkaya
Önder Alaybeyi
Numan Hazar
Gazne Soysal
Murat Sungar
Faruk Loğoğlu
Nazım Dumlu
Fazlı Keşmir
Solmaz Ünaydın
Varol Özkoçak
Erdal Gürol
M. Kazım Görkay
Kurtuluş Taşkent
Ali Arsın
Oktay Özüye
Hayati Soysal
Tufan Alpman
Vural Öktem
Ömer Zeytinoğlu
Tuluy Tanç
Mithat Balkan
Aydemir Erman
Ahmet Banguoğlu
Yiğit Alpogan
Nuri Yıldırım
Yavuz Aktaş
Reha Parla
Deniz Uzmen
Kaşif Eryalçın
Coşkun Arda
Hayri Baykal
Ayhan Dumlu

4. DERECE MEMURLAR

Erol Etçioğlu
Halil Akıncı (İzinli)
Rasin Burak
Cem Duna
Alev Selamoğlu
Ataman Yalđın
Ertuğrul Apakan
Ali Köprülü
Hülya Tuncel
Çınar Aldemir
Türel ozkarol
Nurettin Nurkan
Murat Ersavcı
Burak Gürsel
Erdal Gölcüklü
Nihat Akyol
ömer Altuğ
Umur Apaydın
Yusuf Bulu
İnci Saraçoğlu
~~Cem Başman~~
A. Rifat okun
Uğur Ergun
Aksel ülker
Alp Karaosmanoğlu
Engin Yazıcıoğlu
Asım Temizgil
Olçay Bilge
Yetkin Adayılmaz
Ercan özel
Osman F. Korutürk
Vefik Fenmen
Selim Karaosmanoğlu
Gürsu Okurer
Aydın Durusoy
Birgen Devrimsel
Okhan Atakan
Onur Din
Engin Türker
Selahattin Alpar
Duray Polat
Ahmet Ertay

Yusuf Buluc
Halil Akıncı
Rasin Burak
Cem Duna
Alev Selamoğlu
Ataman Yalđın
Ertuğrul Apakan
Ali Köprülü
Hülya Tuncel
Çınar Aldemir
Türel ozkarol
Nurettin Nurkan
Murat Ersavcı
Burak Gürsel
Erdal Gölcüklü
Nihat Akyol
ömer Altuğ
Umur Apaydın
Yusuf Bulu
İnci Saraçoğlu
Cem Başman
A. Rifat okun
Uğur Ergun
Aksel ülker
Alp Karaosmanoğlu
Engin Yazıcıoğlu
Asım Temizgil
Olçay Bilge
Yetkin Adayılmaz
Ercan özel
Osman F. Korutürk
Vefik Fenmen
Selim Karaosmanoğlu
Gürsu Okurer
Aydın Durusoy
Birgen Devrimsel
Okhan Atakan
Onur Din
Engin Türker
Selahattin Alpar
Duray Polat
Ahmet Ertay

5. DERECE MEMURLAR

Hüsnü Kurhan
Tuncay İnkaya
Oğuz Özge
Ali Yakıtal
Doğan Akdur
Celalettin Kart
Ferit Ergin
Ahmet Acet
İhsan Yücel
İlhan Atıncı
İzzet Güçyener
M. Ali İrtemçelik
Hayati Güven
Sermet Atacanlı
Oya İnkaya
Ayşe Nur Baskın
Tanju Sümer
Ferit Ülker
Sinan Balkır
Ahmet Akarçay
Osman Ulukan
Yaşar Fınar
Önder Alpman
Oğuz Çelikkol
Yücel Güçlü
Akın Algan
Nezihi Özkaya
Ayşenur Tekinöz
Ahmet Üzümcü
İhsan Sakarya
Hayri Erol
Tarık Yalvaç
Osman Durak
Sina Baydur
Bülent Gökay
Yahya Akkurt
Alphan Şölen
Osman Ali Paksüt
Selah Korutürk
Ateş Öktem
Ertan Tezgör
Hüner Tuncer

İlhan Atıncı
İzzet Güçyener
M. Ali İrtemçelik
Hayati Güven
Sermet Atacanlı
Oya İnkaya
Ayşe Nur Baskın
Tanju Sümer
Ferit Ülker
Sinan Balkır
Ahmet Akarçay
Osman Ulukan
Yaşar Fınar
Önder Alpman
Oğuz Çelikkol
Yücel Güçlü
Akın Algan
Nezihi Özkaya
Ayşenur Tekinöz
Ahmet Üzümcü
İhsan Sakarya
Hayri Erol
Tarık Yalvaç
Osman Durak
Sina Baydur
Bülent Gökay
Yahya Akkurt
Alphan Şölen
Osman Ali Paksüt
Selah Korutürk
Ateş Öktem
Ertan Tezgör
Hüner Tuncer

6. DERECE MEMURLAR

~~Bilge Erol~~

Nursel Anayaroğlu

Hasan Gögüs

Şamvar Kızıldeli

Rafet Akgünay

Menter Şahinler

Ünal Çeviköz

Ömür Şölendir

Haydar Berk

Oğuz Demiralp

Berki Dibek

Vefahan Ocak

Taner Karakaş

Derya Kanbay

Servet Öktem

Turhan Akın

Yalçın Kaya Erensoy

Zergün Korutürk

Dicle Kopuz

Necip Egüz

Kemal Diriöz

Taner Seben

Haldun Otman

Sadık Toprak

Haluk Sipahioğlu

Nejat Akçal

Bilgin Atala

6. DERECE MEMURLAR

Bilge Erol

Nursel Anayaroğlu

Hasan Gögüs

Şamvar Kızıldeli

Rafet Akgünay

Menter Şahinler

Ünal Çeviköz

Ömür Şölendir

Haydar Berk

Oğuz Demiralp

Berki Dibek

Vefahan Ocak

Taner Karakaş

Derya Kanbay

Servet Öktem

Turhan Akın

Yalçın Kaya Erensoy

Zergün Korutürk

Dicle Kopuz

Necip Egüz

Kemal Diriöz

Taner Seben

Haldun Otman

Sadık Toprak

Haluk Sipahioğlu

Nejat Akçal

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

Bilgin Atala

9. DERECE MEMURLAR

A. Bülent Meriç
Haluk İhcak
Kaya Türkmen
H. Can Soysal
Tunç Üğdül
Deniz Özmen
A. Naci Kuru
Oğuz Ateş
Vakur Gökdenizler
Leyla Tepedelen
Mithat Rende
D. Ersin Erçin
Mehmet Kadir Gürbüz
Aydın Adnan Sezgin
Yaman Veral
Mehmet Ömer Tarkan
H. Aşlıgül İslimyeli
H. Haluk Gürgüneş
Mehmet Dönmez
M. Ömür Akengin
Hüseyin Avni Karşlıoğlu
Recep Peker
Uğur Arner
İsmail Bahadır Kaleli
Hamit Şükrü Apaydın
Ahmet Melih Ulueren
Murat Adalı
Levent Murat Burhan
Halit Gürol Sökmensüer
Feridun Hadi Sinirlioğlu
Mehmet F. Mengi
Namık Tan
Ömer Ahmet Başaran
Ahmet Necati Bigalı
Atilla Günay
Murat Özçelik
Hasan Aygün
Sulhi Turan
Ahmet Asım Arar
Rauf Engin Soysal
Hikmet Renan Şekeroğlu
S. Ali Davutoğlu

Yusuf İsmail
Mehmet İsmail
Süleyman İsmail
Hüseyin Avni Karşlıoğlu
Ertuğrul Özalp
Sarı Özalp Torunlar
Ertuğrul Ateş
Atalay İzzet
Sarı Tahir İzzet
Ateş Sezgin
Ali İzzet İzzet
Hamdi Dönerler
Yusuf İzzet
Ali İzzet İzzet
Ertuğrul Ateş

Son Üç Yıl İçinde Vefat Edenler

YERLİ - YERLİLER

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

YERLİLERİN İZLENİMLERİ

Yurtsev MIHÇIOĞLU

Lizbon Büyükelçiliği Maslahatgüzarı

Alaşehir, 1939

11391

Merkeze dönerken 30.9.1983 tarihinde Adapazarı'nda

geçirdiği trafik kazasında ağır yaralanmış;

3.10.1983'de Ankara'da vefat etmiştir.

(27 Temmuz 1983'de Ermeni teröristlerin

Lizbon Büyükelçiliğimize saldırısında

eşi Cahide Mihçioğlu'nu kaybetmişti.)

U. Necdet Esat İLCİ

Rabat Büyükelçisi

Burdur, 1926

10718

21.5.1983 tarihinde kalp yetmezliğinden İstanbul'da vefat etmiştir.

İlhan YASAR

Büyükelçi, Yüksek Müşavir

İstanbul, 1926

10670

6.4.1983 tarihinde kanserden vefat etmiştir.

Galip BALKAR

Belgrad Büyükelçisi

İstanbul, 30.1.1936

10999

11.3.1983 tarihinde Belgrad'da
Ermeni teröristlerce şehit edilmiştir.

Sibel ÇETİNTAŞ

Paris Başkonsolosluğunda Muavin Konsolos

Ankara, 1955

11812

16.2.1983 tarihindeki müessif

bir uçak kazasında hayatını kaybetmiştir.

Ekrem ARIKAN

Üsküp Başkonsolosu

Bursa, 1929

10855

10.1.1983 tarihinde müntehiren vefat etmiştir.

Metin AVCIOĞLU

Atina Büyükelçiliğinde 1. Sınıf BE Müsteşarı

Ankara, 1941

11230

17.8.1982 tarihinde kalp
krizi neticesinde vefat etmiştir.

Oktay EVİN

İdari İşler Genel Müdürü

İstanbul, 1933

10918

16.1.1981 tarihinde Bursa'da

kalp krizi sonucu vefat etmiştir.

6 Merkez Teşkilâtı

A. Teşkilât Şeması

B. Yerleşme Durumu

Dışişleri Bakanlığı binalarının fotoğrafları

C. Dışişleri Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri (Yeniden Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.

KHK/177

(Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 174 sayılı KHK'nin Dışişleriyle ilgili hükümleri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakkındaki 189 sayılı KHK metni 1984 Tarihçesine dahil edilecektir.)

A. DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI MERKEZ TEŞKİLATI

Bakan

Bakan Özel MűşavirliĐi

Bakan Özel Kalem MűdűrlűĐű

MűsteŐar

Yűksek Siyaset Planlama Kurulu

Denetleme Kurulu

DiŐiŐleri Akademisi

Hukuk MűşavirliĐi

Savunma Sekreterliği

MűsteŐar Yardımcısı

MűsteŐar Yardımcısı

İkili Siyasî İŐler Genel MűdűrlűĐű

Genel Műdűr Yardımcısı (Batı Avrupa)

Genel Műdűr Yardımcısı (Kuzey-Gűney Amerika, Avustralya,
Yeni Zelanda, Japonya)

Genel Műdűr Yardımcısı (DoĐu Avrupa ve Asya)

Genel Műdűr Yardımcısı (Orta DoĐu-Afrika)

Genel Műdűr Yardımcısı (Kıbrıs-Yunanistan)

Çok Tarafh İliŐkiler Genel MűdűrlűĐű

Genel Műdűr Yardımcısı (Tarihî İncelemeler)

Genel Műdűr Yardımcısı (Uluslararası KuruluŐlar)

Genel Műdűr Yardımcısı (Avrupa Konseyi, Denizcilik-Havacılık)

MűsteŐar Yardımcısı

Ekonomik İŐler Genel MűdűrlűĐű

Genel Műdűr Yardımcısı (İkili Ekonomik İŐler)

Genel Műdűr Yardımcısı (Uluslararası Ekonomik İŐler)

MűŐterek Gűvenlik İŐleri Genel MűdűrlűĐű

Genel Műdűr Yardımcısı

Kűltűr ve Enformasyon Genel MűdűrlűĐű-Bakanlık Sűzcűsű

Genel Műdűr Yardımcısı (İkili ve Çok Tarafh Kűltűrel İliŐkiler)

Genel Műdűr Yardımcısı (Őzel Kűltűrel Faaliyetler)

Genel Műdűr Yardımcısı (Enformasyon-Tanıma)

Konsolosluk, Hukuk ve Sosyal İŐler Genel MűdűrlűĐű

Genel Műdűr Yardımcısı (Konsolosluk, Vize, Sosyal İŐler)

Genel Műdűr Yardımcısı (Hukuk, Emlák, Hudut)

İcra Sekreteri

Protokol Dairesi Başkanlığı

İŐtiharat ve Araştırma Dairesi Başkanlığı

Siyaset Planlama Dairesi Başkanlığı

MűsteŐar Yardımcısı

Personel Dairesi Başkanlığı

Komptrolűrlűk Dairesi BaŐkanlıĐı

Telekoműnikasyon Dairesi BaŐkanlıĐı

B. YERLEŞME DURUMU

1 — Merkez Bina

Milli Mũdafaas Caddesi, Bakanlıklar - ANKARA
Bodrum Kat, Zemin Kat, 3 Normal Kat
Toplam 255 oda
Devletmalı

2 — Ek Bina I

Atatũrk Bulvarı No. 140, Kavaklıdere - ANKARA
Bodrum Kat, Zemin Kat, 5 Normal Kat
Toplam 76 oda
İ. Doğramacı Vakfı; Yıllık Kira : 3.344.000 TL.

3 — Ek Bina II

Meşrutiyet Caddesi No. 27, Kızılay - ANKARA
Bodrum Kat, Zemin Kat, 8 Normal Kat
Toplam 97 oda
Özel şahıs malı; Yıllık kira : 20.340.000 TL.

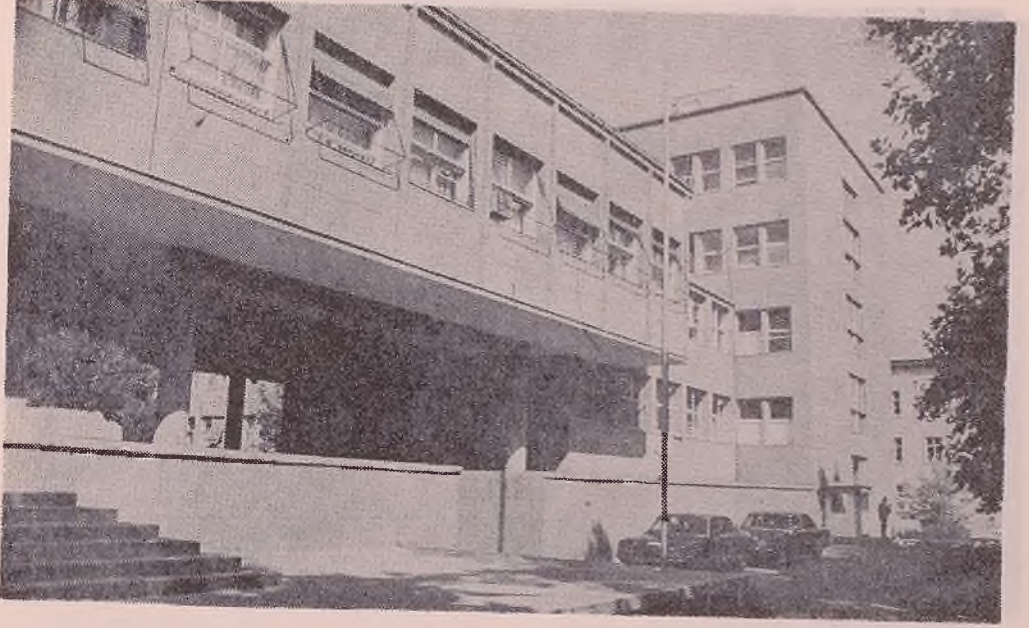
4 — Hazinei Evrak Mũdürlũđũ

Defterdarlık Binası, Kat 2
Vilayet Karşısı, Babıâli - İSTANBUL

5 — Telsiz İstasyonu

Balgat - ANKARA

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

Merkez Bina

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI

Kavaklıdere Ek Bina

Marmaraya Caddesi
Büyükdere Kat, Etiler Kat, Kavaklıdere
Tepebaşı 99 no
06500 Ankara, Türkiye
0312 444 4444

İstanbul Etiler Kat

Orduoğu Kat, Etiler Kat
Vizyon Kat, Tepebaşı 99 no

Tepebaşı Kat

Tepebaşı Kat

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI

Resmî Gazete 719 KAMUK 1988

18251 Mükerrer

17/8/1988 Tarihinde

Meşrutiyet Ek Bina

Yükseköğretim Bakanlığı tarafından...

1) Yükseköğretim Bakanlığı...

2) Yükseköğretim Kurulu...

3) Yükseköğretim Kurulu...

4) Yükseköğretim Kurulu...

5) Yükseköğretim Kurulu...

6) Yükseköğretim Kurulu...

7) Yükseköğretim Kurulu...

8) Yükseköğretim Kurulu...

9) Yükseköğretim Kurulu...

10) Yükseköğretim Kurulu...

C. Dışışleri Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname

Karar Sayısı : KHK/177

Resmî Gazete : 14 Aralık 1983
18251 Mükerrer

Dışışleri Bakanlığının Yeniden Düzenlenmesi 17/6/1982 tarihli ve 2680 Sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak Bakanlar Kurulunca 13/12/1983 tarihinde kararlaştırılmıştır.

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Görev, Teşkilât

AMAÇ

Madde 1 — Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin amacı, yabancı ülkeler ve milletlerarası kuruluşlarla ilişkilerin Türkiye'nin haklarına ve yüksek menfaatlerine uygun olarak etkili bir şekilde yürütülmesi için, Dışışleri Bakanlığının kurulmasına, teşkilât ve görevlerine ilişkin esasları düzenlenmektir.

Görev

Madde 2 — Dışışleri Bakanlığının Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında 1173 Sayılı Kanun ve diğer mevzuat çerçevesinde görevleri şunlardır :

- a) Hükümetçe tayin ve tespit edilen esaslara göre dış politikayı uygulamak ve dış ilişkileri yönetmek,
- b) Devletin ve vatandaşların yabancılar karşısında hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek,
- c) Yabancı devletler ve milletlerarası kuruluşlar ile yapılacak anlaşma, sözleşme ve anlaşmaları müzakere etmek ve sonuçlandırmak,
- d) Yabancı devletler ve milletlerarası kuruluşlar nezdinde temsil işlerini yürütmek,
- e) Yabancı devletler ve milletlerarası kuruluşlardaki gelişmeleri ve bunlar arasındaki ilişkileri takip etmek,
- f) Diğer Bakanlık ve kuruluşların dış politikayı etkileyen faaliyet ve temaslarının devletin dış politikasına uygunluğunu sağlamak,
- g) Türkiye Cumhuriyetinin Devlet ve Dışışleri protokolünü düzenlemek ve yürütmek,
- h) Kanunların kendisine verdiği diğer görevleri yerine getirmek.

Teşkilât

Madde 3 — Dışışleri Bakanlığı teşkilâtı, merkez teşkilâtı ile yurtdışı teşkilâtından meydana gelir.

İKİNCİ KISIM

Bakanlık Merkez ve Yurtdışı Teşkilâtı

Merkez Teşkilâtı

Madde 4 — Bakanlık merkez teşkilâtı, ana hizmet birimleri, danışma ve denetim birimleri ile yardımcı birimlerden meydana gelir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Bakanlık Makamı

Bakan

Madde 5 — Bakan, Bakanlık kuruluşunun en üst amiridir ve Bakanlık hizmetlerinin mevzuata, hükümetin genel siyasetine, millî güvenlik siyasetine, kalkınma planlarına ve yıllık programlara uygun olarak yürütülmesini ve Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda diğer bakanlıklarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve Başbakana karşı sorumludur.

Bakan, emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu olup, Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilâtının faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir.

Müsteşar

Madde 6 — Müsteşar, Bakanın emrinde ve onun yardımcısı olup, Bakanlık hizmetlerini Bakan adına ve Bakanın direktif ve emirleri yönünde Bakanlığın amaç ve politikalarına, kalkınma planlarına ve yıllık programlara, mevzuat hükümlerine uygun olarak düzenler ve yürütür. Bu amaçla Bakanlık Teftiş Kurulu hariç Bakanlık kuruluşlarına gereken emirleri verir ve bunların uygulanmasını takip ve temin eder :

Müsteşar, yukarıda belirtilen hizmetlerin yürütülmesinden Bakana karşı sorumludur.

Müsteşar Yardımcısı

Madde 7 — Bakanlıkta ana hizmet kuruluşları ve danışma ve yardımcı birimlerin yönetim ve koordinasyonunda Müsteşara yardımcı olmak amacıyla birisi Bakanlık sözcüsü olmak üzere beş Müsteşar Yardımcısı görevlendirilebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Ana Hizmet Birimleri

Ana Hizmet Birimleri

Madde 8 — Dışişleri Bakanlığındaki ana hizmet birimleri yedi Genel Müdürlük ile dört müstakil daire başkanlığından meydana gelir. Bunların adları ve görevleri Bakanlık tarafından çıkarılacak teşkilât ve görev yönetmeliğinde belirtilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Danışma ve Denetim Birimleri

Danışma ve Denetim Birimleri

Madde 9 — Dışişleri Bakanlığı merkez kuruluşundaki danışma ve denetim birimleri şunlardır :

- a) Dış Politika Danışma Kurulu Başkanlığı,
- b) Teftiş Kurulu Başkanlığı,
- c) Hukuk Müşavirliği,
- d) Bakanlık Müşavirleri

Dış Politika Danışma Kurulu Başkanlığı

Madde 10 — Kurul, Müsteşarın başkanlığında altı üye ile müsteşar yardımcılarını, Bakanlık sözcüsü, Başhukuk Müşaviri ve ilgili birimin idarecisinden meydana gelir.

Müsteşarın gerek görmesi halinde, görüşülen konu ile diğer ilgili birimlerin diğer idarecileri de kurul toplantılarına katılabilir.

Kurul, Türkiye'nin dış politikasının yönlendirilmesi ve uygulanışı hakkında değerlendirmeler yapar ve Bakanın isteği üzerine belirli konularda görüşlerini bildirir.

Kurulun Sekreteryaya işleri bağlı birim Başkanlığı tarafından yürütülür.

Teftiş Kurulu Başkanlığı

Madde 11 — Teftiş Kurulu Başkanlığı Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına aşağıdaki görevleri yapar :

- a) Bakanlık teşkilâtının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- b) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlama ve Bakana sunmak,
- c) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yürütmek.

Teftiş Kurulu ile müfettişlerin görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usulü yönetmelikle düzenlenir.

Hukuk Müşavirliği

Madde 12 — Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır :

- a) Milletlerarası anlaşmaların uygulanması, değiştirilmesi ve sona erdirilmesi konularında görüş bildirmek, milletlerarası hukuktaki gelişmeleri takip etmek ve değerlendirmek,
- b) Bakanlığın diğer birimleri tarafından sorulan hukukî konular ile hukukî, malî, cezaî sonuçlar doğuracak işlemler hakkında görüş bil-

dirmek,

c) Bakanlığın menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak,

d) 8 Ocak 1943 tarih ve 4353 sayılı kanun hükümlerine göre adli ve idarî davalarda gerekli bilgileri hazırlamak ve Hazineyi ilgilendirmeyen idari davalarda Bakanlığın temsil etmek,

e) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlamak, Bakanlara sunmak,

f) Bakanlık kuruluşları tarafından hazırlanan veya diğer bakanlıklardan yahut Başbakanlıktan gönderilen kanun, tüzük ve yönetmelik tasarılarını hukukî açıdan inceleyerek görüşlerini bildirmek,

Bakanlık Müşavirleri

Madde 13 — Bakanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakanlara yardımcı olmak üzere otuz Bakanlık müşaviri görevlendirilebilir.

Bakanlık Müşavirleri Bakanlık makamına bağlıdır.

Bunlardan yabancı ülkelerde Büyükelçilik yapmış olup merkezde görevlendirilmiş olanlar büyükelçi ünvanını muhafaza ederler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yardımcı Birimler

Yardımcı Birimler

Madde 14 — Dışişleri Bakanlığındaki yardımcı birimler şunlardır :

- a) Dışişleri Eğitim Merkezi,
- b) Komptrolörlük Dairesi Başkanlığı,
- c) Personel Dairesi Başkanlığı,
- d) Telekomünikasyon Dairesi Başkanlığı,
- e) İcra Sekreterliği,
- f) Savunma Sekreterliği,
- g) Özel Kalem Müdürlüğü,
- h) Özel Müşavirlik,
- i) Bakanlık Komisyonu.

Dışişleri Eğitim Merkezi

Madde 15 — Dışişleri Eğitim Merkezi, merkezdeki büyükelçiler arasından atanan bir başkan ile eğitim merkezi sekreteri, uzmanlar ve idarî personelden meydana gelir. Eğitim merkezi sekreteri yüksek derececi meslek memurları arasından atanır.

Komptrolörlük Dairesi Başkanlığı

Madde 16 — Komptrolörlük Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır :

a) Hizmet ve faaliyetlerin ekonomik ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi için personel, para ve malzeme gibi mevcut kaynakların en uygun ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere Bakanlık bütçesini plan ve program esasına göre hazırlamak ve uygulamasını izlemek,

b) (a) bendinde öngörülen görevleri yerine getirmek için gerekli istatistikleri toplamak ve değerlendirmek,

c) Bütçe ve mali işler ile ilgili olarak Bakanlıkça verilecek diğer hizmetleri yürütmek.

Personel Dairesi Başkanlığı

Madde 17 — Personel Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır :

a) Bakanlığın insan gücü planlaması ve personel politikasıyla ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesiyle ilgili önerilerde bulunmak,

b) Bakanlık personelinin atama, özlük ve emeklilik işlemleri ile ilgili işleri yapmak,

c) Bakanlıkça verilecek benzeri işleri yapmak.

Telekomünikasyon Dairesi Başkanlığı

Madde 18 — Telekomünikasyon Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır :

a) Bakanlıkla dış temsilcilikler arasında haberleşmeyi yürütmek, gelen giden telgrafların kayıt, tasnif ve dağıtımını sağlamak,

b) Bakanlık ve dış temsilciliklerde mevcut haberleşme cihazlarının bakım ve ikmali ile haberleşmenin güvenliğini sağlamak,

c) Bakanlıkla dış temsilcilikler arasındaki yazışmaları periyodik kuryeler göndermek suretiyle sağlamak,

d) Diplomatik çanta ve kargoların sevkiyatını ve bunlara dair yazışmaları yürütmek,

e) Anlaşmaları ve temsilciliklerden gelen dökümanların tasnif ve muhafaza etmek, gereğinde ilgili dairelerin istifadesine sunmak.

İcra Sekreterliği

Madde 19 — İcra Sekreterliğinin görevleri şunlardır :

a) Bakanlığa gelen yazı ve mesajlardan gerekenleri Bakana veya Müsteşara sunmak,

b) Bakan ve Müsteşarın direktif ve emirlerini ilgililere duyurmak ve işlemlerini takip etmek,

c) Süreli evrakın zamanında işleme konulmasını sağlamak,

d) Bakan ve Müsteşara imzalatılması gereken evrakın zamanında ve yazı işleri talimatına uygun olarak sunulmasını sağlamak,

e) Bakanlığa ilgilendiren toplantı, brifing ve görüşmeleri düzenlemek, bunlara ait önemli not ve tutanakları tutmak ve yaymak,

f) Genel evrak, Arşiv ve Haber Merkezinin hizmet ve faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

g) Bakanlığın tarihçesini hazırlamak, yıllık çalışma programının yürütülmesini takip etmek,

h) Bakan ve Müsteşar tarafından verilen benzeri görevleri yapmak,

Savunma Sekreterliği

Madde 20 — Savunma Sekreterliği özel kanununda ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yerine getirir,

Özel Kalem Müdürlüğü

Madde 21 — Özel Kalem Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a) Bakanın, resmî ve özel yazışmalarını yürütmek,

b) Bakanın, her türlü protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek,

c) Bakanın, ziyaret, davet, karşılama ve uğurlama, ağırlama millî ve dinî bayramlarla ilgili hizmetlerini düzenlemek, yürütmek ve diğer kuruluşlarla koordine etmek,

d) Bakanca verilecek diğer görevleri yapmak.

Özel Müşavirlik

Madde 22 — Bakanın ve Müsteşarın, Bakanlık kuruluşları ile koordinasyonun ve karşılıklı bilgi akımının, süratle yürütülmesini sağlamak, kendilerine verilen özel görevleri yürütmek ve gerekli araştırmaları yapmak üzere birer özel müşaviri bulunur.

Bakanlık Komisyonu

Madde 23 — Dışişleri Bakanlığında, büyükelçiler ve daimî temsilciler dışında kalan bütün personelin terfi, tayin ve diğer özlük işlerini görüşmek ve kararlarını Bakanın onayına sunmak üzere Bakanlık Komisyonu teşkil edilir.

Komisyon, Müsteşarın Başkanlığında Müsteşar Yardımcıları, Bakanlık Sözcüsü ve Teftiş Kurulu Başkanından meydana gelir. Personel Dairesi Başkanı Komisyonun raportörlüğünü yapar. Komisyon Başkanının iüzum göreceği hallerde Komisyon toplantılarına Başhukuk Müşaviri veya vekili de iştirak eder.

Yurtdışı Teşkilâtı

Madde 24 — Bakanlık, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilâtı Hakında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı teşkilâtı kurmaya yetkilidir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Dışişleri Bakanlığı Memurları

Meslek Memurları

Madde 25 — Dışişleri Bakanlığı meslek memurları, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde sayılan hizmetlerin yürütülmesinde çeşitli kademelerde görev ve sorumluluk alan, statüleri bu Kanun Hükmünde Kararname ile belirlenmiş memurlardır.

Dışişleri Bakanlığı meslek memuru olarak atanabilmek için;

Genel Hükümlere ilave olarak :

- a) Bakanlıkça yapılacak ve şartları yönetmelikle tesbit edilecek Dışişleri Bakanlığı meslek memurları imtihanında başarılı olmak,
- b) İmtihanın ilan tarihinde otuzbir yaşından gün almamış olmak,
- c) Bakanlıkça yapılacak yabancı dil imtihanında başarılı olmak şarttır.

İhtisas Memurları

Madde 26 — Dışişleri Bakanlığı ihtisas memurları beş kategoriden meydana gelir.

- a) Hukuk Müşavirleri,
- b) Uzman Danışmanlar,
- c) 1173 Sayılı Kanunun öngördüğü diğer bakanlıklardan Dışişleri Bakanlığı kadrolarına atanmış Müşavirler,
- d) Yabancı Dil Uzmanları,
- e) Bölge Uzmanları.

Hukuk müşavirleri bu Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinde belirtilen görevleri yürüten ihtisas memurlarıdır.

Uzman danışmanlar, Bakanlığın merkez ve yurtdışı teşkilâtında özel ihtisas gerektiren konularda görev yapan ve bu konularla ilgili bilgi ve nitelikleri olan memurlardır.

1173 Sayılı Kanun öngördüğü diğer bakanlıklardan Dışişleri Bakanlığı kadrolarına atanmış müşavirler, dış teşkilât kadroları bulunmayan bakanlıklardan yurtdışında görev yapmak üzere Dışişleri Bakanlığına naklen atanan sözkonusu kanun hükümlerine tabi memurlardır.

Yabancı Dil Uzmanları, Dışişleri Bakanlığının görevleri ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığınca tesbit edilecek bir veya birkaç yabancı dili çok iyi bildiği ve bu dillerden sözlü ve yazılı tercüme yapabildiği özel imtihanla belirlenen uzman personeldir.

Bölge uzmanları, belirli bölgelerde dışişleri hizmetlerinin devamlılığını sağlayacak, uzmanlaştıkları ülkelerin dilini çok iyi bilen ve dış hizmetlerinde münhasıran bu ülkelerde görevlendirilecek memurlardır.

İdari Memurlar

Madde 27 — Dışişleri Bakanlığı idarî memurları, personel idarî ve malî işler, şifre, arşiv ve kurye hizmetleri ile genel büro işlerinde görevlendirilen memurlardır.

Haberleşme Memur ve Teknisyenleri

Madde 28 — Haberleşme memurları, merkez ve yurtdışı teşkilât arasındaki haberleşmeyi sağlayan memurlardır.

Haberleşme teknisyenleri, haberleşme araçlarının bakım ve onarım ile haberleşme güvenliğini sağlayan memurlardır. Haberleşme memur ve teknisyenleri gerektiğinde büro işlerinde de görevlendirilirler.

Sürekli Merkez Hizmeti Gören Memurlar

Madde 29 — Sürekli merkez hizmeti gören memurlar, yukarıdaki maddelerde sayılanların dışındaki genel idare hizmetleri, teknik hizmetler ve sağlık hizmetleri sınıflarına mensup memurlardır.

Yardımcı Hizmetliler

Madde 30 — Dışişleri Bakanlığı merkez teşkilâtında bakım, ulaştırma, temizlik, ağırlama, onarım, yayın, koruma ve benzeri hizmetlerin yürütülmesinde çalışan yardımcı görevlilerdir.

Mahalli Kâtipler

Madde 31 — Yurtdışı teşkilâtında genel büro işlerinin yürütülmesi amacıyla istihdam edilen memurlardır.

Konsolos ve Konsolos Muavini Olarak Atama

Madde 32 — Hukuk müşavirlerinin başkonsolosluklar nezdinde çalışmak üzere atanmaları halinde müktesep hak teşkil etmemek ve diğer özlük haklarında herhangi bir değişiklik olmamak üzere kendilerine konsolos veya muavin konsolos görevleri verilebilir.

Yüksek öğrenim yapmış olup, yeterli yabancı dil bilgisine sahip ve Bakanlıkta en az 10 yıl hizmeti bulunan idarî memurlara, yurtdışı görev süresince, müktesep hak teşkil etmemek ve diğer özlük haklarında herhangi bir değişiklik getirmemek üzere, muavin konsolos görevi verilebilir.

Atama

Madde 33 — Dışişleri memurlarının atanmalarında 23.4.1981 gün ve 2451 sayılı Kanun hükümleri saklı olmak üzere aşağıdaki hükümlere uyulur :

a) Müsteşar, Müsteşar Yardımcıları ve Bakanlık Sözcüsü Büyükelçilik yapmış meslek memurları arasından atanır.

b) 60 yaşına kadar Büyükelçi veya Daimî Temsilci olarak görev yapmamış olan veya meslekte 30 yıllık fiilî hizmet süresi içinde yurtdı-

şında misyon şefliği veya elçi, elçi-müsteşar, daimî temsilci yardımcısı ünvanı ile merkezde de en az Genel Müdür Yardımcısı, Müstakil Daire Başkanı olarak görev yapmamış olan meslek memurları dış görevlere atanmazlar.

Bakanlık merkez teşkilâtı personelinden 23.4.1981 gün ve 2451 sayılı Kanun hükümleri dışında kalan memurların atanmaları Bakan tarafından yapılır. Ancak Bakan bu yetkilerini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.

Başkâtiplik ve Konsolosluk Derece ve Ünvanı

Madde 34 — Başkâtiplik ve konsolosluk derece ve ünvanını kazanabilmek için esasları yönetmelikle tesbit edilen başkâtiplik ve konsolosluk yeterlik imtihanında başarılı olmak esastır.

Meslek Memurlarının Büyükelçi Olarak Atanması

Madde 35 — Meslek Memurlarının büyükelçi olarak atanmasında, merkezde en az Genel Müdür Yardımcısı ve Müstakil Daire Başkanı olarak asgari iki yıl başarılı görev yapmış olmak şartı aranır. Bu görevleri yapmamış olup, yurtdışı hizmetlerde elçi, elçi-müsteşar, daimi temsilci yardımcısı veya birinci sınıf başkonsolos olanların Büyükelçi atanmaları mümkündür. Ancak bunun için, bu memurların merkezde en az genel müdür yardımcılığı görevini başarılı olarak yapabilecekleri hususunu da belirtecek şekilde müsbet sicil almış olmaları gerekir.

Evlenme İzni

Madde 36 — Dışişleri Bakanlığı görevlerinin özelliği sebebiyle, Dışişleri Bakanlığı memurlarının evleneceği kişi yönünden evlenmeden önce Bakanlığın iznini almak zorundadır. İzin almadan evlenen memurlar istifa etmiş sayılırlar ve bir daha Dışişleri Bakanlığı hizmetinde istihdam edilemezler.

Dış ve Merkez Görev Süreleri

Madde 37 — Meslek memurları ve idari memurların, hizmetin gerektirdiği istisnalar dışında dış görev süreleri en çok 5 yıl, merkez görev süreleri en az 2 yıldır. Bölge uzmanlarının dış görev süreleri Bakanın onayı ile 5 yıldan fazla olabilir.

Büyükelçiler ve Daimi Temsilciler hakkında bu hüküm uygulanmaz.

Diğer ihtisas memurlarının dış görev gereği ile merkez ve dış görev süreleri ihtiyaca göre Bakanlar kurulunda tesbit edilir.

Haberleşme memur ve teknisyonlarının merkez ve dış görev süreleri ihtiyaca göre tesbit edilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM **Sorumluluk ve Yetkiler**

Yöneticilerin Sorumlulukları

Madde 38 — Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilâtının her kademedeki yöneticileri yapmakla yükümlü buldukları hizmet veya görevleri, bakanlık emir ve direktifleri yönünde, mevzuata, plan ve programlara uygun olarak düzenlemek ve yürütmekten bir üst yönetici kademeye karşı sorumludur.

Koordinasyon ve İşbirliği Konusunda Bakanlığın Görev Yetki ve Sorumluluğu

Madde 39 — Bakanlık ana hizmet ve görevleriyle ilgili konularda diğer bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının uyacakları esasları yürürlükteki mevzuata uygun olarak belirlemekle, kaynak israfını önleyecek ve koordinasyonu sağlayacak tedbirleri almakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlık, diğer bakanlıkların hizmet alanına giren konulara ilişkin faaliyetlerinde, Başbakanlıkça belirlenen esaslar çerçevesinde ilgili bakanlıklara danışmak ve gerekli işbirliği ve koordinasyon sağlamaktan sorumludur.

Mahalli İdarelerle Koordinasyon Sorumluluğu

Madde 40 — Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahallî idarelerle koordinasyonu sağlamaktan sorumludur.

Bakanlığın Düzenleme Görev ve Yetkisi

Madde 41 — Bakanlık kanunla yerine getirmekle yükümlü olduğu hizmetleri tüzük, yönetmelik, tebliğ ve genelgelerle düzenlemekle görevli ve yetkilidir.

Yetki Devri

Madde 42 — Bakan, Müsteşar ve her kademedeki Bakanlık ve kuruluş yöneticileri, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri, yetki devreden amirin sorumluluğunu kaldırmaz.

BEŞİNCİ KISIM Çeşitli Hükümler

Devlet Konuk Evleri

Madde 43 — Ankara Palas Devlet Konuk Evi ile Devlet konuk evi olarak kullanılacak diğer binaların kullanılması ve işletilmesi görev, yetki ve sorumluluğu Dışişleri Bakanlığımıza aittir.

Dışişleri Bakanlığı gerekli gördüğü takdirde, kullanma ve işletme görev, yetki ve sorumluluğunu ihtisas alanlarını gözönünde tutarak kısmen resmî veya özel diğer kuruluşlara devredebilir."

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 44 — 1154 Sayılı Hariciye Vekaleti Memurin Kanun ve 3312 sayılı Hariciye Vekaleti Teşkilâtı Kanunu ile diğer kanunların bu kanun Hükümünde Kararnameye aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ HÜKÜMLER

Geçici Madde 1 — Bu Kanun Hükümünde Kararname ile yapılan yeniden düzenleme nedeni ile kadro ve görev ünvanları değişmeyenler yeni kadrolarına atanmış sayılırlar.

Kadro ve görev ünvanları değişenler veya kaldırılanlar, yeni kadrolara atanıncaya kadar, durumlarına uygun işlerle görevlendirilirler ve kadrolarına ait aylık, ek gösterge ve her türlü hakları, yeni görevlerinde kaldıkları sürece şahıslarına bağlı olarak saklı tutulur.

Mahalli kâtip kadrolarının boşalmaları halinde bu kadrolara tekrar atama yapılamaz. Mahalli kâtipler merkeze tayin edildiklerinde süreki merkez hizmeti kadrolarına atanırlar.

Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce, Bakanlıkta görevli olup, henüz Başkâtiplik ve Konsolosluk yeterlilik imtihanına girmemiş meslek memurları hakkında eski hükümler uygulanır.

Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden önce, Başkâtiplik ve Konsolosluk Yeterlik İmtihanında başarılı olmuş meslek memurlarından 6 ncı derecede olanlar Başkâtip veya Konsolos ünvanını korurlar. Bunlardan 5 nci derecede olanlar 4 ncü dereceye terfi ettiklerinde, kendilerine verilen görev ünvanı bakımından eski hükümler uygulanır.

Aynı şekilde bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yürürlüğe giriş tarihinde yurtdışında Müsteşar veya karşılığı görev ünvanına sahip olanlar bu ünvanı muhafaza ederler.

Geçici Madde 2 — Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin uygulanmasını göstermek üzere hazırlanacak tüzük ve yönetmelikler yürürlüğe girinceye kadar mevcut tüzük ve yönetmeliklerin bu Kanun Hükümündeki Kararnameye aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 3 — Bakanlık yurtdışı teşkilâtı bu Kanun Hükümünde Kararnamenin 24 ncü maddesinde belirlenen esaslara göre yeniden düzenleninceye kadar görev ve hizmetler mevcut yurtdışı teşkilâtı tarafından yürütülmeye devam olunur.

Bakanlık yurtdışı teşkilâtını ve kadrolarını en geç sekiz ay içinde bu Kanun Hükümünde Kararnameye uygun hale getirir.

Geçici Madde 4 — Bu Kanun Hükümünde Kararnameye göre yeniden düzenleme yapıncaya kadar Bakanlık merkez teşkilâtında değişen ya da yeniden kurulan birimlere verilen görevler daha önce bu görevleri yapmakta olan birimler tarafından yapılmaya devam edilir.

Bakanlık teşkilâtını ve kadrolarını en geç sekiz ay içinde bu Kanun Hükümünde Kararnameye uygun hale getirir.

Yürürlük

Madde 45 — Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürürlük

Madde 46 — Bu Kanun Hükümünde Kararname Bölümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür.

7. Dış Teşkilât

Alfabetik Sırayla Dış Temsilcilikler

(Devlet mülki binaların fotoğrafları eklenmiştir.)

T. C. DIŞ TEMSİLCİLİKLERİ

1. Abu Dhabi Büyükelçiliği
2. Adis-Ababa Büyükelçiliği
3. Amman Büyükelçiliği
4. Anvers Başkonsolosluğu
5. Atina Büyükelçiliği
6. Atina-Pire Başkonsolosluğu
7. Avrupa Ekonomik Topluluğu Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
8. Avrupa Konseyi Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
9. Bağdat Büyükelçiliği
10. Bangkok Büyükelçiliği
11. Batum Başkonsolosluğu
12. Belgrad Büyükelçiliği
13. Berlin Başkonsolosluğu
14. Bern Büyükelçiliği
15. Beyrut Büyükelçiliği
16. Bingazi Başkonsolosluğu
17. Birleşmiş Milletler Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
18. Birleşmiş Milletler Cenevre Ofisi Nezdinde Türkiye Daimi Tem.
19. Bonn Büyükelçiliği
20. Brazilya Büyükelçiliği
21. Bregenz Başkonsolosluğu
22. Brüksel Büyükelçiliği
23. Brüksel Başkonsolosluğu
24. Budapeşte Büyükelçiliği
25. Buenos Aires Büyükelçiliği
26. Burgaz Başkonsolosluğu (*)
27. Bükreş Büyükelçiliği
28. Cakarta Büyükelçiliği
29. Cenevre Başkonsolosluğu
30. Cezayir Büyükelçiliği
31. Cidde Büyükelçiliği
32. Dakar Büyükelçiliği
33. Dakka Büyükelçiliği
34. Darüsselam Büyükelçiliği
35. Demokratik Alman Cumhuriyeti Nezdinde Türkiye Büyükelçiliği
36. Deventer Başkonsolosluğu
37. Doha Büyükelçiliği
38. Dublin Büyükelçiliği

39. Düsseldorf Başkonsolosluğu
40. Essen Başkonsolosluğu
41. Filibe Başkonsolosluğu
42. Frankfurt Başkonsolosluğu
43. Gümülcine Başkonsolosluğu
44. Halep Başkonsolosluğu
45. Hamburg Başkonsolosluğu
46. Hannover Başkonsolosluğu
47. Hartum Büyükelçiliği
48. Havana Büyükelçiliği
49. Helsinki Büyükelçiliği
50. İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilâtı Nezdinde Türkiye Daimi Tem.
51. İslamabad Büyükelçiliği
52. Kâbil Büyükelçiliği
53. Kahire Büyükelçiliği
54. Kanberra Büyükelçiliği
55. Karaçi Başkonsolosluğu
56. Karakas Büyükelçiliği
57. Karlsruhe Başkonsolosluğu
58. Kinşasa Büyükelçiliği
59. Kopenhag Büyükelçiliği
60. Köln Başkonsolosluğu
61. Köstence Başkonsolosluğu
62. Kuala Lumpur Büyükelçiliği
63. Kuveyt Büyükelçiliği
64. Lagos Büyükelçiliği
65. Lahey Büyükelçiliği
66. Lefkoşe Büyükelçiliği
67. Lizbon Büyükelçiliği
68. Londra Büyükelçiliği
69. Londra Başkonsolosluğu
70. Los Angeles Başkonsolosluğu
71. Lyon Başkonsolosluğu
72. Madrid Büyükelçiliği
73. Mainz Başkonsolosluğu
74. Marsilya Başkonsolosluğu
75. Meksiko Büyükelçiliği
76. Melburn Başkonsolosluğu
77. Milâno Başkonsolosluğu (*)
78. Mogadişu Büyükelçiliği
79. Moskova Büyükelçiliği
80. Musul Başkonsolosluğu
81. Münih Başkonsolosluğu
82. Münster Başkonsolosluğu

83. Nairobi Büyükelçiliği
84. Napoli Başkonsolosluğu
85. N.A.T.O. Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
86. New York Başkonsolosluğu
87. Nürnberg Başkonsolosluğu
88. Oslo Büyükelçiliği
89. Ottawa Büyükelçiliği
90. Paris Büyükelçiliği
91. Paris Başkonsolosluğu (*)
92. Pekin Büyükelçiliği
93. Prag Büyükelçiliği
94. Rabat Büyükelçiliği
95. Rodos Başkonsolosluğu
96. Roma Büyükelçiliği
97. Rotterdam Başkonsolosluğu
98. Salzburg Başkonsolosluğu
99. Santiyago Büyükelçiliği
100. Selânik Başkonsolosluğu
101. Seul Büyükelçiliği
102. Sidney Başkonsolosluğu (*)
103. Sofya Büyükelçiliği
104. Stokholm Büyükelçiliği (*)
105. Strazburg Başkonsolosluğu
106. Stuttgart Başkonsolosluğu
107. Şam Büyükelçiliği
108. Şikago Başkonsolosluğu
109. Tahran Büyükelçiliği
110. Tebriz Başkonsolosluğu
111. Tel-Aviv Elçiliği
112. Tiran Büyükelçiliği
113. Tokyo Büyükelçiliği
114. Trablus Büyükelçiliği
115. Tunus Büyükelçiliği
116. U.N.E.S.C.O. Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği
117. Urumiye Başkonsolosluğu
118. Üsküp Başkonsolosluğu (*)
119. Varşova Büyükelçiliği
120. Vaşington Büyükelçiliği
121. Vatikan Büyükelçiliği
122. Viyana Büyükelçiliği
123. Yeni Delhi Büyükelçiliği
124. Zagrep Başkonsolosluğu
125. Zürih Başkonsolosluğu

(*) İşaretili 6 Temsilcilik, 1984 Tarihçesinde yer alacaktır.

ABU DHABI BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Nisan 1979

Akredite olduğu ülkeler : Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)

Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş sayısı : Bütün BAE içinde 300 civarında.

Kaңçılara Adresi : P.O. Box : 3204 Abu Dhabi/UAE

Misyon Binaları : Kaңçılara ve ikametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Mahalli Memur

7 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Metin Kuştaaloğlu

1.12.1979

Taner Baytok

1.9.1982

ADDİS ABABA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 23 Aralık 1957 (*)

Akredite olduğu ülkeler : Etyopya, Demokratik Yemen Halk Cumhuriyeti.

Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş sayısı : 2

Kançılara Adresi : P.O. Box 1506 Addis Ababa - Ethiopia

Misyon Binaları : Devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

13 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Fikret Özdoğan, Büyükelçi	1957 - 58
Sacid Somel, G. Maslahatgüzar	1958 - 60
Osman Dostel, Büyükelçi	1960 - 63
İhsan Aksoy, G. Maslahatgüzar	1963 - 64
Ziya Tepedelen, Büyükelçi	1964 - 70
Hikmet Bensan, Büyükelçi	1971 - 72
Celâl Çalışlar, Büyükelçi	1972 - 76
Kurtuluş Taşkent, G. Maslahatgüzar	1976 - 78
Suphi Meriç, Büyükelçi	1978 - 83
Zeki Gönen, Büyükelçi	1983 -

(*) Etyopya'da ilk Temsilciliğimiz 1912 yılında Harar şehrinde açılan bir Konsolosluktur. İlk Konsolos Hacı Necip Bey'dir. Necip Bey'in ölümü üzerine yerine geçen Mazhar Bey Konsolosluğu Addis Ababa'ya nakleder. Batılı tarihçiler I. Dünya Savaşı sırasında Kral olan Lidj-Iyasou'nun Mazhar Bey'in nüfuzu altına girdiğini, onun telkinleriyle müslüman olduğunu ve 1916 yılında Konsolosa üzerinde hilâl işlenmiş bir Habeşistan bayrağı göndendiğini yazarlar.

Cumhuriyet döneminde Temsilcilik, Maslahatgüzarlığa dönüştürülür.

Maslahatgüzarlar : Ahmed Münir Bey, 1926 - 1931

Nizamettin Ayaşlı, 1935 - 1936

Maslahatgüzarlık, Etyopya'nın İtalyanlarca işgali üzerine 1936 yılında kapanır.

Büyükelçilik 1957 senesinde açılır.

AMMAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1947

Akredite olduğu ülke : Yok.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 3500

Kançılara Adresi : Queen Zain Al Sharaf Street 2 nd Circle, Jabal Amman, P.O. Box 2062 Amman - Jordan

Misyon Binaları : Kançılara ve ikametgâh Devlet malıdır. İkametgah 1955 tarihinde satın alınmış, aynı arsa üzerine Kançılara 1971 tarihinde inşa edilmiştir.

Kançılara : 3 katlı, 20 oda

İkametgah : 3 katlı, 7 oda ve kabul ve yemek salonları

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru (Büyükelçi dahil)

2 İdari Memur

1 Telsizci

Mahalli Memur (Yok)

10 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşelik : Kara, Deniz ve Hava Ataşesi.

Ticaret Müşavirliği : Ticaret Müşaviri, Ticaret Müşavir Yardımcısı.

Ticaret Müşavir Yardımcısı

Misyon Şefleri :

Bedri Tahir Şaman, Elçi 28.4.1947 - 21.4.1949

Mucib Parer, Geçici Maslahatgüzar 21.4.1949 - 22.5.1949

Rıfki Refik Pasin, Elçi 23.5.1949 - 15.1.1950

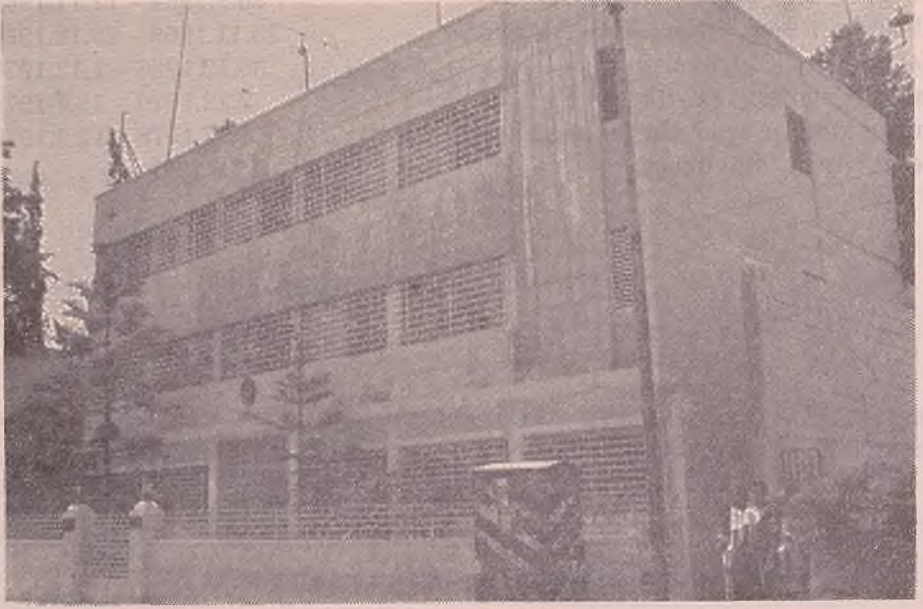
Agâh Aksel, Elçi 27.2.1951 - 1.11.1951

Kadri Rızan, Elçi 5.11.1952 - 22.5.1957

Mahmud Şerafettin Dikerdem, 31.5.1957 - 20.3.1960

Danış Tunahgil, Büyükelçi	29.4.1960 - 1 7.1964
Aydın Tosun, Geçici Maslahatgüzar	25.7.1964 - 25.9.1964
Hüveyda Mayatepek, Büyükelçi	26.9.1964 - 12.11.1966
Alâaddin Gülen, Geçici Maslahatgüzar	13.11.1966 - 29.12.1966
Haluk Kura, Büyükelçi	30.12.1966 - 1.12.1970
Şahin Uzgören, Büyükelçi	2.12.1970 - 19.7.1978
Ergun Ülkü, Geçici Maslahatgüzar	19.7.1978 - 12.8.1979
Reşat Arım, Büyükelçi	12.8.1979 -

T. C. AMMAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

ANVERS BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 21.5.1925

11.6.1932'de Lağvedilmiştir.

27.3.1936'da Yeniden açılmıştır.

Başkonsolosluğun Görev Çevresi : Anvers, Doğu Flandre, Batı Flandre ve Limburg Eyaletleri.

Takribi kayıtlı vatandaş sayısı : 30.000 civarındadır.

Misyon Binaları : İkametgâh ve Kaçılaryaya biraradadır (3 katlı)

Adres : Consulat Général de Turquie
16 Sorbenlaan, 2610 Wilrijik - Antwerpen, Belgique.

Devletmah binanın alındığı tarih - 4.1.1960.

Kaçılaryaya Kısmı : 3. kattadır, 7 oda, 1 salon, 1 teras.

İkametgâh Kısmı : 2 katlıdır, 5 oda, 2 salon, 1 teras. Ayrıca bodrum katı vardır. Burada 1 mutfak, 1 kalorifer kazanının bulunduğu oda, 1 arşiv odası, 1 kiler, 1 şoför odası ve ayrıca fazla eşyaların muhafaza edildiği 2 oda vardır.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 3 Mahalli Kâtip (T.C. uyruklu)
- 4 Sözleşmeli Sekreter (biri Belçika uyruklu)
- 4 Hizmetli
- 2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

İsmail Memduh bey	21.5.1925 - 10.12.1926
İsmail Hakkı bey	11.1.1927 - 23.6.1928
Mehmed Memduh bey	1.9.1929 - 17.12.1929
Süleyman Kemaleddin bey	19.12.1929 - 11.6.1932 (Lağvedilmiştir)
Münir İbrahim Akgül	25.8.1934 - 27.3.1936 (Yeniden açıldı)
Fethi Denli	1.9.1939 - 27.6.1940
Cevdet Dülger	16.1.1946 - 12.11.1949

Reşat Erhan	28.11.1949 - 5.7.1954
Orhan Kutlu	29.6.1954 - 24.4.1959
Mustafa Kenanoğlu	27.4.1959 - 17.10.1960
Hikmet Bensan	3.3.1961 - 19.6.1962
Receb Yazgan	27.6.1962 - 16.1.1964
Muhiddin Bilir	27.1.1964 - 16.10.1968
Orhan Güney	30.10.1968 - 16.10.1972
Sahir Armaoğlu	30.10.1972 - 16.10.1976
Fitrat Atasel	29.10.1976 - 22.10.1980
Kâmil Uras	31.10.1980 -

T. C. ANVERS BAŞKONSOLOSLUĞU

Kaçılarya - 3. Katta
İkametgâh - 1 ve 2. Katlar

ATİNA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Cumhuriyet döneminde faaliyete geçiş tarihi 11 Ocak 1924. O günden bu yana çalışmalarında bir inkıta vuku bulmamıştır. Osmanlı İmparatorluğu döneminde kuruluş tarihi : 1840.

Akredite Olduğu Ülke : Yunanistan.

Kançılara Adresi : Vassileos Gheorgiou B, 8 (İkametgâh aynı adreste)
Athènes - Grèce

Misyon Binaları : Devlet malı olan Kançılara ve ikametgâhtan müteşekkil bina 24 Temmuz 1934 tarihinde satın alınmıştır. 4 katlı olup zemin ve dördüncü katları kançılara, ikinci katı resepsiyon, üçüncü katı ise, ikametgâh olarak kullanılmaktadır.

Muhtelif kabul salonları (300 kişilik), 1 yemek salonu (30 kişilik), teras, ikametgâh için 4 yatak odası, Kançılara için ise 1 Büyükelçi odası ve bekleme salonu ile ziyaretçi kabul bölümü (zemin kat) ve 8 adet çalışma odasından oluşmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

6 Meslek Memuru

3 İdari Memur

3 Telsizci

3 Mahalli Memur

1 Kripto Teknisyeni

3 Koruma Görevlisi

13 Sözleşmeli Personel.

Kıdemli Askeri Ataşelik : (5 kişi)

Ticaret Müşavirliği : (3 kişi)

Basın Ataşeliği : (5 kişi) Ataşelikler ayrı binalardadırlar.

Misyon Şefleri :

Nebil Batı	11.11.1923 - 31.8.1924
Esat Cemal	8.9.1924 - 31.1.1925
Cevad Ezine	1.4.1925 - 9.1.1929
Mehmet Enis Akaygen (iki kez)	28.6.1929 - 10.7.1934
	1.11.1939 - 13.11.1945
Ruşen Eşref Ünaydın (iki kez)	16.11.1934 - 28.9.1939
	21.12.1945 - 9.9.1952
Cemal Hüsnü Taray	27.9.1952 - 30.9.1954
Settar İlksel	30.9.1954 - 18.4.1957
Nurettin Vergin	31.5.1957 - 30.3.1960
Şerif Adnan Kural	30.3.1960 - 11.7.1962

Nedim Veysel İlkin
Turan Tuluy
İlter Türkmen
Kamuran Gürün
Needet Tezel
Fahir Alaçam

11.8.1962 - 8.2.1965
17.3.1965 - 9.6.1968
24.7.1968 - 10.10.1972
17.11.1972 - 21.6.1976
20.9.1976 - 8.11.1980
17.11.1980 -

T. C. ATINA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya ve İkametgâh

ATINA - PİRE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1830 (Osmanlı Konsolosluğu olarak Pire'de)
1923 (Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluğu)
1925 Atina - Pire Başkonsolosluğu

Görev Çevresi : Ahaias, Arkadias, Argolidos, Attikis, Artis, Etoloa, Karnanias, Evritanias, Evvias, Ftiotidos, Fokidos, Hanion, İlias, Irakliu, Ionnanion, Kerkyras, Kefallinias, Kortnithias, Kikladon, Lakonias, Lassithiou, Lefkados, Messinias, Prevezis, Rethymnis, Thesprotias, Viotias, Zaknithou.

Kançılara adresi : Vassileos Pavlou 22
Palleon Psychicon
Athènes - Grèce

Misyon Binaları : Kançılara devlet malıdır. 17.6.1977 tarihinde satın alınmıştır. İki katlı bir bina olup, 5 oda ve 1 salondan ibarettir. İkametgâh kiralanmıştır (apartman dairesidir).

Misyonun Kadrosu :

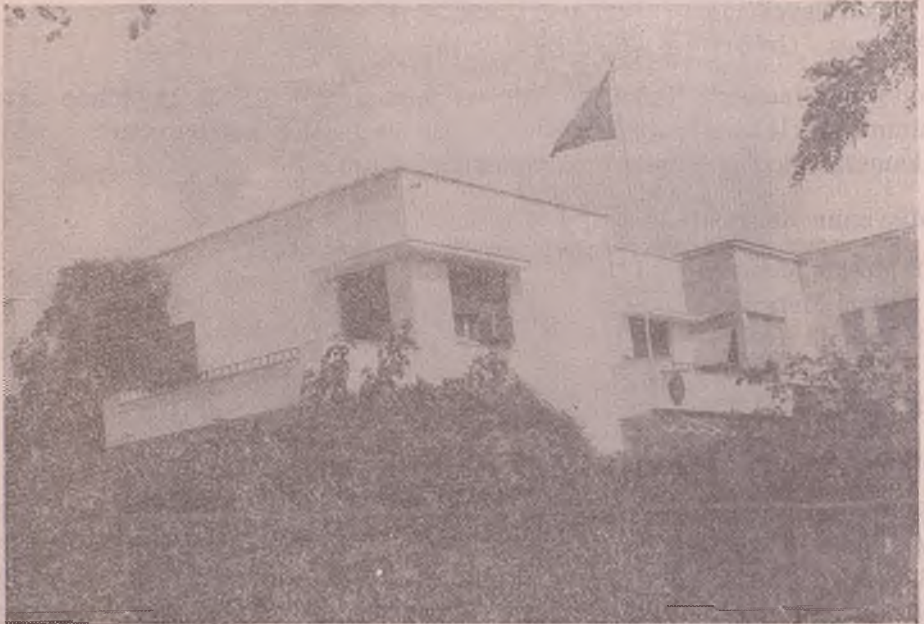
2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
2 Mahalli Kâtip
12 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Şamil Bey	3.3.1924 - 12.5.1925
Muhiddin Erdoğan	12.5.1925 - 28.5.1925
Server Cemal Balısoy	29.5.1925 - 29.7.1928
Nizamettin Erenel	30.7.1928 - 13.8.1928
Münif Bey	14.8.1928 - 31.8.1929
Münir Süreyya Bergman	21.9.1929 - 15.8.1931
Muhiddin Raşid Paysal	15.8.1931 - 13.2.1934
Rıfki Refik Pasin	14.2.1934 - 21.3.1934
Kâmil Mümtaz Akay	22.3.1934 - 21.7.1938
Muhiddin Erdoğan	25.7.1938 - 5.8.1939
Zeki Cemil Karaca	6.8.1939 - 16.8.1939
Nurullah Korkud	17.8.1939 - 25.3.1940
İnayetullah Cemal Özkaya	25.3.1940 - 12.4.1945
Cemal Gönen	27.4.1945 - 4.7.1945
İsmail Hakkı Okday	4.7.1946 - 13.7.1947
Ürfi Safvet Betin	30.8.1947 - 28.8.1951

Recep Yazgan	28.8.1951 - 12.12.1956
Cihad Rüstü Veyselli	31.3.1957 - 16.4.1961
Necdet Özmen	17.4.1961 - 2.2.1963
Melih Erçin	2.12.1963 - 1967
İlhan Akant	1967 - 1970
Zeki Gönen	1970 - 1974
Yalçın Tuğ	13.10.1974 - 16.8.1978
Lemi Kemalçeri	31.8.1978 - 8.7.1980
Halil Dağ	15.9.1980 -

T. C. ATİNA - PİRE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kançılarya

AET NEZDİNDE TÜRKİYE DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 26 Nisan 1963 günkü Resmî Gazetede yayınlanan
18 Nisan 1963 tarih ve 224 sayılı kanunla kurulmuştur.

Teşkilâtın tam ismi : Avrupa Toplulukları (European Communities)
(Communautés Européennes)

Teşkilata üye devletler (10) : F. Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Danimarka, İrlanda, Yunanistan.

— 18 Nisan 1951'de Paris Anlaşması ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (ECSC) ;

— 25 Mart 1957 Roma Anlaşmaları ile AET (EEC) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) kurulmuş ;

— 1 Temmuz 1967'de her üç Topluluk için tek bir Komisyon ve Konsey teşkili kararlaştırılmış ve «Avrupa Toplulukları» ismini almıştır.

Daimi Temsilciliğimiz : Ülkemizi, Avrupa Topluluklar Konsey ve Komisyonu nezdinde temsil etmekte; ayrıca Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa Parlamentosu ile olan ilişkileri yürütmektedir.

Kançılarya Adresi : Avenue Louise 479 1050 Bruxelles.

Misyon Binaları : Kançılarya ve ikametgâh devlet mahdır. 1963 yılında satın alınmıştır.

Kançılarya : Bir kat : 10 oda, 1 antre

İkametgâh : İki kat : 6 oda, 1 salon, bodrum

Misyonun Kadrosu :

- 5 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 2 Mahalli Memur
- 11 Sözleşmeli (6 Türk, 5 yabancı)
- 3 Koruma Görevlisi
- Maliye Müşavirliği (4)
- Ticaret Müşavirliği (1)
- Tarım Müşavirliği (1)
- 1 Uzman Müşavir

Misyon Şefleri :

Tevfik Saraçoğlu Geçici Maslahatgüzar	24.9.1963
Oğuz Gökmen Büyükelçi, D. Temsilci	13.1.1964
Ziya Müezzinoğlu Büyükelçi, D. Temsilci	2.12.1966
Tevfik Saraçoğlu Büyükelçi, D. Temsilci	28.8.1972
Cenap Keskin Büyükelçi, D. Temsilci	6.9.1978

AVRUPA EKONOMİK TOPLULUĞU
NEZDİNDE TÜRKİYE DAIMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kaçılarya (Üçüncü kat)

Daimi Delege Evi

AVRUPA KONSEYİ NEZDİNDE TÜRKİYE DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 12 Aralık 1949 (Avrupa Konseyinin Kuruluş Tarihi :
5 Mayıs 1949)

Nezinde Bulunduğu Teşkilâtın Tam İsmi : Avrupa Konseyi

Teşkilâta Üye Devlet Sayısı : 21 (Avusturya, Belçika, Danimarka, Federal
Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre,
İzlanda, İtalya, Kıbrıs, Lihtenstein, Lüksemburg, Malta, Norveç, Portekiz,
Türkiye, Yunanistan)

Misyon Binaları :

Kançılarya Adresi : 23, Boulevard de L'Orangerie 67000 Strasbourg
Kançılarya binası kiralıktır.

İkametgâh Binası : Devlet malıdır. 27 Ekim 1972 tarihinde satın alın-
mıştır. 3 katlı, 7 oda ve 3 salonludur.

Misyonun Kadrosu :

- 4 Meslek Memuru
- 3 İdari Memur
- 1 Mahalli Memur
- 3 Yabancı Uyruklu Sözleşmeli Personel
- 11 Türk Uyruklu Sözleşmeli Personel
- 3 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Cahit S. Hayta	- 1952
Affan Sabit Akça	1952 - 1955
Mustafa Borovalı	1955 - 1960
Melih Akbil	1960 - 1962
Nihat Dinç	1962 - 1967
Eftal Deringil	1967 - 1969
Cahit S. Hayta	1969 - 1971
Rahmi Gümrükçüoğlu	1971 - 1975
Semih Günver	1975 - 1982
Selçuk Korkud	1982 -

Delegeler Komitesinin teşekkülünden önce, Avrupa Konseyinde müsteşar-
lar seviyesinde yapılan toplantılara ise 1951 yılında Nurettin Vergin ve
1952 yılında Cahit S. Hayta iştirak etmiştir.

AVRUPA EKONOMİK KURULUŞU
NEZDİNDE TÜRKİYE DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

AVRUPA KONSEYİ NEZDİNDE TÜRKİYE DAİMİ
TEMSİLCİLİĞİ

İkametgâhı

BAĞDAT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1928

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 9.000 - 12.000 kadar.

Kançılara Adresi : 2/8 Waziriyah Baghdad - IRAQ P.O. Box : 14001

Misyon Binaları : Kançılara (iki katlı, 16 odalıdır) ve ikametgâh (iki katlı, 7 oda, 3 salon) devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

5 Meslek Memuru

3 İdari Memur

2 Telsizci

13 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşelik (4 kişi)

Maliye Müşavirliği (1 kişi)

Çalışma Müşavirliği (1 kişi)

Ticaret Müşavirliği (3 kişi)

Kültür Ataşeliği (3 kişi)

Misyon Şefleri :

Talat Kayaalp D. Maslahatgüzar	1.7.1928 - 30.10.1928
Tahir Lütü Tokay, Elçi	21.12.1929 - 1.9.1939
Cevad üstün, Elçi	12.9.1939 - 7.3.1945
Nebil Batı, Elçi	11.3.1945 - 14.11.1948
Ahmed Umar, G. Maslahatgüzar	14.12.1948 - 29.12.1949
Rahmi Apak, Elçi	29.12.1949 - 13.7.1952
Ahmed Umar, G. Maslahatgüzar	14.7.1952 - 22.4.1953
Nedim Veysel İlkin, Büyükelçi	23.4.1953 - 13.11.1953
Naci Perker, Büyükelçi	27.11.1953 - 13.7.1954
Fikret Şefik özdoğanlı, G. Maslahatgüzar	13.7.1954 - 30.10.1954
Muzaffer Göksenin, Büyükelçi	30.10.1954 - 19.4.1957
Behçet Türkmen, Büyükelçi	29.3.1957 - 25.5.1959
Fuat Bayramoğlu, Büyükelçi	8.5.1959 - 28.9.1960
Seyfeddin Turagay, Büyükelçi	28.9.1960 - 9.10.1964
Baha Vefa Karatay, Büyükelçi	19.11.1964 - 19.1.1967
Âli Binkaya, Büyükelçi	26.1.1967 - 1968
Pertev Subaşı, Büyükelçi	1968 - 1972
Nazif Cuhruk, Büyükelçi	1972 - 1977
İrfan Saruhan, Maslahatgüzar	1977 - 1978
Sencer Asena, Büyükelçi	9.8.1978 - 15.5.1982
Nüzhet Kandemir, Büyükelçi	6.6.1982 -

BANGKOK BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 30.12.1958

Akredite olduğu ülkeler : Tayland, Laos, Singapur.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : Tayland'da; 19 (Büyükelçilik dahil), Singapur'da; 25

Büyükelçilik Kaçılırya Adresi : 153/2, Soi Mahatlek Luang 1, Rajadamri Road, Bangkok 10500, Thailand

Kaçılırya ve İkametgâh : Aynı bahçe içinde olup, müştereken kiralanmıştır.

Misyunun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Telsiz Memuru
- 11 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi.

Misyon Şefleri :

Necdet Kent,	1958 - 1960
Mehmet Turan, Maslahatgüzar	1960 - 1962
Hasan İstinyeli,	1962 - 1966
Hikmet Hayri Anlı,	1966 - 1970
Turgut İlkan,	1970 - 1976
Nuri Yıldırım, Maslahatgüzar	1976 - 1978
Halit Erol Celasun,	1.9.1978 - 10.8.1981
Reha Aytaman,	1.9.1981 -

BATUM BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 20 Şubat 1921

Görev Çevresi : Batum kenti

Takribi Kayıtlı Vatandaş Sayısı : 4

Kançılarya Adresi : Consulat Général de Turquie Prospekt Stalina 8
BATOUMI - URSS

Başkonsolosluk binası devlet malıdır.

14 Kasım 1933 tarih ve 2400 sayılı T.C. Resmi Gazete'de yayımlanan 2170 sayılı Kanunla, Hükümetimize ait Tiflis Başkonsolosluk binası Batum Başkonsoloslüğünün işgal etmekte olduğu Sovyet Hükümetine ait bina ile mübadele edilmiştir.

Bina 2 katlıdır. Giriş katı Kançılarya ve üst kat ikametgâh olarak kullanılmaktadır. Kançılaryada 4 oda, 1 salon ve ikametgâhta 4 oda, 1 salon vardır. Ayrıca Kançılarya hizasında kavas konutu olarak kullanılan 1 oda ile ikametgâh hizasında misafirhane olarak yapılmış 1 oda bulunmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

- 1 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Mahalli Memur (Yabancı uyruklu)
- 1 Hizmetçi (Yabancı uyruklu)
- 1 Kavas (Türk uyruklu)

Misyon Şefleri :

Fahreddin Hayri Bey	20.2.1921 - 2.5.1921
Aziz Samih Bey	8.5.1921 - 2.10.1921
İbrahim Tâli Bey	1.12.1921 -
Rafet Bey	2.6.1924 - 6.1.1925
Ali Kemal Bey (Yoğun)	24.2.1925 - 20.1.1927
Mehmed Vehbi Bey (Gizey)	21.1.1927 - 2.11.1927
Suad Sedad Bey (Budak)	29.11.1927 - 27.4.1929
Said Bey (Araz)	21.7.1929 - 30.12.1929
Adnan Rıza Bey (Vekâleten)	15.8.1930 - 29.7.1931
Memduh Kemal Bey (Varnalı)	29.7.1931 - 24.9.1932
Ahmed Nesib (Tulgay)	24.9.1932 - 23.3.1933
Ahmed Rüştü Bey (Demirel)	23.3.1933 - 8.5.1937
K. Emrullah Tubay	20.5.1937 - 30.6.1937
Atif Kor	1.7.1937 - 24.7.1941
Cemal Toygar	23.8.1941 - 2.12.1945
Ali Rıza Çelikkaya	24.12.1945 - 14.10.1946

Cavid Ulvi Erçin	7.12.1946 - 10.5.1948
Cemal Kars	28.6.1948 - 25.7.1950
Rıdvan Kocaoğlu	27.10.1950 - 3.3.1952
İsmail Hakkı Akçevin	1.10.1952 - 24.9.1954
Neşet Asaf Damadoğlu	24.9.1954 - 10.12.1956
Hikmet Özkan (Vekâleten)	10.12.1956 - 26.1.1957
İhsan Akay	26.1.1957 - 28.4.1960
İhsan Aksoy (Vekâleten)	28.4.1960 - 5.9.1960
Mahmut Ömeri	5.9.1960 - 7.4.1961
Necmi Çetinelli	17.4.1961 - 1.9.1963
Rasim Fenmen	24.11.1963 - 10.10.1966
Çetin Oran	10.10.1966 - 6.10.1967
Semih Belen	6.10.1967 - 2.12.1968
Akil Aksan	2.12.1968 - 28.2.1970
Metin Mekik	28.2.1970 - 24.9.1972
Mehmet Ali Tenikalp	24.9.1972 - 9.1.1975
Emin Şerif Küçükkul (Vekâleten)	9.1.1975 - 29.4.1975
Mustafa Vardar (Vekâleten)	29.4.1975 - 18.7.1975
Orhan Aktürel	18.7.1975 - 17.10.1976
Kemal Yurdadoğan (Vekâleten)	7.10.1976 - 20.9.1977
Rasim Fenmen	20.9.1977 - 18.5.1979
Ateş Öktem (Vekâleten)	18.5.1979 - 2.7.1979
Ahmet Şevki Özmen	2.7.1979 - 10.10.1980
Timoğın Arbak	10.10.1980 - 19.9.1982
Samim Erol Günger	19.9.1982 -

BATUM BAŞKONSOLOSLUĞU

1927 - 1919
1946 - 1938
1952 - 1946
1955 - 1952
1959 - 1955
1964 - 1959
1968 - 1964
1972 - 1968
1978 - 1972
1983-1986 - 27.11.1981
1988-1991 - 27.11.1988
1991-1998

1919 - 1917
1917 - 1915
1915 - 1913
1913 - 1911
1911 - 1909
1909 - 1907
1907 - 1905
1905 - 1903
1903 - 1901
1901 - 1899
1899 - 1897
1897 - 1895
1895 - 1893
1893 - 1891
1891 - 1889
1889 - 1887
1887 - 1885
1885 - 1883
1883 - 1881
1881 - 1879
1879 - 1877
1877 - 1875
1875 - 1873
1873 - 1871
1871 - 1869
1869 - 1867
1867 - 1865
1865 - 1863
1863 - 1861
1861 - 1859
1859 - 1857
1857 - 1855
1855 - 1853
1853 - 1851
1851 - 1849
1849 - 1847
1847 - 1845
1845 - 1843
1843 - 1841
1841 - 1839
1839 - 1837
1837 - 1835
1835 - 1833
1833 - 1831
1831 - 1829
1829 - 1827
1827 - 1825
1825 - 1823
1823 - 1821
1821 - 1819

BELGRAD BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1879 (ilk sefir)

1897 - 1910 inkita

1914 - 1924 siyasî münasebetler kesilmiştir.

Sadece Yugoslavya'da akredite olup, Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş yoktur.

Kançılara adresi : Proleterskih Brigada 1 11000 Belgrade - Yugoslavie
Misyon Binaları : Kançılara ve ikametgâh aynı binada bulunmaktadır.
Bina, 27.7.1967 tarihinde satın alınmıştır. Üç tam ve bodrum ile çatı katlarından ibarettir. Birinci katta (Kançılara) 13 oda; ikinci katta 1 salon, 5 oda; üçüncü katta 1 salon, 5 oda; bodrum katında 10 oda; çatı katında 4 oda vardır.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru

3 İdari Memur

2 Telsizci

2 Mahalli Kâtip

13 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Tahir Lütfi Tokay (Mümessil)

1924 - 1925

Yusuf Hikmet Bayur (Elçi)

1925 - 1927

İneyetullah Cemal Bey (Geçici Maslahatgüzar)

1927 - 1928

Ali Haydar Aktay (Elçi)

1928 - 1939

Büyükelçiler :

Tevfik Kâmil Koperler

1939 - 1949

Kemal Köprülü

1949 - 1952

Agâh Aksel

1952 - 1955

Şadi Kavur

1955 - 1959

Orhan Eralp

1959 - 1964

Daniş Tunalıgil

1964 - 1968

Gündoğdu Üstün

1968 - 1972

Oktay İşcen

1972 - 1976

Oğuz Gökmen

1976 - 1978

Hikmet Özkan

18.8.1978 - 27.7.1981

Galip Balkar

1.10.1981 - 11.3.1983

Ali Hikmet Alp

30.11.1983 -

T. C. BELGRAD BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılara ve İkametgâh

BERLİN BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 12.9.1924'de Konsolosluk olarak açılmış, 1937 senesinde Başkonsolosluğa yükseltilmiştir. Başkonsolosluk Almanya ile siyasî ve iktisadî ilişkilerin kesilmesi üzerine 3.8.1944 tarihinde kapanmış, 20.10.1953 tarihinde tekrar açılmıştır.

Görev Çevresi : Batı Berlin Şehri.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 119.113 (resmi istatistiklere göre)

Kaңçılara Adresi : Türkisches Generalkonsulat, Ecke Johann-Georg Str. 11-12, 1000 Berlin 31

Kaңçılara binası devlet malı olmayıp, kira mukabili kullanılmaktadır.

İkametgâh devlet malıdır. 21.12.1976'da T.C. adına tapuya tescil edilmiştir.

2 katlı (ayrıca bodrum ve çatı katı vardır), 18 oda, 3 salon.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

13 Mahalli Memur

14 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Eğitim Müşavirliği

Maliye Müşavirliği

Çalışma Ataşeliği

Sosyal İşler (Din Hizmetleri) Ataşeliği

BERLİN KONSOLOSLUĞU

Misyon Şefleri :

Eburrıza Namık Bey (Uzgören) 12.9.1924 - 16.10.1928

Ali Rıza Bey (Malkoç) 16.10.1928 - 26.11.1930

Fuad Bey (Aktan) 8.12.1930 - 9.7.1935

Pasin Nihad Refik (Vekâleten ve muvakkaten) 10.7.1935 - 16.8.1935

Malkoç Ali Rıza (2 defa) 17.8.1935 - 13.3.1937

BERLİN BAŞKONSOLOSLUĞU

Sarper Selim Rauf 17.10.1937 - 23.7.1938

Erkin Feridun Cemal 24.7.1938 - 31.7.1939

Payman Kemal Aziz 5.9.1939 - 26.6.1942

Danişmend Basri Reşid 30.6.1944 - 3.8.1944

Aktimur Rıza Rifat	20.10.1953 - 22.3.1956
Günden Orhan Tahsin	23.3.1956 - 14.2.1960
Aktimur Rıza Rifat (2. defa)	15.2.1960 - 11.7.1960
Aydın Necat (Vekâleten ve muvakkaten)	11.7.1960 - 30.7.1960
Güney Orhan	30.7.1960 - 15.11.1961
Aydın Necat (Vekâleten ve muvakkaten)	15.11.1961 - 24.5.1962
Evcen Galib	24.5.1962 - 13.7.1966
Uzgören Hâmid (Vekâleten ve muvakkaten)	13.7.1966 - 29.8.1966
Balkan Nejat H.	29.8.1966 - 28.7.1971
Üner Hasan	29.7.1971 - 29.12.1975
Bakay İlhan	30.12.1975 - 28.8.1978
Aktan Nusret	29.8.1978 - 24.8.1983
Özer Argun	29.8.1983 -

BERN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1900

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 7673

Kaңlılarya Adresi : Lombachweg, 33 3006 Berne/Suisse

Misyon Binaları : Kaңlılarya binası devlet malı olup, hâlen ikametgâh binasının da bulunduğu arsaya 1968 yılında inşa ettirilmiştir. Bodrum ve giriş katı üzerinde iki katdır (1 salon, 25 oda).

İkametgâh Binası : Devlet malı olup, 1926 yılında satın alınmıştır. Bodrum ve giriş katı üzerinde iki katdır (3 salon, 18 oda).

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru

3 İdari Memur

2 Telsiz Memuru

1 Mahalli Memur

11 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşelik

(Bonn BE Askeri Ataşesi akreditedir.)

Maliye Müşavirliği

Ticaret Müşavirliği

Öğrenci Müfettişliği ve

Kültür Ataşeliği

Misyon Şefleri :

Ahmet Rüştü Demirel, D. Maslahatgüzar	1923 - 17.6.1924
Refik Birgen, D. Maslahatgüzar	17.6.1924 - 10.6.1925
Rifat Necip Bey, G. Maslahatgüzar	1925 - 23.3.1925
Mehmet Münir Erteğün, Elçi	23.3.1925 - 24.4.1929
Faik Hüseyin Hozar, G. Maslahatgüzar	25.9.1929 - 30.10.1930
Cemal Hüsnü Taray, Elçi	31.10.1930 - 23.3.1936
Fikret Özdoğancı, G. Maslahatgüzar	24.3.1936 - 18.8.1936
Vasfi Menteg, Elçi	19.8.1936 - 19.10.1942
Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Elçi	3.11.1942 - 30.9.1949
Hicabi Ekinci, G. Maslahatgüzar	30.9.1949 - 28.5.1951
Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Elçi	29.5.1951 - 13.7.1954
Beşir Balcıoğlu, G. Maslahatgüzar	13.7.1954 - 11.10.1954
Faik Zihni Akdur, Büyükelçi	12.10.1954 - 2.10.1957

Fahreddin Kerim Gökay, Büyükelçi	30.11.1957 - 14.7.1960
Necdet Özmen, G. Maslahatgüzar	15.7.1960 - 15.8.1960
Zeki Kunalalp, Büyükelçi	16.8.1960 - 7.1.1964
Turgud İlkan, G. Maslahatgüzar	8.1.1964 - 7.4.1964
Adnan Kural, Büyükelçi	8.4.1964 - 4.7.1965
Nejad Kemal Kavur, Büyükelçi	9.7.1965 - 26.12.1966
Necmettin Tuncel, Büyükelçi	27.12.1966 - 16.7.1969
Cemil Vafi, Büyükelçi	31.7.1969 - 13.7.1972
Suat Bilge, Büyükelçi	29.9.1972 - 26.12.1979
Doğan Türkmen, Büyükelçi	27.12.1979 -

T. C. BERN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

BEYRUT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Temsilciliğin Kuruluş Tarihi : 25 Nisan 1946

Konsolosluk Şb. sine kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 7.000

Kançılara Adresi : Ambassade de Turquie Rue Chamille Chamoun
İmmeuble Joseph Yazığı BABBDA/LİBAN

Bina kiradır. Devlet malı binalarımız savaşta harap olmuştur.

Kançılara tek kat 6 oda, İkametgâh, tek kat 4 oda iki salondur.

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 1 Telsiz Memuru
- 9 Sözleşmeli Personel (Türk uyruklu)
- 5 Sözleşmeli Personel (Yabancı uyruklu)
- 8 Koruma Görevlisi
- 1 Askeri Ataşelık
- 1 Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Celal Osman Abacıoğlu, Elçi	25.4.1946 - 13.7.1952
Rıfkı Rüstü Zorlu, Elçi	30.10.1952 - 23.11.1954
Cevdet Dülger, Elçi	2.12.1954 - 28.4.1955
Cevdet Dülger, Büyükelçi	28.4.1955 - 27.8.1960
Şemsettin Arif Mardin, Büyükelçi	20.10.1960 - 22.6.1962
Vahid Halefoğlu, Büyükelçi	22.6.1962 - 13.7.1965
Taha Carım, Büyükelçi	28.9.1965 - 24.4.1967
İsmail Erez, Büyükelçi	6.12.1967 - 12.11.1970
Ercüment Yavuzalp, Büyükelçi	25.11.1970 - 3.10.1972
Necmettin Tuncel, Büyükelçi	10.10.1972 - 16.11.1976
Nejat Aydın, Büyükelçi	17.10.1978 - 18.11.1980
Osman Başman, Büyükelçi	17.12.1980 - 19.7.1981
Ertuğrul Çırağan, Büyükelçi	11.8.1981 - 3.4.1982
Yunus Güçel, Büyükelçi	3.5.1982 -

BİNGAZİ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 4.11.1979

Görev Çevresi : Bingazi, Al-Khalej, Jabal, Al-Akder ve Derne idarî bölgeleri.

Kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 15.000

Kançılarya Adresi : Sciara Omar Ibn El Ass Hilal Building, Flat No. 33
Benghazi - Socialist People's Libyan Arab Jamahiriya.

Misyon Binaları : Kançılarya ve ikametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
4 Sözleşmeli Memur
2 Koruma Görevlisi
Çalışma Ataşeliği

Misyon Şefleri :

Nazım Dumlu 5.6.1979 - 31.8.1982
Zeynel Çelik 1.9.1982 -

(Misyonun Özelliği : İşçi Başkonsolosluğudur)

**BİRLEŞMİŞ MİLLETLER NEZDİNDE TÜRKİYE DAİMİ
TEMSİLCİLİĞİ**

Kuruluş Tarihi : 1947

B.M. Teşkilatına Üye Devlet Sayısı : 158

Kançılarya Adresi (TÜRKEVİ) : 821 UN Plaza New York, N.Y. 10017

TÜRKEVİ Devlet malıdır. 28 Şubat 1977 tarihinde satın alınmıştır. Bina 11 katlıdır.

İkâmetgâh : Devlet malıdır. 9 Temmuz 1970 tarihinde satın alınmıştır. Binadaki kat mülkiyetine göre 900 hisseye sahip bulunmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

- 9 Meslek Memuru
- 4 İdari Memur
- 1 Mahalli Kâtip
- 15 Sözleşmeli Personel
- 3 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Selim Sarper, Büyükelçi	1947 - 1957
Seyfullah Esin, Büyükelçi	1957 - 1960
Turgut Menemencioğlu, Büyükelçi	1960 - 1962
Adnan Kural, Büyükelçi	1962 - 1964
Orhan Eralp, Büyükelçi	1964 - 1969
Ümit Halûk Bayülken, Büyükelçi	1969 - 1972
Osman Olcay, Büyükelçi	1972 - 1975
İlter Türkmen, Büyükelçi	1975 - 1978
Orhan Eralp, Büyükelçi	1978 - 1980
A. Coşkun Kırca, Büyükelçi	1980 -

TÜRKEVİ New York

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER CENEVRE OFİSİ NEZDİNDE
TÜRKİYE DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 28.3.1967

Nezinde bulunulan Teşkilâtın İsmi : BİRLEŞMİŞ MİLLETLER CENEVRE OFİSİ (Office des Nations Unies à Genève)

UNCTAD — Birleşmiş Milletler Kalkınma Konferansı
UNDRO — Birleşmiş Milletler Tabii Afetler Koordinatörlüğü
UNHCR — Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
UNEP — Birleşmiş Milletler Çevre Programı
UNDP — Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNITAR — Yetiştirme ve Araştırma Birleşmiş Milletler Enstitüsü
UNV — Birleşmiş Milletler Gönüllüler Programı
— Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Konferansı
GATT — Gümrük ve Ticaret Genel Anlaşması
İLO — Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı
WHO — Dünya Sağlık Teşkilâtı
WIPO — Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilâtı
İTU — Milletlerarası Telekomünikasyon Birliği
WMO — Dünya Meteoroloji Teşkilâtı
ICRC — Milletlerarası Kızılhaç Komitesi
CERN — Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi
ITC — Milletlerarası Ticaret Merkezi
ICM — Milletlerarası Gaz Komitesi
ISO — Milletlerarası Standartlar Teşkilâtı
CIC — Milletlerarası Hesap Merkezi
IBE — Milletlerarası Eğitim Bürosu
İPU — Parlamentolararası Birlik

Kağırlarına Adresi : 28 B, Ch. Petit Saconnex, 1211 Genève

Kağırlarına Binası : Devlet Malıdır.

Alındığı Tarih : 4.2.1977

Kat ve Oda Adeti : Büyük bir apartman içinde 2 kat (2 daire) 23 oda ve 1 salon.

İkâmetgah Binası : Devlet Malıdır.

Alındığı Tarih : 17.9.1971

Kat ve Oda Adeti : Bahçe içinde müstakil villâ, 3 kat (Bodrum - giriş ve çatı katı) 11 oda ve 3 salon.

Misyonun Kadrosu :

- 7 Meslek Memuru
- 3 İdari Memur
- 1 Mahalli Memur
- 10 Sözleşmeli Personel
- 3 Koruma Görevlisi
- 2 Maliye Müşaviri
- 1 Ticaret Müşaviri

Misyon Şefleri :

Özdemir Benler, Büyükelçi	9.4.1967 - 28.4.1970
Coşkun Kırca, Büyükelçi	29.4.1970 - 29.8.1976
Ercüment Yavuzalp, Büyükelçi	10.9.1976 - 23.7.1979
Kâmran İnan, Büyükelçi	26.7.1979 - 19.9.1983
İlter Türkmen, Büyükelçi	13.12.1983 -

CNUCED — Conférence des Nations Unies sur le Commerce et le développement.

GATT — Accord général sur les tarifs douaniers et le commerce

CEE — Commission économique pour l'Europe

UNDRO — Bureau du coordonnateur des Nations Unies pour les secours en cas de catastrophe

PNUD — Programme des Nations Unies pour le développement

PNUE — Programme des Nations Unies pour l'environnement

UNITAR — Institut des Nations Unies pour la formation et la recherche

UNV — Programme des volontaires des Nations Unies

BIT — Bureau international du travail

OMS — Organisation mondiale de la santé

OMPI — Organisation mondiale de la propriété intellectuelle

CICR — Comité international de la Croix-Rouge

HCR — Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

UIT — Union internationale des télécommunications

CIM — Comité intergouvernemental pour les migrations

CCI — Centre du commerce international

OMM — Organisation météorologique mondiale

OIN — Organisation internationale de normalisation

CIC — Centre international du calcul

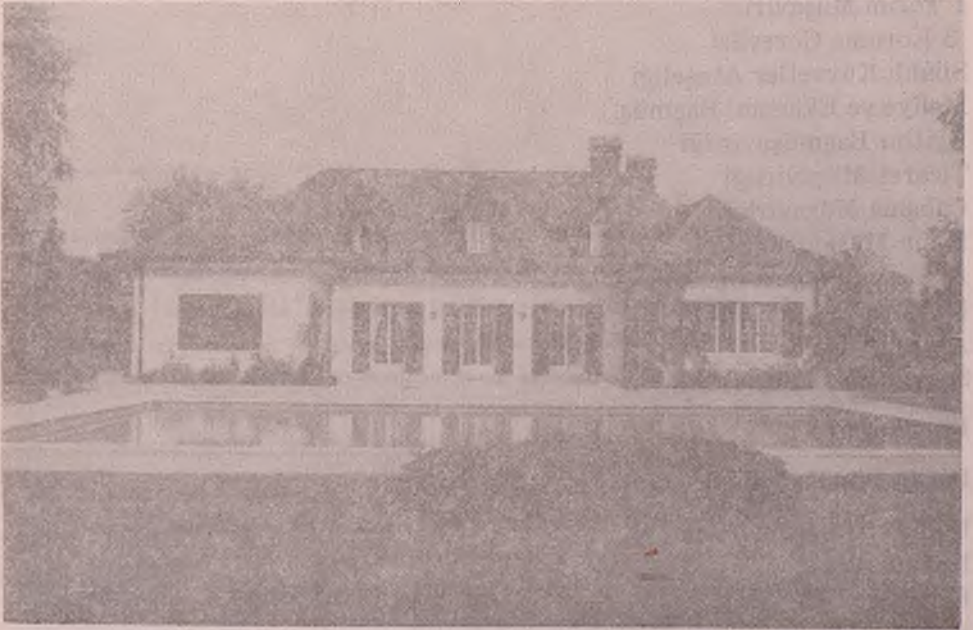
BIE — Bureau international d'éducation

LSCRCR — Ligue des sociétés de la Croix - Rouge et du Croissant Rouge

B. M. CENEVRE OFİSİ NEZDİNDE TÜRKİYE
DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kaçılarya

İkametgâh

BONN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1950 (*)

T. C. Bonn Büyükelçiliğinin akredite olduğu başka ülke yoktur.

Büyükelçilik bünyesinde Konsolosluk Şubesi bulunmamaktadır.

Kançılara Adresi : Utestr. 47, 5300 Bonn 2 - Almanya Federal Cumhuriyeti.

Misyon Binaları : Kançılara ve Büyükelçilik konutuna ait binalar devlet malıdır. Tarafımızdan inşa ettirilmiştir. Kançılara 1968, konut 1969 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır. Kançılara üç katlıdır 48 odası vardır.

Büyükelçilik konutu, birisi asma kat olmak üzere. üç katlıdır. 8 odası, bir kabul salonu ve bir yemek salonu ve iki oturma salonu vardır.

Bodrum katında muhtelif amaçlarla kullanılan ayrıca 13 oda mevcuttur.

Misyonun Kadrosu :

8 Meslek Memuru (BE dahil)

4 İdari Memur

2 Telsiz Memuru

3 Mahalli Kâtip

18 Sözleşmeli Personel

1 Tarım Müşaviri

3 Koruma Görevlisi

Silâhlı Kuvvetler Ataşeliği

Maliye ve Ekonomi Başmüş.

Eğitim Başmüsavirliği

Ticaret Müşavirliği

Çalışma Müşavirliği

Basın Müşavirliği

Almanya Bölgesi Öğrenci

Müfettişliği ve Kültür

Ataşeliği

Sosyal İşler Müşavirliği

Büyükelçiler :

Berlin Büyükelçiliği :

Kemalettin Sami Paşa

1924 - 1934

Hamdi Arpağ

1934 - 1939

R. Hüsrev Gerede

1939 - 1942

Safvet Arıkan

1942 - 1944

Bonn Büyükelçiliği :

Nizamettin Ayaşlı	(1950'de Türkiye Misyonu Şefi, 1951'den itibaren Büyükelçi)
Suad Hayri Ürgüplü	1952 - 1955
Seyfullah Esin	1955 - 1957
Settar İksel	1957 - 1961
Mehmed Baydur	1961 - 1964
Ziya Müezzinoğlu	1964 - 1966
Oğuz Gökmen	1966 - 1972
Vahit Halefoğlu	1972 - 1982
Oktay İçcen	1982 -

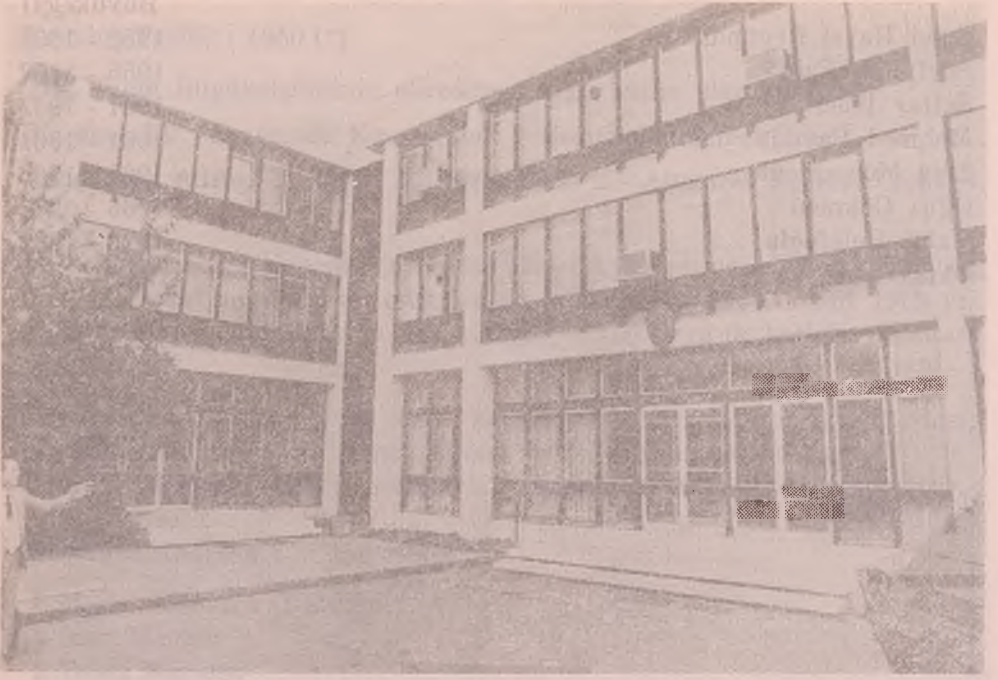
(*) (Osmanlı İmparatorluğu'nun Prusya Devleti ile tesis ettiği diplomatik ilişkiler, Alman İmparatorluğu'nun kuruluşundan sonra da devam etmiştir.

Birinci Dünya Harbi sonrasında İtilaf devletleri ile akdolan mütareke hükümleri uyarınca, Almanya ile siyasi münasebetler 28 Şubat 1920 tarihinde kesilmiştir. Bu tarihten siyasi ilişkilerin yeniden tesis edildiği 1924 yılına kadar geçen dönemde Türkiye'nin çıkarlarını takip eden Berlindeki İsviçre Büyükelçiliği nezdinde bir Meslek Memuru bulundurulmuştur.

Almanya ile ilişkiler, İkinci Dünya Savaşı sırasında, 2 Ağustos 1944 tarihinden itibaren kesilmiştir. Bu tarihten Almanya Federal Cumhuriyeti'nin başkenti Bonn'da 1950 yılında Türkiye Misyon Şefliği ihdasına kadar geçen süre içinde Türkiye'nin çıkarlarının himayesi İsviçre Hükûmeti tarafından deruhte edilmiştir.

1950 yılında Türkiye Misyonu Şefi olarak atanan Nizamettin Ayaşlı, 1951 yılından itibaren Büyükelçi ünvanı ile Ülkemizi temsil etmiştir.)

T. C. BONN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

BRASILIA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1929 1. defa (1931'e kadar)
1938 2. defa (aynı yıl inkıta)
1944 3. defa (Rio de Janeiro)
Eylül 1972 Başkent'in taşınması üzerine, Brasilia)

Akredite olduğu ülke : Guyana

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 410

Kançılaryaya adresi : SQS 114, Bloco F, Apt. 206 70.377 - Brasilia DF-Brasılı

Misyon binaları : Devlet malıdır.

Kançılaryaya binası 14 Eylül 1972 tarihinde satın alınmış olup, 1 salon ve 4 odadan müteşekkildir.

İkametgâh 27 Şubat 1973 tarihinde satın alınmıştır; 1 salon, 5 oda, garaj ve avluda 3 odalı hizmetliler bölümünden ibarettir.

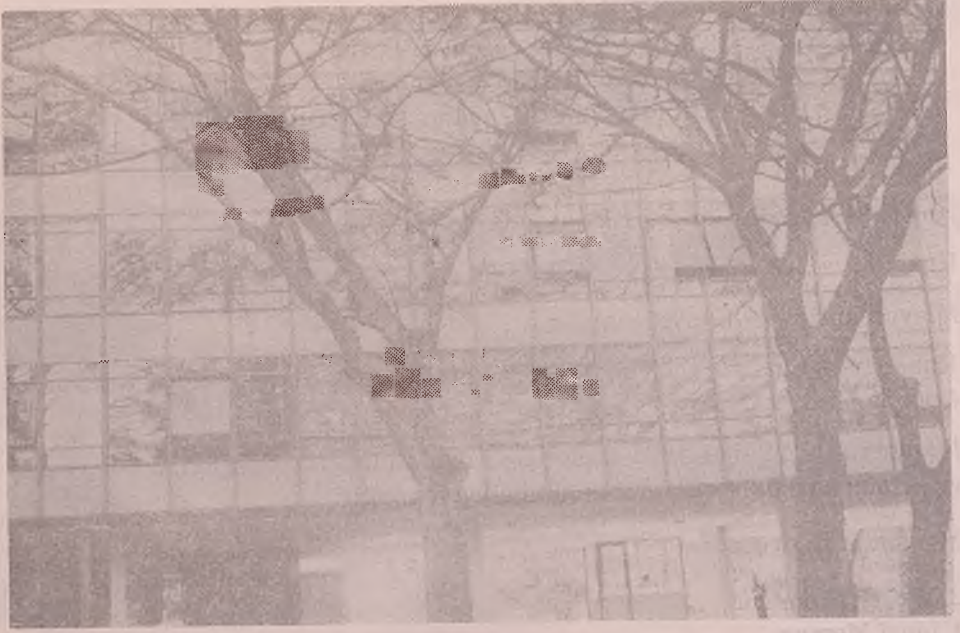
Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Teknisyen
8 Sözleşmeli (2 Sekreter, 6 Hizmetli - Brezilyalı)
2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Ali Türkgeldi, Elçi	1929 - 31
Hasan Tahsin Mayatepek, Daimi Maslahatgüzar	1938 -
Bedri Tahir Şaman, Elçi	1944 - 46
İlhami Müren, G. Maslahatgüzar	1946 - 47
Hüsrev Gerede, Büyükelçi	1947 - 49
Fuat Carım, Büyükelçi	1949 - 57
Şefkati İstinyeli, Büyükelçi	1957 - 60
Ekrem Gökşin, G. Maslahatgüzar	1960 - 63
Osman Dostel, Büyükelçi	1964 - 66
Savlet Aktuğ, G. Maslahatgüzar	1966 - 68
Şinasi Orel, Büyükelçi	1968 - 70
Vecdi Türel, Büyükelçi	1970 - 72
Veysel Versan, Büyükelçi	1972 - 76
Berduk Olgaçay, Büyükelçi	1976 - 78
Semih Akbil, Büyükelçi	1978 - 79
Yalçın Kurtbay, Büyükelçi	1979 - 83
Yıldırım Keskin, Büyükelçi	Eylül 1983 -

T. C. BRASİLİA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya
(Binanın 2. ci katı, iki ağaç arası)

İkametgâh

BREGENZ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1 Mart 1974

Görev Çevresi : Vorarlberg Eyaleti

Takribî kayıtlı vatandaş sayısı : 13.855

Kaңıllarya adresi : Rathaus Str. 19 A-6900 Bregenz - Austria

Misyon Binaları : Kaңıllarya ve İkametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Mahalli Memur
- 6 Sözleşmeli Personel
- 1 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Münir Kekevi	1974 - 75
Turan Sellioğlu	1975 - 79
Alptekin Ünlütürk	1979 - 83
Kâmuran Tüzel	1983 -

BRÜKSEL BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1849

1860-1861 yılları arasında kapalı kalmıştır.

1914-24 yılları arasında kapalı kalmıştır.

1940-1945 yılları arasında kapalı kalmıştır.

Akredite olduğu ülkeler : Lüksemburg

Kançılaryaya adresi : 74, Rue Jules Lejeune 1060-Bruxelles-Belgique

Misyon Binaları :

Kançılaryaya ve ikametgâh aynı binada ve Devlet malı olup, 1958 yılında satın alınmıştır. Bina, 4 katlı olup, 18 oda, 5 salon bulunmaktadır.

Misyonun Kadrosu : (*)

4 Meslek Memuru

3 İdari Memur

3 Telsizci

3 Koruma Görevlisi

1 Mahalli Kâtip

9 Türk Uyruklu

Sözleşmeli Personel

2 Yabancı Uyruklu

Sözleşmeli Personel

Maliye ve Ekonomi Başmüsavirliği

Kültür ve Enformasyon Müsavirliği

Ticaret Müsavirliği

Çalışma Müsavirliği

Sosyal İşler (Din)Müsavirliği

Basın Müsavirliği

Eğitim Müsavirliği

Gümrük Müsavirliği

Misyon Şefleri :

Enver Bey, D. Maslahatgüzar

1924 - 25

Mehmet Kamil İrdelp, D. Maslahatgüzar

1925 - 33

Emin Ali Sipahi, D. Maslahatgüzar

1933 - 38

Cemal Hüsnü Taray, Elçi

1938 - 39

Nebil Batı, Elçi

1939 - 40

Hasan Basri Lostar, Elçi

1945 - 46

Şevket Fuad Keçeci, Elçi

1947 - 49

Nizameddin Ayaşlı, Elçi

1949 - 50

Nedim Veysel İlkin, Elçi

1950 - 52

Hasan İstinyeli, G. Maslahatgüzar

1952 - 54

Bedri Tahir Şaman, Elçi	1954 - 56
Doğan Türkmen, G. Maslahatgüzar	1956 - 57
Rıfki Rüstü Zorlu, Büyükelçi	1957 - 61
Tevfik Saraçoğlu, G. Maslahatgüzar	1961 - 62
Hasan Esat Işık, Büyükelçi	1962 - 64
Fuat Bayramoğlu, Büyükelçi	1964 - 67
Faruk Berkel, Büyükelçi	1967 - 72
Sulhi Dişlioğlu, Büyükelçi	1972 - 78
Halûk Kura, Büyükelçi	1978 - 82
Faik Melek, Büyükelçi	1982 -

(*) Brüksel Büyükelçiliği LÜKSEMBURG BÜROSU

Kuruluş Tarihi : 1 Aralık 1972

Kançılara adresi : Strassen, Cité Oricherhoehl, 23-Luxemburg

Bina kiralanmıştır.

1 Meslek Memuru, 1 İdari Memur, 1 Sözleşmeli, 1 Koruma Görevlisi.

BRÜKSEL BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1965

Görev Çevresi : Brüksel, Brabant, Hainaut, Liege, Namur Eyaletleri ve Lüksemburg.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 42.000

Kançılırya adresi : Rue Jules Lejeune, 24 1060 Bruxelles - Belgique

Misyon binaları kira ile tutulmuştur.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

11 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Şerif Küçükkuş	1965 - 1967
Cengiz Sebükcebe	1968 - 1972
Yavuz Aktulga	1972 - 1973
Osman Sirman	1973 - 1976
Zeki Gönen	1976 - 1980
Çetin Oran	1980 -

BUDAPEŞTE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 7.5.1924 - 1.4.1945
7.5.1947 yeniden.

Akredite olduğu ülke : Macaristan

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 10

Kançılara adresi : Uri Utca 45 1014 Budapest - Hungary

Misyon binaları : Kançılara ve ikametgâh binaları Devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
2 İdari Memur
1 Telsizci
12 Sözleşmeli Personel (5 Türk, 7 Macar)
2 Koruma Görevlisi
Askeri Ataşelik (akredite)
Ticaret Müşavirliği (münhal)

Misyon Şefleri :

Hüsrev Gerede, Elçi	1924 - 26
Numan Menemencioğlu, D. Maslahatgüzar	1926 - 27
Vasıf Çınar, Elçi	1927 - 28
Behiç Erkin, Elçi	1928 - 39
Ruşen Eşref Ünaydın, Elçi	1939 - 43
Şevket Fuad Keçeci, Elçi	1943 - 45
İnkita	1945 - 46
Ağâh Aksel, Elçi	1947 - 49
Celal Hazım Tepeyran, Elçi	1950 - 54
Cemal Yeşil, Büyükelçi	1956 - 60
İrfan Karasar, Elçi	1960 -
Buhran Işın, Elçi	1960 - 63
Nedim Eringer, Elçi	1963 - 67
Veysel Versan, Elçi	1967 - 69
İsmail Soysal, Büyükelçi	1969 - 72
Fuat Kepenek, Büyükelçi	1972 - 76
Talat Benler, Büyükelçi	1976 - 80
Oğuz Gökmen, Büyükelçi	1980 - 81
Osman Başman, Büyükelçi	1981 -

BUENOS AIRES BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1939

Akredite olduğu ülkeler : Uruguay, Bolivya, Paraguay.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 1916

Kançılara adresi : EMBAJADA DE TURQUİA Avda, Pte. Roque Saenz Pena 852 - Piso 8 1035 Buenos Aires - ARGENTINA

Misyon Binaları : Kançılara kiralıktır. Bir İş Hanının sekizinci katında, altı oda ve bir salondan ibaret, 200 metre kare genişliğinde bir apartman dairesidir.

İkametgâh : Devlet malıdır. 1 Mart 1973 tarihinde satın alınmıştır. Zemin kat dahil üç katlıdır. Müstakil bahçe içindedir.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 9 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Abdullahat Akşin, Elçi	1936 - 1946
Kemal Cenani, G. Maslahatgüzar	1946 -
Emin Ali Sipahi, Elçi	1946 - 1950
Şinasi Oyman, G. Maslahatgüzar	1950 - 1952
Cemil, Vafi, Ortaelçi	1952 - 1955
Sadi Akarcalıoğlu, G. Maslahatgüzar	1955 - 1957
Kenan Gökart, Büyükelçi	1957 - 1960
Fehmi Nuza, Büyükelçi	1960 - 1962
Oğuz Gökmen, Büyükelçi	1962 - 1964
Fuat Kepenek, Büyükelçi	1964 - 1968
Talat Miras, Büyükelçi	1968 - 1971
Halûk Sayınsoy, Büyükelçi	1971 - 1976
İsmail Soysal, Büyükelçi	1976 - 1980
Âli Binkaya, Büyükelçi	1980 - 1983
Pertev Subaşı, Büyükelçi	1983 -

Konaklar Tarihi : 1923
Ayrıca diğer ülkeler : Uruguay, Bolivya, Paraguay.
Komisyonun Süresinin kayıtlı bulunduğu tarih : 1918
Konakların adresi : EMBALAJA DE TIRROTA Avda. Edo. Noyon Saenz

T. C. BUENOS AIRES BÜYÜKELÇİLİĞİ

İkametgâh

1923 - 1925
1925 - 1927
1927 - 1930
1930 - 1932
1932 - 1934
1934 - 1936
1936 - 1938
1938 - 1940
1940 - 1942
1942 - 1944
1944 - 1946
1946 - 1948
1948 - 1950
1950 - 1952
1952 - 1954
1954 - 1956
1956 - 1958
1958 - 1960
1960 - 1962
1962 - 1964
1964 - 1966
1966 - 1968
1968 - 1970
1970 - 1972
1972 - 1974
1974 - 1976
1976 - 1978
1978 - 1980
1980 - 1982
1982 - 1984
1984 - 1986
1986 - 1988
1988 - 1990
1990 - 1992
1992 - 1994
1994 - 1996
1996 - 1998
1998 - 2000
2000 - 2002
2002 - 2004
2004 - 2006
2006 - 2008
2008 - 2010
2010 - 2012
2012 - 2014
2014 - 2016
2016 - 2018
2018 - 2020
2020 - 2022
2022 - 2024
2024 - 2026
2026 - 2028
2028 - 2030

BÜKREŞ BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1878

(30.8.1916 - 6.6.1924 Siyasî ilişkilerin kesilmesi)

Yalnız Romanya'da akredite olup, Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı 7'dir.

Kançılara adresi : 72 Celea Dorobantilor Bucarest - Roumanie

Misyon Binaları : Aynı bahçe içinde bulunan kançalarya ve ikametgâh binaları devlet malı olup, 20.10.1934 tarihinde satın alınmıştır.

Kançalarya : İki kat, 6 oda.

İkametgâh : İki kat, 12 oda, 1 salon (çatı katında 7, bodrum katında 4 oda)

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

3 İdari Memur

1 Telsiz Memuru

11 Sözleşmeli Personel

(3 Türk, 8 Romen)

Askeri Ataşelik

Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Cevad Bey (Ezine, Mümessil, sonra Elçi	1923
Numan Menemencioğlu, G. Maslahatgüzar	1924
Hüseyin Ragıb Baydur, Elçi	1925
Sabri Bey (Toprak), Elçi	1929
Hamdullah Suphi Tanrıöver, Elçi, Büyükelçi	1931
Şefkati İstinyeli, Elçi	1944
Hulusi Fuad Togay, Büyükelçi	1947
Sayit Kemal, G. Maslahatgüzar	1951
Celal Çalışlar, G. Maslahatgüzar	1952
Kadri Rızan, D. Maslahatgüzar	1952
Safvet Ürfi Betin, D. Maslahatgüzar	1952
Mustafa Kayagil, G. Maslahatgüzar	1956
Celal Tefvik Karasapan, Büyükelçi	1957
Abdülahad Birden, G. Maslahatgüzar	1959

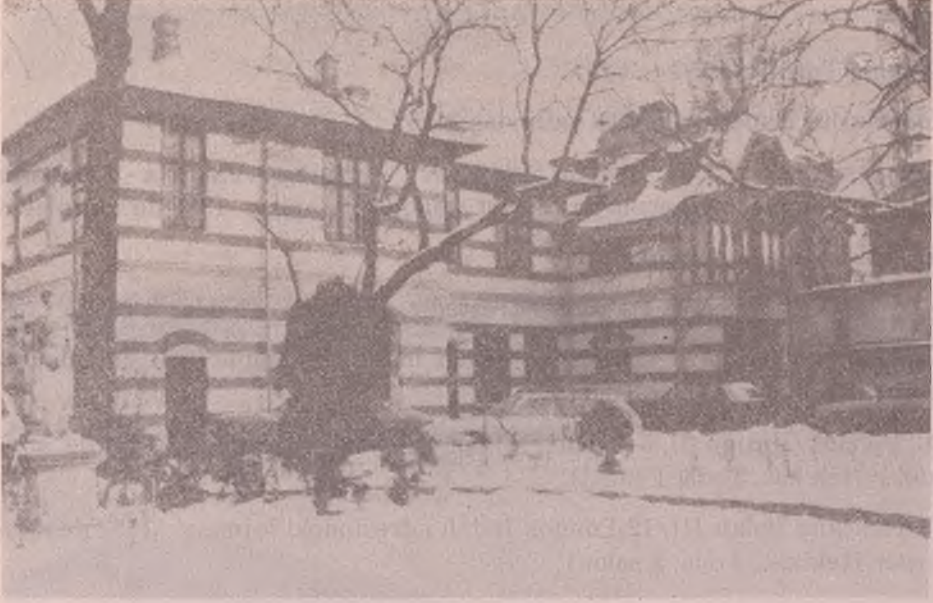
İzzet Aksalur, Büyükelçi	1960
Zübeyir Aker, G. Maslahatgüzar	1961
Arif Şemseddin Mardin, Büyükelçi	1962
Kâmuran Gürün, Büyükelçi	1967
Nazif Cuhruk, Büyükelçi	1970
Osman Derinsu, Büyükelçi	1973
Nahit özgür, Büyükelçi	1976

(Misyon Şefinin mülâhazatı; özetle : «Misyon binaları bugünkü ihtiyaçlara uygun değildir» - tam metni Komptrolörlük Dairesine sunulmuştur.)

1929	Çevre Boy (Eline) Mimarisi, Çamaşlı
1930	Yunan Mimarisi, Çamaşlı
1931	İstanbul Konağı, Mimarisi, Eski
1932	Sabah Boy (Tombak), Eski
1933	Hamburk Şehri Tarihleri, Eski, İnceleme
1934	Şehri İnceleme, Eski
1935	Hulus Fuarı Tarihleri, İnceleme
1936	Sabah Konağı, G. Mimarisi
1937	Çelik Çarşı, G. Mimarisi
1938	Kahve Konağı, G. Mimarisi
1939	Sabah Fuarı, G. Mimarisi
1940	Mısır Konağı, G. Mimarisi
1941	Çelik Tarihleri, İnceleme
1942	Abdullah Konağı, G. Mimarisi

T. C. BÜKREŞ BÜYÜKELÇİLİĞİ

ISLİMİZMİN ATMAZAD

Kançılarya

İkametgâh

CAKARTA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1957

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 15

Kançılaryaya adresi : J1. Rasuna Said Kav. 1 - Kuningan Jakarta - Indonesia
Misyon binaları : Kançılaryaya devlet malıdır; yapımı 1983'de bitmiştir.

İki katlı : 16 oda, 1 salon.

İkametgâh, kançılaryaya ile aynı adrestedir. İki katlı : 7 oda, 2 salon.

Kançılaryaya üzerindeki iki lojman devlet malıdır; yapımı 1983 yılında bitmiştir. Herbiri tek kat : 3 oda, 1 salon.

J1. Pondok Hidjau II/5-Pondok Indah semtindeki lojman : 1981'de alınmıştır (tek kat, 3 oda, 1 salon).

J1. Kencana Indah III/12-Pondok Indah adresindeki lojman : 1981'de alınmıştır (tek kat, 4 oda, 1 salon).

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

Misyon Şefleri :

Tevfik Kâzım Kemahlı	18.10.1957 - 3.5.1960
Abdül Mennan Tebelen	20.5.1960 - 8.12.1963
Veysel Versan	9.9.1964 - 8.1.1967
Vahap Aşıroğlu	20.8.1968 - 20.9.1970
Semih Baran	30.12.1971 - 21.9.1976
Haluk Kocaman	26.7.1978 - 8.1.1981
Pulat Y. Tacar	14.3.1981 -

T. C. CAKARTA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya (Solda)

Rezidans (Sağda)

CENEVRE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1924

Görev Çevresi : Cenevre, Vaud, Fribourg, Neuchatel, Valais kantonları.

Takribî kayıtlı vatandaş : 7.000

Kağırlarına adresi : 17, Rue Ferdinand Hodler 1207-Geneve-Suisse

Misyon Binaları : Kağırlarına ve İkametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

3 Mahalli Memur

1 Mahalli Sekreter

4 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Cenevre Konsolosluğu :

Süleyman Saib Bey (Kıran)

17.7.1924 - 28.4.1925

Sadullah Ferid Bey (Gören)

29.4.1925 - 3.3.1927

Cenevre Başkonsolosluğu :

Müşfik Selâmi İnegöllüoğlu

31.7.1928 - 24.9.1928

Şevket Fuad Keçeli

24.10.1929 - 28.6.1932

Lütfi Sav (Vekaleten)

28.6.1932 - 15.7.1932

Celal Hazım Tepeyran

16.7.1932 - 5.6.1935

Numan Tahir Seymen

22.6.1935 - 27.5.1938

Nizameddin Ayaşlı

27.5.1938 - 17.5.1942

Abdullah Zeki Polar

6.6.1942 - 14.8.1942

Fethi Denli

20.8.1942 - 1.2.1947

Hasan Nurelgin

13.2.1947 - 1.11.1950

Orhan Kutlu

31.11.1950 - 30.6.1952

Siret Halulu

1.7.1952 - 20.1.1955

Sadi Eldem

28.1.1955 - 21.4.1960

Sadun Terem

23.4.1960 - 15.10.1964

Hasan Nurelgin

30.10.1964 - 18.2.1965

Oktay Cankardeş

31.8.1965 - 15.3.1968

Fehmi Nuza

30.3.1968 - 13.7.1970

Fitrat Atasel

25.8.1970 - 30.9.1974

Fahrettin Taşan

30.9.1974 - 20.10.1978

Münir Kekevi

30.10.1978 - 24.9.1982

Lemi Kemalyeri

25.9.1982 -

(Başkonsolosun mütalaası : «Başkonsolosluk, Osmanlı İmparatorluğuna kadar uzanan eski bir geçmişe sahiptir. Diğer Konsolosluklara nazaran değişik tarafı, vatandaşların çoğunluğunun işadamları ve serbest meslek erbabı olmasıdır. Cenevre’de vatandaşlar tarafından kurulmuş 10 dan fazla ticarî ve finansman şirketi mevcuttur. Türkiye’deki büyük holdinglerin Cenevre’de bir şube veya büro açmak çabasında oldukları görülmektedir. Nedeni, Cenevre’nin dünya özel bankacılığının merkezi bulunmasıdır.)

T.C. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI KÜTÜPHANESİ

Başkonsolosun mütalaası : «Başkonsolosluk, Osmanlı İmparatorluğuna kadar uzanan eski bir geçmişe sahiptir. Diğer Konsolosluklara nazaran değişik tarafı, vatandaşların çoğunluğunun işadamları ve serbest meslek erbabı olmasıdır. Cenevre’de vatandaşlar tarafından kurulmuş 10 dan fazla ticarî ve finansman şirketi mevcuttur. Türkiye’deki büyük holdinglerin Cenevre’de bir şube veya büro açmak çabasında oldukları görülmektedir. Nedeni, Cenevre’nin dünya özel bankacılığının merkezi bulunmasıdır.)

CEZAYİR BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1962

Kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 150

Kançılara adresi : Villa Dar El Quard Chemin de la Rochelle Boulevard
Colonel Bougara Alger - Algérie

Misyon Binaları : Kançılara ve İkametgâh kiralanmaktadır.

Kançılara : 2 katlı, 8 oda

İkametgâh : 2 katlı, 11 oda

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

1 Sözleşmeli (T.C. uyruklu)

1 Sözleşmeli (Yabancı uyruklu)

2 Koruma Görevlisi

Askerî Ataşe

Ticaret Müşaviri (2)

Büyükelçiler :

Semih Günver	31.6.1963 - 31.8.1965
İsmail Soysal	30.9.1965 - 16.8.1969
Eftal Deringil	19.6.1969 - 13.12.1971
Faik Melek	31.12.1971 - 16.7.1978
Selçuk Korkud	2.9.1978 - 18.3.1982
Sencer Asena	28.5.1982 -

CIDDE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1926

Akredite olduğu ülkeler : Suudi Arabistan Kralığı, Yemen Arap Cumhuriyeti, Oman Sultanlığı.

Konsolosluk görev çevresindeki vatandaş sayısı : Takriben (100.000)

Kançılara adresi : Al Arafat Street Medina Road Km. 6 Al Hamra-Jeddah P.O. Box 70.

Tel. : 66 54 873 - 66 01 607

Misyon Binaları : Kançılara devlet malıdır, 1974 yılında inşaa edilmiştir. 2 katlı, 16 odalıdır.

İkametgâh devlet malıdır, 1973 yılında satın alınmıştır. 2 katlıdır, 7 odası, 3 salonu vardır.

Memur lojmanları, altı tanedir. Her biri iki katlı, 2 veya 3 odalıdır.

Tek odalı sekiz adet müstahdem lojmanı vardır.

İki barakadan müteşekkil Büyükelçilik İlkokulu 1979 yılında inşaa edilmiş olup, devlet malıdır.

4 Meslek Memuru

3 İdari Memur

1 Telsiz Memuru

2 Öğretmen

7 Mahalli Memur

11 Sözleşmeli personel

Askeri Ataşelik

Maliye Müşavirliği

Ticaret Müşavirliği

Çalışma Müşavirliği

Tanıtma Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Süleyman Şevket Bey

1926 - 27

Abdülğani Senî Yurdman

1927 - 31

Ahmed Lütfullah Bey

1931 - 32

Celal Arat

1932 - 36

Muhiddin Raşid Paysal

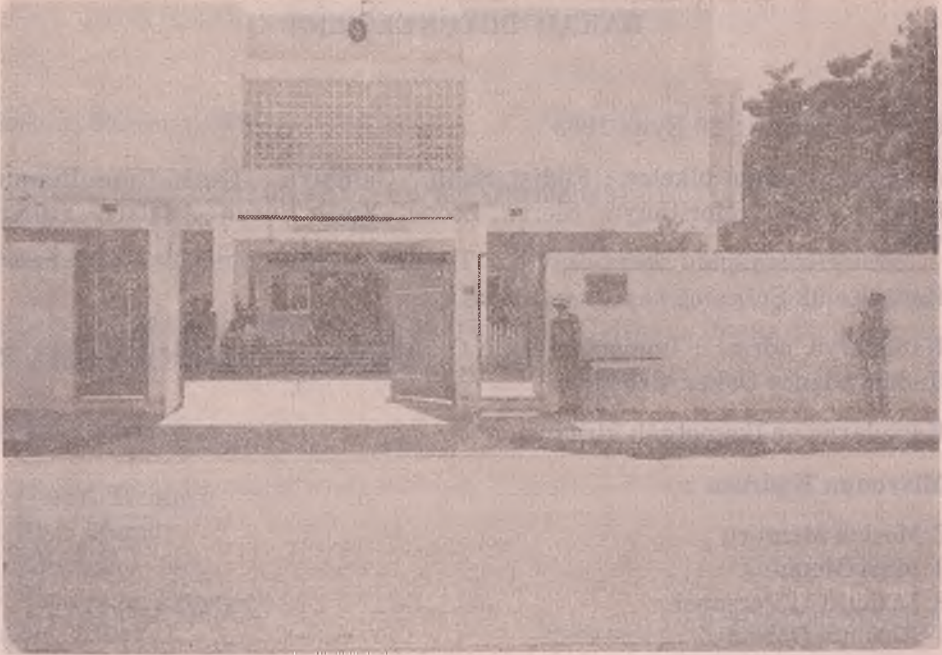
1936 - 37

Sadullah Gören	1938 - 41
Nizamettin Ayaşlı	1942 - 43
Emin Âli Sipahi	1944 - 45
Fuad Carım	1945 - 46
Firuz Kesim	1946 - 47
Rıfki Refik Pasin	1947 - 49
Alaaddin Tiritioğlu	1950 -
Samim Yemişçibaşı	1950 - 51
Cevdet Dülger	1951 - 52
Kemal Aziz Payman	1952 - 57
Necip Tamboy	1957 -
Mehmet İrfan Karasar	1957 - 60
Abdüllahat Birden	1960 - 62
Cemal Arsal	1963 -
İzzet Tunabaş	1963 - 64
Halûk Kocaman	1964 - 67
Nejdet Özmen	1967 - 71
Celadet Kıyasi	1971 - 77
Fikret Bereket	1977 - 80
Hüseyin Çelem	1981 - 83
Umut Arık	1983 -

Her bir yazara ait eserler, bu kitapta, yazarın adıyla, yazıldığı yıl ve sayfa numarasıyla belirtilmiştir. Bazı eserler, yazarın adıyla değil, başlıkla belirtilmiştir. Bazı eserler, yazarın adıyla değil, başlıkla belirtilmiştir.

1. Mehmet Emin	1938 - 41
2. Nizamettin Ayaşlı	1942 - 43
3. Emin Âli Sipahi	1944 - 45
4. Fuad Carım	1945 - 46
5. Firuz Kesim	1946 - 47
6. Rıfki Refik Pasin	1947 - 49
7. Alaaddin Tiritioğlu	1950 -
8. Samim Yemişçibaşı	1950 - 51
9. Cevdet Dülger	1951 - 52
10. Kemal Aziz Payman	1952 - 57
11. Necip Tamboy	1957 -
12. Mehmet İrfan Karasar	1957 - 60
13. Abdüllahat Birden	1960 - 62
14. Cemal Arsal	1963 -
15. İzzet Tunabaş	1963 - 64
16. Halûk Kocaman	1964 - 67
17. Nejdet Özmen	1967 - 71
18. Celadet Kıyasi	1971 - 77
19. Fikret Bereket	1977 - 80
20. Hüseyin Çelem	1981 - 83
21. Umut Arık	1983 -

T. C. CİDDE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kaçılarıya

: 1911-1912

İkametgâh

DAKAR BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 26 Eylül 1963

Akredite olduğu ülkeler : Fildişi Sahili, Gambiya, Gine, Gine Bissau, Liberya, Mali, Moritanya, Sierra Leone, Yeşil Burun Adaları, Yukarı Volta.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 50

Kaңılaryaya adresi : Immeuble B.I.A.O. Apt. F. 1 (1 er Etage) Place de l'Indépendance Dakar/Senegal

Kaңılaryaya ve İkametgâh kiradır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
8 Sözleşmeli Personel
1 Koruma Görevlisi

Büyükelçiler :

Abdulahat Birden	26.9.1963 - 1.2.1965
Necib Sait Tamboy	25.9.1950 - 28.9.1952
Ömer Lütfi Miyman	29.9.1952 - 9.8.1957
Şadi Kavur	27.7.1965 - 16.9.1968
Orhan Conker	29.12.1968 - 13.11.1972
Ziya Tepedelen	31.12.1972 - 28.11.1979
İlhan Yasar	25.11.1980 - 16.9.1982
Tanju Ülgen	23.9.1982 -

DAKKA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1976

Akredite olduğu diğer ülkeler : Burma (Birmanya)

Bangladeş'te devamlı ikamet eden T. C. Vatandaşı bulunmamaktadır.

Kançılırya adresi : Road No. 62, House No. 7 Gulshan, Dhaka Bangladesh
Kançılırya ve ikametgâh kiradadır.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Telsizci
- 17 Sözleşmeli Personel
- Askeri Ataşe

Misyon Şefleri :

Faruk Loğoğlu, Maslahatgüzar
Ekrem Gökşin, Büyükelçi
Metin Sirman, Büyükelçi

Kasım 1976 - Temmuz 1978
Temmuz 1978 - Şubat 1981
Şubat 1981 -

DARÜSSELAM BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Aralık 1979

Akredite olduğu ülkeler : Madagaskar, Mozambik, Botswana, Zimbabve, Svaziland.

Konsolosluk Şubesi yoktur.

Kançılarya adresi : P.O. Box 9602 Dar es Salaam - Tanzania

Misyon Binaları : Kançılarya da ikametgâh da kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
10 Sözleşmeli Mahalli Personel.

Misyon Şefleri :

Aydın İdil, Maslahatgüzar	Aralık 1979 - Aralık 1980
Ercan Özer, Maslahatgüzar	Aralık 1980 - Mart 1981
İldeniz Divanhoğlu, Büyükelçi	Mart 1981 - Kasım 1983
Kemal Girgin, Büyükelçi	Kasım 1983 -

DEMOKRATİK ALMAN CUMHURİYETİ NEZDİNDE

T. C. BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Ocak 1975 (Diplomatik ilişkilerin kurulması : 1.6.1974)

Akredite olduğu başka ülke yoktur.

Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş : 3

Kançılarya adresi : Schadowstr. 6, 1080 Berlin - D.D.R.

Misyon Binaları : Kançılarya ve ikametgâh için kira ödenmektedir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsiz Operatörü

1 Mahalli Memur

7 Sözleşmeli Personel

Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Kemal Girgin, Geçici İşgüder

1.6.1974 - 31.1.1976

Turgut İlkan, Büyükelçi

17.2.1976 - 10.6.1978

Ertuğrul Çırağan, Büyükelçi

28.7.1978 - 31.8.1980

Özdemir Yiğit, Büyükelçi

31.8.1980 -

(Berlin'in statüsü dolayısıyla Türkiye de NATO ülkelerinin tutumuna paralel olarak Doğu Berlin'i DAC'nin başkenti olarak tanımamaktadır. Bu nedenle, Büyükelçiliğimizin «DAC Nezdinde Türkiye Büyükelçiliği» olarak belirtilmesi gerekmektedir.)

DEVENTER BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 21 Ocak 1977

Görev çevresi ve takribi vatandaş sayısı : 45.000

Kançılara adresi : Keizerstraat 8 7411 HG. Deventer - HOLLAND

Kançılara ve ikametgâh kiralıktır.

Kançılara iki kat ve bir çatı katından ibarettir.

İkametgâh : Bir garaj katı, ayrıca iki kat, bir çatı katı olmakla 7 oda bir salondan ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

5 Mahalli Memur

1 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Mehmet Ali Tenikalp

1976 - 1979

Sadettin Nurgün

1979 - 1981

Faruk Celiloğlu

1981 - 1983

Volkan Çotur

1983 -

DOHA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 9 Mart 1980

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 150

Kançılara adresi : P.O. Box 1977 Doha - Qatar

Misyon Binaları : Kançılara ve ikametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

6 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Necati Utkan, Maslahatgüzar

9.3.1980 - 28.7.1981

Hasan Üner, Büyükelçi

28.7.1981 - 17.10.1983

Üstün Dinçmen, Büyükelçi

31.10.1983 -

DUBLİN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 11.12.1972 Paris Büyükelçiliğimize bağlı İrlanda İrtibat Bürosu.

10.12.1973 Mukim Büyükelçilik

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 50 civarında

Kançılara adresi : 60, Merrion Road, Ballsbridge, Dublin 4, Ireland.

Misyon Binaları : Kançılara ve ikametgâh kira ile tutulmuştur.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

5 Türk Uyruklu Sözleşmeli Personel

3 Yabancı Uyruklu Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Büyükelçiler :

Celâl Akbay

1973 - 1977

Ahmet Asım Akyamaç

1977 - 1981

Gündoğdu Üstün

1981 -

DÜSSELDORF BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 22.10.1973

Görev Çevresi : Düsseldorf, Duisburg, Krefeld, Leverkusen, Mönchengladbach, Neuss, Oberhausen, Remscheid, Rheydt, Solingen, Wuppertal, Kreis Dinslaken, Amt Gahlen, Kreis Düsseldorf-Mettmann, Amt Angerland, Amt Gruiten, Amt Hubbelrath, Kreis Geldern, Kreis Grevenbroich, Amt Evinghoven, Amt Glehn, Amt Hemmerden, Amt Rommerskirchen/Nettesheim, Amt Nievenheim, Amt Norf, Kreis Kempen-Krefeld, Kreis Kleve, Kreis Moers, Kreis Rees, Amt Haldern, Amt Millingen.

Takribi Kayıtlı vatandaş sayısı : 170.000

Kançılırya adresi : Cecilienallee 41 4000 Düsseldorf 30, West Deutschland

Misyon Binaları : Devlet malı olup, 27.2.1974 tarihinde satın alınan 5 katlı binanın bir bölümü Kançılırya (21 oda, 3 salon) ve diğer bölümü de İkametgâh (7 oda, 3 salon, 1 misafirhane) olarak kullanılmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

4 Mahalli Kâtip

21 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Maliye Müşavirliği (1)

Eğitim Müşavirliği (2)

Çalışma Ataşeliği (2)

Başkonsoloslar :

Ali Refik İleri	1973 - 1977
Sacit Somel	1977 - 1981
Halûk Afra	1982 -

(Düsseldorf, Kuzey Ren Westfalen Eyaleti'nin başkenti, F. Almanya'nın sekizinci büyük kenti, kültür sanat ve moda merkezi olduğu gibi ülkenin en büyük sanayi tesislerini bünyesinde barındırmaktadır. Başkonsolosluğumuzun bulunduğu bölge, şehrin hemen hemen en mutena semti ve daha ziyade yabancı Konsoloslukların kain olduğu bir yerdir.)

T. C. DÜSSELDORF BAŞKONSOLOSLUĞU

Kaçılarya ve İkametgâh

(Düsseldorf, Kreis Für Westfalen Erzdiözese'nin başkenti, R. Ahmudiyev'in
evsineki diğerleri kentli kültür sanat ve moda merkezleri olduğu gibi diğerleri
en büyük sanat faaliyetlerini bünyesinde içermektedir. Başkonsolosluk-
bunların bulunduğu bölge, yerli hem de yabancı sanatçı ve diğer
yabancı yabancı Konsolosluğumuzun kalın olduğu bir yerdir.)

ESSEN BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 23.12.1966

Görev Çevresi : Arnsberg Genel Valiliği Bölgesi ile Düsseldorf Genel Valiliğine bağlı Essen ve Mülheim şehirleri.

Takribi kayıtlı vatandaş sayısı : 140.000

Kançılara Adresi : Alfred Str. 307, 4300 Essen

Kançılara Binası : Devlet Mahdır.

1.10.1973 tarihinde satın alınmıştır. 4 tam, 1 çekme kat olup 16 oda 4 salon.

İkametgâh Binası : Kiralıktır.

2 tam, 1 çatı ve 1 bodrum kat olup 8 oda 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 3 İdari Memur
- 12 Mahalli Memur
- 13 Sözleşmeli Personel (1 Yabancı Uyrıklı)
- 2 Koruma Görevlisi
- 1 Maliye Müşavirliği
- 1 Çalışma Ataşeliği

Misyon Şefleri :

Cavit Tarakçı	1968 - 1969
İlhan Bakay	1969 - 1972
Metin İnegöllüoğlu	1972 - 1976
Halûk Afra	1976 - 1980
Cengiz Yavuzcan	1980 -

T. C. ESSEN BAŞKONSOLOSLUĞU

Kaçılarya Binası

1968 - 1980
1969 - 1972
1973 - 1976
1977 - 1980
1981 -

Çavuş İsmail
İsmail Başak
Metin İsmail
Haluk Akar
Gözetir Yavuz

FİLİBE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 18 Şubat 1924

Görev Çevresi : Filibe, Pazarcık, Hasköy, Kırcalı, Gabrova, Veliko, Tırnova, Smolyan, Eski Zağra.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 9

Kaңıllarya adresi : General Danaıl Nikolaev 111 4002, Plovdiv - Bulgaria.

Mısyon Binaları : Kaңıllarya ve ikametgâh 111 No. lu apartmanın zemin katı dairelerini işgal etmekte olup her biri 2 oda 1 salon'dan ibarettir. Devlet malı değildir.

Mısyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
2 Sözlşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi

Mısyon Şefleri :

Hasan Sabri Bey (Kezrak)	18.2.1924 - 2.10.1927
Ahmed Nesib Bey (Tulgay), vekaleten ve muvakkaten (v.m.)	
Yusuf Ziya Bey	1.11.1927 - 2.9.1928
Ahmed Nesib Bey (Tulgay), v.m.	3.9.1928 - 26.10.1928
Hıfzı Bey (Âyan)	27.10.1928 - 13.11.1930
Ahmed Bey (Çoratekin), v.m.	13.11.1930 - 27.11.1930
Kemal Bey (Karman)	28.11.1930 - 18.8.1934
Samızade Süreyya Bey (Berkem)	22.8.1934 - 22.12.1934
İsmail Hakkı Okday	23.12.1934 - 29.5.1937
Halil Ali Ramazanoğlu	1.6.1937 - 1.10.1938
Hüseyin Zati Rozan (vazifeye başlamamıştır)	
Fevzi Kortan	1.10.1938 - 2.2.1943
Satvet Nusret Anal	3.2.1943 - 30.7.1946
Nuri Han, v.m.	31.7.1946 - 12.10.1946
Necip Sait Tamboy	25.9.1950 - 28.9.1952
ömer Lütü Miyman	29.9.1952 - 4.8.1957
Ali Rıza Malkoç	13.10.1946 - 7.7.1950
Nihad Bozkurt Erman	8.9.1957 - 25.5.1959
Muhiddin Bilir	26.5.1959 - 17.7.1961
Muzaffer Kamil Görduysus (vazifeye başlamamıştır.)	
Mehmed Ali Tekinalp	1.10.1961 - 30.7.1962

Baha Ordemir	31.7.1962 - 24.12.1963
Tahir Şentürk	25.12.1963 - 17.11.1964
Orhan Akbil	28.11.1964 - 15.4.1970
Metek Akkaya	8.6.1970 - 15.8.1972
Haluk Bilgin	23.8.1972 - 16.12.1974
Okan Gezer V,	17.12.1974 - 30.8.1975
E. Şerif Küçükku	31.8.1975 - 10.1.1979
Ayhan Dumlu, v.m.	21.5.1979 - 16.9.1982
A. Şevki Özmen	29.9.1982 -

(Başkonsolosluk, E-5 karayolu üzerinde bulunduğundan, Batı Avrupa ülkelerindeki işçi vatandaşlarımızın neden olduğu trafik yoğunluğu misyonun iş hacmini ve diğer hizmetler yönünden önemini son yıllarda daha da arttırmıştır.

Personel, bina, konut konularında misyondan vaki mütalâat, ilgili dairelerine intikal ettirilmiştir.)

FRANKFURT BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1947

Görev Çevresi : Hessen Eyaleti

Vatandaş Sayısı : 170.000

Kançılırya adresi : Zeppelinallee 17 6 Frankfurt/Main.

Misyon Binaları : Kançılırya ve ikametgâh devlet malıdır. Her iki bina da 28.2.1974 tarihinde satın alınmıştır. Kesin mülkiyet tarihleri 7.6.1974'dür.

Kançılırya : 1 bodrum, 3 kat, 1 çatı katı 29 oda, 7 salon

İkametgâh : 1 bodrum, 2 kat, 1 çatı katı 12 oda, 4 salon.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

3 İdari Memur

16 Mahalli Memur

13 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Maliye Müşavirliği 2

Eğitim Müşavirliği 2

Çalışma Ataşeliği 3

Tanıtma Ataşeliği 5

Türkevi 2

Başkonsoloslar :

Orhan Tahsin Günden	1947 - 1952
Mehmed İrfan Karasar	1952 - 1957
Mustafa Kenanoğlu	1957 - 1959
Rifat Ayanlar	1959 - 1960
Veedi Türel	1961 - 1962
Mesud Suntay	1962 - 1964
Sadi Akarcalıoğlu	1964 - 1965
Osman Sirman	1965 - 1968
Nihat B Erman	1968 - 1971
Cavit Tarakçı	1971 - 1975
Nejat Taylan	1975 - 1979
Hikmet Şengenc	1979 - 1983
Uğurtan Akıncı	1983 -

GÜMÜLCİNE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1924

Görev Çevresi : Kavala, Drama, İskeçe (Ksanthi) Gümülcine (Rodop), Dedeğaç (Evros) Vilayetleri.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 180

Kançılara adresi : Consulat General de Turquie Odos Ionos 14, Komotini, Greece.

Kançılara ve ikametgâh aynı binadadır, bina 1954 yılında satın alınmıştır.

Başkonsolosluk binası iki katlıdır.

Kançılara : 6 oda, 1 sofa, 1 bekleme salonundan müteşekkildir.

İkametgâh : 1 salon, 1 hol, 1 oturma odası ve 2 yatak odasından oluşmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

3 İdari Memur

5 Sözleşmeli Yabancı uyruklu personel (Biri Kavas)

3 Sözleşmeli Türk uyruklu personel (2 Kavas, 1 şoför)

1 Hizmetçi

Misyon Şefleri :

Firuz Kesim	1924 - 1927
Fuat Akman	1927 - 1929
Ahmet Muhtar (Batur)	1929 - 1933
Selim Rauf (Sarper)	1933 - 1935
İzzettin Tuğrul (Nişbay)	1935 - 1936
Nurullah Korkut	1936 - 1939
Tevfik Türker	1939 - 1943
Muzaffer Görduysuz	1943 - 1947
Cemal Tuygar	1947 - 1951
Ethem Nazif Beyazıtöğlü	1951 - 1953
Nihat Dinç	1953 - 1954
Ahmet Umar	1954 - 1958
Rıza Rıfat Aktimur	1958 -
Cemil Miroğlu	1958 - 1960

Faik Melek	1960 - 1961
Orhan Güney	1961 - 1965
Tevfik Ünaydın	1965 - 1967
Metin İnegöllüoğlu	1967 - 1970
Mekin Bayer	1970 - 1973
Orhan Kulin	1973 - 1975
Akgün Han Kıcıman	1975 - 1979
Coşkun Arda	1979 - 1980
Şükrü Tufan	1980 - 1983
Aydemir Erman	1983 -

T.C. GÜMÜLCİNE BAŞKONSOLOSLUĞU

1960.1.1 - 1961.1.1	1961.1.1 - 1962.1.1	1962.1.1 - 1963.1.1	1963.1.1 - 1964.1.1	1964.1.1 - 1965.1.1	1965.1.1 - 1966.1.1	1966.1.1 - 1967.1.1	1967.1.1 - 1968.1.1	1968.1.1 - 1969.1.1	1969.1.1 - 1970.1.1	1970.1.1 - 1971.1.1	1971.1.1 - 1972.1.1	1972.1.1 - 1973.1.1	1973.1.1 - 1974.1.1	1974.1.1 - 1975.1.1	1975.1.1 - 1976.1.1	1976.1.1 - 1977.1.1	1977.1.1 - 1978.1.1	1978.1.1 - 1979.1.1	1979.1.1 - 1980.1.1	1980.1.1 - 1981.1.1	1981.1.1 - 1982.1.1	1982.1.1 - 1983.1.1	1983.1.1 - 1984.1.1	1984.1.1 - 1985.1.1	1985.1.1 - 1986.1.1	1986.1.1 - 1987.1.1	1987.1.1 - 1988.1.1	1988.1.1 - 1989.1.1	1989.1.1 - 1990.1.1	1990.1.1 - 1991.1.1	1991.1.1 - 1992.1.1	1992.1.1 - 1993.1.1	1993.1.1 - 1994.1.1	1994.1.1 - 1995.1.1	1995.1.1 - 1996.1.1	1996.1.1 - 1997.1.1	1997.1.1 - 1998.1.1	1998.1.1 - 1999.1.1	1999.1.1 - 2000.1.1	2000.1.1 - 2001.1.1	2001.1.1 - 2002.1.1	2002.1.1 - 2003.1.1	2003.1.1 - 2004.1.1	2004.1.1 - 2005.1.1	2005.1.1 - 2006.1.1	2006.1.1 - 2007.1.1	2007.1.1 - 2008.1.1	2008.1.1 - 2009.1.1	2009.1.1 - 2010.1.1	2010.1.1 - 2011.1.1	2011.1.1 - 2012.1.1	2012.1.1 - 2013.1.1	2013.1.1 - 2014.1.1	2014.1.1 - 2015.1.1	2015.1.1 - 2016.1.1	2016.1.1 - 2017.1.1	2017.1.1 - 2018.1.1	2018.1.1 - 2019.1.1	2019.1.1 - 2020.1.1	2020.1.1 - 2021.1.1	2021.1.1 - 2022.1.1	2022.1.1 - 2023.1.1	2023.1.1 - 2024.1.1	2024.1.1 - 2025.1.1
---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

HALEP BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1925

Görev Çevresi : Suriye'nin Halep, Lazkiye, Deyrızor, Tartus, Haseke, Rakka, İdlip Muhafızlıkları

Kayıtlı vatandaş sayısı : yaklaşık 8.000

Kançlırya adresi : Charge Mouhafazat 234 Rue du Caire, B.P. 293 Alep - Syrie.

Misyon Binaları : İki katlı bina devlet malıdır; 1962'de satın alınmıştır. Birinci Kat Kançlırya (6 oda) ve ikinci kat ikametgâh (4 oda, 1 salon) olarak kullanılmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

2 İdari Memur

1 Mahalli Kâtip

9 Sözleşmeli Personel

2 Güvenlik Görevlisi

Misyon Şefleri :

Talat Kayaalp Bey	1.4.1925 - 17.4.1926
Dr. Saib Bey	21.4.1926 - 28.3.1927
Mustafa Şerif Bey (İlden)	28.3.1927 - 25.6.1929
Celâl Bey (Mengilibörü)	26.6.1929 - 31.7.1931
Atıf Bey (Kor)	24.8.1931 - 23.12.1933
Celâl Bey (Mengilibörü)	27.12.1933 - 21.2.1935
İdris Salih Gezmen	26.3.1935 - 30.8.1936
Hikmet Naci Hatipoğlu	30.8.1936 - 6.3.1937
Faik Zihni Akdur	7.3.1937 - 7.10.1937
Selim Fevzi Gönen	8.10.1937 - 13.7.1941
Reşad Erhan	13.7.1941 - 9.4.1946
Celal Tevfik Karasapan	10.4.1946 - 5.4.1950
Nihad Elli	17.6.1950 - 5.9.1951
Rıfat Ayanlar	29.9.1951 - 21.7.1955
Mustafa Kenanoğlu	21.7.1955 - 14.5.1957
Nedim Erinçer	20.5.1957 - 25.8.1960
Orhan Conker	20.4.1961 - 6.7.1962
Özdemir Benler	24.6.1962 - 8.7.1963
Şevket Utkuman	23.7.1963 - 15.11.1967
Nurettin Karaköylü	29.11.1967 - 11.8.1971
Nusret Aktan	31.8.1971 - 30.8.1975
Şahin Kekevi	2.9.1975 - 3.9.1977
İhya Başara	28.2.1978 - 30.10.1978
Orhan Erdivanlı	27.2.1979 - 1.9.1983
Türel Özkarol	30.9.1983 -

T. C. HALEP BAŞKONSOLOSLUĞU

Birinci Kat Kaçılırya
İkinci Kat İkametgâh

HAMBURG BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 19 Ağustos 1925 (19.8.1944 - 30.11.1949 inkita)

Görev Çevresi : Schleswig - Holstein, Hamburg

Kayıtlı vatandaş : 97.000

Kançılara adresi : Tesdorpf Strasse 18, 2000 Hamburg 13 - Deutschland

Misyon Binaları : Kançılara devlet malıdır, 5 Eylül 1983'de satın alınmıştır. Beş katlı; 17 oda, 2 hol, 3 salon.

İkametgâh : Devlet malıdır, 26 Ağustos 1959'da satın alınmıştır. Dört katlı; 12 oda, 2 hol, 3 salon.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

3 İdari Memur

7 Mahalli Memur

13 Sözleşmeli Personel

Maliye Müşavirliği (1)

Ticaret Müşavirliği (4)

Çalışma Ataşeliği (2)

Misyon Şefleri :

Fahrettin Hayri Bey	1925 - 26
Cemil Selman Bey	1926 - 28
Dürrü Mazhar Bey	1928 - 30
Şerif İlden	1930 - 33
Kemal Aziz Payman	1934 - 36
Talat R. Tokçınar	1936 - 38
Kudret Erbay	1938 - 42
Galip Evcen	1942 - 44
Rıfat Baraz	1949 - 51
Nihat Dinç	1951 - 56
İrfan Sabit Akça	1956 - 61
Sakıp Bayaz	1961 - 62
Mustafa Borovalı	1962 - 64
Erdem Erner	1964 - 68
Faruk Celiloğlu	1968 - 73
Reha Aytaman	1973 - 74
Şinasi Oyman	1974 - 78
İbrahim Dicleli	1978 - 82
Mehmet N. Ezen	1982 -

T. C. HAMBURG BAŞKONSOLOSLUĞU

HANNOVER BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 22.5.1966

Görev Çevresi : Federal Almanya'nın tüm «Niedersachsen» (Aşağı Saksonya) eyaleti ile Bremen eyaletini kapsamaktadır.

Kançılırya adresi : Goseriede 9 Anzeiger Hochhaus
3000 Hannover 1 - Deutschland

Misyon binaları : Kiralık binadır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

10 Mahalli Kâtip

5 Sözleşmeli Türk Sekreter

2 Takipçi

5 Hizmetli

1 Alman Uyruklu Sekreter

2 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Baha Ordemir	1966 - 70
Sacit Somel	1970 - 74
Oktay Evin	1974 - 78
Vedat Erkul	1978 - 83
Acar Germen	1983 -

HARTUM BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1957

Akredite olduğu ülkeler : Sudan, Cibuti Cumhuriyeti

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 6

Kançılara adresi : Africa Road 71, Khartoum 1/Sudan P.O. Box 771

Khartoum/Sudan

Misyon Binası : Devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

1 Meslek Memuru

1 Telsizci

8 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Şemseddin Arif Mardin, Büyükelçi

1957 - 1960

Hasan Üner, Maslahatgüzar

1960 -

Turgut Çoratekin, Maslahatgüzar

1960 - 1962

Nejat Aydın, Maslahatgüzar

1962 - 1963

Cemil Miroğlu, Büyükelçi

1963 - 1971

Beşir Balcıoğlu, Büyükelçi

1971 - 1974

Aydoğan Tuncer, Maslahatgüzar

1974 -

Selçuk Tarlan, Maslahatgüzar

1974 - 1976

Candan Gökseven, Maslahatgüzar

Deryal Batıbay, Maslahatgüzar

1976 - 1978

Aydın Yeğen, Büyükelçi

1978 - 1982

H. Kaya Pınar, Büyükelçi

1982 -

HAVANA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1979

Akredite olduğu ülke ve Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş yoktur.

Kançılara adresi : Calle 1. ra. A. No. 4215 Entre 42 y 44 Ciudad Miramar
La Havana - Cuba

Misyon Binaları : Devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Mahalli Memur

Büyükelçiler :

Nazmi Akıman

28.3.1980 - 16.7.1981

Gündoğdu Can

30.7.1981 -

HELSİNKİ BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 22 Temmuz 1946

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 135

Kaңıllarya adresi : Topeliuksenkatu 3 b A 1-2 00260 Helsinki 26 Finland.

Kaңıllarya kiralanmış bir apartman dairesi (1 salon, 7 oda) dır.

İkametgâh Devlet malı olup, 1974'de satın alınmıştır. (iki kâth, 3 salon, 8 oda)

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Mahalli Memur

8 Sözleşmeli Personel

1 Ticaret Müşaviri

Misyon Şefleri :

Kemal Nijad Kavur (Maslahatgüzar) 26.4.1946 - 22.10.1952

Tarık Emin Yenisey, (Elçi) 15.11.1952 - 29.4.1957

Büyükelçiler :

Abdullah Zeki Polar 5.6.1957 - 1.4.1961

Ziya Tepedelen 20.9.1961 - 17.9.1964

Osman Olcay Ekim 1964 - 24.1.1967

İrfan Karasar 10.2.1967 - 13.7.1971

Hamit Batu 29.10.1971 - 21.1.1974

Ergun Sav, (Maslahatgüzar) 21.1.1974 - 6.2.1976

Yalçın Kurtbay 6.2.1976 - 21.11.1979

Candemir Önhon 30.11.1979 - 30.6.1982

Metin Ö. Karaca 1.10.1982 -

HELSINKI BÜYÜKELÇİLİĞİ

T. C. HELSINKİ BÜYÜKELÇİLİĞİ

İkametgâh

1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1
1901.1.1 - 1901.1.1

Hırvatistan
Almanya (Weimar Cumhuriyeti)
Yeni Zelanda
Fransa
İtalya
İspanya
Lüksemburg
Belçika
Danimarka
Norveç
İsveç
Finlandiya
Yunanistan
Türkiye

OECD NEZDİNDE TÜRKİYE
DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1952

Kançılaryaya Adresi : 9, rue Alfred Dehodencq 75016 Paris - France

Misyon Binaları : Kançılaryaya devlet malıdır, 1982 malî yılında satın alınmıştır. Üç katlı müstakil bir bina olup, 12 oda ve 1 salondan müteşekkildir.

İkametgâh da devlete ait olup, 1982 yılında alınmıştır. İkinci katta salonlar dahil 14 odalıdır.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru
2 İdari Memur
1 Mahalli Memur
8 Sözleşmeli Personel
Maliye ve Ekonomi Müşavirliği (10)
Ticaret Müşavirliği (2)
Tarım Müşavirliği (1)

Misyon Şefleri :

Mehmet Ali Tiney	1952 - 1961
Prof. Aziz Köklü	1961 - 1964
Münir Mostar	1964 - 1965
Cahit Kayra	1965 - 1968
Metin Kızılkaya	1968 - 1970
Kâmuran Gürün	1970 - 1972
Memduh Aytür	1972 - 1981
Pertev Subaşı	1981 - 1983
Tanşuğ Bleda	1983 -

OECD NEZDİNDE TÜRKİYE
DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

İSLAMABAD BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1948

Akredite olduğu ülke : Mauritius

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 10

Kançılara adresi : House No. 42, Str. No. 12 F-6/3 Islamabad, Pakistan.

Kançılara ve İkametgâh binaları devlet malı değildir.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 2 Telsizci
- 3 Mahalli Memur (Pak. Uy.)
- 13 Sözleşmeli Personel
- 2 Askeri Ataşe
- 1 Basın Müşaviri
- 1 Ticaret Müşaviri

Büyükelçiler :

Yahya Kemal Beyatlı	21.2.1948 - 27.12.1948
Nebil Batı	22.4.1949 - 3.10.1952
Selahattin R. Arbel	6.12.1952 - 15.2.1957
Muzaffer Göksenin	24.4.1957 - 11.5.1960
Taha Carım	5.6.1960 - 24.5.1961
Sadi Eldem	1.8.1962 - 12.11.1964
Şinasi Orel	27.1.1965 - 5.2.1968
Doğan Türkmen	27.2.1968 - 22.5.1968
Ali Binkaya	26.5.1968 - 19.11.1970
Bedii Karaburçak	1970 - 1972
Erdem Erner	26.3.1973 - 2.11.1976
Nihat Dinç	27.11.1976 - 4.11.1980
Ayhan Kamel	13.11.1980 -

KABİL BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1920

Konsolosluk Şubesine bağlı vatandaş sayısı : 3 - 10

Kançılarya Adresi : Shah Mahmoud Ghazi Khan Street 134 Kabul -
Afghanistan

Misyon Binaları : Büyükelçilik, «compound» halindedir. 1946 yılında
Afgan Şahı tarafından hediye edilmiştir. Kançılarya, ikametgâh ve loj-
manlar devlet malıdır.

Kançılarya : 2 katlı, 21 oda, 1 hol

İkametgâh : 1 katlı, 5 oda, 2 salon.

B tipi lojman : 2 katlı (her kat bir daire) ; her daire 3 oda, 1 salon.

C tipi lojman : 2 katlı (her kat bir daire) ; her daire 2 oda, 1 salon.

D tipi lojman : 1 katlı (iki adet), 1 oda, 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

2 Mahalli Memur

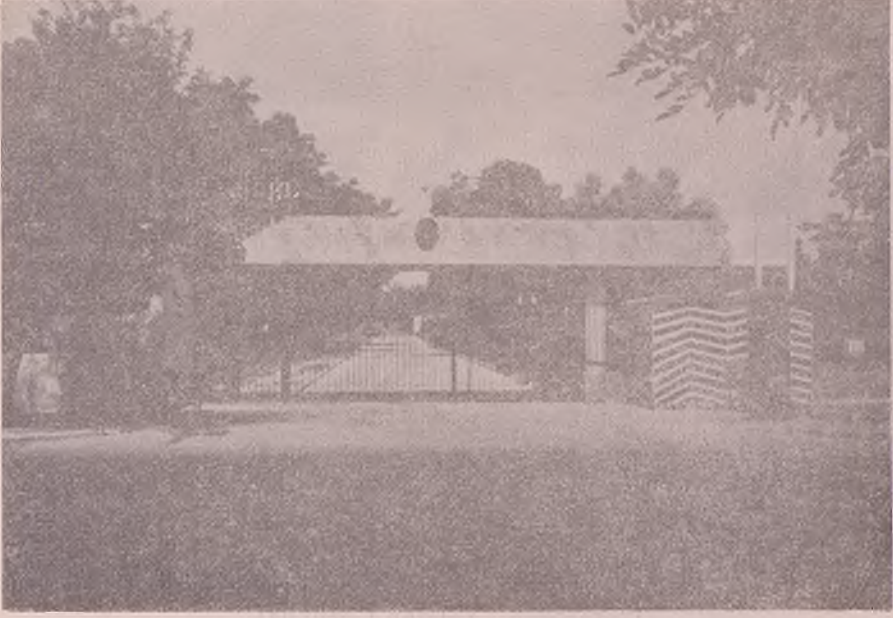
1 Sözleşmeli Personel

Askeri Ataşe

Misyon Şefleri :

Fahreddin Türkkkan, Elçi	26.6.1922 - 12.5.1926
Nebil Batı, Elçi	17.5.1926 - 14.8.1928
Yusuf Hikmet Bayur, Büyükelçi	30.6.1928 - 1.8.1931
Memduh Şevket Esendal, Büyükelçi	19.11.1933 - 31.10.1941
Kemal Köprülü, Büyükelçi	21.5.1942 - 15.5.1945
Ahmet Cevat üstün, Büyükelçi	30.3.1945 - 14.9.1949
Cemal Yeşil, Büyükelçi	28.3.1951 - 26.1.1956
Zekâi Okan, Büyükelçi	26.1.1956 - 19.2.1959
Talat Benler, Büyükelçi	31.3.1960 -
Cemil Vafi, Büyükelçi	7.11.1964 - 19.12.1966
Hamit Batu, Büyükelçi	29.12.1966 - 16.10.1971
Ömer Faruk Şahinbaş, Büyükelçi	28.11.1971 - 2.4.1976
Alp Karaosmanoğlu, Maslahatgüzar	3.4.1976 - 30.7.1978
İlhan Bakay, Büyükelçi	31.7.1978 - 29.7.1981
Altan Güven, D. Maslahatgüzar	23.8.1981 -

T. C. KABİL BÜYÜKELÇİLİĞİ

Büyükelçilik Girişi

Kançılarya (Ön Cephe)

İkametgâh (Yandan Görünüş)

B Tipi Lojmanlar

KAHİRE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 3.8.1925

(Siyasî ilişkiler, 10.10.1961 ile 27.4.1963 tarihleri arasında kesilmiştir.)

Akredite olduğu ülke : Bütün Mısır Arap Cumhuriyeti.

Kayıtlı vatandaş : 600-700 civarında.

Kançlırya adresi : Avenue El Nile, Guiza Cairo - ARE

Misyon Binaları : Devlet malıdır.

Kançlırya ve İkametgâh (iki kat, 24 oda, 2 salon) 17.3.1941 tarihinde satın alınmıştır.

Konsolosluk Şubesi binası (iki kat, 12 oda, 1 salon 23.11.1943 tarihinde bir Türk vatandaşı tarafından Hükümetimize hibe edilmiştir.

Misyonun Kadrosu :

5 Meslek Memuru

2 İdari Memur

1 Haberleşme Uzmanı

1 Telsiz Memuru

19 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Kıdemli Askeri Atağelik

Ticaret Müşavirliği

Hukuk Müşaviri

Uzman Müşavir

Misyon Şefleri :

General Muhiddin, Elçi

21.10.1925 - 19.5.1931

Mehmet Ali Şevki Alhan, Elçi

24.7.1931 - 6.6.1942

Numan Tahir Seymen, Elçi

28.6.1942 - 31.12.1946

Nizamettin Ayaşlı, Elçi

31.12.1946 - 29.4.1949

Şevket Fuat Keçeci, Büyükelçi

29.5.1949 - 2.10.1950

Hulusi Fuat Tugay, Büyükelçi

31.12.1950 - 5.1.1954

Rıfki Rüştü Zorlu, Büyükelçi

21.12.1954 - 19.6.1957

Faik Zihni Akdur, Büyükelçi

17.10.1957 - 23.2.1960

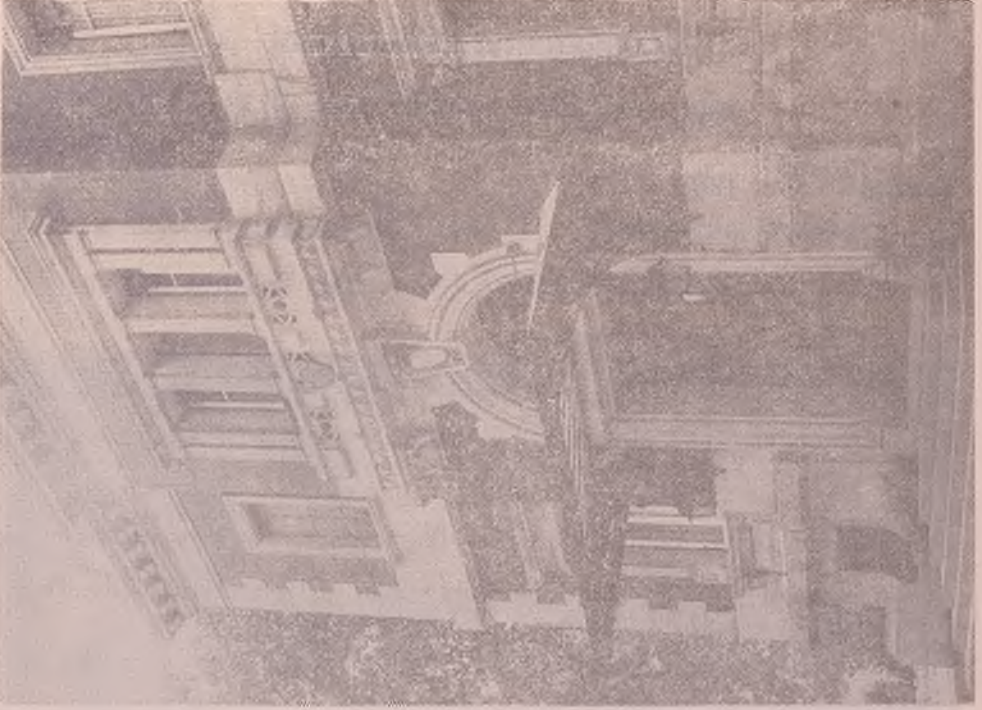
Bülent Uşaklıgil, Büyükelçi

28.4.1960 - 16.9.1960

Seyfullah Esin, Büyükelçi (*)	25.10.1960 - 15.10.1961
Suphi Meriç, G. Maslahatgüzar	1963 - 1964
Osman Başman, G. Maslahatgüzar	1964 - 1965
Semih Günver, Büyükelçi	28.9.1965 - Kasım 1971
Nejat Ertüzün, Büyükelçi	Ocak 1972 - Ocak 1974
Fahir Alaçam, Büyükelçi	Ocak 1974 - Ekim 1976
Erdinç Karasapan, G. Maslahatgüzar	1976 - 1978
Nurettin Karaköylü, Büyükelçi	Haziran 1978 - Aralık 1980
Berduk Olgaçay, Büyükelçi	Aralık 1980 -
Rahmi Gümrükçüoğlu, Ortaelçilik Müsteşarı	16.10.1961 - 28.1.1963
İlhan Gökbudak, Başkâtip	29.1.1963 - 11.7.1963

(*) 1961 - 1963 arası Geçici Maslahatgüzarlar : İsviçre'nin Kahire BE Nezdinde Türkiye menfaatlerini tedvirle görevli;

T. C. KAHİRE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Konsolosluk Binası

KANBERRA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1967

Akredite olunan ülke sayısı : 9

Avustralya, Yeni Zelanda, Papua Yeni Gine, Fiji, Solomon Adaları, Batı Samoa, Tonga, Nauru, Tuvalu.

Büyükelçiliğin Konsolosluk Şubesi yoktur.

Kançılaryaya adresi : 60 Mugga Way, Red Hill, ACT, 2603 Australia.

Tek binadan ibaret olan Kançılaryaya, İkametgâh ve Hizmetli Lojmanı Devlet malıdır. 1969 tarihinde satın alınmıştır. 2 katlı olup 3 salon ve 19 odadan ibarettir.

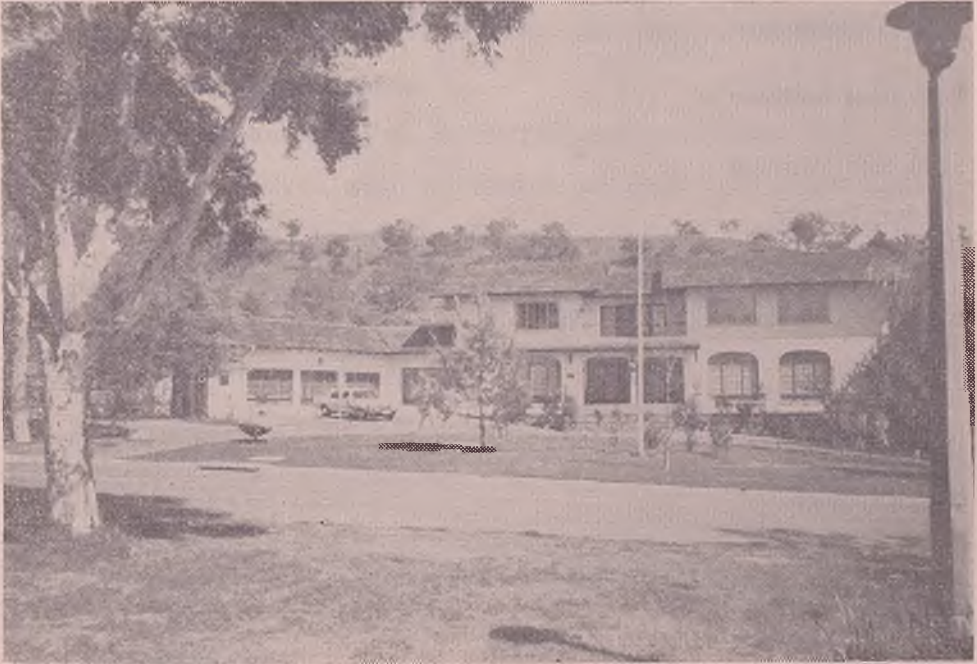
Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Mahalli Memur
5 Sözleşmeli Personel
3 Koruma Görevlisi
1 Ticaret Müşaviri
(Sydney'de görev yapmaktadır.)

Misyon Şefleri :

Baha Vefa Karatay	1967 - 1968
Mehmet Baydur	1968 - 1972
Hikmet Bensan	1972 - 1978
Hasan Üner	1978 - 1981
Ö. Faruk Şahinbaş	1981 -

T. C. KANBERRA BÜYÜKELÇİLİĞİ

KARAÇİ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 16 Aralık 1969

Görev Çevresi : İslamabad ve Ravalpindi hariç bütün Pakistan.

Kançılara Adresi : 9/A, Off Hatim Alvi Road Clifton, Karachi, Pakistan

Telefon : 530590 - 530591 - 532600

Bina kiralanmıştır.

Misyunun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

8 Sözleşmeli Personel

11 Mahalli Koruma Görevlisi Polis.

Başkonsoloslar :

İrfan Saruhan	13.10.1969 - 4.3.1971
Orhan Türeli	30.4.1971 - 26.1.1974
Reha Aytaman	25.1.1974 - 2.10.1977
Sadettin Nurgün	29.9.1977 - 1.9.1979
Baha Ordemir	1.11.1980 - 28.4.1982
Erdiñ Erdün	19.5.1982 -

(Karaçi, Avrupa ile Uzakdoğu'yu birbirine bağlayan en önemli transit ve duraklama merkezi olduğundan, Pakistan veya Uzakdoğu ülkelerine giden ya da dönen heyetlerimizle ilgilenilmesi, temsilciliğın görevlerinin ağırlık noktasını oluşturmaktadır - Başkonsolosun mütalâası)

KARAKAS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 30 Eylül 1957

Akredite olduğu ülkeler : Kolombiya, Ekvator, Trinidad ve Tobago, Jamaika, Grenada, Barbados, Dominik Cumhuriyeti.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 46

Kançılarya adresi : Calle La Vuelta del Zorro, Quinta Turquesa No. 6, Valle Ariba, Caracas - Venezuela.

Misyon Binası : Kançılarya ve İkametgâh aynı binadadır. Bina Devlet malı olup, 22.11.1968'de satın alınmıştır. İki katlı binanın alt katında 3 odadan ibaret Kançılarya bulunmakta; üst kattaki 5 oda ile alt katın 2 salonu ikametgâha dahildir.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 2 Sözleşmeli Personel
- 3 Mahalli Hizmetli
- 1 Koruma Görevlisi

Büyükelçiler :

Taha Carım	30.9.1957 - 21.5.1960
Cemil Vafi	27.6.1960 - 13.9.1962
Osman Derinsu	30.5.1963 - 3.8.1964
Beşir Balçoğlu	17.8.1964 - 18.10.1966
Namık K. Yolga	26.11.1966 - 1969
Rifat Ayanlar	18.9.1969 - 1.10.1976
Rüştü Veyselli	20.10.1976 - 6.5.1978
Sadi Akarcıoğlu	8.8.1978 - 17.9.1982
Aydın Yeğen	23.9.1982 -

T. C. KARAKAS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılara ve İkametgâh

KARLSRUHE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 23 Haziran 1973

Görev Çevresi : Baden-Württemberg Eyâleti, Karlsruhe ve Freiburg Vilayetleri.

Vatandaş adedi : 115.000

Misyon Binaları : Kira. 3 Kat 18 Oda.

Kançılara Adresi : Kriegs Str. 123, 7500 Karlsruhe 1

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

15 Mahalli Kâtip

10 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

1 Eğitim Müşaviri

1 Çalışma Ataşesi

Misyon Şefleri :

Aziz Yakın	1973 - 1974
Cengiz Yavuzcan	1974 - 1978
Ergun Sav	1978 - 1982
Sevinç Dalyanoğlu	1982 -

KINŞASA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 30.4.1976

Akretide olduğu ülkeler : Burundi, Gabon, Kongo, Orta Afrika Cumhuriyeti, Ruanda .

Kayıtlı vatandaş sayısı : Zaire (15), Kongo (6)

Kançılaryaya Adresi : 18, Avenue Pumbu B.P. 7817 Kinshasa-1/ZAİRE

Misyon Binaları : Kançılaryaya Devlet Malıdır. 18.2.1977 tarihinde satın alınmıştır. 2 katlı, 8 odalıdır.

İkametgâh : Devlet malıdır. 18.2.1977 tarihinde satın alınmıştır. 2 katlı, 5 odalıdır. 2 Salonu vardır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur (Kripto)

1 Telsizci

9 Sözleşmeli Personel

(2 Türk, 1 Yabancı, 6 Zaireli)

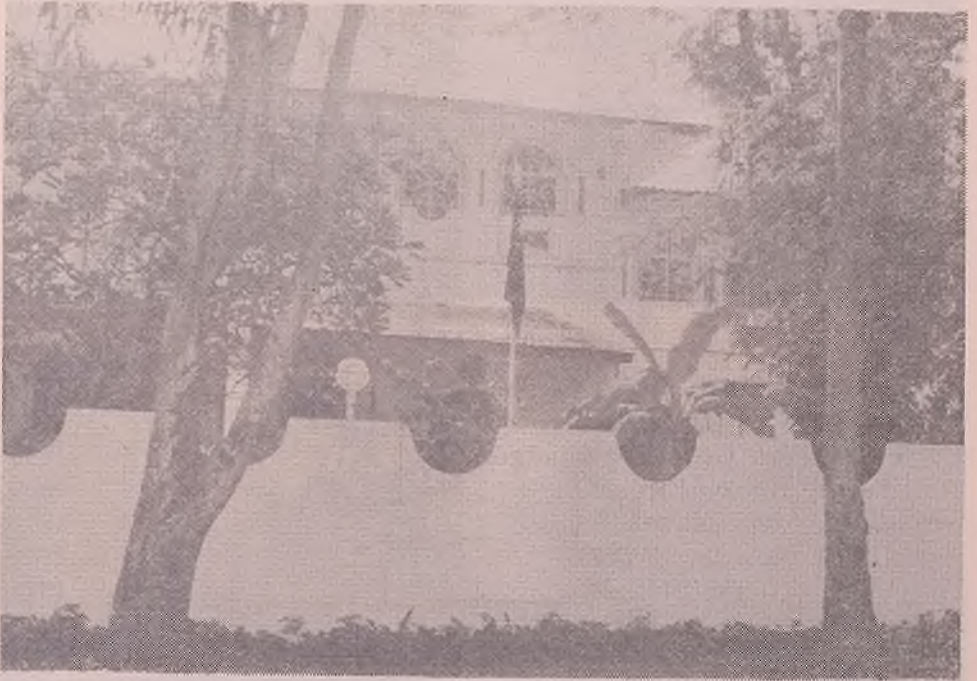
Büyükelçiler :

Behçet Türemen 30.4.1976 - 1.11.1980

Tahir Şentürk 1.12.1980 - 16.11.1983

Salih Diler 1.12.1983 -

T. C. KINŞASA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya ve İkametgâh

KOPENHAG BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 5.11.1915

İnkita tarihleri : 1921 - 1925 1929 - 1938

Akredite olduğu ülke : Yok

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 18.000

Kançılara Adresi : Vestagervej 16 2100 Copenhagen - Denmark.

Misyon Binaları : Her ikisi de Devlet malıdır.

Kançılara : 2 Katlı (bodrum katı vardır) 13 oda, 1 salon

İkametgâh : 2 Katlı (bodrum katı vardır) 5 oda, 4 salon.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru	1 Maliye Müşavirliği
2 İdari Memur	1 Ticaret Müşavirliği
1 Telsiz Memuru	1 Çalışma Ataşeliği
1 Mahalli Memur	2 Kültür ve Tanıtma
5 Sözleşmeli Personel	1 Din Görevlisi.
3 Koruma Görevlisi	

Misyon Şefleri :

Ali Haydar (Aktay), Geçici Maslahatgüzar	1925
Muammer Hamdi (Dambel), Geçici Maslahatgüzar	1928
Nureddin Pınar, Geçici Maslahatgüzar	1938
Şevket Fuad Keçeci, Elçi	1939
Şerif İlden, Geçici Maslahatgüzar	1941
Kemal Aziz Payman, Elçi	1946
İlhan Akant, Geçici Maslahatgüzar	1949
Necdet Özmen, Geçici Maslahatgüzar	1950
Bülend Uşaklıgil, Elçi	1951
Orhan Conker, Geçici Maslahatgüzar	1960
Hüveyda Mayatepek, Büyükelçi	1960
Sacid Somel, Geçici Maslahatgüzar	1964
Turan Tuluy, Büyükelçi	1964
Sacid Somel, Geçici Maslahatgüzar	1965
Vahap Aşıroğlu, Büyükelçi	1965
Nurettin Vergin, Büyükelçi	1968
Şefik Fenmen, Büyükelçi	1970
Özdemir Yiğit, Büyükelçi	1974
Behiç Hazar, Büyükelçi	1978
Behçet Türemen, Büyükelçi	1980
Asaf İnhan, Büyükelçi	1983

T. C. KOPENHAG BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

KÖLN BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1957

Görev Çevresi : Köln şehri ve çevresi.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 125.000

Kançılara adresi : Sachsenring 14 5 Köln 1 - Deutschland

Misyon Binaları : Kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

1 İdari Memur

12 Mahalli Memur

15 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Maliye Müşavirliği 2

Çalışma Ataşeliği 2

Başkonsoloslar :

Rıfat Ayanlar	1957 - 1959
Enver Özalp	1959 - 1960
Yüksel Tamtekin (Vekaleten)	1960 - 1961
Suphi Meriç	1961 - 1962
Celâdet Kıyasî	1964 - 1965
Özer Fuad Tevs	1965 - 1967
Fikret Berker	1967 - 1972
Metin Sirman	1972 - 1975
Ömer Engin Lütem	1975 - 1979
İlhan Kıcıman	1979 - 1983
İlhan Yiğitbaşıoğlu	1983 -

KÖSTENCE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1924

Görev Çevresi : Köstence, Tulcea, Bralia ve Galati illeri.

Kayıtlı vatandaş sayısı : yok.

Kançılara Adresi : Bulvardul Republicii No. 82 Constanta - 8700

Roumanie

Misyon binası : Kiralanmıştır. (2 kat, 6 oda, 2 salon)

Misyonun Kadrosu :

- 1 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Mahallî Kâtip
- 2 Sözleşmeli Personel

Başkonsoloslar :

Mehmed Haydar Bey	9.5.1924 - 12.7.1925
Ahmed Rüştü Bey (Demirel)	12.7.1925 - 5.2.1927
Agâh Bey (Aksel)	22.4.1927 - 20.9.-929
Mehmed Ragıb Bey (İlseven)	21.9.1929 - 18.9.1931
Ali Asaf Bey (Güvenir)	18.9.1931 - 23.8.1933
Nebil Süreyya Bey (Akçer)	25.8.1933 - 1.9.1936
Fuat Aktan	30.8.1937 - 29.6.1942
Ragıb Rauf Arman	26.9.1942 - 27.12.1945
Recep Yazgan	27.12.1945 - 7.12.1949
Muzaffer Kâmir Bayur	7.12.1949 - 13.3.1952
İbrahim Edhem Sararoğlu	
Geçici Görev, Vekâleten	13.3.1952 - 26.11.1952
Cemal Tuygar	26.11.1952 - 5.7.1954
İbrahim Edhem Sararoğlu	
Geçici Göre, Vekâleten	5.7.1954 - 20.8.1954
Feridun Pirali	20.8.1954 - 20.12.1955
Halûk Bilgin	20.12.1955 - 6.4.1956
Ali Rıza Yiğitbaşıoğlu	6.4.1956 - 2.4.1961

Seyfettin Güngör (Vekâleten)	2.4.1961 - 30.7.1962
Nüzhet Ataman	31.7.1962 - 14.1.1964
Ali Namık Aykaç	15.1.1964 - 26.10.1965
Mehmet Ali Tekinalp	27.10.1965 - 16.11.1967
Metin Kuştaoğlu	16.11.1967 - 28.2.1970
Halûk Akman (Vekâleten)	28.2.1970 - 1.9.1970
Orhan Aka	1.9.1970 - 11.11.1972
Ayhan Dumlu (Vekâleetn)	12.11.1972 - 19.6.1973
Emin Şerif Küçükkul	20.6.1973 - 17.9.1974
Rasim Fenmen	1.10.1974 - 20.8.1976
M. Yavuz Gör	1.9.1976 - 16.8.1980
Fikret Berker	16.8.1980 - 23.8.1982
Turan Sellioglu	
Geçici Görev, Vekâleten	24.8.1982 - 25.1.1983
Hatay Savaşçı	25.1.1983 -

KUALA LUMPUR BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 21 Eylül 1975

Akredite olduğu ülke : Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti

Kayıtlı vatandaş sayısı : 12

Kançılarya Adresi : 30 Jalan İnai off Jalan İmbi Kuala Lumpur - Malaysia

Misyon binaları : Kançılarya ve İkametgâh kiralıktır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Ticaret Müşaviri

Büyükelçiler :

Gündüz Tunçbilek

11.10.1976 - 26.8.1981

Tevfik Ünaydın

22.10.1981 -

KUVEYT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1969

Akredite olduğu ülkeler : Kuveyt-Bahreyn

Kayıtlı vatandaş sayısı : 3.000

Kanğılarya Adresi : Bneid Al-Qar P.O. Box : 20627 Safat/Kuwait

Misyon Binası : Kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Telsiz Memuru
7 Sözleşmeli Personel
1 Koruma Görevlisi
Tanıtma Müşavirliği
Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

İsmail Erez (Beyrut Büyükelçisi akreditedir)	- 1.2.1971
Ercüment Yavuzalp (Beyrut Büyükelçisi akreditedir)	2.2.1971 - 24.11.1971
Berduk Olgaçay, Büyükelçi	27.11.1971 - 3.7.1978
Faruk Celiloğlu, Büyükelçi	5.7.1978 - 26.1.1981
Nurver Nureş, Büyükelçi	30.1.1981 - 26.9.1983
Kaya G. Toperi, Büyükelçi	27.9.1983 -

LAGOS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1960 (*)

Akredite olduğu ülkeler : Nijerya Federal Cumhuriyeti, Gana Cumhuriyeti, Benin Halk Cumhuriyeti, Togo Cumhuriyeti, Nijer Cumhuriyeti, Çad Cumhuriyeti, Kamerun Birleşik Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi Cumhuriyeti, Angola Halk Cumhuriyeti, Sao Tome ve Principe Cumhuriyeti.

Konsolosluk Şubesi çevresindeki yaklaşık vatandaş sayısı : 150

Kançılarya Adresi : 3, Okunola Martins Close, S.W. Ikoyi P.O. Box. 1753
Lagos - Nigeria.

Misyona Binası : Kançılarya ve konut aynı yerde; kiralık. İki katlı, 14 oda, 1 salon.

Misyona Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Telsiz Memuru
7 Sözleşmeli (1'i Türk)
2 Koruma Bekçisi (Sözleşmeli)

Büyükelçiler : (*)

Fehmi Nuza	1962 - 1963
Eftal Deringil	1964 - 1968
Doğan Türkmen	1968 - 1971
Talat Benler	1972 - 1975
Muammer Tuncer	1976 - 1981
Behiç Hazar	1981 -
Yüksel Söylemez	28.9.1981 -

(*) Daha önce Başkonsolosluk olarak faaliyet gösteren temsilcilik, 1 Ekim 1960 tarihinde Nijerya'nın bağımsız olmasıyla birlikte ve 9 Kasım 1960 tarihli 5/529 sayılı Kararnameyle Büyükelçilik düzeyine yükseltilmiş; Başkonsolosluk 16.2.1961'de kapatılarak Özer Fuat Tevs, Geçici Maslahatgüzar sıfatıyla 1962'e kadar vazifede kalmıştır.

LAHEY BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1859

Kançılara Adresi : 15, Jan Evertstraat 2514 BS The Hague-Hollanda

Kançılara : Devlet malı olup, Mayıs 1937 tarihinde satın alınmıştır.

Kat adedi 2 Oda adedi 16.

İkametgâh : Devlet malı olup, Mayıs 1937 tarihinde satın alınmıştır.

Kat adedi 4 Oda adedi 17.

Misyonun Kadrosu :

5 Meslek Memuru	1 Maliye Müşavirliği
3 İdari Memur	1 Eğitim Müşavirliği
1 Mahalli Memur	1 Çalışma Müşavirliği
14 Sözleşmeli Personel	1 Din İşleri Müşavirliği
3 Koruma Görevlisi	1 Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Mehmed Esad Bey (Atuner), D. Maslahatgüzar	1924
Aali Bey (Türkeldi), D. Maslahatgüzar	1927
Siret Bey (Halulu), D. Maslahatgüzar	1929
Esad Cemal Bey, D. Maslahatgüzar	1929
Nuri Bey (Batu), D. Maslahatgüzar	1931
Akşin Abdullahad, D. Maslahatgüzar	1935
Üstün Ahmed Cevad, Elçi	1938
Karaosmanoğlu Yakup Kadri, Elçi	1939
Türkeldi Aali, Elçi	1946
İlkin Nedim Veysel, Büyükelçi	1948
Polar Abdullah Zeki, Büyükelçi	1949
Aytuğ Turgud, G Maslahatgüzar	1955
Arbel Selâhaddin, Büyükelçi	1957
Kepenek Fuat, Büyükelçi	1961
Uras Mehmed Kâmil, G. Maslahatgüzar	1964
Erhan Reşad, Büyükelçi	1964
Uras Kâmil, G. Maslahatgüzar	1966
Halefoğlu Vahid, Büyükelçi	1966
Tunalgil Daniş, Büyükelçi	1970
Cankardeş Oktay, Büyükelçi	1974
Benler Özdemir, Büyükelçi	1978
Dinçmen Filiz, Büyükelçi	1982

T. C. LAHEY BÜYÜKELÇİLİĞİ

İkametgâh

Kançlarya

LEFKOŞE BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1923 T.C. Konsoloslugu
1958 T.C. Başkonsoloslugu
1960 T.C. Büyükelçiliği

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 2551

Kançılarya Adresi : Bedreddin Demirel Caddesi No. 1 Lefkoşa.

Misyon Binaları : Her ikisi de Devlet malı olup 1979 yılında inşa edilmiştir.

Kançılarya : Üç katlı, 45 oda, 3 salon,

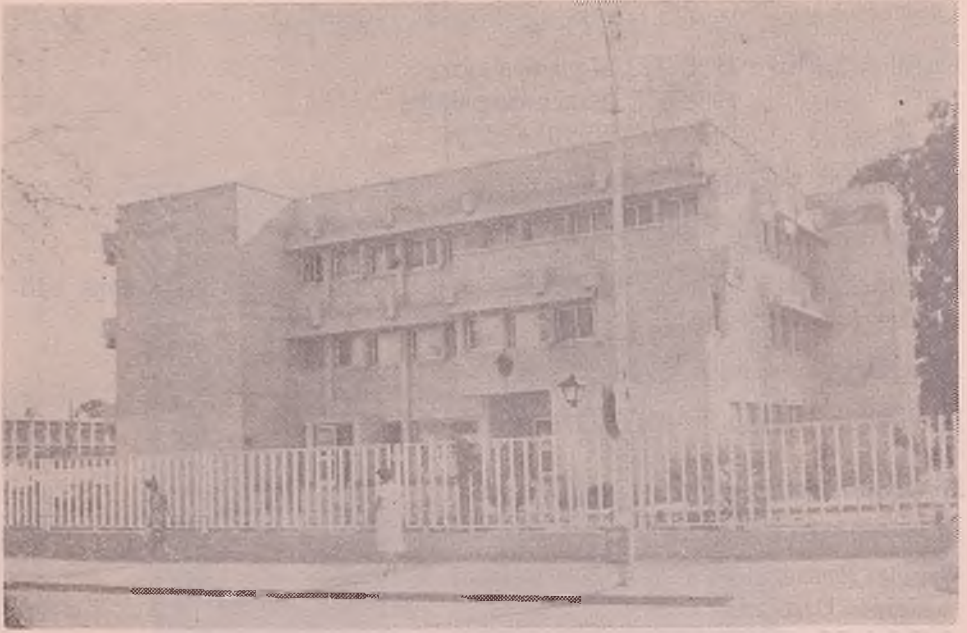
İkametgâh : İki katlı, 15 oda, 2 salon.

Misyonun Kadrosu :

- 6 Meslek Memuru
- 3 İdari Memur
- 1 Kripto Uzmanı
- 3 Telsiz Memuru
- 20 Sözleşmeli
- 1 Maliye ve Eknoomi Başmüşaviri
- 1 Maliye ve Ekonomi Müşaviri
- 1 Ticaret Müşaviri
- 1 Ticaret Müşavir Yardımcısı
- 1 Basın Müşaviri
- 2 Tarım Müşaviri
- 1 Sanayi Müşaviri
- 1 İskân Müşaviri
- 1 Sosyal İşler Müşaviri
- 1 Alt-Yapı Müşaviri
- 1 Çalışma Müşaviri

Burhan Işın (Temsilci, Başkonsolos	1958
Vecdi Türel, Başkonsolos	1959
Emin Dırvana, Büyükelçi	1960
Faruk Şahinbaş, Maslahatgüzar	1962
Dr. Mazhar Özkol, Büyükelçi	1964
Özdemir Benler, Büyükelçi	1966
Ercüment Yavuzalp, Büyükelçi	1967
Asaf İnhan, Büyükelçi	1972
Candemir Önhon, Büyükelçi	1977
İnal Batu, Büyükelçi	1979

T. C. LEFKOŞA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kaçılarya Binası

İkametgâh

LİZBON BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 30.1.1952

Akredite olduğu ülke yoktur.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 18

Kançılara Adresi : Embaxada de Turquia Avenida das Descobertas, 22
1400-Lisboa/PORTUGAL

Misyon Binaları : Kançılara ve ikametgâh Devlet malıdır. 1973 yılında
inşaat bitince yerleşmiştir.

Kançılara : 3 katlıdır (zemin 1. kat üste küçük kripto ve telsiz bölümü).

Bodrumda 3 oda, Zemin katta bir hol ile 9 oda. 1. katta Büyükelçinin ek
salonlu olmak üzere 4, üst katta 2 oda vardır.

İkametgâh : 3 katlıdır. (Alt kat, zemin kat, 1. kat, ayrıca üstte çatı katı)

Alt Kat : 1 Yemek salonu, 2 Hizmetçi dairesi, 3 Kiler, Çamaşırhane,
büyük Mutfak ve deposu, mutfak girişinde ofis olmak üzere 12 oda.

Zemin Kat : Bir büyük kabul salonu ve hol.

Birinci Kat : Bir misafir salonu ve yatak odası, bir büyük oturma odası,
4 yatak odası.

Çatı Katı : Bir küçük oda ve mutfak.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

8 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

(1931'den 1952 yılına kadar Madrid Büyükelçiliği Lizbon'a akredite idi).

Nurettin Vergin, Elçi 30.1.1952 - 2.11.1956

Tarık Emin Yenisey, Büyükelçi 29.5.1957 - 28.4.1961

Nurettin Vergin, Büyükelçi 9.6.1961 - 2.4.1963

Cahit Hayta, Büyükelçi 28.4.1963 - 16.12.1966

Fikret Belbez, Büyükelçi 7.1.1967 - 21.7.1968

Şadi Kavur, Büyükelçi 21.9.1968 - 14.7.1971

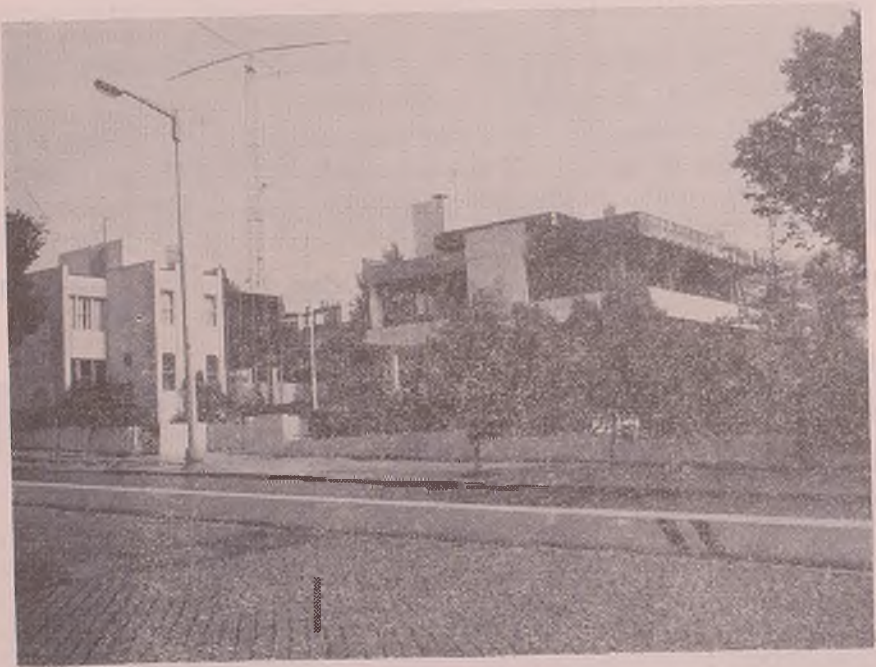
Fuat Doğu, Büyükelçi 31.7.1971 - 17.7.1978

Nejat Balkan, Büyükelçi 18.7.1978 - 15.11.1980

İsmail Soysal, Büyükelçi 29.11.1980 - 16.7.1983

Suat Bilge, Büyükelçi 1.10.1983 -

T. C. LİZBON BÜYÜKELÇİLİĞİ

T. C. LİZBON BÜYÜKELÇİLİĞİ

LONDRA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1794 (İlk Büyükelçi Tayini)

Londra Büyükelçiliği başka bir ülkeye akredite değildir.

Büyükelçiliğin Konsolosluk Şubesi yoktur.

Kançılarya Adresi : 43, Belgrave Square London, S.W. 1X 8PA England

Kançılarya : Devlet malıdır. 1935 yılında 63 yıl için satın alınmıştır.

Bodrum dahil beş katlıdır. 41 oda vardır.

İkametgâh : Devlet malıdır. 1940 yılında 60 yıl için satın alınmıştır. Bod-

rum dahil beş katlıdır. 6 salon ve 35 oda vardır.

Misyonun Kadrosu :

6 Meslek Memuru

4 İdari Memur

2 Telsiz Memuru

3 Mahalli Kâtip

17 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

Kıdemli Askeri Ataşelik (6)

Basın Müşavirliği (4)

Sağlık Müşavirliği (1)

Ticaret Müşavirliği (2)

Maliye ve Ekonomi Başmüsavirliği (4)

Turizm ve Tanıtma Müşavirliği (4)

Kültür Ataşeliği ve Öğrenci Müfettişliği (5)

Misyon Şefleri :

Yusuf Ziya Tengirşenk

11 Ocak 1924 - Eylül 1924

Zekai Apaydın

10 Eylül 1924 - Haziran 1925

Ferit Tek

Haziran 1925 - Haziran 1932

Münir Erteğün

22 Temmuz 1932 - Mart 1934

Fethi Okyar

31 Mart 1934 - 1939

Tevfik Rüştü Aras

1939 - Mart 1942

Rauf Orbay

23 Mart 1942 - Nisan 1944

Ruşen Eşref Ünaydın

17 Nisan 1944 - 8 Kasım 1945

M. Cevat Açıkalın

8 Kasım 1945 - Mart 1952

Hüseyin Ragıp Baydur

3 Mart 1952 - 26 Şubat 1955

Suat Hayri Ürgüplü

15 Eylül 1955 - Mayıs 1957

Muharrem Nuri Birgi

6 Haziran 1957 - 4 Ağustos 1960

Feridun Cemal Erkin	29 Ağustos 1960 - 28 Mart 1962
Kemal N Kavur	1 Ekim 1962 - 4 Kasım 1963
Zeki Kunalalp	7 Ocak 1964 - 4 Temmuz 1966
Ü. Halûk Bayülken	14 Temmuz 1966 - 26 Temmuz 1969
Zeki Kunalalp	20 Ağustos 1969 - 27 Ekim 1972
Turgut Menemenciöğlu	30 Kasım 1972 - 16 Ağustos 1978
Vahap Aşiroğlu	2 Ekim 1978 - 13 Temmuz 1981
Rahmi Gümrükçüoğlu	20 Temmuz 1981 -

T. C. LONDRA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

ikametgâh

LONDRA BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1923

Görev Çevresi : Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Birleşik Krallık Sömürgeleri (Güney Rodezya hariç) Hong Kong, Isle of Man, Baili-Wicks of Jersey and Guernsey, West Indian Associates States (Antigua, St. Kittes-Nevis-Anguilla, Dominica, Greneda, St. Lucia), Brunei, British Salamon Islands Pretektorası, New Hebrides (İng. Fr.) Kondominyonu.

Takribi Kayıtlı vatandaş : 30.000

Kançılarya Adresi : Rutland Lodge, Rutland Gardens Knightsbridge SW7 1BW London-England.

Misyon Binası : Devlet malıdır; 26 Şubat 1975'de satın alınmıştır.

Kançılarya : 3 katlı, 12 oda 1 salon.

İkametgâh : Binanın 3 ncü ve 4 ncü katı 8 oda, 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru

(2 kişi devamlı tedavi görmektedir)

1 İdari Memur

4 Mahalli Memur

10 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Sadullah Ferid Gören	27.12.1923 - 25.4.1925
Kemâl Köprülü (Vekâleten)	25.4.1925 - 8.5.1925
Süleyman Saib Kıran	9.5.1925 - 4.3.1927
Ferid Halid Erol	5.3.1927 - 13.4.1927
Orhan Halid Erol	20.4.1927 - 28.11.1930
Kadri Rızan	—
Kudret Erbey	20.12.1930 - 26.7.1931
Safvet Omeri (Vekâleten)	27.7.1931 - 27.8.1931
Dürrü Mazhar Payzin	23.8.1931 - 30.8.1934
Talat Rauf Tokçınar	30.8.1934 - 16.7.1936
İnayetullah Cemal Özkaya	17.7.1936 - 29.9.1938
Nebil Süreyya Akçer	30.9.1938 - 1.2.1945
Basri Rızan	16.12.1945 - 24.4.1947
Nebil Süreyya Akçer	30.4.1947 - 8.12.1947
Halil Ali Ramazanoğlu	9.12.1947 - 12.7.1950
Adil Derinsu	—

Abdülmennan Tebelen	25.9.1950 - 4.8.1951
Cemil Vafi	18.9.1951 - 22.10.1952
Hasan Nurelgin	28.11.1951 - 22.4.1959
Orhan Kutlu	27.4.1959 - 24.7.1960
Muammer Tuncer (Vekâleten)	24.7.1960 - 31.3.1961
İsmail Soysal	31.3.1961 - 18.5.1963
A. Fikret Berker	30.5.1963 - 12.7.1965
Taner Baytok (Vekâleten)	12.7.1965 - 30.7.1965
Orhan Conker	30.7.1965 -
Celadet Kıyasi	1968 - 1971
Savlet Aktuğ	31.3.1971 - 28.9.1976
Sadi Akarcalıoğlu	30.9.1976 - 8.8.1978
Yüksel Söylemez	29.8.1978 - 28.9.1981
Oral Akgün	29.9.1981 -

Kançılarya ve İkametgâh

LOS ANGELES BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Eylül 1967

Görev Çevresi : Alaska, Arizona, California, Hawaii, Idaho, Nevada, Utah, New Mexico, Colorado, Oregon, Wyoming, Montana ve Washington eyaletleri ile Pasifik Adaları.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 12.000

Kançılara Adresi : 8730 Wilshire Blvd. Suite, 210 Beverly Hills, CA. 90210 - USA.

Misyon Binaları : Kançılara kiralanmıştır.

İkametgâh : Devlet mahdır, 24.8.1982'de satın alınmıştır. 5 oda, 1 salondan ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Mahalli Memur
6 Sözleşmeli Personel
(4 Türk, 2 yabancı uyruklu)
4 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Talat Kulay	1967 - 70
Mehmet Baydar	1970 - 73
Zübeyir Bensen	1973 -
Kamil Uras	1974 - 78
Kemal Arıkan	1978 - 82
Ali Suat Çakır	1982 -

LYON BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 26 Mart 1979

Görev Çevresi : Ain, Allier, Ardeche, Cantal, Côte d'Or, Creuse, Drôme, Isere, Jura, Loire, Haute Loire, Puy-de-Dôme, Rhône, Saone-et-Loire, Savoie, Haute-Savoie illeri.

Takribi vatandaş sayısı : 40.000

Kançılara Adresi : 32, rue Boileau 69006 Lyon - France

Misyon Binaları : Kançılara ile İkametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 7 Sözleşmeli Personel
(2 Türk Uyruklu Sözleşmeli Sekreter,
1 Fransız Sekreter, 4 Hizmetli)
- 3 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Okan Gezer	26.1.1979 - 18.10.1981
Turgut Serdaroğlu	30.10.1981 -

(Temsilcilik, kuruluşundan 1981 Ocak ayına kadar «Lyon Konsolosluk Ajanlığı» adı altında Marsilya Başkonsolosluğuna bağlı olarak faaliyet göstermiş ve bu tarihte statüsü «Başkonsolosluk» olmuştur.)

MADRID BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1787
1844
1922

Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş : 480
Kaçılaryaya Adresi : 48, Calle de Monte Esquinza Madrid-4 Espana.
Misyon Binaları : Kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru	2 Koruma Görevlisi
3 İdari Memur	Askerî Ataşelik
2 Mahalli Memur	Ticaret Müşavirliği
1 Sözleşmeli Personel	Turizm ve Tanıtma Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Ragıp Raif Bey, Elçi	1922 - 24
Mukbil Bey, Maslahatgüzar	1924 - 25
Münir Süreyya Bey, Maslahatgüzar	1925 - 26
Ali Fohi Bey (Okyar), Büyükelçi (Paris BE olarak akredite)	1926 - 28
Behçet Şefik Bey (Özdoğanlı, Maslahatgüzar	1928 - 29
Yahya Kemal Bey (Beyath), Elçi	1929 - 32
Ali Şevki Bey (Berker), Elçi	1933 - 34
Tevfik Kâmil Koperler, Elçi	1934 - 39
Hulûsi Fuad Togay, Elçi	1939 - 43
Muharrem Nuri Birgi, Maslahatgüzar	1943 - 44
Mehmet Esad Atuner, Elçi	1944 - 51
Hilmi Kâmil Bayur, Maslahatgüzar	1951 - 51
Faik Zihni Akdur, Büyükelçi	1951 - 52
Kemal Köprülü, Büyükelçi	1952 - 55
Sadun Terem, Maslahatgüzar	1955 - 55
Feridun Cemal Erkin, Büyükelçi	1955 - 57
Ali Haydar Görk, Büyükelçi	1957 - 60
Suad Hayri Ürgüplü, Büyükelçi	1960 - 60
Kadri Rızan, Büyükelçi	1960 - 63
Nureddin Vergin, Büyükelçi	1963 - 64
Cihat Rüştü Veyselli (Ozan), Elçi-Maslahatgüzar	1964 - 65
Seyfullah Esin, Büyükelçi	1965 - 67
Adnan Kural, Büyükelçi	1967 - 69
Sadi Eldem, Büyükelçi	1969 - 72
Zeki Kuneralp, Büyükelçi	1972 - 79
Sahir Armaoğlu, Maslahatgüzar	1979 - 79
Mehmet Baydur, Büyükelçi	22.11.1979 -

MAINZ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 8 Nisan 1974

Görev Çevresi : Rheinland-Pfalz ve Saarland Eyaletleri.

Vatandaş sayısı : 62.800

Kançılara Adresi : An der Karlsschanze 7 6500 Mainz

Kançılara ve İkametgâh aynı binadadır. Bina Devlet malı olup 19.4.1974 tarihinde satın alınmıştır.

Bina üç katlı, 23 oda ve 4 salondan ibarettir. Sekiz oda iki salon Kançılara olarak kullanılmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru	2 Koruma Görevlisi
1 İdari Memur	Eğitim Müşavirliği
4 Mahalli Memur	Çalışma Ataşeliği
10 Sözleşmeli Personel	

Misyon Şefleri :

İhsan Akay	1973 - 1977
Mehmet Turan,	1977 - 1981
Ertuğrul Gürbüz	1981 -

Kançılara ve İkametgâh

MARSİLYA BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 29 Aralık 1923

Görev Çevresi : Alpes de Hautes-Provence, Hautes-Alpes, Alpes Maritimes, Ariège, Aude, Aveyron, Bouches-du-Rhône, Charente, Charente-Maritime, Corrèze, Corse, Dordogne, Gard, Haute-Garonne, Gers, Gironde, Hérault, Landes, Lot, Lot-et-Garonne, Lozère, Pyrénées Atlantiques, Hautes-Pyrénées, Pyrénées Orientales, Tarn, Tarn-et-Garonne, Var, Vaucluse, Vendée Haute-Vienne.

Vatandaş sayısı takribi olarak 15.000 dir.

Kağırlara Adresi : 363, Avenue du Prado 13008 Marseille.

Misyon Binaları : Bina Devlet malıdır.

Misyon Binaları : Bina Devlet malıdır. 1924'de satın alınmıştır.

1967 yılında yeniden inşa edilmiştir. Üç katlıdır.

Kağırlara Bölümü : 8 oda 1 holdür.

İkametgâh : 1 resepsiyon katı ve 8 odadır.

Misyon Kadrosu :

3 Meslek Memuru
1 İdari Memur
2 Mahalli Memur
8 Sözleşmeli Personel
3 Koruma Görevlisi
Çalışma Ataşeliği

Misyon Şefleri :

Muhiddin Bey	1924 - 26
Fuad İzzet Bey (Kerman)	1926 - 27
Ragıp Baki Bey (Birim)	1927 - 31
Server Cemal Balısoy	1931 - 32
Kudret Erbey	1932 - 34
Firuz Kesim	1934 -
İnayetullah Cemal Özkaya	1934 - 36
Basri Reşid Danişmend	1936 - 40
Bedii Arbel	1940 - 43
Fuad Carım	1943 - 45
A. Münir Pertev Subaşı	1945 - 47
Siret Halulu	1947 - 51
Rifat Baraz	1951 - 55
Fehmi Nuza	1955 - 60

Hicabi Ekinci	1960 - 62
Sulhi Dişlioğlu	1962 - 68
Celal ağışlar	1969 - 72
Muhittin Bilir	1972 - 76
Zübeyir Bensan	1976 - 81
Fahrettin Taşan	1981 - 82
Berhan Ekinci	1982 -

T. C. MARSİLYA BAŞKONSOLOSLUĞU

MEKSİKO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1931 (Elçilik)

1935 - 1947 Kapalı kalmıştır.

1959'da Büyükelçilik olmuştur.

Akredite olduğu ülkeler : El Salvador, Honduras, Panama, Guatemala, Kosta Rika, Nikaragua, Haiti.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 200

Kançılaryada adresi : Paseo De Las Palmas

No. 1525, Lomas de Chapultepec Mexico, D. F.

Misyon Binaları : Kançılaryada (tek katlı, 5 oda, 1 salon)

İkametgâh : İki katlı, 6 oda, 3 salon Devlet malı olup, 1962 yılında satın alınmıştır.

Misyonun Kadrosu :

1 Meslek Memuru

2 İdari Memur

9 Sözleşmeli Personel

1 Koruma Görevlisi

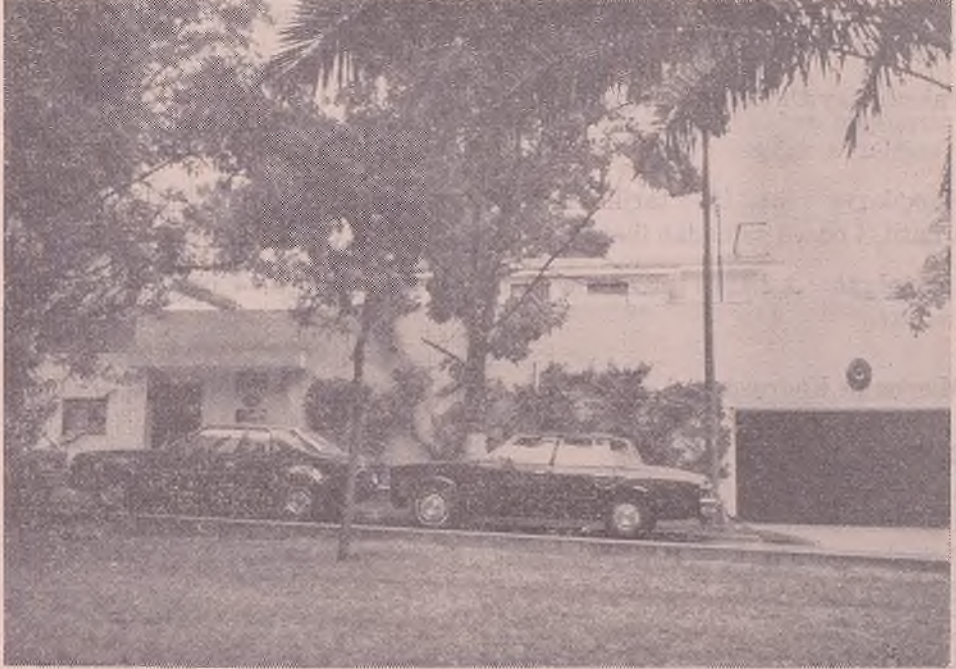
Misyon Şefleri :

Ahmet Muhtar Bey (Mollaoğlu)	1931 - 1934
(Vaşington Büyükelçilisi akreditedir)	
Hasan Tahsin Mayatepek	1935 - 1938
(Daimî Maslahatgüzar)	
Vedid Uzgören, Elçi	1947 - 1951
Nureddin Pınar, Elçi	1952 - 1960
Turgud Bayar, Büyükelçi	Nisan - Temmuz 1960
Fethi Aşkın, Büyükelçi	1961 - 1969
Sakıp Bayaz, Büyükelçi	1969 - 1972
Doğan Türkmen, Büyükelçi	1972 - 1976
Erdoğan Sanalan, Büyükelçi	1979 - 1983
Ahmet Asım Akyamaç	1983 -

MEKSIKO BÜYÜKELÇİLİĞİ
KONAKLARI

1971 - 1972

1973 - 1974

T. C. MEKSİKO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya ve İkametgâh

1971 - 1972
1973 - 1974
1975 - 1976

1977 - 1978
1979 - 1980
1981 - 1982

MELBURN BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Ekim 1973

Görev Çevresi : Viktorya, Güney Avustralya, Batı Avustralya ve Tasmania Eyaletleri ile Heard, McDonald, Macquaire adaları ve Avustralya Antartik Toprakları.

Takribi kayıtlı vatandaş sayısı : 25.000

Kançılarya Adresi : 44 Caroline Street, South Yarra, Vic., 3141 Australia

Kançılarya : 6.12.1973 tarihinde kiralanmıştır.

1 katlı, 4 oda, 1 salondan ibarettir.

İkametgâh : 1.3.1974 tarihinde kiralanmıştır. 1 katlı, 4 oda, 1 salondan ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Mahalli Memur

6 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Çalışma Ataşeliği

1 Din Görevlisi (Çalışma Ataşe Vekili)

Misyon Şefleri :

Hikmet Şengenc, Başkonsolos

1973 - 1977

Ali Toros, Başkonsolos

1977 - 1981

Niyazi Kalanderli, Başkonsolos

1981 -

MOGADIŞU BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1960 - 1980 Cidde Büyükelçiliğimiz akredite.
1980 Mukim Büyükelçilik.

Kançılaryaya Adresi : Via Degfer Hospital Road - Km 6 P.O. Box 2833
Mogadishu - Somalia

Misyon Binaları : Kançılaryaya ve İkametgâh kira ile tutulmuş binalardır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
12 Sözleşmeli Personel

Misyonun Kadrosu :

Tevfik Ufuk Okyayüz, Maslahatgüzar 1980 - 1981
Sıtkı Coşkun, Büyükelçi 1981 -

MOSKOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 21 Kasım 1920

Akredite olduğu ülkeler : Moğolistan.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 74

(Bu sayı Büyükelçilik mensupları ve aile fertlerini kapsamaktadır)

Misyon Binaları : Kançılarya : Vadkovsky Pereulok 7/37, Moskova 3 katlı, 22 oda,

İkametgâh : Ulitsa Gertsena 43/a, Moskova Devlet malıdır.

Satınalma tarihi : 16.7.1971 3 katlı, 4 salon, 26 oda.

Misyonun Kadrosu :

6 Meslek Memuru

4 İdari Memur

2 Telsizci

9 Mahalli Memur

11 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

4 Askeri Ataşelik

2 Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Ali Fuat Cebesoy	21.11.1920 - 10.5.1922
Zekai Apaydın	2.7.1923 - 31.10.1927
Tevfik Bıyıkbaş	10.12.1927 - 14.5.1928
Vasıf Çınar	14.11.1928 - 30.1.1929
Hüseyin R. Baydur	19.3.1929 - 16.7.1934
Vasıf Çınar	10.9.1934 - 3.6.1935
Zekai Apaydın	9.7.1935 - 7.7.1939
Ali Haydar Aktay	16.8.1939 - 2.8.1942
M. Cevat Açıkalın	14.8.1942 - 8.8.1943
Hüseyin R. Baydur	15.10.1943 - 18.10.1944
Selim Sarper	28.10.1944 - 29.9.1946
Faik Zihni Akdur	5.12.1946 - 11.7.1949
Ali Muzaffer Göker	28.11.1949 - 15.4.1952
Faik Z. Hozar	27.11.1952 - 5.1.1954
Seyfullah Esin	20.10.1954 - 24.11.1955
Kemal N. Kavur	10.1.1956 - 18.4.1960

Fahri Korutürk	6.8.1960 - 3.9.1964
Hasan Esat Işık	19.10.1964 - 23.2.1965
Vahit Halefoğlu	30.6.1965 - 26.4.1966
Hasan Esat Işık	30.4.1966 - 4.6.1968
Turan Tuluy	15.7.1968 - 14.8.1969
Fuat Bayramoğlu	14.9.1969 - 18.12.1971
Adnan Kural	17.2.1972 - 17.5.1972
İlter Türkmen	4.11.1972 - 9.9.1975
Namık Yolga	1.4.1976 - 14.7.1979
Ercüment Yavuzalp	10.8.1979 - 18.7.1982
Vahit Halefoğlu	12.9.1982 - 7.12.1983

T. C. MOSKOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ
İkametgâh

MUSUL BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1940'da açılmış, 1957'de kapanmış ;
1978'de tekrar faaliyete geçirilmiştir.

Görev Çevresi : Ninevah, Al Taameem (Kerkük), Erbil ve Duhok Muhafızlıkları.

Çevredeki vatandaş sayısı : 1340 (yaklaşık olarak)

Kançılara Adresi : Hayl Al Sekafeh, Al Camia Section, No. 150/2/302
Musul - Iraq

Misyon Binaları : Kançılara ve İkametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

1 Meslek Memuru	4 Sözleşmeli Personel
2 İdari Memur	(2 Türk, 2 Irak uyruklu)
2 Mahalli Memur	

Misyon Şefleri :

Ali Asaf Güvenir	27.12.1940 - 27.3.1942
Rafet Altıntaş (vekaleten ve muvakkaten, v.m.)	
M. Bahaddin Erkin	22.6.1942 - 27.5.1944
Sakıp Bayaz, v.m.	27.5.1944 - 5.10.1944
Nihad Elli	5.10.1944 - 28.7.1946
Haydar İskender Örs	28.7.1946 - 7.8.1948
Sırrı Tınaz, v.m.	3.12.1948 - 26.6.1949
Kemal Karman	26.6.1949 - 24.3.1953
Kazım Akman	25.3.1953 - 16.11.1956
Suphi Meriç	25.11.1956 - 5.1.1959
Aziz Yakın	1978 - 1980
Nejat Uçtum	1980 -

(Mülâhazat : İstanbul - Kuveyt ticaret yolu üzerinde sınırimızdan sonra bütün şoförlerimizin ve işadamları vatandaşlarımızın ilk uğrak yeri olan Başkonsolosluk, siyasi bakımından da bir müşahade herkezi niteliğindedir.

Musul, herşeyden önce Muhtar Kürdistan Bölgesinin Süleymaniye dışındaki iki önemli merkezini memuriyet havzası içinde bulundurmaktadır. Bu durum Başkonsolosluğun stratejik önemini artırmaktadır.

Irak Türklüğünün merkezi olan Kerkük ve havalisi de görev çevresine dahildir. Soydaşlarımızın her türlü sosyal ve politik durumunun yakından incelenmesinin anlamı izahtan varestedir.

Nihayet, Musul Kuzey Irak Bölgesinin merkezi sayılan bir şehir olmakla da Irak iç politikası açısından büyük ehemmiyet arzeder.)

MÜNİH BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1960

Görev Çevresi : Güney Bavyera bölgesi.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 135.000

Kaңıllarya Adresi : Menzinger Strasse 3 8000 München 19 - Deutschland

Misyon Binaları : Kaңıllarya (4 kat, 24 oda, bodrum)

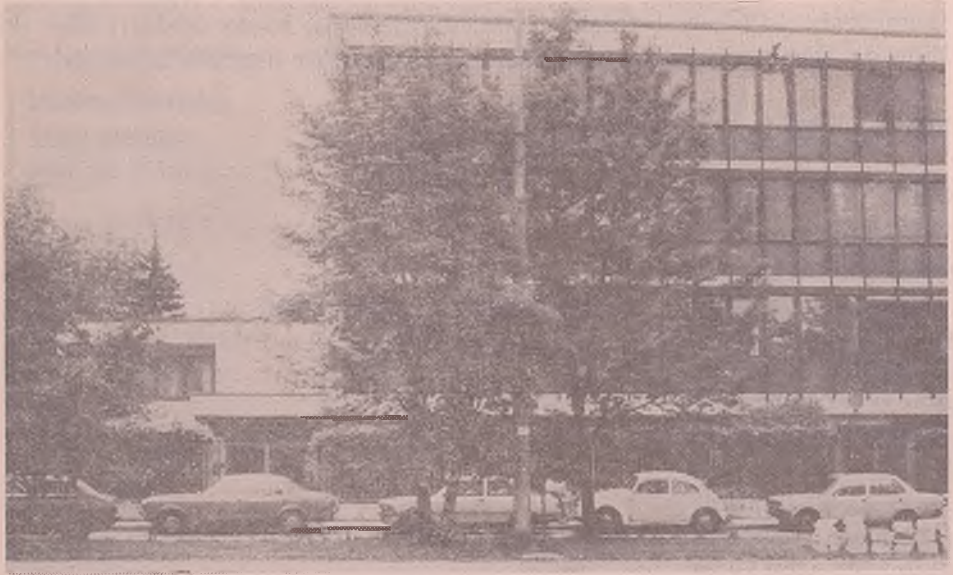
İkametgâh : (2 kat, 1 salon, 4 oda, garaj, depo, kavas odaları) Her iki Bina da Devletçe inşa ettirilmiş olup, 1.11.1968'de hizmete açılmıştır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
2 İdari Memur
8 Mahalli Memur
9 Sözleşmeli Sekreter
5 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi
Maliye Müşavirliği 4
Eğitim Müşavirliği 2
Ticaret Müşavirliği 4
Tanıtma Müşavirliği 3
Çalışma Ataşeliği 4

Başkonsoloslar :

Suphi Meriç	1961 - 1963
Sıtkı Coşkun	1965 - 1967
Gündüz Tunçbilek	1967 - 1969
Çetin Oran	1969 - 1972
Metin Kuştaloğlu	1972 - 1976
Pulat Tacar	1976 - 1978
Selçuk Toker	1978 - 1980
Alaeddin Taluy	1980 -

T. C. MÜNİH BAŞKONSOGLUĞU
Kaçılarya ve İkametgâh

MÜNSTER BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 14.7.1982

Görev Çevresi : Kuzey Ren-Westfalya eyaletinin Münster ve Dettmold idarî bölümleri.

Vatandaş sayısı : 140.000

Kançılırya Adresi : Lotharinger Str. 25-27 4400 Münster

Misyon Binası : Kiralanmıştır. (Üç kat, 20 oda, 2 salon)

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 5 Mahalli Kâtip
- 11 Sözleşmeli
- 3 Takipçi
- 5 Hizmetli
- 2 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

İrfan Saruhan

1982 -

NAİROBİ BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Mart 1968

Akredite olduğu ülkeler : Kenya, Uganda, Malawi, Zambia, Komor.

Akredite bulunduğu Birleşmiş Milletler Kuruluşları :

B.M. Çevre Programı (UNEP)

B.M. İnsan Yerleşmeleri Merkezi (Habitat)

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 50

Kançılara Adresi : Gigiri Road off Limuru Road P.O. Box. 30785
Nairobi/Kenya

Misyon Binaları : Kançılara Devlet malı olup, 16.3.1983 tarihinde satın alınmıştır. İki katlı ve 13 odadır.

Büyükelçi Konutu Devlet malıdır. 6.6.1972'de satın alınmıştır. İki katlı, 4 oda, 2 salondur.

Büyükelçilik ikinci Meslek Memuru lojmanı 22.3.1983 tarihinde satın alınmıştır. Tek katlı, 4 oda, 1 salon.

Büyükelçiliğin diğer (idari) görevlileri için iki adet lojman inşa edilmektedir. Lojmanların herbiri 3 oda, 1 salondur.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

10 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Sadun Terem

30.3.1968 - 31.8.1973

Özer Fuat Tevs

30.11.1973 - 23.7.1978

Mustafa Akşin

21.8.1978 - 21.11.1980

Nurettin Karaköylü

22.12.1980 - 17.9.1983

Hüseyin Çelem

30.9.1983 -

NAPOLİ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1947

Görev Çevresi : Abruzze, Basilicata, Calabria, Campania, Melise, Puglia, Sardegna, Sicilia .

Takribi vatandaş sayısı : 200

Kançılırya Adresi : Via Pergolasi 1/13 80122 - Napoli/Italia

Misyon Binaları : Kançılırya ve İkametgâh iki ayrı semtte kiralanmış apartman daireleridir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

7 Sözleşmeli Personel

(3 Türk ve 4 yabancı uyruklu)

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Hüseyin Zati Rozan	18.3.1947 - 18.12.1947
Zühdü Gürsun (Geçici olarak vekaleten)	19.12.1947 - 29.6.1949
Hulusi Tamer	29.6.1949 - 30.4.1951
Şahin Uzgören	1.5.1951 - 11.1.1955
Orhan Güney	1.11.1955 - 1.4.1957
Beşir Balcıoğlu	30.4.1957 - 26.10.1960
Halit Erol Celasun (Geç. Vek.)	26.10.1960 - 31.10.1960
Mustafa Kayagil	31.10.1960 - 27.6.1964
Babür Tarıkkahya (Geç. Vek.)	27.7.1964 - 29.7.1964
Mehmed İrfan Karaşar (Geç. Vek.)	29.7.1964 - 24.1.1967
Alâaddin Taluy	24.1.1967 - 30.6.1969
Beşir Balcıoğlu	30.6.1969 - 26.6.1972
Yılmaz İkizer	26.6.1972 - 14.8.1976
Selçuk Toker	13.9.1976 - 19.9.1978
Muhuttin Bilir	14.10.1978 - 18.8.1982
Yusuf Kadri Dicle	16.8.1982 -

(Başkonsolosun Mülâhazatı :

a. Konsolosluk işlemleri yönünden iş hacmi çok dardır. Gelir getirci bir misyon değildir. Görev çevresindeki vatandaş adedi 200 civarında

olup, bunun 125'e yakını NATO karargâhında görevli subay ve astsubaylarımız ile bunların aile efradı teşkil etmektedir.

b. Kançılara ve konutun aynı binada altlı üstlü yerleşim düzenine kavuşturulması, güvenlik gereğidir.

c. Napoli, İtalya'nın ve Avrupa'nın belli başlı liman şehirlerinden biri olmakla beraber, yük gemileri seyrek uğradığından, gemicilik işleri yönünden misyona bir liman Konsolosluğu olarak fazla bir görev düşmemektedir.

Akdeniz'de yolcu gemilerimizin eskiden olduğu gibi muntazam seferlere konulması ve bayrağımızın dalgalandırılması temenniye çok şayandır. Gemilerimizin yolcu taşımada bir zamanlar verdiği hizmetle eriştiği şöretin henüz izleri silinmemiştir.)

NATO DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 18 Şubat 1952

Kuzey Atlantik Andlaşması Teşkilatı'na üye ülke sayısı : 16

Kançılara Adresi : Delegation Permanente de Turquie Au Conseil de l'Atlantique Nord. Boulevard Leopold III 1110 Bruxelles - Belgique

Resmi Konut Devlet malıdır. 7 Mart 1968 tarihinde satın alınmıştır.

Resmi Konut, Bodrum, zemin, birinci ve çatı katlarından oluşmaktadır. konutta, iki gömneli büyük salon, bir yemek salonu ve küçük, büyüklü 13 oda vardır.

Misyonun Kadrosu :

9 Meslek Memuru
4 İdari Memur
3 Mahalli Memur
11 Sözleşmeli Personel
3 Koruma Görevlisi
2 Teknik Danışman
(Askeri Temsil Heyeti) 17
Subay -Astsubay-Sivil Memur
Maliye Müşaviri 3

Misyon Şefleri :

Fatin Rüstü Zorlu	1952 - 1954
Mehmet Ali Tiney	1954 - 1957
Selim Rauf Sarper	1957 - 1960
Haydar Görk	21.3.1960 - 21.8.1960
Muharrem Nuri Birgi	1960 - 1972
Orhan Eralp	1972 - 1974
Ali Coşkun Kırca	1974 - 1978
Osman Olcay	1978 -

... 1954 yılında NATO temsilciliği için ...
... bir konutun inşaatı için ...

İSTANBUL İNŞAAT VE MİMARLIK

1. Mimarlar ve İnşaatçılar Odası ...
... tarafından kurulmuştur.

2. ...
... tarafından kurulmuştur.

Resmî Konut

T. C. NATO DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ Resmî Konut

1954 - 1955
1955 - 1956
1956 - 1957
1957 - 1958
1958 - 1959
1959 - 1960
1960 - 1961
1961 - 1962

1954 - 1955
1955 - 1956
1956 - 1957
1957 - 1958
1958 - 1959
1959 - 1960
1960 - 1961
1961 - 1962

NEW YORK BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Elimize tesadüfen geçen bir belge üzerinde 1890 tarihi yer almakta birlikte, elimizde mevcut 1912 tarihli yevmiye defterleri ile 1930 tarihli ölüm ve doğum kayıtları bulunmaktadır.

Görev Çevresi : Alabama, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Kentucky, Maine, Massachusetts, Mississippi, New Hampshire, New Jersey, New York, North Carolina, Pennsylvania, Puerto Rico, Rhode Island, South Carolina, Tennessee, Vermont.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 140.000 civarındadır.

Kançılara Adresi : Turkish Consulate General 821 United Nations Plaza, 5th Floor New York, NY 10017

Kançılara ve İkametgâh : Devlet malıdır.

Kançılara : 1977 senesinde Türkevi binası satın alınmıştır. 11 katlı olup, Başkonsolosluğumuzun bulunduğu 5. nci katta 14 oda, 1 salon bulunmaktadır.

İkametgâh : 1982 senesinde satın alınmıştır. 4 oda, 2 salon mevcuttur.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru	2 Koruma Görevlisi
10 Sözleşmeli Personel	1 Mahalli Memur

Misyon Şefleri :

Celâl Münif Bey	1925 - 1927
Münir Süreyya Bey (Bergman)	1927 - 1929
Hasan Basri Bey (Lostar)	1929 - 1933
Erol Orhan Halid	1933 - 1937
Yükselen Mehmet Ali	1937 - 1941
Erman Şadan	1941 - 1942
Vafi Cemil	1942 - 1946
Belbez Ömer Fikret	1946 - 1950
Kent Necdet H.	1950 - 1955
Deringil Efdal	1955 - 1957
Anlı Hikmet Hayrı	1957 - 1960
Gökbudak İlhan	1960 -
Berker A. Fikret	1960 - 1963
Aykaç Namık	1963 -
Baran Semih	1963 - 1968
Sahipoğlu Sait	1968 - 1971
Coşkun Sıtkı	1972 - 1976
Ünaydın Tevfik	1977 - 1981
Tosun Aydın	1981 -

T. C. NEW YORK BAŞKONSOLOSLUĞU

Kançılara ve İkametgâhlarının bulunduğu binalar

NÜRNBERG BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1966

Görev Çevresi : Kuzey Bavyera (Unterfranken, Mittelfranken, Oberfranken, Oberpfalz)

Kayıtlı vatandaş sayısı : 88.000

Kançılaryya adresi : Regensburgerstr, 69 8500 Nürnberg - Deutschland.
Kançılaryya ve ikametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
1 İdari Memur
11 Mahalli Kâtip
8 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi
Çalışma Ataşeleği 3
Eğitim Müşavirliği 2
Maliye Müşavirliği 1

Başkonsoloslar :

Kemal Koç	1966 - 1970
Aziz Yakın	1970 - 1972
Saadettin Nurgün	1973 - 1975
Yüksel Tamtekin	1975 - 1977
Kâmuran Tüzel	1978 - 1979
Tuncer Topur	1979 - 1983
Argun Özpay	1983 -

OSLO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1957

Akredite olduğu ülkeler : İzlanda

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 3000

Kançılarya Adresi : Halvdan Svartes Gate 5 Oslo 2 - Norway

Misyon Binaları : Kançılarya : Devlet malıdır. 1978'de satın alınmıştır. Üç kat, 13 oda, 1 salon.

İkametgâh : Devlet malıdır. 1963'de satın alınmıştır. Dört kat, 12 oda, 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

2 İdari Memur

4 Sekreter (2 Türk, 2 yabancı)

6 Hizmetli (5 Türk, 1 yabancı)

2 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşe

Ticaret Müşaviri (münhal)

Misyon Şefleri :

Ali Haydar Aktay, Stokholm Maslahatgüzarı	1926 - 1928
Ragıp Raif Köseraif, Stokholm Maslahatgüzarı	1929 - 1936
Ragıp Raif Köseraif, Stokholm Elçisi	1936 - 1938
Süreyya Anderiman, Elçi	1946 - 1957
Fuat Bayramoğlu, Büyükelçi	1957 - 1959
Behçet Türkmen, Büyükelçi	1959 - 1960
Beşir Balcıoğlu, Büyükelçi	1960 - 1964
Osman Derinsu, Büyükelçi	1964 - 1968
Cihat Rüştü Veyselli, Büyükelçi	1968 - 1971
Cahit Hayta, Büyükelçi	1972 - 1976
Erdem Erner, Büyükelçi	1976 - 1980
Halûk Özgül, Büyükelçi	1980 -

Kağılarya

İkametgâh

OTTAWA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 15 Şubat 1944

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 8.000

Kançılaryaya Adresi : 197 Wurttemberg Street Ottawa, Ontario, Canada
KIN 8L9

Misyon Binası : Kançılaryaya ve konut devlet malı aynı binadadır.
25.2.1953 tarihinde satın alınmıştır. Üç katlı bina, 24 oda ve 4 salondan
ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru
2 İdari Memur
2 Mahalli Memur
10 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi
Askeri Ataşe
Ticaret Müşaviri

Büyükelçiler :

Mehmet Ali Şevki Alhan	15.2.1944 - 26.6.1947
Ali Muzaffer Göker	30.10.1947 - 15.8.1949
Numan Tahir Seymen	28.4.1950 - 25.9.1952
Ahmed Cevad üstün	27.11.1952 - 2.5.1959
Turgut Menemencioğlu	23.3.1960 - 8.9.1960
Tâha Carım	24.5.1961 - 14.9.1965
Mehmet Baydur	1.11.1965 - 11.11.1968
İrfan Tansel	30.11.1968 - 23.4.1974
Faruk Şahinbaş	17.5.1976 - 28.8.1978
Tahir Şentürk	31.8.1978 - 28.11.1980
Turgut Sunalp	29.11.1980 - 17.7.1982
Özdemir Benler	18.8.1982 -

(Sn. Büyükelçinin, bina, memur sayısı ve konsolosluk işleri hakkındaki
mütalâatı PERD ve KOMD'a intikal ettirilmiştir.)

T. C. OTTAWA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançalarya ve İkametgâh

PARİS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1797 (İlk mukim Büyükelçi : Seyyid Ali Efendi
1797 - 1802)

Akredite olduğu başka ülke yoktur. Konsolosluk Şubesine 135.000 civarında vatandaş kayıtlıdır.

Kançılara Adresi : 16, Avenue de Lamballe 75016 Paris - France.

Misyon Binaları : Kançılara Devlet malıdır, inşa ettirilerek 30.10.1976 tarihinde kesin teslimi yapılmıştır. Sekiz katlıdır. 2 garajı, 2 lojmanı, 3 toplantı salonu, 31 bürosu, 6 odası ve 7 depo odası vardır.

Büyükelçi evi de Devlet malı olup 29 Mart 1955'de satın alınmıştır. Giriş, 1 ci kat ve 2 ci kattan müteşekkil olup, toplam 15 oda, 4 salon, 1 yemek salonu, personel lojman odaları ve diğer bölümlerden ibarettir. (*)

Misyonun Kadrosu :

9 Meslek Memuru	Askeri Ataşelik 5
4 İdari Memur	Maliye Müşavirliği 2
2 Telsizci	Ticaret Müşavirliği 3
2 Mahalli Memur	Basın Müşavirliği 3
23 Sözleşmeli Personel	Çalışma Müşavirliği 2
	Turizm Müşavirliği 6
6 Koruma Görevlisi	Öğrenci Müfettişliği 4

Misyon Şefleri :

(*) İkametgâh olarak kullanılan «Lamballe Otel» Fransızlar tarafından resmen «tarihi bina» olarak sınıflandırılmış değerli bir binedir. «Paris Şehri Tarihi» Derneğince zaman zaman grupların gezmesi için izin istenmektedir.

17. ve 18. yüzyıllarda pek çok soylu kişi Passy'de önemli binalar yaptırmış ve tadil ettirmiştir. Bunlardan biri de kısmen mevcut kalan Lamballe Prensesinin Malikanesidir. 1653'te Hazine Bakanı Claude Chahu bina inşa ettirmiş, bilahare Tüccar Berthelot parkı ihya etmiş, 1700 lerde Louis XIV ün kuzeni Lauzun Düku buraya yerleşmiştir. 1723'de yapılan mülkün detaylı tanımı Otel'in kendisinin Ankara Sokağı Kapısının ve paket taşı giriş yolunun o devre ait olduğunu ispatlamaktadır. 3 teras halinde Seine Nehrine kadar inen parktan ise çok az bir kısım kalmıştır.

Lauzun Düşesi, Saissac Markizi, Chevreuse Dükü ve 1783'de Lamballe Prensesi gibi malikleri Charles Emmanuel de Savoie izler. Kiracılar arasında Ruh Doktoru Blanche, Dr. Meuriot vardır. Bu sonucunun mirasçıları 1901'de araziyi paylaşırlar. Parkın büyük kısmı 1922'de «Lamballe Caddesi» ve «General Mangin» Sokağı olarak açılır. Otelin kendisi, parktan arta kalan bahçesi ile Limur Kontu tarafından satın alınır.

Bugün İkametgâh olan Lamballe Otelinin ve kapıcı lojmanı olarak kullanılan küçük şalenin bulunduğu 3000 m2'lik alan, Limur Kontesi Ethel Mary Crocker tarafından 29.3.1955'de Türk Hükümetine satılır.

Ferit Tek Türkiye B.M. Meclisi Hükümeti Mümessili	1921
Hüseyin Rağıp Baydur, Mümessil Vekili	1924
Cevat Ezine, Büyükelçi	1924
Celal Hazım Tepeyran, G. Maslahatgüzar	1930
Mehmet Münir Erteğün, Büyükelçi	1930
Suad Davas, Büyükelçi	1932
Behiç Erkin, Büyükelçi	1939
Behiç Erkin, Büyükelçi (Vichy Hükümeti Nezdinde)	1940
Kenan Gökart, G. Maslahatgüzar (Vichy Hükümeti Nezdinde)	1943
Ali Şevki Berker, Büyükelçi (Vichy Hükümeti Nezdinde)	1943
Numan Rifat Menemencioğlu, Büyükelçi	1944
Namık Yolga, G. Maslahatgüzar	1956
Feridun Cemal Erkin, Büyükelçi	1957
Faik Zihni Akdur, Büyükelçi	1960
Necat Ertözün, G. Maslahatgüzar	1961
Bülend Uşaklıgil, Büyükelçi	1962
Namık Yolga, Büyükelçi	1965
Nureddin Vergin, Büyükelçi	1966
Hasan Işık, Büyükelçi	1967
İsmail Erez, Büyükelçi,	1974
Orhan Eralp, Büyükelçi	1976
Hamit Batu, Büyükelçi	1978
Adnan Bulak, Büyükelçi	1981

T. C. PARIS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya (Arka planda)

İkametgâh (Ön planda)

PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 14 Haziran 1972 (*)

Pekin Büyükelçiliği 20 Haziran 1978 gün ve 7/15825 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Demokratik Kampuçya ve Laos Demokratik Halk Cumhuriyeti nezdinde akredite edilmiş olmakla birlikte hâlen Pekin Büyükelçimiz olan Necdet Tezel, bu iki ülkedeki özel koşullar nedeniyle bu kez resmen akredite edilmemiştir.

(Büyükelçilik tesisleri Çin Hükûmetinden kiralanmıştır.)

Kançılırya Adresi : Dong Wu Jie 9 San Li Tun Beijing/People's Republic of China.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

2 İdarî Memur

1 Telsizci

3 Türk Uyruklu Sözleşmeli Personel

11 Mahalli Görevli

Kıdemli Kara, Deniz ve

Hava Askeri Ataşeliği

Ticaret Müşavirliği

Büyükelçiler :

Nuri Eren

31.10.1972 - 7.5.1974

Adnan Bulak

22.9.1974 - 15.7.1978

Oktay Cankardeş

30.7.1978 - 8.10.1980

Necdet Tezel

23.11.1980'den beri.

(*) Çin'deki ilk Elçiliğimiz 1929 yılında o zamanki Başkent Nanking'de açılmış ve 1931 yılında da Bütçe gerekçeleriyle kapanmıştır.

Daha sonra 1939 yılında o sıralarda Başkent'in taşınmış olduğu Çunking şehrinde yeniden açılan Elçiliğimiz, Komünist Partisinin iktidarı ele geçirdiği 1949 yılında tekrar kapanmış ve 1953 yılında ise Çin Cumhuriyetinin Başkenti Taipeh'de ve bu defa Büyükelçilik olarak hizmete girmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti ile diplomatik ilişkilerimiz 1971 yılına kadar inkıta uğramıştır.

Çin Halk Cumhuriyeti ile ülkemiz arasında diplomatik ilişkilerin kurulduğu 1971 yılında Taipeh'deki Büyükelçiliğimiz tasfiye edilmiş ve Pekin Büyükelçiliğimiz 14 Haziran 1972 Tarihinde kurulmuştur.

Pekin Büyükelçiliğimizin kurulduğu tarihten önce Çin'de görev yapmış Misyon Şefleri :

Hulusi Fuad Tugay D. İşgüder	1.4.1929 - 21.7.1931 Nanking
Emin Ali Sipahi, Elçi	27.12.1939 - 4.7.1942 Çunking
Abdul-Mennan Tebelen, D. İşgüder	19.3.1942 - 17.9.1943 Çunking
Hulusi Fuad Tugay, Büyükelçi	29.5.1944 - 2.4.1947 Çunking (1945'den sonra Nanking)
Muammer Hamdi Dambel, S. İşgüder	2.4.1947 - 5.2.1948 Nanking
Necdet Özmen, G. İşgüder	5.2.1948 - 25.11.1948 Hanking
Mustafa Kenanoğlu, G. İşgüder	26.11.1948 - 1949 Nanking
İzzet Aksalur, Büyükelçi	20.8.1953 - 30.3.1954 Taipeh
Hikmet Hayri Anlı, D. Maslahatgüzar	30.3.1954 - 28.9.1957 Taipeh
Cemil Vafi, Büyükelçi	30.8.1957 - 22.5.1960 Taipeh
Tevfik Kâzım Kemahlı, Büyükelçi	27.5.1960 - 22.5.1963 - Taipeh
Turgud Aytuğ, Büyükelçi	26.5.1963 - 2.5.1966 Taipeh
Babür Tankâhya, G. Maslahatgüzar	1.12.1966 - 28.1.1967 Taipeh
Halûk Kocaman, Büyükelçi	28.1.1967 - 1971

PRAG BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Ocak 1928

Akredite olduğu ülkeler : Çekoslovakya

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 2-3'dür.

Kançılara Adresi : Turecke Velvyslanectvi Pevnostni 3 162 00 Praha 6 - Stresovice

Misyon Binaları : İkametgâh ve Kançılara aynı binadadır. Devlet malıdır. 1976'da satın alınmıştır. 3 katlı, 22 oda ve 6 salondan müteşekkildir.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
2 İdari Memur
1 Telsiz Memuru
2 Koruma Görevlisi
12 Sözleşmeli Personel
(4'ü Türk, 9'u Çekoslovak)
Ticaret Müşavirliği
Varşova Büyükelçiliğimizdeki Askeri Ataşe, Çekoslovakya'da da akredite-dir.

Misyon Şefleri :

Ahmed Cevad Üstün, Daimi Maslahatgüzar,	Ocak 1928 - 1929
Celâl Osman Abacıoğlu, Daimi Maslahatgüzar	- 1931
Süleyman Şevket, Elçi	- 1931
Hasan Vasfi Mentеш, Daimi Maslahatgüzar,	1933 - 1936
Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Elçi	1936 - 1939
Faik Hüseyin Hozar, Elçi	1946 - 1948
Selahaddin R. Arbel, Elçi	1950 - 1952
Nedim Veysel İlkin, Elçi	1953 - 1957
Şakir Emin Bengütaş, Elçi	1957 - 1960
Reşat Erhan, Elçi	1960 - 1962
Cemil Vafi, Elçi ve bilahare Büyükelçi	1962 - 1964
İsmail Erez, Büyükelçi	1964 - 1967
Şahin Uzgören, Büyükelçi	1967 - 1970
Halûk Kura, Büyükelçi	1970 - 1974
A. Melih Akbil, Büyükelçi	- 1974
Halûk Sayınsoy, Büyükelçi	1976 - 1978
Osman Başman, Büyükelçi	1978 - 1980
Savlet K. Aktuğ, Büyükelçi	1980 -

RABAT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : Nisan 1957

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : Yaklaşık 60

Kançılarya Adresi : 19, Avenue Tarık Ibn Ziad Rabat - Maroc

Misyon binaları : Kançılarya binası kiralıktır.

İkametgâh Devlet malı olup, 16.6.1959 tarihinde satın alınmıştır. Tek katlıdır; 6 oda ve içiçe 3 salondan ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Telsiz Memuru
1 Mahalli Kâtip
1 Sözleşmeli (Türk uyruklu)
1 Koruma Görevlisi
Askeri Ataşelik
Ticaret Müşavirliği

Büyükelçiler :

N. Veysel İlkin	2.4.1957 - 16.5.1960
Talât Miras	26.5.1960 - 11.4.1963
T. Kazım Kemahlı	3.6.1963 - 1964
Kâmran Acet	16.10.1964 - 29.10.1966
Vecdi Türel	18.2.1967 - 19.11.1970
Âli Binkaya	2.12.1970 - 4.2.1974
Hasan İstinyeli	16.2.1974 - 30.4.1978
Necdet İlci	20.7.1978 - 12.5.1983
Metin Mekik	30.9.1983 -

T. C. RABAT BÜYÜKELÇİLİĞİ

İkametgâh

RODOS BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1924 (Ağustos 1944 inkita.) 6.3.1946

Görev Çevresi : Onikiada ile Midilli, Limni, Sakız ve Sisam adaları.

Takribi kayıtlı vatandaş sayısı : 530

Kançulara adresi : Odos İroon Politechniou 10-12 Rhodes - Greece

Misyon binası kira ile tutulmuştur. (Tek kat, 3 oda, 1 salon)

Misyonun Kadrosu :

1 Meslek Memuru

1 İdari Memur

5 Sözleşmeli Personel

Misyon Şefleri :

Celâl Arat, Konsolos	31.5.1925 - 1.6.1927
M. Cemalettin, Konsolos	3.7.1927 - 30.4.1929
Mehmet Hayri, Konsolos	27.3.1929 - 21.6.1930
Dr. Saip, Konsolos	20.6.1930 - 16.1.1931
Ragıp Rauf, Konsolos	25.5.1931 - 15.6.1932
Hasan Rıfat Sözen, Konsolos	6.6.1932 - 2.6.1935
Cavit Ulvi Erçin, Konsolos	25.5.1935 - 9.8.1938
Reşat H. Karabuda, Konsolos	15.9.1938 - 29.8.1939
Recep Yazgan, Konsolos	22.8.1939 - 19.11.1939
Kemal Karman, Konsolos	5.12.1939 - 5.10.1942
Selahaddin Ülkümen, Konsolos	25.1.1943 - 30.8.1944
Samizade Süreyya Berkem, Başkonsolos	6.3.1946 - 15.8.1946
Tahsin Rüştü Bağ, Başkonsolos	2.9.1946 - 25.8.1950
Cemal Kars, Başkonsolos	23.8.1950 - 24.9.1952
Tevfik Türker, Başkonsolos	31.10.1952 - 16.10.1953
Cemal Gönen, Başkonsolos	11.12.1953 - 9.12.1957
Necip Sait Tamboy, Başkonsolos	5.12.1957 - 17.5.1961
İlhan Yasar, Başkonsolos	1.5.1961 - 12.5.1963
Cengiz Sebükcebe, Başkonsolos	24.4.1963 - 30.7.1965
Lemi Kemalyeri, Başkonsolos	25.7.1965 - 15.12.1967
Nezih Karaman, Elçi-Başkonsolos	26.4.1968 - 3.8.1972
Hamit Uzgören, Başkonsolos	30.8.1972 - 9.1.1973
Çetin Oran, Elçi-Başkonsolos	28.2.1973 - 13.6.1974
İzzet Tunabaş, Başkonsolos Vekili	13.6.1974 - 31.5.1975

Oral Akgün, Başkonsolos	31.5.1975 - 26.8.1976
Zeki Çelikkol, Başkonsolos	1.11.1976 - 30.9.1978
Samim Şahin, Başkonsolos	30.9.1978 - 26.9.1982
Halûk Akman, Başkonsolos	14.9.1982 -

(Mülâhazat : Misyonun görev çevresi hassas bir bölgeyi kapsamaktadır. Oniki ve sair Adalar gerek Osmanlı İmparatorluğu gerekse Cumhuriyet dönemlerinde daima bir sorun olmuştur. Hava Sahası, Kara Suları, Kıt'a Sahanlığı Soydaşların Hukuku gibi meseleler dışında, Adalarda ayrıca Türkiye aleyhinde devam ettirilen sinsi ve olumsuz bir propaganda mevcuttur.)

ROMA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1861 (ilk muki mBüyükelçi : Rüstem Paşa, 1861-1870)
Akredite olduğu ülke : Malta Cumhuriyeti

Konsolosluk Şubesi : Görev çevresi (Lazio, Toscana, Umbria bölgeleri)

Kayıtlı vatandaş sayısı (yaklaşık 800)

Kançılara Adresi : Via Palestro - 28 00185 Roma - Italia

Misyon Binası : Devlet malıdır, 19.4.1872'de alınmıştır. Üç katlıdır.

1. kat 4 oda, 3 salon.

2. kat 6 oda, 3 salon (İkametgâh)

3. kat Kançılara - 5 oda, 1 salon

Askeri Ataşelik : 2 oda, 1 salon

Kons. Şubesi: 2 oda, 1 salon

FAO, Maliye ve Tarım Müşavirliği : 3 oda.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru	Askeri Ataşelik 6
2 İdari Memur	Maliye Müşavirliği 2
2 Telsiz Memuru	Ticaret Müşavirliği 2
1 Teknisyen	Turizm ve Tan. Müşavirliği 5
2 Mahalli Memur	NATO Sav. Kol. 2
14 Sözleşmeli Personel	FAO Temsilciliği 2
3 Koruma Görevlisi	

Misyonun Kadrosu :

Suad Bey (Davas), Büyükelçi	1923 - 1931
Vasıf Bey (Çınar), Büyükelçi	1932 - 1933
Hüseyin Ragıp Baydur, Büyükelçi	1934 - 1943
Ruşen Eşref Ünaydın, Büyükelçi	1944 - 1945
Cemal Hüsnü Taray, Büyükelçi	1945 - 1946
Selim Sarper, Büyükelçi	1946 - 1947
Feridun Cemal Erkin, Büyükelçi	1947 - 1948
Hüseyin Ragıp Baydur, Büyükelçi (2. defa)	1948 - 1952
Faik Zihni Akdur, Büyükelçi	1952 - 1954
Cevat Açıkalın, Büyükelçi	1955 - 1961
Fuat Bayramoğlu, Büyükelçi	1962 - 1963

Namık Yolga, Büyükelçi	1963 - 1965
Adnan Kural, Büyükelçi	1965 - 1967
Fuat Bayramoğlu, Büyükelçi (2. defa)	1967 - 1969
İsmail Erez, Büyükelçi	1970 - 1971
Pertev Subaşı, Büyükelçi	1972 - 1976
Semih Akbil, Büyükelçi	1977 - 1979
Ali Binkaya, Büyükelçi	1979 - 1981
Hamit Batu, Büyükelçi	1981 -

T. C. ROMA BÜYÜKELÇİLİĞİ
Kağıtları ve İkametgâhı

ROTTERDAM BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1 Haziran 1968

Görev Çevresi : Utrecht, Noord Holland, Zuid Holland, Zeeland, Noord Breban, Limburg,

Vatandaş sayısı : 130.000 civarında.

Kançılaryya Adresi : Eendrachtsweg 67.3012 LG Rotterdam The Netherlands.

Misyon binaları : Kiradır. (4 kat, 11 oda, 1 salon)

İkametgâh : Kira. 3 katlı, 5 oda, 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 9 Mahalli Kâtip
- 9 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Ali Namık Aykaç	1968 - 1972
İlhan Akant	1972 - 1974
Saip Sungurtekin	1973 -
Bedrettin Tunabaş	1975 - 1978
Kemalettin Demirer	1978 - 1982
Zübeyir Bensan	1982 -

SALZBURG BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Eylül 1966

Görev Çevresi : Salzburg, Karnten, Oberösterreich, Tirol eyaletleri.

Kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 20.000

Kançılarya Adresi : Rudolfs Kai 54 5020 Salzburg - Österreich

Misyon Binaları : Kançılarya ve İkametgâh kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

3 Mahalli Kâtip

5 Sözleşmeli (Üçü Türk)

1 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Fahrettin Taşan

1966 - 1970

Selçuk Toker

1970 - 1974

Niyazi Kalenderli

1975 - 1978

Osman Sirman

1978 - 1983

Alaeddin Gülen

28.4.1983 -

SANTIAGO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 2.8.1930'da kurulmuş, 31.7.1931'de kapanmıştır.

2 Aralık 1944'de yeniden açılmıştır.

Akredite olduğu ülkeler : Şili ve Peru.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 49

Kançılara Adresi : M. Sotero Sanz 136 Santiago - Chile

Misyon Binaları : Kançılara ve İkametgâh aynı binadadır. Bine Devlet malı olup 1971 senesinde satın alınmıştır. İki kat, 10 oda, 1 salon.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

8 Sözleşmeli (yabancı uyruklu)

1 İdari Memur

Misyon Şefleri :

Talat Bey (Kayaalp), D. Maslahatgüzar	1930
Selahaddin R. Arbel, Elçi	1944
Bedri Tahir Şaman, Elçi	1950
Cemal Hüsnü Taray, Büyükelçi	1954
Cevdet Dülger, Büyükelçi	1962
Mustafa Kenanoğlu, Büyükelçi	1967
Necdet Özmen, Büyükelçi	1971
Sakıp Bayaz, Büyükelçi	1974
Ekrem Gökşin, Büyükelçi	1982

SELÂNİK BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 6.12.1923

Görev Çevresi : Florinis, Halkidikis, İmathias, Karditsis, Kastorias, Kilkis, Kozanis, Larissis, Magnisias, Pellis, Pierias, Serron, Thessalonikis, Trikalon, Grevenon vilâyetleri.

Takribi vatandaş sayısı : 5.500

Kançılara Adresi : Aghiou Dimitriou 151, Thessaloniki - Grèce.

Misyon Binası : Devlet malı olup, bina planlarının tarihi 29.3.1938'dir. Bodrum, zemin ve birinci kattan ibarettir.

Birinci kat İkametgâh (5 oda, 1 salon); zemin kat Kançılara (5 büro, 2 salon)dur. Bodrum katında 4 oda (3'ü kavaslar için) ve 2 salon vardır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

3 İdari Memur

4 Mahalli Sekreter

5 Sözleşmeli Personel

2 Koruma Görevlisi

Fahreddin Hayri Bey	6.12.1923 - 31.3.1924
Mustafa Şerif Bey (İlden)	22.4.1924 - 1.3.1927
Dr. Saib Bey	2.3.1927 - 20.4.1927
Mehmet Hayri Bey	31.5.1927 - 9.12.1930
Selim Fevzi Gönen	24.12.1930 - 1.12.1934
Reşad Hakkı Karabuda	2.12.1934 - 10.9.1938
İdris Çora	12.9.1938 - 27.11.1943
İdris Çora (2. defa)	2.3.1946 - 12.5.1948
Nurullah Korkud	31.5.1948 - 26.6.1950
Cavid Ulvi Erçin	27.6.1950 - 6.1.1951
Mehmet Ali Balin	26.4.1951 - 26.2.1957
Fevzi Kortan	22.7.1957 - 26.4.1961
Şahin Kekevi	31.10.1962 - 29.5.1965
Recep Yazgan	30.5.1965 - 1.9.1966
Mustafa Kayagil	30.9.1966 - 11.10.1970
Osman Sirman	29.10.1970 - 19.6.1973
Yavuz Aktulga	20.6.1973 - 18.4.1976
Ergül Gökçen	30.9.1976 - 17.9.1980
Aziz Yakın	27.11.1980 - 16.11.1982
Mete İnanç	19.11.1982 -

(Misyonun özelliği, Başkonsolosluğun «Atatürk Evi» ile çok yakın mesafede, aynı bahçe içinde bulunmasıdır)

T. C. SELÂNİK BAŞKONSOLOSLUĞU

Kaçılarya ve İkametgâh

SEUL BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 11 Ekim 1957

Konsolosluk Şubesinde bilinen vatandaş sayısı : 10-15

Kançılarya Adresi : 726-116, Hannam-dong, Yongsan-ku, Seoul 140, Republic of Korea.

Misyon binaları : Kançılarya ve rezidans kiralıktır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Telsizci
9 Sözleşmeli Personel (Koreli)
Askeri Ataşelik
Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Dr. Kâmil İdil, Büyükelçi	30.9.1957 - 20.10.1959
Hikmet Hayri Anlı, Büyükelçi	30.4.1960 - 14.12.1963
Bülend Görkem, Geçici Maslahatgüzar	15.12.1963 - 7.7.1964
Okan Gezer, G. Maslahatgüzar	8.7.1964 - 30.9.1966
Şarık Arıyak, G. Maslahatgüzar	1.10.1966 - 13.4.1967
Bülend Kestelli, Büyükelçi	14.4.1967 - ?6.1971
Yücel Ayashı, G. Maslahatgüzar	?6.1971 - 30.5.1972
Melih Erçin, Büyükelçi	31.5.1972 - 30.6.1980
Erdil K. Akay, Büyükelçi	8.7.1980 - 19.4.1982
Bedrettin Tunabaş, Büyükelçi	23.4.1982 -

SOFYA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1879-1908 (Osmanlı Komiseri)

1909-1920 (Elçilik)

Şubat-Temmuz 1921 - Ankara Hükümetinin yarı resmî temsilcisi.

1923-1925 - İspanya'nın Sofya Sefareti Refakatinde Başkonsolos.

4 Ocak 1926 : T.C. Hükümeti Müstakil Mümessili

19 Haziran 1926 : Elçilik

Büyükelçilik Konsolosluk Şubesinin Görev Çevresi : Sofia (Sofya), Blagoevgrad (Gorna Cumaya), Kustendil (Köstendil), Lovetch (Lofça), Mihailovgrad (Mihaylograd) Pernik, Vidin, Vratza (Vıratsa), Pleven (Plevne).

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 25

Kançılara Adresi : Boulevard Mareşal F. Tolbukhine No. 23 Sofia - Bulgarie.

Misyon Binaları : Kançılara : Devlet malıdır. Arsası 1938'de satın alınmış; bina inşaatı 27.7.1977'de sona ermiştir. Beş kat, 29 oda, 5 salon.

İkametgâh : Devlet malıdır. 1916 yılında satın alınmıştır. Üç kat, 19 oda, 2 salon.

Misyonun Kadrosu :

5 Meslek Memuru

4 İdari Memur

1 Telsiz Memuru

2 Mahalli Kâtip

14 Sözleşmeli (9 Türk, 5 Bulgar)

2 Koruma Görevlisi

Kara ve Hava Ataşeliği

1 Kara Ataşesi

1 Hava Ataşesi

1 Askeri İdare Ataşe

1 Ticaret Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Aali Türkgeldi, D. Maslahatgüzar

1926 -

Hüsrev Gerede, Elçi

1926 - 1930

Tevfik Kamil Koperler, Elçi

1931 - 1934

Ali Şevki Berker, Elçi

1934 - 1942

Hasan Vasfi Menteg, Elçi

1942 - 1945

Faik Zihni Akdur, Elçi

1945 - 1946

Şefkati Nuri İstinyeli, Elçi	1947 - 1949
Basri Rızan, G. Maslahatgüzar	1949 - 1951
Fehmi Nuza, G. Maslahatgüzar	1952 -
Kemal Nijad Kavur, Elçi	1952 - 1955
Tevfik Kazım Kemahlı, Elçi	1956 - 1957
Talat Miras, Elçi	1957 - 1959
Necmeddin Tuncel, Elçi; B.E.	1960 - 1966
Nejat Ertüzün, Büyükelçi	1966 - 1971
Nihat Dinç, Büyükelçi	1971 - 1976
Ecmel Barutçu, Büyükelçi	1976 - 1979
Yıldırım Keskin, Büyükelçi	1979 - 1983
Ömer E. Lütem, Büyükelçi	1983 -

T. C. SOFYA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

STRASBURG BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 29 Ekim 1973

Takribi vatandaş sayısı : 45.000 (Kırkbeşbin)

Görev Çevresi : (Bas-Rhin, Territoire de Belfort, Doubs, Haute-Marne, Haute-Rhin, Haute-Saône, Meuse, Meurthe et Moselle, Moselle, Vosges.)

Kançılara Adresi : 10, Rue Auguste Lamay 67000-Strasbourg (France)

Misyon Binaları : Kançılara : Kiralıktır. İki katlı, 12 oda, 1 salon.

İkametgâh : Kiralıktır. Bir binanın yedinci katı - Beş oda, iki salon.

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Mahalli Kâtip
- 6 Sözleşmeli Sekreter
- 4 Kavas-Hizmetçi
- 1 Şoför
- 3 Koruma görevlisi

Misyon Şefleri :

Mehmet Turan	29.10.1973 - 27.10.1975
Lemi Kemalyeri	30.4.1976 - 29.8.1978
Metin İnegöllüoğlu	29.8.1978 - 18.8.1982
Nazım Belger	31.8.1982 -

STUTT GART BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Eylül 1966

Görev Çevresi : Baden Württemberg eyaletinin Württemberg kısmı.

Takribi vatandaş sayısı : 180 bin civarında.

Kançılırya Adresi : Kernerstr. 19 B 7000 Stuttgart 1 - Deutschland.

Misyon Binası : Kira ile tutulmuştur.

Misyonun Kadrosu :

- 3 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 14 Mahalli Memur
- 17 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi
- 1 Maliye Müşaviri
- 1 Eğitim Müşavirliği
- 1 Çalışma Ataşesi
- 1 Din Görevlisi

Başkonsoloslar :

Hikmet Özkan	1966 - 1971
Sakıp Coruk	1971 - 1973
P. Yüksel Tacar	1973 - 1974
Mekin Bayer	1974 - 1978
Yılmaz İkizer	1978 - 1981
Yalçın Tuğ	1981 -

ŞAM BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1946

(1958 - 1961 inkita : Birleşik Arap Cumhuriyeti)

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 600

Kançılaryaya Adresi : Chare Ziad Bin Abu Soufian, No. 56-58 Damas-Syrie.

Misyon Binaları : Dört katlı bir binanın iki katı 1968 yılında Devletçe satın alınarak 1. Kat Kançılaryaya (17 oda) ve 2. Kat İkametgâh (4 oda, 3 salon) yapılmıştır.

Misyonun Kadrosu :

4 Meslek Memuru

5 İdari Memur

1 Telsiz Memuru

5 Mahalli Memur

7 Sözleşmeli Personel

1 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşelik 4

Ticaret Müşavirliği 2

Misyon Şefleri :

Abdülahad Akşin, Elçi

1946 - 1952

Celal Tefvik Karasapan, Elçi

1952 - 1953

İsmail Soysal, D. Maslahatgüzar

1953 - 1955

Adnan Şerif Kural, Elçi

1955 - 1958

Celâl Çalışlar, D. Maslahatgüzar

1961 - 1962

Büyükelçiler :

Şinasi Orel, Büyükelçi

1962 - 1965

Sadi Eldem, Büyükelçi

1965 - 1966

Bedii Karaburçak, Büyükelçi

1967 - 1970

Fahir Alaçam, Büyükelçi

1970 - 1974

Şefik Fenmen, Büyükelçi

1974 - 1978

Aydın Alacakaptan, Büyükelçi

1978 - 1980

Mustafa Akşin, Büyükelçi

1980 - 1982

Orhan Aka, Büyükelçi

1983 -

T. C. ŞAM BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılara 1. Kat

İkametgâh 2. Kat

ŞİKAGO BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 17 Nisan 1948

Görev Çevresi : Arkansas, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Louisiana, Michigan, Minnesota, Missouri, Nebraska, North Dakota, Ohio, Oklahoma, South Dakota, Texas, Wisconsin.

Kayıtlı vatandaş sayısı : 16 bin

Kançılaryaya Adresi : 360 N. Michigan Ave., Suite : 1405 Chicago, Illinois, 60601 U.S.A.

Misyon binaları : Kançılaryaya kiralanmıştır.

İkametgâh : Devlet malı olup, 30.4.1977'de satın alınmıştır. 3 oda, 1 salondan ibaret apartman dairesidir.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 3 Mahalli Kâtip
- 1 Sözleşmeli Sekreter
- 3 Hizmetli
- 2 Koruma Görevlisi

Başkonsöloslar :

Nizameddin Erenel	1948 - 1949
Hikmet Hayri Anlı	1949 - 1953
Bedii Karaburçak (Vek.)	1953 - 1954
Abdülmenman Tebelen	1954 - 1960
Fehmi Nuza	- 1960
Âli Binkaya	1961 - 1964
Salih Diler (Vek.)	1964 - 1965
Muammer Tuncer	1965 - 1970
Sıtkı Coşkun	1971 - 1972
H. Erol Celâsun	1972 - 1976
Metin Mekik	1976 - 1980
İhsan Akay	1981 - 1982
Berki Dibek (Vek.)	1982 - 1983
Uğur Ziyal	1983 -

TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1835

Akredite olduğu ülke : İran İslam Cumhuriyeti.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 1648

Kançılırya Adresi : Khiyabanı Ferdowsi, No. 314, Tahran

Misyon binaları : Kançılırya ve İkametgâh Devlet malıdır.

Kançılırya ve İkametgâh 1936 yılında inşa edilmiştir.

Kançılırya : İki katlı olup, 21 oda ve 6 salondan oluşmaktadır.

İkametgâh : Tek katlı olup, 9 oda ve 3 salondan oluşmaktadır.

Misyonun Kadrəsi :

6 Meslek Memuru

4 İdari Memur

2 Telsizci

23 Sözleşmeli Personel

4 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşelik

Kıdemli Askeri Ataşe 1

Hava Ataşesi 1

İdari Ataşe 1

1 Sözleşmeli Sekreter

Ticaret Müşavirliğinde

Ticaret Müşaviri 1

Müşavir Yardımcısı 2

1 Sözleşmeli Sekreter

Misyon Şefleri :

Muhittin Paşa

1923

Mahmut Şevket Esendal

1925

Vasfi Menteg

1926

Vehbi Gizey

1927

Hüsrev Gerede

1930

Enis Akaygen

1934

Suad Davaz

1939

Cemal Hüsnü Taray

1941

Kemal Köprülü

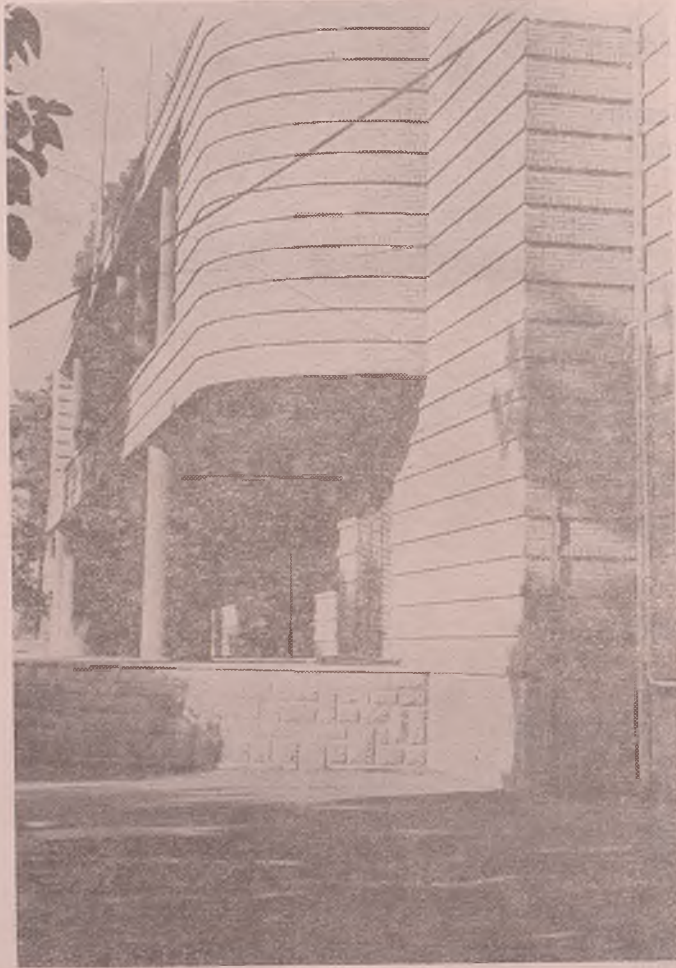
1945

Yakup Kadri Karaosmanoğlu

1949

Ali Türkgeldi	1951
İzzet Aksular	1955
Mahmut Dikerdem	1960
Fuad Bayramoğlu	1960
Reşat Erhan	1962
Necdet Kent	1964
Taha Carım	1967
Namık Yolga	1969
Sadi Eldem	1972
Rahmi Gümrükçüoğlu	1975
Turgut Tülümen	1978
Tanşuğ Bleda	1980
İsmet Birsel	1988

T. C. TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kaңılarya

1971-1972
 1972-1973
 1973-1974
 1974-1975
 1975-1976
 1976-1977
 1977-1978
 1978-1979
 1979-1980
 1980-1981
 1981-1982
 1982-1983
 1983-1984
 1984-1985
 1985-1986
 1986-1987
 1987-1988
 1988-1989
 1989-1990
 1990-1991
 1991-1992
 1992-1993
 1993-1994
 1994-1995
 1995-1996
 1996-1997
 1997-1998
 1998-1999
 1999-2000
 2000-2001
 2001-2002
 2002-2003
 2003-2004
 2004-2005
 2005-2006
 2006-2007
 2007-2008
 2008-2009
 2009-2010
 2010-2011
 2011-2012
 2012-2013
 2013-2014
 2014-2015
 2015-2016
 2016-2017
 2017-2018
 2018-2019
 2019-2020
 2020-2021
 2021-2022
 2022-2023
 2023-2024
 2024-2025

İkametgâh

1971-1972
 1972-1973
 1973-1974
 1974-1975
 1975-1976
 1976-1977
 1977-1978
 1978-1979
 1979-1980
 1980-1981
 1981-1982
 1982-1983
 1983-1984
 1984-1985
 1985-1986
 1986-1987
 1987-1988
 1988-1989
 1989-1990
 1990-1991
 1991-1992
 1992-1993
 1993-1994
 1994-1995
 1995-1996
 1996-1997
 1997-1998
 1998-1999
 1999-2000
 2000-2001
 2001-2002
 2002-2003
 2003-2004
 2004-2005
 2005-2006
 2006-2007
 2007-2008
 2008-2009
 2009-2010
 2010-2011
 2011-2012
 2012-2013
 2013-2014
 2014-2015
 2015-2016
 2016-2017
 2017-2018
 2018-2019
 2019-2020
 2020-2021
 2021-2022
 2022-2023
 2023-2024
 2024-2025

TEBRİZ BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1921

Görev Çevresi : Doğu Azerbaycan ve Zencan eyaletleri.

Yerleşik vatandaş sayısı : Birkaç yüz. (yolculuk halinde 1500 kadar Türk şoförü de görev çevresinde tedavül etmektedir.)

Kançılarya Adresi : Khiyabani Shariati, No. 516 Tabriz - Iran

Misyon Binası : Özel şahıstan kiralanmıştır. İki katlı binanın üst katı İkametgâh, alt katı Kançılaryadır.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 1 Telsiz Memuru
- 4 Mahalli Memur
- 3 Sözleşmeli (T.C. uyruklu)
- 2 Koruma Görevlisi

Başkonsoloslar :

Kadir Bey	1921 - 1923
Şükrü Bey	- 1923
Süleyman Şevket Bey	1924 - 1925
Şevki Bey (Vek.)	1925 - 1926
Talat Kayaalp	1926 - 1927
Münif Bey	1927 - 1928
Nadi Bey	1928 - 1929
Yusuf Ziya Bey	1929 - 1932
İdris Çora Bey	1932 - 1936
Mehmed Ragıb İlseven	1936 - 1940
Halil Âli Ramazanoğlu	1940 - 1942
Nurullah Korkud	1942 - 1944
Kemal Karman	1944 - 1946
Kazım Hastekin	1946 - 1949
Kamil Mümtaz Akay	1950 - 1953
Sadullah Eygi	1953 - 1958
Receb Yazgan	1958 - 1962
Şinasi Oyman	1962 - 1967
Özer Fuad Tevs	1967 - 1970

İzzet Yazçayır	1970 - 1973
Cahit Özcan	1973 - 1975
Ömer Kaya	1975 - 1979
Aydemir Erman	- 1979
Erkut Onart	1979 - 1980
Nuri Yıldırım	1980 - 1982
Aydoğan Tuncer	1982 -

(Misyonaın Özellikleri : Avrupa'nın ve ülkemizin çeşitli merkezlerini Tahran'a bağlayan karayolu üzerinde ve ülkemizle İran arasındaki emtia akımının önemli bir noktasıdır.

Doğu Azerbaycan diğer eyaletlere nazaran İran içinde bazı iktisadî ve ticarî imtiyazlara sahip olmakla, Türk ihracatçılarının Eyalet Genel Valiliği ile temaslarına yardımcıdır.

Tebriş şehri İran Türklüğünün merkezi olup, nüfusunun % 95'i Azerî Türklerindedir.)

TEL AVİV ELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 31 Aralık 1949

Kayıtlı vatandaş sayısı : Yaklaşık 25 bin

Kançılara Adresi : 34, Amos Street Tel Aviv 62495 - Israel

Misyon Binası : Kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

- 1 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 1 Telsizci
- 1 Mahalli Kâtip
- 10 Sözleşmeli
- 1 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Seyfullah Esin, Elçi	31.12.1949 - 21.10.1952
Şefkati İstinyeli, Elçi	28.11.1952 - 15.12.1956
Nurettin Akıncı, Geçici Maslahatgüzar	15.12.1956 - 8.4.1957
Necat Uçtum, Geçici Maslahatgüzar	9.4.1957 - 1.11.1960
Rıfat Ayanlar, Maslahatgüzar Büyükelçi	1.11.1960 - 27.11.1966
Sakıp Bayaz, Maslahatgüzar Elçi	30.11.1966 - 28.12.1968
Melih Akbil, Maslahatgüzar Büyükelçi	29.12.1968 - 20.1.1974
Ahmet A. Akyamaç, Maslahatgüzar Büyükelçi	27.1.1974 - 9.7.1978
Metin Sirman, Maslahatgüzar Büyükelçi	30.7.1978 - 27.12.1979
Gündoğdu Üstün, Maslahatgüzar Büyükelçi	11.1.1980 - 3.8.1980
Ali Suat Çakır, Geçici Maslahatgüzar	3.8.1980 - 1.3.1981
Rafet Akgünay, Maslahatgüzar	1.3.1981 - 1983 Kasım
A. Bülent Meriç, Maslahatgüzar	.12.1983 -

TİRANA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1925 (Arnavutluk, Nisan 1939'da İtalyan işgaline geçmiş ve Elçilik, 1939 - 1959 yılları arasında kapalı kalmıştır.)

1959 Yeniden açılış.

1965 Ortaelçilikten Büyükelçiliğe yükseltilmiştir.

Akredite olduğu başka ülke ve Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : yoktur.

Kançılarya Adresi : Rruga Konferenze E Pezes No. 31 Tirana - Albanie.

Misyon binaları : Kançılarya ve İkametgâhın beraberce bulunduğu üç katlı bina kira ile tutulmuştur. Kançılarya'da 6 oda, İkametgâh'da 7 oda 1 salon mevcuttur.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

1 Telsizci

8 Sözleşmeli (3 Türk, 5 Arnavut uyruklu)

Misyon Şefleri :

Tahir Lütfü Tokay, Elçi	Şubat 1926 - Ekim 1929
Ahmet Rüştü Demirel, Maslahatgüzar	Ekim 1929 - Temmuz 1931
Zeki Hakkı Karabuda, Maslahatgüzar	Ağustos 1931 - Haziran 1932
Basri Reşit Danışmend, Maslahatgüzar	Haziran 1932 - Nisan 1934
Ruşen Esref Ünaydın, Elçi	Nisan 1934 - Ekim 1934
Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Elçi	Kasım 1934 - Ocak 1936
Tevfik Türker, G. Maslahatgüzar	Ocak 1936 - Ocak 1937
Ali Türkgeldi, Elçi	Ocak 1937 - Ocak 1938
Hulusi Fuad Tugay, Elçi	Mart 1938 - Ağustos 1939
Hasan Nurelgin, Elçi	Haziran 1959 - Nisan 1961
İlhan Akant, G. Maslahatgüzar	Nisan 1961 - Ocak 1963
Mustafa Kenanoğlu, Elçi - Büyükelçi	Ocak 1963 - Ocak 1967
Cihat Rüştü Veyselli, Büyükelçi	Ocak 1967 - Ağustos 1969
Ercüment Tatarbaş, Büyükelçi	Ekim 1969 - Eylül 1976
Bülent Kestelli, Büyükelçi	Ekim 1976 - Ağustos 1977
Orhan Akbil, Maslahatgüzar	Aralık 1977 - Temmuz 1978
Metin Karaca, Büyükelçi	Temmuz 1978 - Ağustos 1982
Selçuk N. Toker, Büyükelçi	Eylül 1982 -

TOKYO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 7 Temmuz 1925'de Kabine Mektubu ile Daimi Maslahatgüzar sıfatıyla gönderilen Hulusi Fuad Bey (Tugay) Tokyo'da göreve başlamıştır.

6 Ocak 1945'de münasebetler kesilmiş, 8 Eylül 1951 tarihinde Barış Anlaşmasının imzalanmasını müteakip Abdül Mennan Tebelen 13 Eylül 1951'de Tokyo'da Başkonsolos sıfatıyla vazifeye başlatılmıştır.

6 Haziran 1952'de Büyükelçilik düzeyinde normal münasebetler kurulmuş ve Abdül Mennan Bey, bu tarihten itibaren geçici Maslahatgüzar olarak görev yapmıştır.

Akredite olduğu ülkeler ve Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : Japonya ve Filipinler Takriben 150 vatandaş.

Kançılarya Adresi : 33-6, Jingumae 2-Chome Shibuya-Ku, Tokyo - Japonya
Kançılarya ve İkametgâh : Devlet malıdır, 1976'da inşa edilmiştir.

Kançılarya 4 katlı, 25 odalı olup bir kütüphanesi ve deposu vardır.

Rezidansta 4 odalı Büyükelçi evi, 2 müstakil oda ve oturma salonundan oluşan misafirhane ve 3 bölümden meydana gelen resepsiyon salonu bulunmaktadır.

Misyonun Kadrosu :

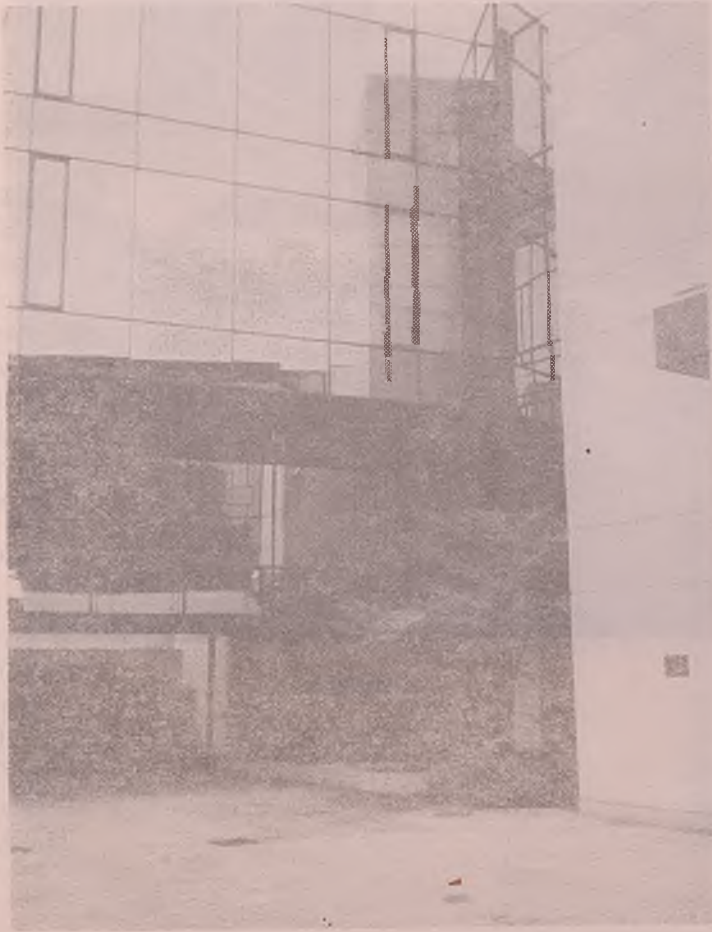
- 3 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 1 Kripto Uzmanı
- 1 Telsiz Memuru
- 6 Sözleşmeli Personel
- 1 Silahlı Kuvvetler Ataşesi
- 1 Ticaret Müşaviri
- 1 Maliye ve Ekonomi Müşaviri
- 1 Tanıtma Ataşesi

Misyon Şefleri :

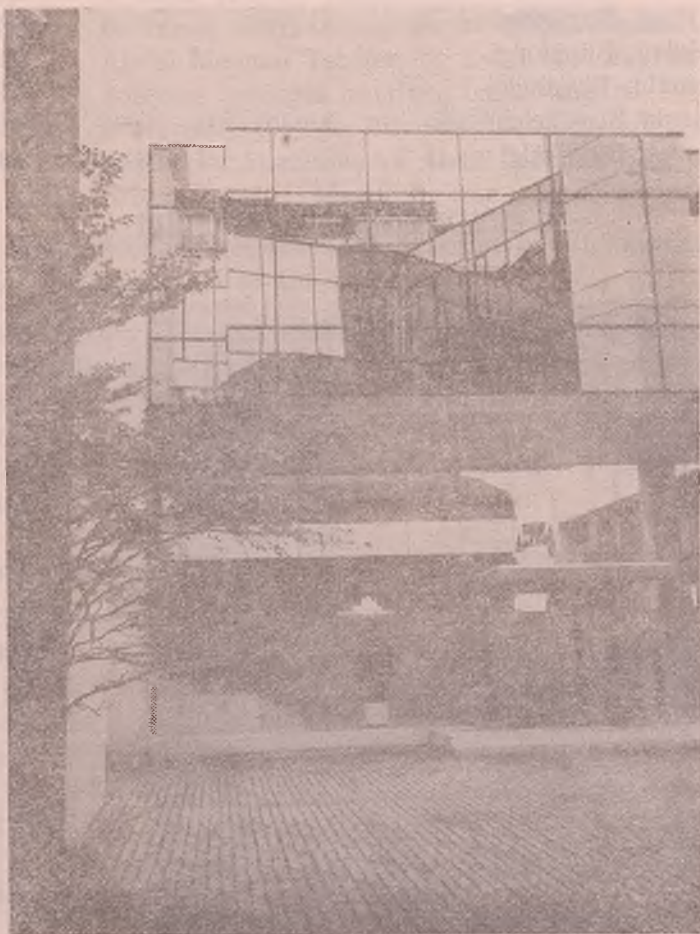
Hulusi Fuad Bey (Tugay), Daimi Maslahatgüzar	1925 - 1929
Cevdet Bey, Elçi, bilahare Büyükelçi	1929 - 1931
Nebil Bey (Batı), Daimi Maslahatgüzar	1931 -
Hüsrev R. Gerede, Büyükelçi	1936 - 1939
Ferit Tek, Büyükelçi	1939 - 1943
Ali Muzaffer Göker, Büyükelçi	1944 - 1945
Abdül Mennan Tebelen, Geçici Maslahatgüzar	1952 - 1952
İzzet Aksalur, Büyükelçi	1952 - 1955
Semih Baran, Geçici Maslahatgüzar	1955 - 1957

Süreyya Anderiman, Büyükelçi	1957 - 1959
Rasim Fenmen, Geçici Maslahatgüzar	1959 - 1960
Kemal Nejad Kavur, Büyükelçi	1960 - 1962
Orhan Çıray, Geçici Maslahatgüzar	1962 - 1963
Bülend Kestelli, Geçici Maslahatgüzar	- 1963
Melih Esenbel, Büyükelçi	1963 - 1967
Turgut Aytuğ, Büyükelçi	1967 - 1970
Şükrü Elekdağ, Büyükelçi	1970 - 1974
Celal Eyicioğlu, Büyükelçi	1974 - 1979
Nazif Cuhruk, Büyükelçi	1979 - 1983
Nurver Nureş, Büyükelçi	1983 -

T. C. TOKYO BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

Rezidans

TRABLUS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1952

Konsolosluk Şubesinde kayıtlı vatandaş : Takriben 85 bin

Kançılarya Adresi : Sciara Al Jaraba, P.O. Box 947 Tripoli - S.P.L.A.J./ Libya.

Misyon Binaları : Kançılarya kira ile tutulmuştur. Ancak Devlet malı Kançılarya binasının inşaatı 1982 yılından beri devam etmektedir. (Halihazır Kançılarya dört katlı bir apartman olup, 30 oda ve 1 salondan müteşekkildir.)

İkametgâh : Devlet malı olup, 1960 tarihinde satın alınmıştır. İki tam kat, bir teras ve bir bodrum katından ibarettir. 24 odası ve 2 büyük salonu vardır.

Misyonun Kadrosu :

5 Meslek Memuru
3 İdari Memur
1 Telsiz Memuru
1 Yabancı Sekreter
3 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi
Askeri Ataşelik 3
Maliye Müşavirliği 1
Ticaret Müşavirliği 2
Çalışma Müşavirliği 1

Büyükelçiler :

Necip Sait Tamboy G. Maslahatgüzar)	1952 - 1953
Celal Tefvik Karasapan	1954 - 1957
Faiz Yörükoğlu	1957 - 1963
Burhan Işın	1963 - 1966
Mustafa Borovalı	1967 - 1970
Özdemir Yiğit	1970 - 1974
Hikmet Özkan	1975 - 1978
Mustafa Aşula	1978 -

TUNUS BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1952 yılında açılan Tunus Başkonsolosluğu, 1956 yılında Tunus'un bağımsızlığını kazanması üzerine 19.6.1956 Tarihli Kararname ile Büyükelçilik haline dönüştürülmüştür.

Akredite olduğu ülke : Tunus.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : Takriben 25

Kançılara Adresi : 47, Avenue Mohamed V, Tunus.

Misyon binaları : Kançılara Devlet malıdır. 1965'de satın alınmıştır. Üç katlı, 13 oda, garaj.

İkametgâh : Devlet malıdır. 1962'de alınmıştır. Üç katlı, 11 oda, 2 salon.

Misyonun Kadrosu :

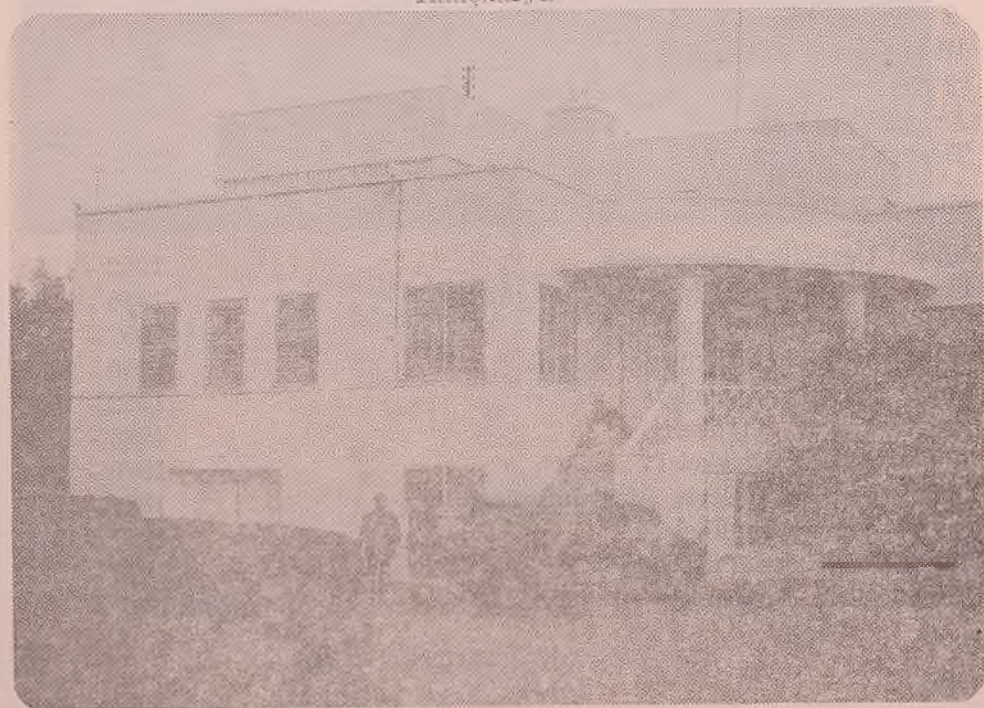
- 3 Meslek Memuru
- 1 İdari Memur
- 1 Telsizci
- 2 Mahalli Memur
- 10 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi
- Askeri Ataşelik 1
- Ticaret Müşavirliği 2

Misyon Şefleri :

İlhami Uzel, İlk Başkonsolos	1952 - 1955
Fikret Özdoğan, Daimi Maslahatgüzar	1956 - 1957
Reşad Erhan, İlk Büyükelçi	1957 - 1960
N. Veysel İlkin, Büyükelçi	1960 - 1962
Faruk Berkol, Büyükelçi	1962 - 1966
Kâmran Acet, Büyükelçi	1966 - 1970
Adnan Bulak, Büyükelçi	1970 - 1974
Orhan Erdivanlı, Geçici Maslahatgüzar	1974 - 1977
Savlet Aktuğ, Büyükelçi	1977 - 1978
Muammer Akçer, Büyükelçi	1978 - 1981
Erol Celâsun, Büyükelçi	28.8.1981 -

Kancelarya

İkametgâh

UNESCO NEZDİNDE TÜRKİYE
DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1970

Nezdeinde bulunan teşkilâtın tam ismi ile teşkilâta üye devlet sayısı : Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilâtı 160 devlet.

Kançularya Adresi : 1, rue Miollis, 75015 PARIS

Kançularya, UNESCO binasının içinde olup kiralık ve 4 odadan ibarettir. İkametgâh : Devlet malıdır. 25 Şubat 1981 tarihinde satın alınmıştır. 7. Katlı bir binanın 1. katında olup 4. yatak odası, 2. salon, 1 yemek odasından ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru
1 İdari Memur
1 Mahalli Kâtip
2 Sözleşmeli Sekreter
5 Sözleşmeli Personel
(Şoför, Aşçı, Garson ve 2 Hizmetçi)
2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Hasan E. Işık	Nisan 1970 - Temmuz 1971
Munis Faik Özansoy	26.8.1971 - 30.3.1975
Akil Aksan (Geçici Maslahatgüzar)	1.4.1975 - 27.9.1976
Veysel Versan	28.9.1976 - 28.11.1978
Pertev Subaşı	24.1.1979 - 15.6.1981
Halûk Sayınsoy	12.8.1981 -

UNESCO DAİMİ TEMSİLCİLİĞİ

İkametgâhı (Banka üzerindeki birinci kat)

URMİYE BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Başkonsolosluk 1923 yılında açılmış, 1961 yılında kapanmış ve tekrar Mayıs 1963 yılında açılmıştır.

Görev Çevresi : Batı Azerbeycan, Hamedan, Bahteran (Kirminşahan) ve Kürdistan eyaletleri. Kayıtlı vatandaş sayısı : 15

Kançılara Adresi : Khyabani Dr. Şehit Mezlum Beheçti No. 30 Urmıye Bina kiradır.

Mısyonun Kadrosu :

- 1 Meslek Memuru
- 4 İdari Memur
- 1 Telsizci
- 1 Mahalli Memur
- 2 Koruma Görevlisi
- 4 Sözleşmeli Personel

Mısyon Şefleri :

Sami Çölgeçen	1924 - 1925
Fahrettin Hayri	1925 -
Ali Refik Kıyasi	1925 - 1927
Nuri Batu	- 1927
Suad Sedad Budak	- 1927
Hakkı Kentli	1927 - 1930
Hasan Sabri Kezrak	1930 - 1931
Cemal Bolayır	1931 - 1932
Hakkı Kentli	1932 - 1934
Halil Ali Ramazanoğlu	1934 - 1937
Salih Reşit Günar	1937 - 1940
Ali Rıza Yiğitbaşıoğlu	1940 - 1942
Neşet Asaf Damatoğlu	1942 - 1943
Orhan Tahsin Günden	1943 -
Talat Acarer	1943 - 1946
Necib Sait Tatboy	1946 - 1949
Talat Acarer	1949 - 1954
Nazif Haşmet Terken	1954 - 1955
Emrullah Kamil Tuba	1955 - 1961
Hayrettin İzmirli	1963 - 1964
Orhan Çıray	1964 - 1966
Haluk Bilgin	1966 -

Samim Şahin	1967 - 1969
Ali Toros	1969 - 1973
Emin Gündüz	1973 - 1975
Hayri Baykal	1975 - 1978
Orhan Akbil	1978 -
Ataman Yalçın (Geçici)	1978 -
Yalçın Oral	1979 -
Sadi Çalışlar	1980 - 1982
Müfit Özdeş	1983 -
Önder Alaybeyi	1983 -

VARŞOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1924

Akredite olduğu ülkeler : Polonya dahili

Kayıtlı vatandaş sayısı : Takriben 20

Kançılara Adresi : Ul. Malczewskiego No. 32 02 - 622 - Varsovie - Pologne

Misyon Binaları : Kançılara : Devlet malıdır. 19.12.1969'da alınmıştır.

Dört kat, 18 oda, 2 salon.

İkametgâh : Devlet malıdır. 19.12.1969'da alınmıştır. Üç kat, 5 oda, 6 salon.

Misyonun Kadrosu :

3 Meslek Memuru

2 İdari Memur

1 Telsiz Memuru

3 Mahalli Sekreter

9 Sözleşmeli (5 Türk, 4 yabancı)

2 Koruma Görevlisi

Askeri Ataşe

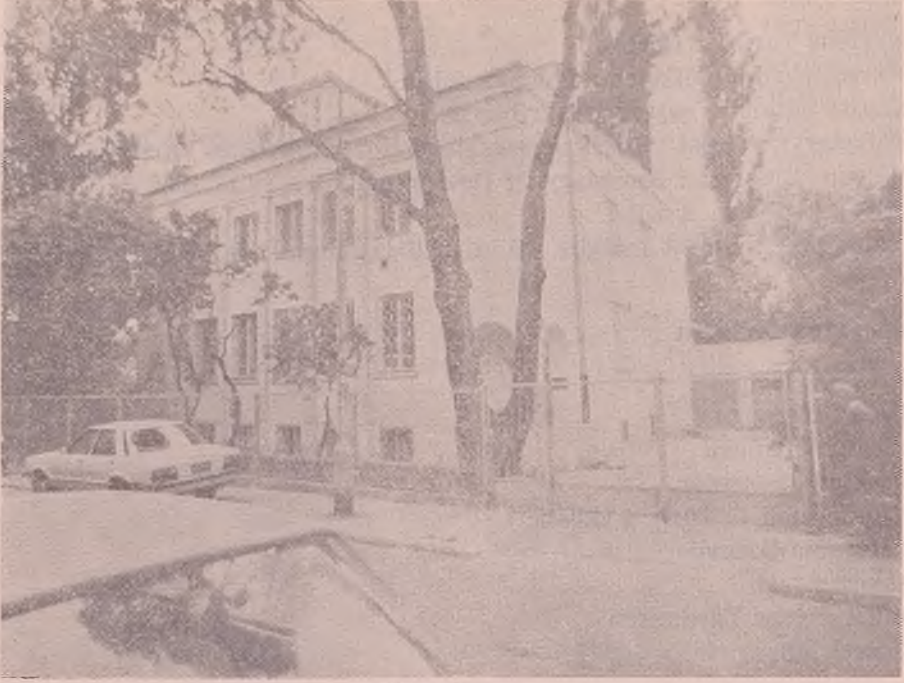
Askeri Ataşe Yardımcısı

Ticaret Müşaviri

Misyon Şefleri :

İbrahim Tali Bey, Elçi	1924 - 1926
Yahya Kemal Beyatlı, Elçi	1926 - 1929
Vasfi Menteş, D. Maslahatgüzar	1929 - 1931
Cevad Ezine, Büyükelçi	1931 - 1932
Ferid Tek, Büyükelçi	1932 - 1939
Cemal Hüsnü Taray, Büyükelçi	1939 - 1940
Şevki Berker, Büyükelçi	1947 - 1948
Haydar Görk, G. Maslahatgüzar	1948 - 1949
Şinasi Devrim, Büyükelçi	1949 - 1950
Şakir Emin Bengütaş, G. Maslahatgüzar	1950 - 1951
Nihad Elli, G. Maslahatgüzar	1951 - 1952
Abdülahad Akşin, Büyükelçi	1952 - 1957
Hilmi Kamil Bayur, G. Maslahatgüzar	1957 - 1958
Fikret Belbez, Büyükelçi	1958 - 1961
Hilmi Kamil Bayur, G. Maslahatgüzar	1961 - 1962
Cemal Yeşil, Büyükelçi	1962 - 1965
Hikmet Bensan, Büyükelçi	1965 - 1970
Özdemir Benler, Büyükelçi	1970 - 1972
Necdet Kent, Büyükelçi	1972 -
İlhan Yasar, Büyükelçi	1978 - 1980
Turgut Tülümen, Büyükelçi	1980 -

T. C. VARŞOVA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya

İkametgâh

VAŞINGTON BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1850

20.4.1917'de siyasi ilişkiler kesilmiştir.
1927

Akredite olduğu ülke : Bahama Adaları.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş : 4770

Kançılaryaya adresi : 1606-23rd Street, N.W. Washington, D.C. 20008 USA
Misyon Binaları : Kançılaryaya ve İkametgâh aynı binadadır. 1932 yılında kiralanan bu bina, Hükümetçe 1936'da satın alınmıştır. Beş kattan ibaret olup, 3 salonu ve 38 odası vardır. (Sultan Abdülhamit'in kişisel ve özel mimarı olarak tanınan G. O. Totten'in planlarını çizdiği bina 1915 yılında inşa edilmiştir. Sanat değerini haiz olan bina, Vaşington kentinin en güzel binaları arasındadır; bu konudaki muhtelif kitaplara geçmiştir.)

1952 yılında satın alınan 4 katlı ve 16 odalı ikinci Devlet malı binada Silahlı Kuvvetler Ataşeliği ve 1953 yılında satın alınan 4 katlı 20 odalı üçüncü bir Devlet malı binada da Maliye Müşavirliği ile Ticaret ve Tarım Müşavirlikleri bulunmaktadır.

Enformasyon Merkezi ile Basın Müşavirliğinin bulunduğu bina (daire) ise kiralıktır.

Misyonun Kadrosu :

Büyükelçilik Siyasi Kançılaryası :

7 Meslek Memuru

3 İdari Memur

1 Arşiv Memuru

1 Kripto Uzmanı

3 Telsiz Memuru

1 Mahalli Memur

17 Sözleşmeli Personel

4 Koruma Görevlisi :

Silahlı Kuvvetler Ataşeliği :

Silahlı Kuvvetler Ataşesi

Kara, Deniz ve Hava Ataşeleri

Kara, Deniz ve Hava İkmal Ataşeleri ve Yardımcıları

Maliye Maşmüsavirliği ve Müşavir Yardımcıları :

Ticaret Müşavirliği

Tarım Müşavirliği

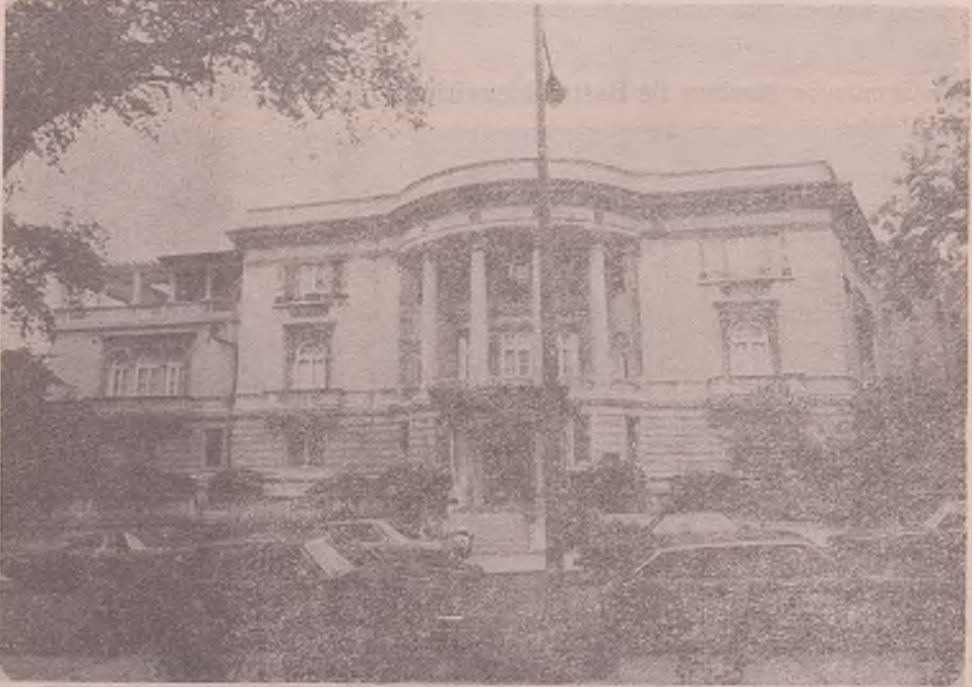
Enformasyon Merkezi :

1 Meslek Memuru (Koordinatör)

- 1 Basın Müşaviri
- 2 Basın Ataşesi
- 3 Sözleşmeli Personel
- 2 Koruma Görevlisi

Büyükkelçiler :

Ahmet Muhtar Bey	20.9.1927 - 20.4.1934
Mehmet Münir Erteğün	Eylül 1934 - 11.11.1944
Orhan Halit Erol Maslahatgüzar	11.11.1944 - 15.3.1945
Hüseyin Ragıp Baydur	16.3.1945 - 29.7.1948
Feridun Cemal Erkin	11.8.1948 - 18.6.1955
Ali Haydar Görk	31.5.1955 - 20.4.1957
Suat Hayri Ürgüplü	27.8.1957 - 23.3.1960
Melih Esenbel	25.3.1960 - 29.10.1960
Bülend Uşaklıgil	31.10.1960 - 20.6.1962
Turgut Menemencioglu	14.9.1962 - 2.1.1967
Melih Esenbel	6.1.1967 - 14.7.1979
Şükrü Elekdağ	23.7.1979 -

T. C. VAŞİNGTON BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kançılarya ve İkametgâh
(Merkez Bina)

VATİKAN BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 25 Ocak 1960

Diğer akredite olduğu ülke ve Konsolosluk Şubesi yoktur.

Kançılara Adresi : Via Lovanio 24 00198 Roma - Italia.

Misyon Binaları : Kançılara ve İkametgâh aynı binadadır; her ikisinde de kiralanmıştır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

7 Sözleşmeli (3 Türk, 4 İtalyan uyruklu)

3 Koruma Görevlisi

Büyükelçiler :

Nurettin Vergin	1.4.1960 - 21.5.1961
M. İhsan Kızıloğlu	29.5.1961 - 14.10.1966
Hüveyda Mayatepek	10.12.1966 - 13.11.1968
Necdet Uran	28.11.1968 - 14.2.1973
Taha Carım	28.11.1973 - 9.6.1977
Vecdi Türel	5.8.1978 - 1.7.1982
Sulhi Dişlioğlu	9.7.1982 -

VİYANA BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 1836 (İlk Büyükelçi Ahmet Fethi Paşa)

İnkıtalar : 1919 - 1925 1938 - 1947

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 36.310

Kançılarya Adresi : Prinz Eugen Strasse 40 1040 Wien Österreich

Kançılarya ve İkametgâhı kapsayan bina Devlet malıdır. 4 katlı, 41 oda, 6 salon.

(4 katlı binanın 2 katının Kançılarya, 2 katını İkametgâh teşkil etmektedir.)

İkametgâhın 1 katı (5 salon) resmi tören ve davetlere tahsis edilmiştir. İkametgâhın diğer katında 1 salon, 6 oda mevcuttur.

İki kat teşkil eden Kançılarya (Konsolosluk Şubesi ve Maliye, Ekonomi Müşavirliği, Çalışma Müşavirliği dahil) toplam 34 odadan oluşmaktadır.)

Misyonun Kadrosu :

7 Meslek Memuru

3 İdari Memur

3 Telsiz Memuru

13 Mahalli Memur

13 Sözleşmeli Personel

3 Koruma Görevlisi

T.C. Belgrad Büyükelçiliği

Askeri Ataşeliği

Avusturya için de
görevlidir

Maliye ve Ekonomi Müşavirliği

Ticaret Müşavirliği

Turizm ve Tanıtma Müşavirliği

Çalışma Müşavirliği

Misyon Şefleri :

Hamdi Arpağ, Elçi 1925 - 1934

Ahmed Cevat Üstün, Elçi 1934 - 1938

Numan Tahir Seymen, Elçi 1947 - 1950

Faik Hüseyin Hozar, Elçi 1950 - 1952

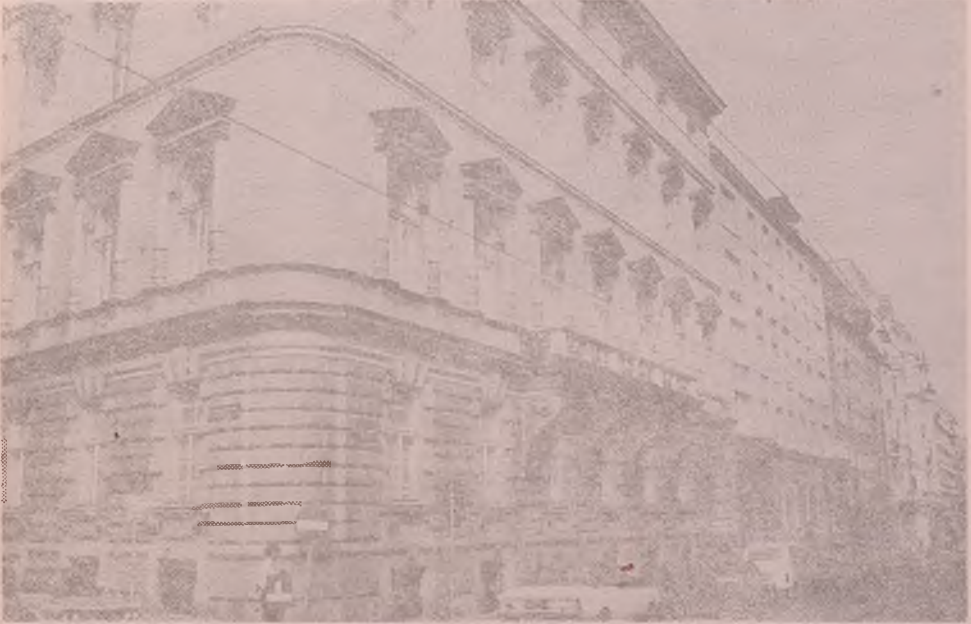
Seyfullah Esin, Elçi 1952 - 1954

S. İ. Yemişçibaşı, Elçi 1954 - 1957

Samim İzzet Yemişçibaşı, Büyükelçi 1957 - 1961

Baha Vefa Karatay, Büyükelçi	1961 - 1964
Seyfeddin Turagay, Büyükelçi	1964 - 1967
Hasan İstinyeli, Büyükelçi	1967 - 1970
Daniş Tunalıgil, Büyükelçi	1970 - 1975
Asaf İnhan, Büyükelçi	1975 - 1979
Eemel Barutçu, Büyükelçi	1979 - 1983
Erdem Erner, Büyükelçi	Ekim 1983 -

Misyon'un özelliğien dair mülâhazat : T.C. Viyana Büyükelçiliği Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın üçüncü merkezi olan Viyana'da «Birleşmiş Milletler Sinaî Kalkınma Teşkilâtı (UNIDO)», «Birleşmiş Milletler Uyuturucu Maddeler Kontrol Fonu ve Sekreteryası (UNFDAC), (INCB)», «Birleşmiş Milletler Sosyal Gelişme ve Beşerî Konular Merkezi (CSDHA)», «Birleşmiş Milletler Filistinli Mültecilere Yardım Ajansı (UNRWA)» ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtı'nın Viyana'da diğer sosyal, hukukî, kültürel, ticari, ekonomik konularda faaliyet gösteren bürolarının çalışmalarına iştirak konusunda da görevlidir. Ayrıca, «Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA)» nın merkezi Viyana'da olup, Büyükelçilik kezâ bu kuruluşun çalışmalarına katılmak itibarıyla vazifelidir. Büyükelçilik, Viyana'da yürütülmekte olan «Karşılıklı ve Dengeli Kuvvet İndirimi (MBFR)» toplantılarına iştirak bakımından da görevlidir.

T. C. VİYANA BÜYÜKELÇİLİĞİ
Kancılarya ve İkametgâh

YENİ DELHİ BÜYÜKELÇİLİĞİ

Kuruluş Tarihi : 8.7.1948

Akredite olduğu ülkeler : Nepal Krallığı, Sri Lanka Cumhuriyeti, Maldivler Cumhuriyeti.

Konsolosluk Şubesine kayıtlı vatandaş sayısı : 20

Kançılara Adresi : Blok 4, 50-N, Nyaya Marg, Chanakyapuri, New Delhi 110021 INDIA

Misyon Binaları : İkametgâh : Devlet malıdır. Serdar Mohan Singh, kendisi ile Hindistan Devlet Sekreterliği arasında 23 Ekim 1923 tarihinde akdolanmış ebedi icar (perpetual lease) mukavelesindeki haklarına istinaden, Türkiye Büyükelçisi Kadri Rızan ile 24 Şubat 1959 tarihinde imzaladığı satış mukavelesiyle (sale bond), prithviraj Caddesi, 22 No.'lu bina ve müstemilatını Türkiye Cumhuriyetine satmıştır. Ancak yürürlükteki mevzuat gereğince, 99 yıl geçerliliği olan ebedi icar mukavelesine göre, her yıl arsa kirası ödenmek yükümlülüğü vardır.

(3 salon, 8 oda, Arka bahçede 4 garaj, 18 hizmetçi odası.

Kançılara : 3 kat Bodrum katta 2 depo, 1 garaj, Zemin katta, bir toplantı salonu, üst katında 8 çalışma odası.

Lojmanlar : (A) Blok-Dupleks, L salon, 6 oda.

(B) Blok-İki katlı, her katta sağlı sollu ikişer dupleks daireden kuruludur.

(C) Blok-Üç katlı, her bir kat müstakil 100 metrakarelik dairelerden kuruludur.

Hizmetçi lojmanları : Birbirine birleşik 10 adet müstakil dairelerden müteşekkil.

Servis Binası : Tek katlı olup, iki bölümden ibarettir.

Misyonun Kadrosu :

- 2 Meslek Memuru
- 2 İdari Memur
- 1 Telsiz Operatörü
- 2 Türk uyruklu Sözleşmeli Personel
- 27 Hint uyruklu Sözleşmeli Personel
- 4 Sözleşmesiz Personel

Misyon Şefleri :

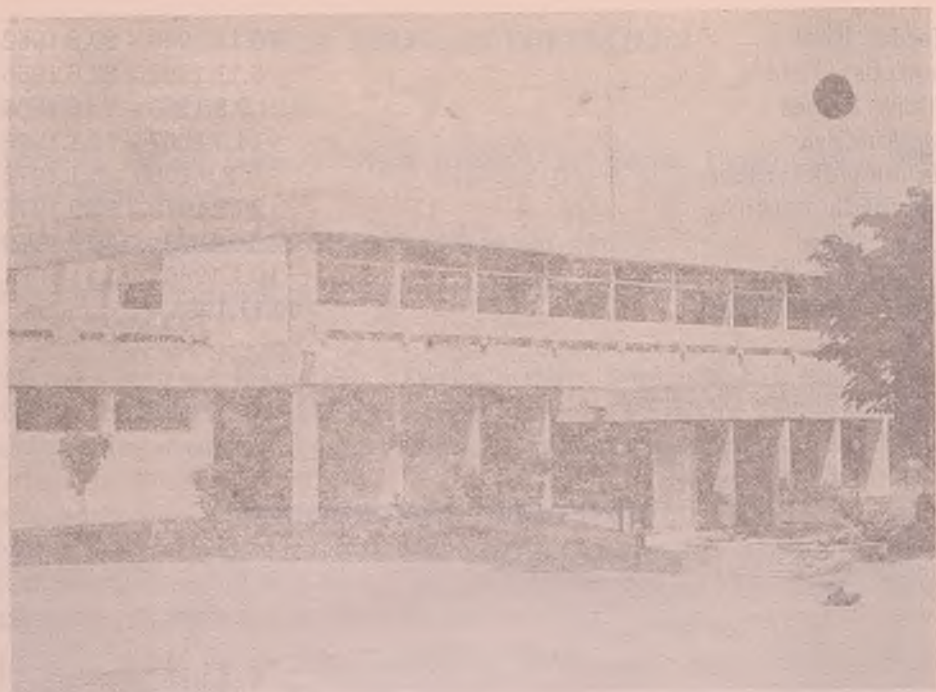
Ali Türkgeldi	8.7.1948 - 4.5.1951
Numan Tahir Seymen	4.4.1953 - 13.7.1955
Kadri Rızan	20.8.1957 - 1.11.1960

Necdet Kent	15.11.1960 - 20.8.1962
Seyfullah Esin	6.11.1962 - 22.6.1965
Fikret Belbez	9.8.1965 - 7.12.1966
Osman Olcay	14.3.1967 - 10.1.1969
Mahmut Dikerdem	2.9.1969 - 9.1.1972
Gündoğdu Üstün	26.2.1972 - 30.9.1976
Oktay İşcen	4.10.1976 - 16.12.1979
Ali Hikmet Alp	10.1.1980 - 15.11.1983
İldeniz Divanlioğlu	30.11.1983 -

T. C. YENİ DELHİ BÜYÜKELÇİLİĞİ

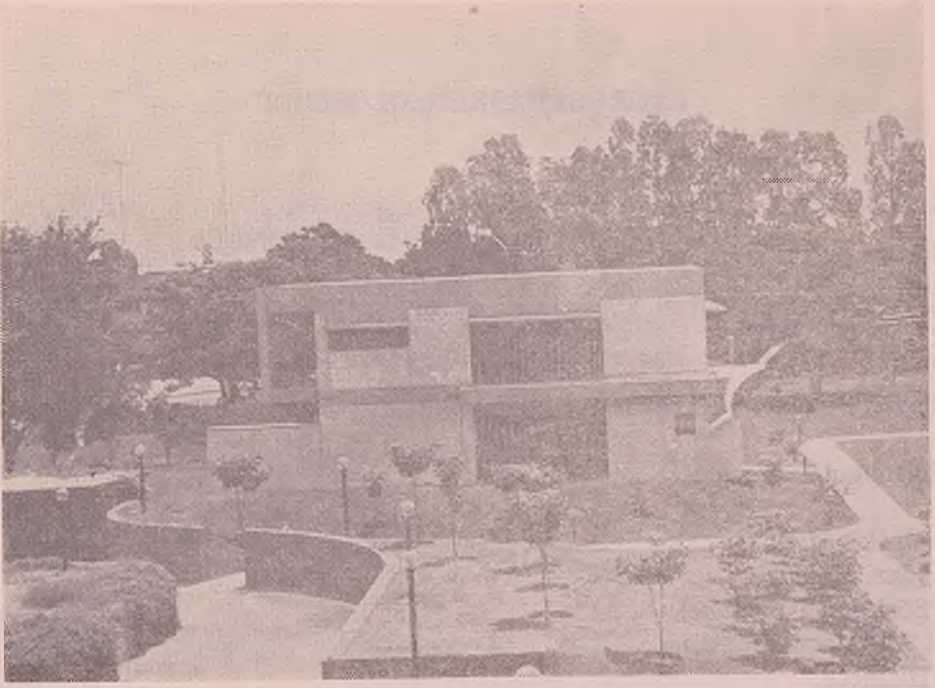
Giriş Kapısı

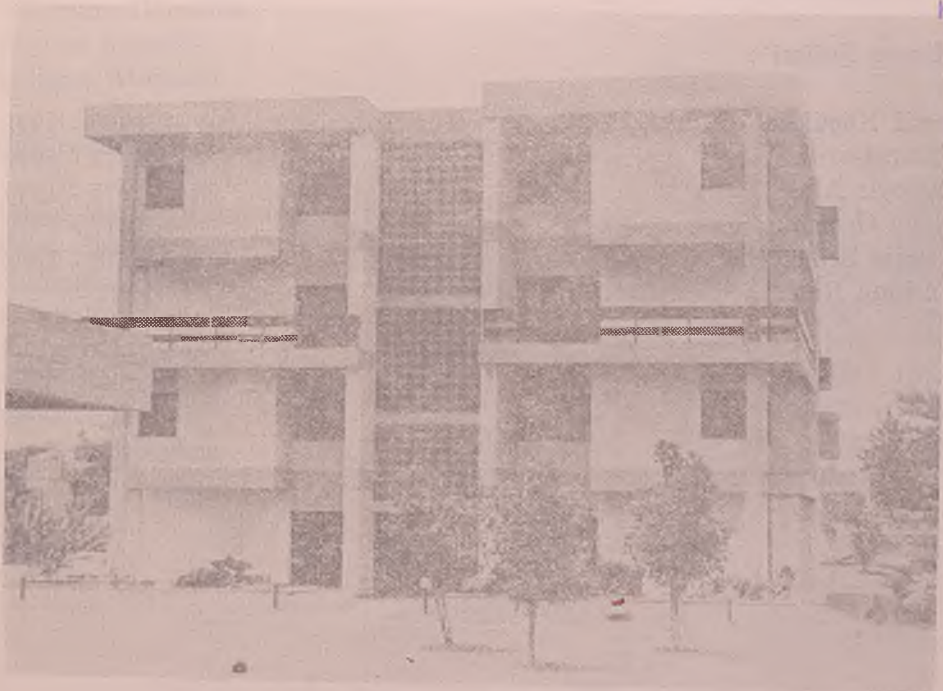
Kançılarya

İkametgâh

Memur Lojmanı - A Blok

B blok

ZAGREB BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : Ağustos 1969

Görev Çevresi : Hırvatistan ve Slovenya

Kayıtlı vatandaş sayısı : 7 Öğrenci, 11 mukim vatandaş.

Kançılarya Adresi : Mazuraniçev Trg 2/3 41000 Zagreb

Misyon Binaları : Kançılarya ve İkametgâh kiralıktır.

Misyonun Kadrosu :

2 Meslek Memuru

1 İdari Memur

5 Sözleşmeli Personel

(2 Sekreter tercüman,

2 Hizmetli,

1 Mahalli Kâtip-Kavas)

2 Koruma Görevlisi

Misyon Şefleri :

Şerif Küçükkuł

1969 - 1973

Sakıp Coruk

1973 - 1975

Zübeyir Aker

1975 - 1977

Baha Ordemir

1977 - 1978

Cengiz Sebükcebe

1978 - 1982

Feridun Rua

1982 -

ZÜRİH BAŞKONSOLOSLUĞU

Kuruluş Tarihi : 1944'de açılmış, 1947'de kapanmıştır.
1957'de tekrar açılmıştır. (1961 - 1966 inkita)

Görev Çevresi : Zürich, Schwyz, Glaris, Zoug, Bâle-Ville, Bâle-Campagne, Schaffhouse, Appenzell, (Rh, Ext ve Rh. Int), Saint-Gall, Grisons Argovie ve Thurgovie Kantoları ile Lichtenstein Prenslığı.

Takribi vatandaş sayısı : 45-50 bin

Kaçılaryada Adresi : Zweier str. 129 8003 Zürich - Suisse
Misyona binaları : Kiralanmıştır.

Misyona Kadrosu :

3 Meslek Memuru
1 İdari Memur
5 Mahalli Kâtip
5 Sözleşmeli Personel
2 Koruma Görevlisi
Turizm Ataşeliği
Çalışma Ataşeliği

Başkonsoloslar :

Reşid Hakkı Karabuda	1944 - 1945
Siret Halulu	1945 - 1946
Muhiddin Erdoğan	1946 - 1947
Sakıp Bayaz	1957 - 1961
Yavuz Aktulga	1966 - -969
Tahir Şentürk	1970 - 1974
Baha Ordemir	1974 - 1977
Ali Namık Aykaç	1977 - 1982
Fahrettin Taşan	1982 -

STYLISCHES VERZEICHNIS

<p>1877-1880 1881-1884 1885-1888 1889-1892 1893-1896 1897-1900 1901-1904 1905-1908 1909-1912 1913-1916 1917-1920 1921-1924 1925-1928 1929-1932 1933-1936 1937-1940 1941-1944 1945-1948 1949-1952 1953-1956 1957-1960 1961-1964 1965-1968 1969-1972 1973-1976 1977-1980 1981-1984 1985-1988 1989-1992 1993-1996 1997-2000 2001-2004 2005-2008 2009-2012 2013-2016 2017-2020 2021-2024 2025-2028 2029-2032 2033-2036 2037-2040 2041-2044 2045-2048 2049-2052 2053-2056 2057-2060 2061-2064 2065-2068 2069-2072 2073-2076 2077-2080 2081-2084 2085-2088 2089-2092 2093-2096 2097-2100</p>	<p>1. 1877-1880 2. 1881-1884 3. 1885-1888 4. 1889-1892 5. 1893-1896 6. 1897-1900 7. 1901-1904 8. 1905-1908 9. 1909-1912 10. 1913-1916 11. 1917-1920 12. 1921-1924 13. 1925-1928 14. 1929-1932 15. 1933-1936 16. 1937-1940 17. 1941-1944 18. 1945-1948 19. 1949-1952 20. 1953-1956 21. 1957-1960 22. 1961-1964 23. 1965-1968 24. 1969-1972 25. 1973-1976 26. 1977-1980 27. 1981-1984 28. 1985-1988 29. 1989-1992 30. 1993-1996 31. 1997-2000 32. 2001-2004 33. 2005-2008 34. 2009-2012 35. 2013-2016 36. 2017-2020 37. 2021-2024 38. 2025-2028 39. 2029-2032 40. 2033-2036 41. 2037-2040 42. 2041-2044 43. 2045-2048 44. 2049-2052 45. 2053-2056 46. 2057-2060 47. 2061-2064 48. 2065-2068 49. 2069-2072 50. 2073-2076 51. 2077-2080 52. 2081-2084 53. 2085-2088 54. 2089-2092 55. 2093-2096 56. 2097-2100</p>
--	---

A.

19 Ocak 1983

Hindistan, Ankara «Ekonomik ve Teknik İşbirliği 1. Ortak Komisyon Protokolü»

BKK 83/6447, 15.4.1983

RG 18083, 20.6.1983

21 Ocak 1983

İtalya, Ankara «25 milyon ABD Doları Tutarındaki Malî Anlaşma»

BKK 83/6371, 11.4.1983

RG 18087, 24.6.1983

25 Ocak 1983

Sudan Demokratik Cumhuriyeti, Hartum «Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Komisyonu 1. Toplantı Protokolü»

BKK 83/6440, 15.4.1983

RG 18078, 15.6.1983

1 Şubat 1983

S.S.C.B., Ankara «1983 - 1985 Yıllarında Mal Mübadelesine Dair Anlaşma»

BKK 83/6265, 22.3.1983

RG 18032, 29.4.1983

9 Şubat 1983

Japonya, Tokyo «Eximbank - T.C. Hükümeti Arasında 45 milyon dolar Tutarındaki Altıncı Yen Kredisiyle ilgili Genel Anlaşma»

BKK 83/6287, 31.3.1983

RG 18121, 31.7.1983

14 Şubat 1983

AK İskan Fonu, Anakra - Paris 35 milyon dolarlık Kredi Anlaşması

BKK 83/7147, 14.9.1983

RG 18215, 8.11.1983

21 Şubat 1983

ABD, Ankara «Bilimsel ve Teknolojik İşbirliğine Dair Anlaşma»

BKK 83/6373, 11.4.1983

RG 18073, 10.6.1983

3 Mart 1983

Almanya Federal Cumhuriyeti, Ankara «394.4 milyon DM Tutarında Malî İşbirliğine Dair Anlaşma»

BKK 83/6372, 11.4.1983

RG 18072, 9.6.1983

17 Mart 1983

Pakistan İslam Cumhuriyeti, Karaçi «Tarımsal İşbirliği Anlaşması»

BKK 83/7338, 3.11.1983

RG 18253, 16.12.1983

30 Mart 1983

Cezayir, Ankara «Karma Komisyon ve Ekonomik İşbirliği Protokolü»

BKK 83/6707, 8.6.1983

RG 18144, 23.8.1983

13 Nisan 1983

Malezya, Ankara «Karma Komisyon Mutabakat Tutanağı»

BKK 83/6965, 11.8.1983

RG 18201, 24.10.1983

7 Nisan 1983

«Haşhaş üretimi ve uyuşturucu maddeler kaçakçılığının kontrolü ile görevli kuruluşlarımıza hibe araç, gereç ve eğitim imkanları sağlanmasına dair Anlaşma»

BKK 83/6721, 8.6.1983

RG 18125, 4.8.1983

21 Nisan 1983

İran İslam Cumhuriyeti, Ankara «Karma Ekonomik Komisyon Mutabakat Zaptı»

BKK 83/6963, 11.8.1983

RG 18194, 17.10.1983

21 Nisan 1983

Kuveyt Arap Ekonomik Kalkınma Fonu, Kuveyt «5.5 milyon KD tutarında İkras Anlaşması»

BKK 83/6972, 19.8.1983

RG 18171, 24.9.1983 (RG 18192, 15.10.1983)

21 Nisan 1983

Kuveyt Fonu, Ankara «6 milyon Dolarlık İkras Anlaşması»

BKK 83/7306, 3.11.1983

RG 18276, 9.1.1984

22 Nisan 1983

ABD, Ankara «45 milyon Dolar Tutarında Kredi Anlaşması»

BKK 83/6550, 2.5.1983

RG 18085, 22.6.1983

3 Mayıs 1983

İngiltere, Ankara «15 milyon sterlinlik Kredi Anlaşması»

BKK 83/6832, 5.7.1983

RG 18184, 7.10.1983

11 Mayıs 1983

T.C. - Libya 10. Karma Ekonomik Komisyon Protokolü ile Eki Ortak Tarım ve Hayvancılık Şirketi ile Ortak Deniz Nakliyat Şirketine ait Metinlerin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna dair Kanun.

Kanun No. 2930 Kabul Tarihi : 19.10.1983

RG 18199, 22.10.1983

12 Mayıs 1983

Bulgaristan, Ankara «Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu 8. Dönem Toplantısı Protokolü»

BKK 83/6864, 25.7.1983

RG 18175, 28.9.1983

23 Mayıs 1983

AK İskan Fonu, Ankara «3.5 milyon Japon Yeni tutarındaki Kredi Anlaşması»

BKK 83/7033, 26.8.1983

RG 18214, 7.11.1983

30 Mayıs 1983

F. Almanya, Ankara Karayolu Taşıtlarının «Karayolu Taşıtlarına Vergisi ve Yol Geçiş Ücretlerinden Muaf Tutulmasına ilişkin Anlaşma»

BKK 83/6738, 21.6.1983

RG 18093, 30.6.1983

3 Haziran 1983

Belçika, Ankara «300 milyon BF tutarındaki Kredi Anlaşması»

BKK 83/6986, 19.8.1983

RG 18179, 2.10.1983

10 Haziran 1983

SSCB, Moskova «Hükümetlerarası Türk - Sovyet Ekonomik İşbirliği Karma Komisyonu 6. Dönem Toplantısı Protokolü»

BKK 83/6804, 5.7.1983

RG 18144, 23.8.1983

10 Haziran 1983

B.M., Belgrad «Uluslararası Pamuk Üreticileri Birliği Kuruluş Anlaşması»
(Türkiye, depoziter devlet)
BKK 83/7051, 26.8.1983
RG 18211, 4.11.1983

27 Haziran 1983

Dünya Bankası, Vaşington «163 milyon dolarlık İkaz ve Garanti Anlaşması»
BKK 83/7068, 14.9.1983
RG 18216, 9.11.1983

30 Haziran 1983

«Uluslararası Jüt ve Jüt Mamülleri Anlaşması, New York»
BKK 83/7415, 24.11.1983
RG 18269, 2.1.1984

30 Haziran 1983

AK İskan Fonu, Paris «30 milyon Marklık Kredi Anlaşması»
BKK 83/7305, 3.11.1983
RG 18237, 30.11.1983

30 Haziran 1983

Dünya Bankası, Columbia «TPAO Trakya Gaz Arama Projesi için 55.2 milyon dolarlık Kredi ve Garanti Anlaşması»
BKK 83/7030, 26.8.1983
RG 18175, 28.9.1983

1 Temmuz 1983

Kanada, Ankara «9.1.1973 tarihli Kredi Anlaşmasından doğan borçları erteleyen Anlaşma»
BKK 83/7021, 31.8.1983
RG 18187, 10.10.1983

16 Ağustos 1983

19.2.1947 Tarihli ve 5016 Sayılı Milletlerarası Para Fonu ile Milletlerarası İmar ve Kalkınma Bankasına Katılmak için Hükümete Yetki Verilmesine Dair Kanunun 7.11.1980 Tarihli ve 2335 Sayılı Kanunla Değişik 2 nci maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun.
Kanun No. 2877 Kabul Tarihi : 16.8.1983
RG 18139, 18.8.1983

9 Ağustos 1983

Japonya, Ankara «Kredi Anlaşması»

BKK 83/7068

RG 18216, 9.11.1983

16 Ağustos 1983

Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin (9.10.1946) Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun.

Kanun No. 2878 Kabul Tarihi : 16.8.1983

RG 18139, 18.8.1983

30 Ağustos 1983

Pakistan, Ankara «Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi» OS

29 Eylül 1983

«6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu 24.1.1980 tarihli ve 8/168 sayılı Kararname uyarınca Devlet Planlama Teşkilâtı tarafından onaylanan yabancı sermaye yatırımları ile ayrıca Maliye Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve diğer Bakanlık ve/veya Türkiye Cumhuriyetinin diğer makamlarının yetki alanına giren Kiralama, sevk ve idare hizmetleri, teknik yardım, inşaat, petrol ve tabii gaz aranması, madencilik ve diğer faaliyetlerle ilgili yabancı sermaye yatırımlarının Türk Hükümeti tarafından onaylanmasını teminen Hükümetimizle ABD Hükümeti arasında mektup teatisi suretiyle yapılmış bulunan Anlaşma»n,n, 26 Eylül 1983 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere, onaylanması.

BKK 83/7262, 25.10.1983

RG 18240, 3.12.1983

20 Ekim 1983

Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti, Cezayir «Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Anlaşması»

BKK 83/7358, 3.11.1983

RG 18265, 28.12.1983

3 Kasım 1983

Almanya Federal Cumhuriyeti, Ankara «130 milyon DM'lık Kredi Anlaşması (OECD)»

BKK 83/7490, 3.12.1983

RG 18261, 24.12.1983

24 Kasım 1983

«Uluslararası Bir Aile Cüzdanı İhdasına İlişkin Sözleşme (12.9.1974, Paris)»nin, katılma belgesinin tevdi tarihinden 30 gün sonra yürürlüğe girmek üzere onaylanması

UBK 2701, 11.8.1982

BKK 83/7416, 24.11.1983 RG 18275, 8.1.1984

4 Aralık 1983

Ürdün, Amman «Ekonomik, Teknik ve Sınai İşbirliği Anlaşması» OS

20 Aralık 1983

SSCB, Ankara «T.C. Hükümeti ile SSCB Hükümeti Arasında Türk-Sovyet Devlet Hudut Hattının Nehir, Çay ve Derelerde Geçişinin Müşterek Kontrolü Hakkında Protokol» OS

21 Aralık 1983

Suudi Arabistan, Ankara «1. Karma Ekonomik Komisyon Protokolü» OS

30 Aralık 1983

A.B.D., Ankara «138.5 milyon dolarlık Kredi ve Bağış Anlaşması» OS

B.

17 Ocak 1983

5.10.1961 «Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Uyuşmazlıkları Konusunda Sözleşme» Lahey.

BKK 8/5717, 26.11.1982

RG 17931, 17.1.1983

6 Şubat 1983

2.10.1973, Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı Üyesi Devletler, Lahey, «Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme» (14, 15 md. de çekince)

UBK 2331, 1980

BKK 8/5695, 26.11.1982

RG 17951, 6.2.1983

14 Şubat 1983

23.11.1972, UNESCO, Paris, «Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme»nin onaylanması.

UBK 2658, 1982

BKK 8/4788, 23.5.1982

RG 17959, 14.2.1983

16 Şubat 1983

2.10.1973, Devletler Özel Hukuku 12. Dönem Konferansı Üyesi Devletler, Lahey, «Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşme» (26. md. de çekince)

UBK 2332, 1980

BKK 8/5725, 22.11.1982

RG 17961, 16.2.1983

20 Şubat 1983

7.5.1982, Tunus, Ankara, «Cezaî Konularda Adli Yardımlaşma ve Suçluların Geri Verilmesi Sözleşmesi».

UBK 2706, 24.9.1982

BKK 8/5908, 27.12.1982

RG 17965, 20.2.1983

21 Şubat 1983

5.10.1961

«Küçüklerin Korunması Konusunda Makamların Yetkisine Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşme» Lahey.

BKK 8/5727, 22.11.1982

RG 17966, 21.2.1983

22 Şubat 1983

15.11.1982, Arnavutluk, Tirana, «Ticaret Anlaşması» ve «Ödemelerle Klining Sisteminden Serbest Döviz Sistemine Geçilmesine İlişkin Protokol»
BKK 8/5902, 27.12.1982
RG 17967, 22.2.1983

28 Şubat 1983

23.11.1982, Macaristan, Ankara, «Turizm İşbirliği Anlaşması»
BKK 83/5957, 14.1.1983
RG 17973, 28.2.1983

2 Mart 1983

7.5.1982, Tunus, Ankara, «Konsolosluk Sözleşmesi»
UBK 2713, 19.11.1982
BKK 83/5917, 4.1.1983
RG 17975, 2.3.1983

10 Mart 1983

24.11.1982, Romanya, Ankara, «Karma Ekonomik Komisyon 9. Dönem Protokolü»
BKK 8/5845, 14.12.1982
RG 17983, 10.3.1983

11 Mart 1983

22.12.1972, Suriye, Şam, «Emlâk Sorunlarının Çözülmesine Dair Sözleşme ve Eki Protokol»
UBK 1937, 1976
BKK 83/6123, 28.2.1983
RG 17984, 11.3.1983

16 Mart 1983

23.11.1981, Pakistan, İslamabad, «Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardımlaşma Sözleşmesi»
BKK 83/5962, 14.1.1983
RG 17989, 16.3.1983

17 Mart 1983

7.5.1982, Tunus, Ankara, «Hukukî ve Ticarî Konularda Adli Yardımlaşmaya Dair Sözleşme»
UBK 2711, 1982
BKK 83/5918, 4.1.1983
RG 17990, 17.3.1983

18 Mart 1983

15.6.1981, Suriye, Ankara, «Suçluların Geri Verilmesi ve Ceza İşlerinde Karşılıklı Adli Yardım Sözleşmesi»

UBK 2710, 1982

BKK 83/5919, 4.1.1983

RG 17991, 18.3.1983

23 Mart 1983

13.11.1979, Avrupa Ekonomik Komisyonu, Cenevre, «Uzun Menzilli Sınırlarötesi Hava Kirlenmesi Sözleşmesi»

UBK 2667, 1982

BKK 83/6007, 21.1.1983

RG 17996, 23.3.1983

25 Mart 1983

18.12.1982, Romanya, Bükreş, «9. Türk - Romen Karma Turizm Komisyonu Toplantısı Protokolü»

BKK 83/6054, 7.2.1983

RG 17998, 25.3.1983

3 Nisan 1983

2.8.1982, Irak, Ankara, «Rödemarkasyon Ortak Komisyonu 2. Dönem Toplantısı Tutanağı»

BKK 83/5983, 19.1.1983

RG 18007, 3.4.1983

26 Nisan 1983

7.5.1982, Tunus, Ankara, «Hava Ulaştırma Anlaşması»

UBK 2783, 11.1.1983

BKK 83/6242, 22.3.1983

RG 18029, 26.4.1983

28 Nisan 1983

25.11.1982, Bulgaristan, Sofya, «Turizm Karma Komisyonu 12. Toplantısı Protokolü»

BKK 83/6056, 7.2.1983

RG 18031, 28.4.1983

22 Mayıs 1983

26.5.1982, Dublin, «Otokar veya Otobüslerle Yapılan Karayoluyla Uluslararası Arızî Yolcu Taşımalarına İlişkin Anlaşma»nın onaylanması

(Türkiye, AET, Avusturya, İspanya, Finlandiya, Yunanistan, Norveç, Portekiz, İsveç, İsviçre, Yugoslavya)

EKK 8/5454, 15.10.1982

RG 18054, 22.5.1983

4 Haziran 1983

T. C. ile S.S.C.B. Arasındaki Devlet Hudut Hattının Arpaçay (Ahuryan) Nehrindeki Barajın Gövdesi ve Gölü Üzerinde Geçişine Ait Ek Tarif Protokolü ve Ekleri ile Arpaçay Bölgesine Konulan Yeni Hudut İşaretleri Hakkında Protokol ve Eklerin Onaylanmasına Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (Bknz. 1982 Tarihçesi sh. 175-6)

UBK 2838, 3.6.1983

RG 18067, 4.6.1983

14 Haziran 1983

22.12.1982, Kore Cumhuriyeti, Seul, «Ticaretin Geliştirilmesi ve Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komitesi 2. Toplantı Protokolü»

BKK 83/6458, 15.4.1983

RG 18077, 14.6.1983

16 Haziran 1983

15.12.1982, Çin Halk Cumhuriyeti, Ankara, Ekonomik, Sınai ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu 1. Toplantısı Mutabakat Tutanağı

BKK 83/6439, 15.4.1983

RG 18079, 16.6.1983

19 Haziran 1983

18.12.1982, Endonezya, Cakarta, «Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşması»

BKK 83/6442, 15.4.1983

RG 18082, 19.6.1983

3 Temmuz 1983

29.12.1982, Pakistan, Ankara, «Ekonomik ve Teknik İşbirliği Bakanlar-arası Komisyon 4. Toplantı Protokolü»

BKK 83/6441, 15.4.1983

RG 18096, 3.7.1983

7 Temmuz 1983

İslam Konferansı, Cidde, «İslam, Gemi Sahipleri Birliği Statüsü»nün Hükümetimiz adına Cidde Büyükelçiliğimizce imzalanması ve Statü'nün imza tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere onaylanması»

BKK 83/6504, 8.5.1983

RG 18100, 7.7.1983

9. Türkiye Cumhuriyeti Dışışleri Bakanları
T. C. Dışışleri Bakanlığı Müsteşarları
Cumhuriyetten evvel Hariciye Nazırları

DIŞIŞLERİ BAKANLARI

(12.8.1946'ya kadar Hariciye Vekilleri)

1 — Bekir Sami Bey (Kunduh)	3.5.1920 - 8.5.1921
2 — Ahmet Muhtar Bey (Vekâleten)	9.2.1921 - 16.5.1921
3 — Yusuf Kemal Bey (Tengirşenk)	16.5.1921 - 25.10.1922
4 — İsmet Paşa (İnönü)	26.10.1922 - 22.11.1924
5 — Şükrü Kaya	22.11.1924 - 4.3.1925
6 — Dr. Tevfik Rüştü (Aras)	4.3.1925 - 11.11.1938
7 — Şükrü Saraçoğlu	11.11.1938 - 13.8.1942
8 — Numan Menemencioglu	13.8.1942 - 25.6.1944
9 — Hasan Saka	13.9.1944 - 10.9.1947
10 — Necmeddin Sadak	10.9.1947 - 22.5.1950
11 — Fuad Köprülü	22.5.1950 - 20.6.1956
12 — Fatin Rüştü Zorlu	25.11.1957 - 27.5.1960
13 — Selim Rauf Sarper	28.5.1960 - 16.3.1962
14 — Feridun Cemal Erkin	1.4.1962 - 19.2.1965
15 — Hasan Esat Işık	23.2.1965 - 22.10.1965
16 — İhsan Sabri Çağlayangil	27.10.1965 - 12.3.1971
17 — Osman Olcay	26.3.1971 - 3.12.1971
18 — Halük Bayülken	11.12.1971 - 25.1.1974
19 — Turan Güneő	25.1.1974 - 7.11.1974
20 — Melih Esenbel	13.11.1974 - 30.3.1975
21 — İhsan Sabri Çağlayangil	31.3.1975 - 21.6.1977
22 — Gündüz Ökçün	21.6.1977 - 21.7.1977
23 — İhsan Sabri Çağlayangil	21.7.1977 - 5.1.1978
24 — Gündüz Ökçün	5.1.1978 - 12.11.1979
25 — Hayrettin Erkmen	12.11.1979 - 5.9.1980
26 — İlter Türkmen	22.9.1980 - 13.12.1983
27 — Vahit Halefoğlu	13.12.1983 -

Kaynaklar : 1 — Dışışleri Bakanlığı 1967 Yıllığı, Hâmid Aral

2 — Bakanlık Baydar Salonu, Bakan Resimleri

3 — Büyük Türkiye Tarihi 8. Cilt, Yılmaz Öztuna, 1978

DIŞIŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞARLARI

1921 - 1983

Suad Davaz	Müsteşar	30.4.1921 - 1923
Tevfik Kâmil (Koperler)	»	3.9.1923 - 1926
Ahmet Hikmet (Müftüoğlu)	»	27.2.1926 -
Ali Şevki (Berker)	»	22.6.1926 - 1927
Mehmet Enis (Akaygen)	»	26.10.1927 - 1929
Numan Rifat Menemencioğlu	»	1.7.1929 -
Numan Rifat Menemencioğlu	Kâtibiumumî	11.6.1933 - 1942
Ali Şevki (Berker)	»	19.8.1942 - 1943
Cevat Açıkalın	»	16.8.1943 - 1945
Feridun Cemal Erkin	»	15.10.1945 - 1947
Fuat Carım	»	25.8.1947 - 1949
Faik Zihni Akdur	»	16.7.1949 - 1952
Cevat Açıkalın	»	5.2.1952 - 1954
Muharrem Nuri Birgi	»	26.8.1954 - 1957
Melih Esenbel	»	2.4.1957 - 1960
Selim Rauf Sarper	»	12.3.1960 -
Zeki Kuneralp	»	30.5.1960 -
Namık Yolga	Genel Sekreter	16.8.1960 - 1963
Fuat Bayramoğlu	»	23.3.1963 - 1964
Ümit Halûk Bayülken	»	5.10.1964 - 1966
Zeki Kuneralp	»	6.7.1966 - 1969
Orhan Eralp	»	4.8.1969 - 1972
İsmail Erez	»	25.4.1972 - 1974
Şükrü Elekdağ	»	11.9.1974 - 1979
Özdemir Yiğit	»	6.7.1979 - 1980
İlter Türkmen	»	27.8.1980 -
Kâmuran Gürün	»	22.9.1980 -
Kâmuran Gürün	Müsteşar	1.3.1982 - 1982
Ercüment Yavuzalp	»	1.10.1982 -

HARİCİYE NAZIRLARI(*)

(1836 - 1920)

1 — Hacı Mehmed Akif Paşa (Son Reisülküttab; ilk Hariciye Nazırı)	1832 - 35
2 — Ahmed Hulusi Paşa	1836 - 37
3 — Mustafa Reşid Paşa (Sadrazam) (Mustafa Nuri Paşa : 1839 - 1841)	1837 - 41
4 — Rıfat Paşa	1841 -
5 — İbrahim Sârim Paşa (Sadrazam)	1841 - 43
6 — Rıfat Paşa	1843 - 44
7 — Şekib Paşa	1844 - 45
8 — Mustafa Reşid Paşa	1845 - 46
9 — Âli Paşa (Sadrazam)	1846 - 48
10 — Rıfat Paşa	1848 -
11 — Âli Paşa	1848 - 52
12 — Fuad Paşa (Sadrazam)	1852 - 53
13 — Rıfat Paşa	1853 -
14 — Mustafa Reşid Paşa	1853 - 54
15 — Âli Paşa	1954 - 55
16 — Fuad Paşa	1855 - 56
17 — Âli Paşa	1856 -
18 — İbrahim Edhem Paşa (Sadrazam)	1856 - 57
19 — Damad Ali Galip Paşa	1857 -
20 — Âli Paşa	1857 - 58
21 — Fuad Paşa	1858 - 61
22 — Âli Paşa	1861 -
23 — Fuad Paşa	1861 -
24 — Âli Paşa	1861 - 67
25 — Fuad Paşa	1867 - 69
26 — Âli Paşa	1869 - 71
27 — Server Paşa	1871 - 72
28 — Mehmed Cemil Paşa	1872 -
29 — Halil Şerif Paşa	1872 - 73
30 — Safvet Paşa (Sadrazam)	1873 -
31 — Râşid Paşa	1873 - 74
32 — Arifi Paşa (Sadrazam)	1874 - 75
33 — Safvet Paşa	1875 -
34 — Râşid Paşa	1875 - 76
35 — Safvet Paşa	1876 - 77

(*) 1453 - 1650 NİŞANCILAR

1650 - 1836 REİSÜLKÜTTÂBLAR

36 — Arifî Paşa	1877 -
37 — Server Paşa	1877 - 78
38 — Safvet Paşa	1878 -
39 — Alexandr Karatodori Paşa (Rum)	1878 - 79
40 — Safvet Paşa	1879 -
41 — Sava Paşa	1879 - 80
42 — Abidin Paşa	1880 -
43 — Mehmed Asım Paşa	1880 - 82
44 — Said Paşa	1882 -
45 — Mehmed Asım Paşa	1882 -
46 — Safvet Paşa	1882 -
47 — Arifî Paşa	1882 - 84
48 — Mehmed Asım Paşa	1884 - 85
49 — Said Paşa	1885 - 95
50 — Turhan Paşa	1895 -
51 — Said Paşa	1895 -
52 — Tevfik Paşa (Sadrazam)	1895 - 1909
53 — Rifat Paşa	1909 - 1911
54 — İbrahim Hakkı Paşa (Sadrazam)	1911 -
55 — Reşid Paşa	1911 -
56 — Âsım Bey	1911 - 12
57 — Gabriyel Noradungiyan Efendi (Ermeni)	1912 - 13
58 — Prens Said Halim Paşa (Sadrazam)	1913 - 15
59 — Halil (Menteşe) Bey	1915 - 17
60 — Ahmed Nesimî Bey	1917 - 18
61 — Mehmet Nabi Bey	1918 -
62 — Reşid Paşa	1918 - 19
63 — Yusuf Franko Paşa (Levanten)	1919 -
64 — Damat Ferit (Sadrazam)	1919 -
65 — Reşid Paşa	1919 - 20
66 — Safâ Bey	1920 -
67 — Damat Ferit	1920 -
68 — Safâ Bey	1920 - 21
69 — Ahmed İzzet Paşa (Sadrazam)	1921 - 22

Kaynaklar : 1 — Dışişleri Bakanlığının 1967 Yıllığı, Hâmid Aral

2 — Büyük Türkiye Tarihi 8. Cilt, Yılmaz Öztuna, 1978

10. 1981 - 1982 - 1983 TARİHÇELERİ DÜZELTME CETVELİ

	<u>Yanlış</u>	<u>Doğru</u>
1981 T., sh. 51, 26 satır	mumyası	balmumu heykeli
1981 T., 5. Bölüm, 8. resim	Nurveş	Nurver
1982 T., 5. Bölüm, son resim	Turgay	Tugay
1982 T., sh. 82, 22. satır	Burgat	Burgaz

1982 Tarihçesindeki Üst Yöneticilerden Bazılarının Atanma Tarihlerine ait Resmî Gazete kayıtları.

	<u>Karar Sayısı</u>	<u>Karar Tarihi</u>	<u>RG Sayısı</u>	<u>RG Tarihi</u>
Metin İnegöllüoğlu	27979	5.10.1982	17834	10.10.1982
Rıza Türmen	27980	5.10.1982	17834	10.10.1982
Tugay Uluçevik	27981	5.10.1982	17834	10.10.1982
Erhan Tuncel	27982	7.10.1982	17840	16.10.1982
Ömer Ersun	27982	7.10.1982	17840	16.10.1982
Güner Öztekin	27983	7.10.1982	17843	19.10.1982
Oktay Aksoy	27983	7.10.1982	17843	19.10.1982
Ünal Ünsal	27983	7.10.1982	17843	19.10.1982

1983 TARİHÇESİ

	<u>YANLIŞ</u>	<u>DOĞRU</u>
5. Bölüm, Meslek Memurları Toplamı	655	645
5. Bölüm, Ercan Vuralhan	—, Elçi
2. Bölüm, 11 Aralık 1983, 3. sh., 5. satır	barışını.	karıştı.

T. C. Frankfurt Başkonsolosluğu'nun fotoğrafı baskıdan sonra ulaştığından, Kitaba en son sahife olarak konulmuştur.

T. C. FRANKFURT BAŞKONSOLOSLUĞU

